

בנק אגוד לישראל

בערבון מוגבל

תמצית דוחות כספיים

30 בספטמבר 2012

תוכן העניינים

3	דוח הדירקטוריון
109	סקירת ההנהלה
124	הצהרות המנהל הכללי הראשי והחשבונאית הראשית
129	תמצית דוחות כספיים

דוח הדירקטוריון לדוחות הכספיים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2012

בישיבת הדירקטוריון של הבנק, אשר התקיימה ביום 29 בנובמבר 2012, הוחלט לאשר את תמצית הדוחות הכספיים ביניים הבלתי מבוקרים של הבנק והחברות המאוחדות שלו ליום 30 בספטמבר 2012. הדוחות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (ISRAELI GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

מידע צופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוח הדירקטוריון, שאינו מתייחס לעובדות ההיסטוריות מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968. תוצאות הבנק בפועל עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו במסגרת המידע צופה פני עתיד כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות, בין היתר, כתוצאה משינויים בחקיקה והוראות גורמי פיקוח, התפתחויות מאקרו כלכליות ובעיקר התפתחויות המשבר הפיננסי העולמי ואי הוודאות הכרוכה בהשלכותיו, אירועים כלכליים חריגים כגון שינויים קיצוניים בריבית, שערי חליפין ואינפלציה, התנהגות המתחרים ושינויים ספציפיים שיפורטו להלן.

מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "מתעתד", "צפי", "אמור", "חזוי", "להערכת הבנק", "בכוונת הבנק", "מתכננים", וביטויים דומים להם כגון: "יכול", "יהיה". השימוש בביטויים צופי עתיד אלו, כרוך בסיכונים ובחוסר וודאות משום שהוא מבוסס על הערכות ההנהלה לגבי אירועים עתידיים אשר עשויים לא להתממש או להתממש בצורה שונה מהצפוי.

המידע המוצג להלן נסמך, בין היתר על תחזיות לעתיד בנושאים הקשורים להתפתחות הכלכלית בארץ ובעולם ועל תוכניות העבודה ותקציב הבנק לשנת 2012. הבנק אינו מתחייב לפרסם עדכון למידע צופה פני עתיד הנכלל בדוחות אלה, לרבות בגין השפעת נסיבות או אירועים שיקרו לאחר פרסום הדוחות על מידע כאמור.

התפתחויות כלכליות

כללי

הנתונים לגבי ההתפתחויות הכלכליות בעולם, במהלך הרבעון השלישי של שנת 2012, משקפים חולשה אשר הביאה את קרן המטבע הבינלאומית לעדכן מטה את תחזית הצמיחה העולמית לשנים 2012 ו-2013 ל-3.3% ול-3.6%, בהתאמה, לעומת 3.5% ו-3.9% בהתאמה, בתחזית הקודמת. לאור זאת, הבנקים המרכזיים באירופה ובארצות הברית החליטו במהלך ספטמבר על ביצוע מספר צעדי הרחבה כמותית שמטרתם העיקרית לעודד את נתוני הצמיחה העולמית. במסגרת זו הודיע הבנק המרכזי האירופי על כוונתו לרכוש אג"ח ממשלתיות, במטרה לייצב את שוקי האג"ח בכלכלות גוש האירו הסובלות ממשבר החובות. כמו כן, הבנק המרכזי האמריקאי החל ביישום תוכנית נוספת לרכישת נכסים מגובי משכנתאות.

בארצות הברית, מצביעים הנתונים הכלכליים על שיפור קל, המתבטא בשיעור הצמיחה ברבעון השלישי אשר הסתכם ב-2.0% לעומת 1.3% ברבעון הקודם. השיפור בא בעקבות עלייה בנתוני הצריכה הפרטית ובנתוני ענף הבנייה. כמו כן, שוק הנדל"ן ממשיך להראות סימני התאוששות באזורים מסוימים. עם זאת, נתוני הצמיחה אינם מספיקים בכדי לעודד תנופה בגיוסי עובדים ושוק העבודה עדיין מציג חולשה. נתוני האבטלה אמנם נמוכים מרמות השיא של 2009, והנתון האחרון מצביע על שיעור אבטלה של 7.9%, אך מזה כמה חודשים שרמת האבטלה ניצבת סביב 8% מבלי לאותת על שינוי חיובי משמעותי. כמו כן, לאחר סיום הבחירות על הממשל להתמודד החל מתחילת 2013 עם מה שמכונה "הצוק הפיסקלי" שמשמעו הצורך לצמצם את הגרעון המשמעותי בתקציב הפדראלי אם על ידי קיצוצים בהוצאות ואם על ידי העלאת מסים. שתי האופציות יקשו על התפתחות הכלכלה האמריקאית ועל יציאתה מהמצב בו היא נמצאת. על רקע זה הודיעו חברות הדירוג כי יבחנו את דירוג האשראי של ארצות הברית.

באירופה נרשמו אינדיקציות שליליות נוספות כאשר נתוני הצמיחה לרבעון השני הצביעו על התכווצות בשיעור של 0.7%. שיעור האבטלה באיחוד האירופאי הגיע לשיא של 11.3%, בהובלת ספרד אשר בולטת לרעה עם שיעור אבטלה של מעל ל-25%. כמו כן, המגמה השלילית בגוש האירו, ועננת חוסר הוודאות סביב ההשלכות האפשריות מהתפרצות משבר החוב, פוגעת גם בפעילות הכלכלית ובדירוג החוב של מדינות הגוש החזקות יותר. עקב כך, עדכנה סוכנות מודי'ס את תחזית הדירוג של גרמניה והולנד לשלילית. עם זאת, נתון הצמיחה לרבעון השני בבריטניה עמד על 1.0% וסימן חזרה לנתיב של צמיחה לאחר מגמת הנסיגה שאפיינה את שלושת הרבעונים הקודמים.

גם כלכלת סין מציגה בחודשים האחרונים נתונים המצביעים על האטה משמעותית בקצבי הצמיחה. על רקע זה הוריד הבנק המרכזי של סין את הריבית בחודש יולי פעמיים ברציפות בשיעור של 0.25 נקודות האחוז. הצמיחה לרבעון השלישי עמדה על 7.4%, השיעור הנמוך ביותר מאז תחילת 2009.

בישראל, האינדיקטורים הכלכליים לרבעון השלישי של שנת 2012, תומכים בהערכה כי קצב הצמיחה במשק מתון, בדומה לזה של הרבעונים האחרונים ונמצא במגמת ירידה. האומדן לצמיחה בתוצר המקומי הגולמי ברבעון השלישי של שנת 2012 מצביע על עלייה בשיעור שנתי של 2.9% (השיעור הנמוך ביותר משנת 2009), לאחר עלייה של 3.4% ברבעון הקודם ועלייה של 3.4% ברבעון המקביל אשתקד. שיעור הצמיחה המתון יחד עם מדדים שליליים בחודשים האחרונים משקפים את ההאטה בה נמצא המשק בתקופה האחרונה. כמו כן, למבצע "עמוד ענן", שהחל באמצע נובמבר, ייתכן והיו השלכות בעיקר במישור הפיסקלי בשנת 2013.

האומדן שפורסם לגבי הרבעון השלישי נמוך משמעותית מתחזית הצמיחה של בנק ישראל אשר עודכנה בספטמבר השנה ואשר על פיה יצמח התוצר ב-2012 בשיעור של 3.3% לעומת שיעור של 3.1% בתחזית

קודמת, וצמיחה של 3% ב-2013 לעומת שיעור צמיחה של 3.4% בתחזית קודמת. בכל מקרה קיימים מספר סיכונים להתממשות התחזית והאומדנים עד סוף השנה שנובעים מאי הוודאות הגיאופוליטית במזרח התיכון אשר עשויים לפעול לעליית מחירי הנפט ולפגוע בפעילות הריאלית דרך פגיעה ביצוא ובהשקעות. סיכון נוסף נובע מאפשרות לתחילת תהליך התפרקות בגוש האירו. לתרחיש זה עלולות להיות השפעות מרחיקות לכת על הפעילות הריאלית והפיננסית בעולם, אשר ישפיעו באופן משמעותי גם על המשק המקומי.

תעסוקה וצריכה פרטית

לפי סקר כח האדם של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה שיעור האבטלה ברבעון שלישי של שנת 2012 עמד על 6.8% לעומת 7.0% במהלך הרבעון השני של 2012 ו-6.9% ברבעון הראשון של 2012. נתוני הרכישות באמצעות כרטיסי האשראי מצביעים על המשך מגמת ירידה בקצב הגידול - נתוני הרבעון השלישי של השנה מסתכמים בעלייה בשיעור של 0.3% בחישוב שנתי, לעומת עלייה של 4.3% בחישוב שנתי ברבעון השני של השנה. נתוני הפדיון של כל רשתות השיווק (כולל מזון) מצביעים על עלייה של 5.1% בחישוב שנתי ברבעון השלישי של השנה, וזאת לעומת עלייה של 6.5% בחישוב שנתי, ברבעון השני של השנה. לאחר שנת שיא ביציאות ישראלים לחו"ל ב-2011, נתוני שלושת הרבעונים הראשונים של 2012 מצביעים על מספר יוצאים בדומה לתקופה המקבילה אשתקד.

סחר חוץ, תנועות הון ושערי חליפין

הגירעון המסחרי בתשעת החודשים הראשונים של השנה הסתכם בכ-6.0 מיליארדי ש"ח במוצע לחודש, 72.3 מיליארדי ש"ח במונחים שנתיים, לעומת 52.2 מיליארדי ש"ח בכל שנת 2011. הנתונים לרבעון השלישי של השנה מצביעים על עלייה ביבוא הסחורות (למעט יהלומים, אניות ומטוסים וחומרי אנרגיה) בשיעור של 4.0% בחישוב שנתי, בהמשך לעלייה של 3.4% בחישוב שנתי ברבעון השני של השנה. העלייה ביבוא נבעה בעיקר מעלייה בהיקף יבוא חומרי גלם (למעט יהלומים וחומרי אנרגיה) במקביל לעלייה ביבוא מוצרי צריכה. ביצוא הסחורות (למעט אניות, מטוסים ויהלומים) נרשמה ברבעון השלישי עלייה בשיעור של 12.8% בחישוב שנתי, בהמשך לעלייה של 11.1% בחישוב שנתי ברבעון השני של השנה. היצוא התעשייתי, המהווה שיעור ניכר מסך היקף היצוא (ללא יהלומים), עלה ברבעון השלישי בשיעור שנתי של 9.9% בהמשך לעלייה של 9.2% בשיעור שנתי ברבעון השני של השנה. עיקר העלייה ביצוא התעשייתי נובעת מגידול ביצוא טכנולוגיה עילית בשיעור של 30.9% בחישוב שנתי אשר התבסס על עלייה ביצוא בענף התרופות בשיעור של 69.0% בחישוב שנתי ובענף הרכיבים האלקטרוניים והמחשבים בשיעור של 26.7% בחישוב שנתי. בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2012 חל פיחות בשערו של השקל אל מול הדולר, האירו, היין והליש"ט בשיעורים של 2.4%, 2.6%, 2.2% ו-7.7%, בהתאמה. התחזקות המטבעות למול השקל חלה בעיקר לקראת סוף המחצית הראשונה ואילו ברבעון האחרון חלה מגמה הפוכה.

מדיניות פיסקאלית

נתוני הביצוע בפועל של תקציב המדינה מראים שהגרעון המקומי, בתשעת החודשים הראשונים של 2012, הסתכם ב-19.0 מיליארדי ש"ח, לעומת גירעון של 10.2 מיליארדי ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. בהתאם לתחזית הצמיחה המעודכנת הגירעון בשנת 2012 צפוי להיות מעט גבוה מתחזית הגרעון המעודכנת של משרד האוצר העומדת על 3.4 אחוזי תוצר ועולה בהרבה על יעד הגרעון הקבוע בחוק העומד על 2% מהתוצר – בעיקר בשל הכנסות נמוכות מהצפוי מתקבולי מיסים וכן מהתחייבויות הממשלה (הסכמי שכר, הוצאות ביטחוניות ועוד)

הגבוהות בכ-6 מיליארדי ש"ח מתקרת ההוצאה בתקציב. עם זאת, החלטות הממשלה על העלאת המיסים והמע"מ החל מספטמבר צפויה להגדיל את הכנסות הממשלה ב-1.2 מיליארד ש"ח בשנת 2012. החלטות הממשלה על העלאת המיסים העקיפים והישירים צפויות להגדיל את הכנסות המדינה בכ-9 מיליארד שקלים ולצמצם את הגרעון הצפוי. מאידך, הקדמת הבחירות תגרום לעיכוב באישור התקציב לשנת 2013, כאשר עד אישורו, היקף ההוצאה הממשלתית החודשית תוגבל ל-1/12 מתקציב 2012.

מחירים ומדיניות מוניטארית

לאור המגמה השלילית בכלכלה העולמית והתחזיות לגבי המשך המגמה ועל מנת להעניק תמיכה נוספת לפעילות הכלכלית והעדרם של לחצים אינפלציוניים, הוחלט בבנק ישראל בסוף חודש אוקטובר על הורדת הריבית בשיעור של 0.25 נקודות האחוז, לרמה של 2.00%. זאת, בהמשך למגמה של הורדת הריבית החל מהמחצית השנייה אשתקד.

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2012 קצב האינפלציה השנתי היה בסביבת מרכז יעד האינפלציה, דהיינו כ-2%.

שוק ההון

תשעת החודשים הראשונים של שנת 2012 התאפיינו בירידה משמעותית של כ-43% במחזורי המסחר היומיים במניות והמירים לעומת המחזור הממוצע בתקופה המקבילה אשתקד ובירידה של כ-50% במחזור המסחר היומי הממוצע במק"מ. על אף הירידה במחזורי המסחר, חלה עלייה במרבית המדדים מתחילת השנה. ברבעון השלישי של שנת 2012 חלה עלייה בשערי ניירות הערך למול השפל ביוני אך עדיין בשיעורים נמוכים ביחס למגמת העלייה העולמית. בסיכום תשעת החודשים הראשונים של שנת 2012 עלו מדדי "ת"א 25" ו-"ת"א 100" בשיעורים של 9.5% ו-7.8% בהתאמה. בסיכום תשעת החודשים הראשונים של השנה נרשמה מגמה מעורבת במדדים השונים כאשר מדד מניות התעשייה והבנקים בלטו לחיוב עם עלייה בשיעור של 12.4% ו-8.2%, בהתאמה. לעומת זאת, בלטו לשלילה מדד חברות הביטוח וכן מדד חברות המסחר והשירותים אשר רשמו ירידה של 14.5% ו-12.3% בהתאמה.

בשוק המניות הראשוני נמשכה מגמת ההאטה בפעילות ומתחילת השנה גויסו כ-2.6 מיליארדי ש"ח, נמוך בכ-43% לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

שוק אגרות החוב בתשעת החודשים הראשונים של 2012, התאפיין בעליות שערים בכל סוגי אגרות החוב. מתחילת השנה נרשמו עליות בשיעור של 5.0% ו-5.7% במדד הכללי של אגרות החוב ובמדד אגרות החוב הצמודות למדד המחירים לצרכן בהתאמה, במקביל עלה מדד אגרות החוב הצמודות למט"ח בשיעור של 8.3%. מתחילת שנת 2012 רשם מדד האג"ח הקונצרני ה"תל בונד 60" עליה בשיעור של 5.6% לעומת 2.4% בשנת 2011.

מתחילת השנה מחזור המסחר היומי הממוצע באגרות החוב הסתכם ב-4.1 מיליארדי ש"ח, גבוה בכ-10% לעומת מחזור המסחר היומי הממוצע בשנת 2011 כולה וזאת בניגוד למגמה של היקפי המסחר במניות. העלייה במחזורים נובעת מגידול במחזורי המסחר באג"ח ממשלתיות צמודות, וכן מעלייה במחזורי המסחר באג"ח חברות. לעומת זאת, בפעילות המק"מ חלה ירידה חדה ומתחילת שנת 2012 עמד המחזור היומי הממוצע על 623 מיליוני ש"ח, נמוך בכ-47% מהמחזור היומי הממוצע בשנת 2011.

במהלך המחצית הראשונה של 2012 גייס הסקטור העסקי מהציבור וממשקיעים מוסדיים כ-30.4 מיליארדי ש"ח באמצעות הנפקות והקצאות אג"ח, המהווים כ-75% מהסכום שגויס בכל שנת 2011.

על רקע הגרעון הגדל בתקציב הממשלה, התגברו הגיוסים והפעילות בשוק האג"ח הממשלתי, כאשר מתחילת שנת 2012 הסתכם הגיוס נטו בכ-10.8 מיליארדי ש"ח וזאת לעומת גיוס נטו של 3 מיליארדי ש"ח נטו בכל שנת 2011.

בניה ונדל"ן

ברבעון השלישי של 2012 חלה עליה בביקוש לדירות חדשות וגידול משמעותי בהיקף המשכנתאות. בנוסף, נמשכה הירידה בהתחלות הבניה ובהיצע הדירות לעומת החודשים הקודמים. מגמה זו באה על רקע ההשפעה הנמשכת של צעדי בנק ישראל בתחום המשכנתאות ומאמצי הממשלה לשיווק מוגבר של קרקעות. מנגד, העלאת דרישות הלימות ההון מהמערכת הבנקאית, הביאה להגבלת היקף האשראי, לרבות לענף הנדל"ן.

בסוף אוקטובר, פרסם בנק ישראל טיוטת הוראה הכוללת מגבלות על שיעור המימון שמעמידים הבנקים להלוואות דיור שעיקרן הכבדה על נוטלי משכנתא לצרכי השקעה בדירות מגורים כך ששיעור המימון להשקעה זו לא יעלה על 50% מערך הדירה.

רווח ורווחיות (מאוחד)

תשעת החודשים הראשונים של שנת 2012 הסתכמו ברווח נקי בסך 100 מיליון ש"ח, לעומת רווח נקי בסך 98 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 2%.

הרבעון השלישי של שנת 2012 הסתכם ברווח נקי של 44 מיליון ש"ח לעומת רווח נקי בסך 24 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 83% (נובע בעיקרו מגידול בהכנסות שאינן מריבית).

תשואת הרווח הנקי להון (לפי בסיס הון ממוצע) בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2012 הסתכמה ב- 6.6% לעומת 6.8% בתקופה המקבילה אשתקד.

תשואת הרווח הנקי להון (לפי בסיס הון ממוצע) לרבעון השלישי של שנת 2012 הסתכמה ב- 8.9% לעומת 5.1% בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן השינויים העיקריים בסעיפי רווח והפסד בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2012 לעומת התקופה המקבילה אשתקד:

- גידול של כ- 12 מיליון ש"ח (2%) בהכנסות ריבית נטו.
- גידול של כ- 17 מיליון ש"ח (7%) בהכנסות שאינן מריבית.
- גידול של כ- 15 מיליון ש"ח בהוצאות בגין הפסדי אשראי.
- גידול של כ- 21 מיליון ש"ח (4%) בהוצאות התפעוליות והאחרות (כולל הפרשה נוספת בסך 16 מיליון ש"ח בגין תוכנית הפרישה - ראה פירוט בהמשך).
- ירידה בשיעור ההפרשה למסים מ- 37% ל- 32%.

הרווח לפני מיסים הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של השנה ב- 148 מיליון ש"ח לעומת 155 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של 4.5%.
תשואת הרווח לפני מיסים על ההון הסתכמה ב- 9.8% לעומת 10.7% בתקופה המקבילה אשתקד.

התפתחות ההכנסות, ההוצאות וההפרשה למיסים

הרווח מהכנסות ריבית נטו הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של השנה ב- 503 מיליון ש"ח לעומת 491 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של 2%.

להלן ניתוח תמציתי של פערי הריבית לפי בסיסי הצמדה (למידע מפורט ראה תוספת א' לסקירה הנהלה- יצויין כי מתכונת הצגת שיעורי הכנסה והוצאה על פי בסיס הצמדה בתוספת א' טרם הותאמה ליישום לראשונה של ההוראה בדבר מתכונת החדשה של הרווח והפסד):

המגזר השקלי הלא צמוד – פער הריבית כולל השפעת נגזרים לתשעת החודשים הראשונים של השנה הינו 1.30% לעומת 1.44% בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נובע בעיקר מהשפעת מדידת מכשירים נגזרים על פי שווים ההוגן.

המגזר השקלי הצמוד למדד - פער הריבית כולל השפעת נגזרים לתשעת החודשים הראשונים של השנה הינו 0.53% לעומת 1.26% בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נובע בעיקר מהשפעת מדידת מכשירים נגזרים על פי שווים ההוגן.

מטבע חוץ - פער הריבית כולל השפעת נגזרים לתשעת החודשים הראשונים של השנה הינו 0.92% לעומת 1.00% בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נובע בעיקר מהשפעת מדידת מכשירים נגזרים על פי שווים ההוגן.

הוצאות בגין הפסדי אשראי (נטו לאחר גביות) הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של השנה ב- 16 מיליון ש"ח לעומת 1 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. בתשעת החודשים הראשונים של השנה ההפרשה הפרטנית, לפני קיזוז גביית חובות שהופרשו בעבר, הסתכמה לסך 80 מיליון ש"ח לעומת 43 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. גביית חובות שהופרשו בעבר הסתכמה בסך של 52 מיליון ש"ח לעומת 44 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. כמו כן, נרשמה הפרשה קבוצתית שלילית בסך של 12 מיליון ש"ח לעומת הפרשה של 2 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הכנסות ריבית נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של השנה ב- 487 מיליון ש"ח לעומת 490 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של כ- 0.6%.

ההכנסות שאינן מריבית הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של השנה ב- 254 מיליון ש"ח לעומת 237 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של 7%:

הכנסות מימון שאינן מריבית הסתכמו ב- 38 מיליון ש"ח לעומת סכום זניח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נובע בעיקרו מגידול בסך של 46 מיליון ש"ח ברווחים ממימוש והתאמת ערך של אגרות החוב. גידול זה קוזז בחלקו כתוצאה מהשפעת הכנסות (הוצאות) בגין מכשירים פיננסיים נגזרים. התאמת מכשירים פיננסיים נגזרים על פי שווים ההוגן (כנדרש לפי כללי חשבונאות) גרמה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2012 להוצאות בסך של 21 מיליון ש"ח לעומת הוצאות בסך 17 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הכנסות מעמלות הסתכמו ב- 215 מיליון ש"ח לעומת 236 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 9%. הירידה נובעת בעיקרה מקיטון בעמלות מפעילות לקוחות בניירות ערך עקב ירידה משמעותית במחזורי הפעילות בבורסה ומקיטון בעמלות הפרשי המרה.

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של השנה ב- 593 מיליון ש"ח לעומת 572 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של 4%:

הוצאות השכר הסתכמו ב- 342 מיליון ש"ח לעומת 331 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של 3%. הגידול נובע בעיקרו מהפרשה נוספת בסך 16 מיליון ש"ח שבוצעה במהלך הרבעון השני והשלישי של 2012 בגין תוכנית הפרישה בתנאים מועדפים כתוצאה מהחלטה על הגדלת מספר הפורשים- לפירוט ראה פרק "הון אנושי". כמו כן, נרשמה ברבעון השני של 2012 הוצאה בסך 3 מיליון ש"ח בעקבות עדכון הנחות תמורת במדידת ההתחייבות האקטואריות בגין זכויות עובדים וזאת בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים- לפירוט ראה פרק "מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים ואומדנים חשבוניים קריטיים". בנוסף, נרשמה הוצאה של כ- 4 מיליון ש"ח בגין השפעת עדכון מס שכר בשיעור של 1% על העתודות- לפירוט ראה פרק "תיאור מצב המיסוי". עליות אלה קוזזו בחלקן בעיקר על ידי רווחי קופה מרכזית לפיצויים שנרשמו בתשעת החודשים הראשונים של השנה, לעומת הפסדים בתקופה המקבילה.

הוצאות פחת ואחזקת בניינים וציוד הסתכמו ב- 109 מיליון ש"ח לעומת 100 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה של 9%, הנובעת בעיקרה מגידול בפחת (בעיקר פחת מחשב).

ההוצאות האחרות הסתכמו ב- 142 מיליון ש"ח לעומת 141 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

שיעור ההוצאות התפעוליות והאחרות מתוך סך ההכנסות (הכנסות ריבית נטו והכנסות שאינן מריבית) עמד בתשעת החודשים הראשונים של השנה על 78% לעומת 79% בתקופה המקבילה אשתקד, ולעומת 81.5% בכל שנת 2011.

ההפרשה למיסים בתשעת החודשים הראשונים של השנה הייתה בשיעור של 32% לעומת 37% בתקופה המקבילה אשתקד ו- 13.2% בכל שנת 2011. ברבעון השלישי של 2012, בעקבות עדכון צו מס ערך מוסף בגין מס שכר ובגין מס רווח, נרשמו הכנסות מס של כ- 5 מיליון ש"ח כתוצאה מהשפעת גידול של 1% במס רווח על יתרות נכס המס הנדחה. בעקבות עדכון צו זה עלה שיעור המס הסטטוטורי בתשעת החודשים הראשונים לשנת 2012 מ- 35.34% ל- 35.53% לעומת 34.48% בתקופה המקבילה אשתקד. ההפרשה למס בשנת 2011 כללה קיטון של כ- 29 מיליון ש"ח כתוצאה מהשפעת ביטול הפחתת שיעורי המס העתידיים על יתרות נכס המס הנדחה לטווח ארוך. לפירוט נוסף בדבר השלכת שינוי בשיעורי המס ראה פרק "תיאור מצב המיסוי".

התפתחות הנכסים וההתחייבויות

מאזן הבנק הסתכם ביום 30 בספטמבר 2012 ב- 36,405 מיליון ש"ח לעומת 38,915 מיליון ש"ח בסוף שנת 2011, ירידה בשיעור של 6.4% ולעומת 38,589 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2011, ירידה בשיעור של 5.7%. הירידה נובעת בעיקר מקיטון בניירות ערך- ראה פירוט בהמשך.

האשראי לציבור, נטו (לאחר ניכוי יתרת ההפרשה להפסדי אשראי) הסתכם ביום 30 בספטמבר 2012 ב- 22,714 מיליון ש"ח לעומת 22,868 מיליון ש"ח בסוף שנת 2011, ירידה בשיעור של 0.7% ולעומת 22,828 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2011, ירידה בשיעור של 0.5%. היתרה הממוצעת של האשראי לציבור נטו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2012 עמדה על 23,293 מיליון ש"ח, לעומת 22,946 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של 1.5%.

יתרת ההפרשה להפסדי אשראי הסתכמה ביום 30 בספטמבר 2012 ב- 265 מיליון ש"ח לעומת 272 מיליון ש"ח בסוף שנת 2011, ירידה בשיעור של 2.6%, ולעומת יתרת ההפרשה להפסדי אשראי ביום 30 בספטמבר 2011 אשר הסתכמה ב- 267 מיליון ש"ח, ירידה בשיעור של 0.7%. כמו כן, ליום 30 בספטמבר 2012, קיימת הפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי חוץ מאזני בסך 50 מיליון ש"ח (המוצגת במסגרת סעיף התחייבויות אחרות) לעומת 44 מיליון ש"ח בסוף שנת 2011 ובסוף ספטמבר 2011.

א. סך סיכון האשראי הבעייתי*:

יתרה ליום			
30 בספטמבר 2012	30 בספטמבר 2011	31 בדצמבר 2011	
במיליוני ש"ח			
1,106	859	997	סיכון אשראי מסחרי בעייתי
75	81	79	סיכון אשראי בעייתי בגין אנשים פרטיים
1,181	940	1,076	סך סיכון אשראי בעייתי

* הנתונים מוצגים לאחר ניכוי יתרת מחיקות חשבונאיות ולפני ניכוי יתרת ההפרשה בגין הפסדי אשראי ולא כוללים ניכוי ביטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

ב. פילוח יתרת החוב הרשומה של החובות הבעייתיים:

30 בספטמבר 2012			30 בספטמבר 2011			31 בדצמבר 2011			
מאזני	חוץ מאזני	סך הכל	מאזני	חוץ מאזני	סך הכל	מאזני	חוץ מאזני	סך הכל	
במיליוני ש"ח									
656	4	660	589	16	605	565	3	568	סיכון אשראי פגום
141	24	165	73	5	78	69	39	108	סיכון אשראי נחות
244	112	356	203	54	257	329	71	400	סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת
1,041	140	1,181	865	75	940	963	113	1,076	סך הכל

31 בדצמבר 2011	30 בספטמבר 2011	30 בספטמבר 2012	
2.2%	2.3%	2.5%	שיעור יתרת אשראי לציבור פגום שאינו צובר הכנסות ריבית מיתרת אשראי לציבור
0.3%	0.3%	0.3%	שיעור יתרת אשראי לציבור שאינו פגום שנמצא בפיגור של 90 יום או יותר מיתרת האשראי לציבור
1.2%	1.2%	1.2%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור
53.6%	50.0%	46.8%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור פגום שאינו צובר הכנסות ריבית
2.8%	2.3 %	3.1%	שיעור סיכון אשראי מסחרי בעייתי בגין הציבור מסיכון אשראי כולל בגין הציבור
0.1%	-*	0.1%	שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור**
0.3%	0.2%	0.1%	שיעור המחיקות החשבונאיות נטו בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור הממוצעת**
23.2%	15.7%	8.64%	שיעור המחיקות החשבונאיות נטו בגין אשראי לציבור מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור***, **

* קטן מ- 0.1%.

** על בסיס שנתי

*** מחיקות חשבונאיות לתקופה שמשמעותן הקטנת יתרת החוב הרשומה כנגד יתרת ההפרשה להפסדי אשראי.

ד. נכסים שאינם מבצעים, חובות פגומים צוברים הכנסות ריבית, סיכון אשראי מסחרי בעייתי וחובות שאינם פגומים בפיגור של 90 ימים או יותר (יתרת חוב רשומה):

יתרה ליום 31 בדצמבר 2011 במיליוני ש"ח	יתרה ליום 30 בספטמבר 2011 במיליוני ש"ח	יתרה ליום 30 בספטמבר 2012 במיליוני ש"ח
507	534	566
-	-	-
40	43	56
-	-	-
547	577	622
-	-	-
547	577	622
17	11	34

נכסים שאינם מבצעים:

אשראי לציבור פגום שאינו צובר הכנסות ריבית:

שנבדק על בסיס פרטני

שנבדק על בסיס קבוצתי

(1) איגרות חוב פגומות שאינן צוברות הכנסות ריבית

(2) חובות פגומים אחרים שאינם צוברים הכנסות ריבית

סך הכל חובות שאינם צוברים הכנסות ריבית

נכסים שהתקבלו בגין אשראים שסולקו

סך הכל נכסים שאינם מבצעים

חובות פגומים בארגון מחדש של חוב בעייתי שצוברים הכנסות ריבית

יתרה ליום 31 בדצמבר 2011 במיליוני ש"ח	יתרה ליום 30 בספטמבר 2011 במיליוני ש"ח	יתרה ליום 30 בספטמבר 2012 במיליוני ש"ח
886	781	966
111	78	140
997	859	1,106
-	-	-
997	859	1,106
69	73	73
49	51	51
11	13	14

סיכון אשראי מסחרי בעייתי: (3)

סיכון אשראי מאזני

סיכון אשראי חוץ מאזני (4)

סך הכל סיכון אשראי מסחרי בעייתי בגין הציבור

סך הכל סיכון אשראי מסחרי בעייתי בגין אחרים (2)

סך הכל סיכון אשראי מסחרי בעייתי

חובות שאינם פגומים בפיגור של 90 ימים או יותר

מזה: הלוואות לדירוג בגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור

הלוואות לדירוג בגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור (5)

הערה: סיכון אשראי מאזני וחוזי מאזני מוצג לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

(1) אגרות חוב פגומות שאינן צוברות אינן נכללות בהפרשה להפסדי אשראי. ראה באור 2.ג.

(2) חובות אשראי בגין ממשלות ובנקים.

(3) סיכון אשראי מאזני (אשראי, אג"ח, חובות אחרים שהוכרו במאזן ונכסים בגין מכשירים נגזרים) וסיכון אשראי חוץ מאזני שהינו פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, למעט סיכון אשראי מאזני וחוזי מאזני בגין אנשים פרטיים.

(4) כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים, למעט בגין ערבויות שנתן לווה להבטחת חבות של צד שלישי, לפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי.

(5) הלוואות לדירוג אשר הפרשה מזערית בגינן מחושבת לפי עומק הפיגור שנמצאות בפיגור מעל 3 חודשים ועד 6 חודשים, והלוואות לדירוג אחרות, שאינן פגומות, אשר הינן בפיגור של 90 ימים או יותר וההפרשה המזערית בגינן לא מחושבת לפי עומק הפיגור.

פקדונות הציבור הסתכמו ביום 30 בספטמבר 2012 ב- 29,076 מיליון ש"ח לעומת 31,158 מיליון ש"ח בסוף שנת 2011, ירידה בשיעור של 6.7% ולעומת 30,954 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2011, ירידה בשיעור של 6.1%. היתרה הממוצעת של פקדונות הציבור בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2012 עמדה על 31,846 מיליון ש"ח, לעומת 30,850 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של 3.2%.

ניירות ערך הסתכמו ביום 30 בספטמבר 2012 ב- 4,927 מיליון ש"ח, לעומת 6,785 מיליון ש"ח בסוף שנת 2011, ירידה בשיעור של 27.4% ולעומת 5,383 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2011, ירידה בשיעור של 8.5%.

היתרה נכון ליום 30 בספטמבר 2012 מתפלגת כדלקמן:

כ- 61.7% מתיק ניירות הערך מושקע באגרות חוב ממשלתיות. כ-18.5% מושקעים באגרות חוב של בנקים וכ-17.4% מושקעים באגרות חוב קונצרניות בעיקר של חברות ישראליות.

כ- 91.5% מהתיק מסווג כניירות ערך זמינים למכירה (ראה פירוט נוסף בבאור 2 לדוחות הכספיים). ניירות הערך בתיק הזמין למכירה מוצגים במאזן לפי שוויים ההוגן, כאשר הפער בין השווי ההוגן לעלות המופחתת נזקף לקרן הון, למעט ירידות ערך בעלות אופי אחר מזמני אשר אינן נזקפות לקרן הון אלא לדוח רווח והפסד.

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2012 נזקפו לרווח והפסד ירידות ערך בעלות אופי אחר מזמני בגין אגרות חוב בסך של כ- 17 מיליון ש"ח ובגין מניות בסך של כ- 3 מיליון ש"ח, זאת לעומת סך של 18 מיליון ש"ח ו- 2 מיליון ש"ח בהתאמה, בתקופה המקבילה אשתקד.

קרן ההון נטו ליום 30 בספטמבר 2012 הינה חיובית ועומדת על כ- 30 מיליון ש"ח (לפני השפעת המס), ומורכבת מקרן הון חיובית בסך 99 מיליון ש"ח, בקיזוז קרן הון שלילית בסך 69 מיליון ש"ח.

בסוף דצמבר 2011 קרן ההון נטו היתה שלילית ועמדה על כ- 7 מיליון ש"ח (לפני השפעת המס), והיתה מורכבת מקרן הון חיובית בסך 84 מיליון ש"ח, בקיזוז קרן הון שלילית בסך 91 מיליון ש"ח.

להלן התפלגות קרן ההון והשווי ההוגן בתיק הזמין למכירה ליום 30 בספטמבר 2012 (במיליוני ש"ח):

קרן הון נטו	קרן הון חיובית (רווחים שטרם מומשו)	קרן הון שלילית (הפסדים שטרם מומשו)	הערך במאזן (המהווה שווי הוגן)	
8	11	(3)	93	מניות ¹
50	51	(1)	2,673	אגרות חוב ממשלת ישראל
4	10	(6)	737	אגרות חוב מוסדות פיננסיים בישראל ²
1	2	(1)	179	אגרות חוב מוסדות פיננסיים זרים ³
				אגרות חוב קונצרניות:
(6)	4	(10)	219	חברות ממשלתיות ⁵
(8)	5	(13)	145	ענף הנדל"ן ⁶
(19)	16	(35)	463	אחרות ⁷
(33)	25	(58)	827	סה"כ אג"ח קונצרניות ⁴
*30	99	(69)	4,509	סה"כ תיק זמין למכירה

* קרן הון זו משקפת רווחים שטרם מומשו, נטו, והיא כלולה בדוחות הכספיים בהון של הבנק, בסך של כ- 19 מיליון ש"ח, לאחר השפעת מס. ראה דו"ח על השינויים בהון - התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן.

¹ כולל 25 מנפיקים, כאשר היתרה הגבוהה ביותר הינה 9 מיליון ש"ח.

² כולל 17 מנפיקים, כאשר היתרה הגבוהה ביותר היא 574 מיליון ש"ח- אג"ח בנק הפועלים.

³ כולל 9 מנפיקים שהינם בנקים (לרבות חברות אחזקה של בנקים) מארה"ב, בריטניה, אוסטרליה, גרמניה, וצרפת. היתרה

הגבוהה ביותר היא 77 מיליון ש"ח.

⁴ כל אגרות החוב הקונצרניות הינן של חברות ישראליות למעט אג"ח בסך של 21 מיליון ש"ח אשר הונפקה על ידי מנפיק זר.

⁵ כולל 3 מנפיקים, כאשר היתרה הגבוהה ביותר היא 175 מיליון ש"ח.

⁶ כולל 53 מנפיקים, כאשר היתרה הגבוהה ביותר היא 17 מיליון ש"ח.

⁷ כולל 59 מנפיקים, כאשר היתרה הגבוהה ביותר היא 45 מיליון ש"ח.

להלן התפלגות קרן ההון השלילית (הפסדים שטרם מומשו), לפי שיעור הירידה מתחת לעלות ולפי טווחים של משך הזמן* בו השווי ההוגן נמוך מהעלות ליום 30 בספטמבר 2012 (במיליוני ש"ח):

סך הכל	מעל 12 חודשים	9-12 חודשים	6-9 חודשים	עד 6 חודשים	
					אגרות חוב זמינות למכירה:
					אחרות -
53	43	1	-	9	עד 20%
5	4	-	-	1	20%-30%
2	2	-	-	-	30%-40%
60	49	1	-	10	
					מגובי נכסים -
6	6	-	-	-	30%-40%
6	6	-	-	-	
					מניות -
1	-	-	-	1	עד 20%
2	2	-	-	-	30%-40%
3	2	-	-	1	
69	57	1	-	11	

* נקודת ההתייחסות לקביעת משך הזמן בו השקעה הייתה בפוזיציית הפסד שטרם מומש הוא תאריך המאזן של תקופת הדוח שבמהלכה ארעה ירידת הערך לראשונה, ללא קשר לשיעור הירידה.

מדיניות ונהלי הבנק בדבר בחינת הצורך בביצוע הפרשה לירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני, מפורטים בפרק "מדיניות חשבונאית קריטית ואומדנים חשבונאיים קריטיים" בדו"ח השנתי של 2011.

להלן התפלגות קרן ההון והשווי ההוגן בתיק הזמין למכירה ליום 31 בדצמבר 2011 (במיליוני ש"ח):

קרן הון נטו	קרן הון חיובית (רווחים שטרם מומשו)	קרן הון שלילית (הפסדים שטרם מומשו)	הערך במאזן (המהווה שווי הוגן)	
9	12	(3)	125	מניות ¹
42	48	(6)	3,778	אגרות חוב ממשלת ישראל
(1)	-	(1)	3	אגרות חוב ממשלות זרות
(9)	8	(17)	828	אגרות חוב מוסדות פיננסיים בישראל ²
(7)	1	(8)	230	אגרות חוב מוסדות פיננסיים זרים ³
				אגרות חוב קונצרניות:
(10)	1	(11)	186	חברות ממשלתיות ⁵
(7)	3	(10)	122	ענף הנדל"ן ⁶
(24)	11	(35)	458	אחרות ⁷
(41)	15	(56)	766	סה"כ אג"ח קונצרניות ⁴
*(7)	84	(91)	5,730	סה"כ תיק זמין למכירה

* קרן הון זו משקפת הפסדים שטרם מומשו, נטו, והיא כלולה בדוחות הכספיים בהון של הבנק, בסך של כ- 5 מיליון ש"ח, לאחר השפעת מס. ראה דו"ח על השינויים בהון - התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן.

¹ כולל 28 מנפיקים, כאשר היתרה הגבוהה ביותר הינה 36 מיליון ש"ח.

² כולל 14 מנפיקים, כאשר היתרה הגבוהה ביותר היא 624 מיליון ש"ח בגין אג"ח בנק הפועלים.

³ כולל 11 מנפיקים שהינם בנקים מארה"ב, בריטניה, הולנד, גרמניה, צרפת ואוסטרליה. היתרה הגבוהה ביותר היא 63 מיליון ש"ח.

⁴ כל אגרות החוב הקונצרניות הינן של חברות ישראליות למעט יתרה של 26 מיליון ש"ח אשר הונפקה על ידי מנפיק זר.

⁵ כולל 3 מנפיקים, כאשר היתרה הגבוהה ביותר היא 167 מיליון ש"ח.

⁶ כולל 55 מנפיקים, כאשר היתרה הגבוהה ביותר היא 13 מיליון ש"ח.

⁷ כולל 68 מנפיקים, כאשר היתרה הגבוהה ביותר היא 47 מיליון ש"ח.

להלן התפלגות קרן ההון השלילית (הפסדים שטרם מומשו), לפי שיעור הירידה מתחת לעלות ולפי טווחים של משך הזמן* בו השווי ההוגן נמוך מהעלות ליום 31 בדצמבר 2011 (במיליוני ש"ח):

סך הכל	מעל 12 חודשים	9-12 חודשים	6-9 חודשים	עד 6 חודשים	
אגרות חוב זמינות למכירה:					
אחרות -					
72	8	8	36	20	עד 20%
8	4	1	2	1	20%-30%
5	-	4	-	1	30%-40%
<u>85</u>	<u>12</u>	<u>13</u>	<u>38</u>	<u>22</u>	
מגובי נכסים -					
3	3	-	-	-	עד 20%
<u>3</u>	<u>3</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	
מניות					
2	-	1	-	1	עד 20%
1	-	1	-	-	מעל 40%
<u>3</u>	<u>-</u>	<u>2</u>	<u>-</u>	<u>1</u>	
<u><u>91</u></u>	<u><u>15</u></u>	<u><u>15</u></u>	<u><u>38</u></u>	<u><u>23</u></u>	סך הכל

* נקודת ההתייחסות לקביעת משך הזמן בו השקעה הייתה בפוזיציית הפסד שטרם מומש הוא תאריך המאזן של תקופת הדוח שבמהלכה ארעה ירידת הערך לראשונה, ללא קשר לשיעור הירידה.

להלן פירוטים נוספים בגין התיק למסחר ליום 30 בספטמבר 2012 (במיליוני ש"ח):

הערך במאזן (המהווה שווי הוגן)	
22	מניות ⁽¹⁾ :
9	חברות ישראליות
<u>31</u>	חברות זרות
360	אגרות חוב ממשלתיות - ישראליות
27	אגרות חוב אחרות
<u>387</u>	
<u>418</u>	סה"כ תיק למסחר

(1) בעיקר תעודות סל.

הנכסים בגין מכשירים נגזרים הסתכמו ביום 30 בספטמבר 2012 ב- 480 מיליון ש"ח לעומת 846 מיליון ש"ח בסוף שנת 2011 ו- 1,050 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2011.

ההתחייבויות בגין מכשירים נגזרים הסתכמו ביום 30 בספטמבר 2012 ב- 571 מיליון ש"ח לעומת 907 מיליון ש"ח בסוף שנת 2011 ו- 1,108 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2011.

הקיטון בשווי ההוגן של מכשירים נגזרים נובע בעיקר מפעילות בעסקאות בחוזי מט"ח ועסקאות בנגזרי מעו"ף.

הנכסים האחרים הסתכמו ביום 30 בספטמבר 2012 ב- 769 מיליון ש"ח לעומת 1,041 מיליון ש"ח בסוף שנת 2011 ו- 487 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2011.

ההתחייבויות האחרות הסתכמו ביום 30 בספטמבר 2012 ב- 1,617 מיליון ש"ח לעומת 1,710 מיליון ש"ח בסוף שנת 2011 ו- 1,388 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2011.

התנודתיות בנכסים אחרים והתחייבויות אחרות נובעת בעיקרה מפעילות בשוק המעוף במכשירים שאינם עונים להגדרת נגזר וממכירת ניירות ערך בחסר.

נכון ליום 30 בספטמבר 2012 לבנק **נכס המוחזק למכירה** (רכוש קבוע) בסך 9 מיליון ש"ח. העברת הזכויות ומועד מסירת החזקה מיועדים להסתיים ברבעון הרביעי של שנת 2012. לפירוט נוסף ראה באור 14.ה. לדוחות הכספיים.

הון הבנק הסתכם ביום 30 בספטמבר 2012 ב- 2,109 מיליון ש"ח לעומת 1,986 מיליון ש"ח בסוף שנת 2011 ו- 1,950 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2011.

הגידול בהון לעומת סוף התקופה המקבילה אשתקד נובע מרווחי הבנק ומגידול בסעיף התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו. הגידול לעומת התקופה המקבילה אשתקד נובע מרווחי הבנק, אשר קוזזו חלקית מירידה בסעיף התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו.

יחס ההון לרכיבי סיכון (באחוזים)

31 בדצמבר 2011	30 בספטמבר 2011	30 בספטמבר 2012	
8.09	7.82	8.6	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון (הון ליבה) יחס הון כולל לרכיבי סיכון
13.82	13.35	14.69	

לפירוט נוסף בדבר נכסי הסיכון וההון- ראה באור 4 לדוחות הכספיים ופרק "הלימות ההון".
פירוט בדבר מדיניות הבנק בנושא יחס הלימות ההון ראה בפרק "הלימות ההון".

פעילות הבנק ותיאור התפתחות עסקיו

ביום 18 במרס 2012 הודיעה חברת "מידרוג" כי דירוג הבנק ואופק הדירוג נותר ללא שינוי לעומת שנה קודמת והינו כדלקמן:

Aa3	פקדונות לזמן ארוך ואג"ח
P-1	פקדונות לזמן קצר
A1	כתבי התחייבויות נדחים (הון משני תחתון)
A2	שטרי הון נדחים (הון משני עליון)
יציב	אופק הדירוג

כמו כן הודיעה חברת מדרוג על מתן דירוג **A1** למסגרת גיוס כתבי התחייבויות נדחים (הון משני תחתון) בסך של עד 500 מיליון ש"ח ע.נ.

ביום 18 ביולי 2012 אישרה מחדש חברת "מידרוג" את דירוג הבנק כמפורט לעיל וכן אישרה דירוג של Aa3 באופק יציב למסגרת גיוס בסך של עד 400 מיליון ש"ח ע.נ. של אג"ח (סדרה ו') שתבצע על ידי אגוד הנפקות בע"מ. לעניין הנפקת אגרות חוב (סדרה ו') ראה פרק "פעילות חברות מוחזקות".

השקעות בהון הבנק ועסקאות במניותיו

א. ביום 29.10.12 התקבלה בבנק הודעה מטעם שלמה אליהו אחזקות בע"מ (להלן: "אליהו אחזקות") ואליהו חברה לביטוח בע"מ (להלן - ביחד עם אליהו אחזקות: "קבוצת אליהו"), לפיה הושלמה ביום 29.10.12 עסקת רכישת השליטה במגדל אחזקות ביטוח ופיננסים בע"מ (להלן "מגדל"; להלן "רכישת מגדל") על ידי אליהו חברה לביטוח בע"מ (הנשלטת על ידי מר שלמה אליהו).

בעקבות השלמת רכישת מגדל נכנסו לתוקף כתב הנאמנות וההרשאה הבלתי חוזר לנאמן, מר בועז אוקון (שופט בדימוס) (להלן "הנאמן"), שנחתמו על ידי קבוצת אליהו ביום 23.10.12 (להלן "כתב הנאמנות"), ההסכם שנחתם ביום 23.10.12 בין אליהו אחזקות לבין ישעיהו לנדאו אחזקות (1993) בע"מ (להלן "לנדאו אחזקות") ונכסי דוד לובינסקי (אחזקות) 1993 בע"מ (להלן "לובינסקי אחזקות"; להלן "ההסכם") וכן נכנסו לתוקף היתר האחזקה בבנק שניתן על ידי נגיד בנק ישראל לה"ה שלמה אליהו וחיה אליהו ביום 23.10.12 (להלן "ההיתר לאחזקת אמצעי שליטה בבנק") והיתר השליטה המתוקן בבנק שניתן על ידי נגיד בנק ישראל לה"ה רות מנור ויעל אלמוג ולה"ה ישעיהו לנדאו ודבורה לנדאו ביום 23.10.12 (להלן "היתר השליטה המתוקן בבנק").

בהתאם לכתב הנאמנות ולהסכם, מר שלמה אליהו (השולט בקבוצת אליהו) התקשר בהסכם לרכישה (בעצמו ו/או באמצעות תאגידים בשליטתו), של השליטה במגדל השולטת מצידה במגדל חברה לביטוח בע"מ (להלן "מגדל ביטוח") שהינה "תאגיד מבטח", השולט במישרין ובעקיפין, בין היתר, ב"חברות מנהלות" (קרי, "קופות גמל ופנסיה") וב"מנהל קרן להשקעות משותפות בנאמנות" (קרי, "קרנות משותפות בנאמנות"). נוכח הוראות חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981, האוסרות על שולט בתאגיד בנקאי להחזיק יותר מחמישה אחוזים מסוג כלשהוא של אמצעי שליטה ב"חברה מנהלת" או ב"מנהל קרן להשקעות משותפות בנאמנות" וכן אוסרות עליו להחזיק יותר מעשרה אחוזים מסוג כלשהוא של אמצעי שליטה בתאגיד אחר השולט באחד מאלה (להלן "הוראות חוק הבנקאות רישוי"), השלמת רכישת מגדל חייבה את שלמה אליהו וחיה אליהו לפרוש מגרעין השליטה בבנק ולקבל מנגיד בנק ישראל "היתר להחזקת אמצעי שליטה" בבנק;

לפיכך, בהתאם לכתב הנאמנות. להסכם ולהיתרי האחזקה והשליטה הנזכרים לעיל, החל ממועד השלמת רכישת מגדל (להלן "המועד הקובע"), חדלה קבוצת אליהו להיות צד למערכת הסכמי השליטה וההצבעה בין בעלי השליטה בבנק.

זאת ועוד, החל מהמועד הקובע ועקב פרישת אליהו אחזקות ממערכת ההסכמים בין בעלי השליטה בבנק, חלות ההוראות הבאות :

א. ביחס למניות קבוצת אליהו שהופקדו בחשבונות על שם הנאמן ביום 1.8.12, ובסה"כ 27.12% מהון המניות המונפק והנפרע של הבנק (להלן – "מניות קבוצת אליהו בבנק"), יחולו תנאי כתב הנאמנות שצורף לדוח המייד של הבנק מיום 24.10.12 (אסמכתא 2012-01-262731).

ב. אליהו אחזקות תחדל להיות צד להסדרי השליטה בין בעלי השליטה בבנק במסגרת מערכת ההסכמים בין בעלי השליטה. זכויות אליהו אחזקות על פי מערכת ההסכמים בין בעלי השליטה בבנק נחשבות כ"מוקפאות" לכל דבר ועניין ולא ניתן יהיה להפעילן ו/או לעשות בהן כל שימוש שהוא, הכל בכפוף לתנאים ולהוראות המפורטים בכתב הנאמנות ובהסכם. מבלי לגרוע מהאמור לעיל במהלך תקופות הנאמנות (כמפורט להלן וכהגדרתן בכתב הנאמנות), קבוצת אליהו ו/או הנאמן (א) לא ישתתפו ולא יצביעו באסיפות הכלליות של הבנק או באסיפות הנפרדות מכוח מניות הנאמנות שיוחזקו על ידי הנאמן מעת לעת, וכן (ב) לא יציעו מועמדים כלשהם לדירקטוריון של בנק איגוד, ואולם החברות בקבוצת אליהו תהיינה זכאיות לקבל דיבידנדים ככל שיחולקו על ידי הבנק ולקבל תמורה בגין מכירתן של המניות שבנאמנות.

ג. החל מהמועד הקובע חלות הוראות היתר השליטה המתוקן בבנק והן מתייחסות ליחידים השולטים בלנדאו אחזקות ולובינסקי אחזקות בלבד (ולא ליחידים השולטים בקבוצת אליהו), כאשר המשך החזקותיה של קבוצת אליהו באמצעי שליטה בבנק איגוד הינן מכוח "ההיתר להחזקת אמצעי שליטה בבנק" כמפורט לעיל.

ד. לנדאו אחזקות ולובינסקי אחזקות, הגדילו את חלקם במניות גרעין השליטה בבנק, כהגדרתן בהסכם ובכתב הנאמנות, (לנדאו אחזקות, מצד אחד, ולובינסקי אחזקות, מצד שני, בחלקים שווים ביניהם) על ידי הפיכת חלק ממניותיהם החופשיות, כהגדרתן בהסכם ובכתב הנאמנות למניות גרעין השליטה, כאשר גרעין השליטה בבנק עומד החל מהמועד הקובע על 33% (שלושים ושלושה ממאה), מהון המניות המונפק והנפרע של הבנק באופן שכל אחד מלנדאו אחזקות, מצד אחד, ולובינסקי אחזקות, מצד שני, מחזיק במניות גרעין השליטה בהיקף של 16.5% (שישה עשר וחצי ממאה) מהון המניות המונפק והנפרע של הבנק, הכל כמפורט בכתב הנאמנות, בהסכם ובהיתר השליטה המתוקן בבנק. למרות האמור יצויין, כי בהתאם לתיקון להיתר השליטה המתוקן בבנק, ה"ה" יעל אלמוג ורות מנור באמצעות לובינסקי אחזקות וישעיהו לנדאו ודבורה לנדאו באמצעות לנדאו אחזקות, לפי העניין, רשאים לשעבד כל אחד מהם (יעל אלמוג ורות מנור ביחד ודבורה לנדאו וישעיהו לנדאו ביחד) לא יותר מ- 2.5% מכל סוג של אמצעי השליטה המוחזקים על ידם בבנק המהווים חלק מגרעין השליטה, וכן ניתן להסכים למכירת אמצעי השליטה, כולם או חלקם, כחלק מהליך מימוש השעבוד ללא הגבלה (ובכפוף לרכישה תוך 3 שנים של המניות שנמכרו כאמור, כך ששיעור האחזקה של לובינסקי אחזקות ו/או לנדאו אחזקות, לפי העניין ישוב לעמוד על 16.5%). כן קובע היתר השליטה המתוקן, כי באופן מצטבר סך החזקות חברי קבוצת השליטה בבנק לא יעלה על 61% מאמצעי השליטה בבנק (שיעורי החזקה מתוך סך הון המניות המונפק והנפרע בבנק, ללא התחשבות בהקפאת חלק מן הזכויות במניות הבנק המוחזקות על ידי קבוצת אליהו).

זאת ועוד, בהתאם להיתר החזקת אמצעי השליטה בבנק הותר לה"ה שלמה וחיה אליהו להחזיק יחד אמצעי שליטה בבנק בשיעור של 32.12% מכל סוג של אמצעי שליטה, מתוכם עד 27.12% (להלן "אמצעי השליטה הרלבנטיים") מוחזקים בידי הנאמן בהתאם להוראות כתב הנאמנות ועד 5% נוספים מכל סוג של אמצעי השליטה בבנק יוחזקו על ידיהם בעקיפין, באמצעות מגדל ו/או תאגידים הנשלטים על ידיה במישרין או בעקיפין (להלן "קבוצת מגדל").

ה"ה שלמה וחיה אליהו אינם רשאים לרכוש אמצעי שליטה נוספים בבנק, למעט רכישה באמצעות קבוצת מגדל במסגרת התנאי האמור לעיל, וזאת גם אם שיעור החזקותיהם באמצעי השליטה יפחת מ-27.12% מכל סיבה שהיא.

אמצעי השליטה הרלבנטיים ימכרו על ידי ה"ה שלמה וחיה אליהו בבורסה או לצד שלישי בלתי קשור, בכפוף לקבלת היתר נגיד בנק ישראל לפי החוק, ככל שיידרש, וזאת עד לתום תקופה של שלוש שנים שמניינה החל ממועד כניסתו לתוקף של היתר האחזקה באמצעי השליטה בבנק (להלן "תקופת הנאמנות הראשונה"), וככל שלא ימכרו כל אמצעי השליטה הרלבנטיים עד לאותו מועד, יתרת אמצעי השליטה הרלבנטיים יימכרו על ידי הנאמן בבורסה או לצד שלישי בלתי קשור, זאת עד לתום תקופה של שנה אחת נוספת שמניינה החל מתום תקופת הנאמנות הראשונה, והכל בהתאם לקבוע בהוראות כתב הנאמנות.

המחזיקים לא יהיו רשאים לעשות באמצעי השליטה הרלבנטיים כל עסקה או פעולה שהיא ו/או להעניק כל זכות מכל סוג שהוא לצד שלישי בקשר עימם, למעט מכירתם כאמור לעיל או שעבודם, בכפוף לקבלת אישור מראש ובכתב של המפקח על הבנקים, וזאת בנוסף למניעה להשתתף באסיפות הכלליות של הבנק ולעשות שימוש בזכויות ההצבעה ובזכות להציע מועמדים לדירקטוריון, כמפורט לעיל. היתר האחזקה יפקע בתום ארבע שנים מיום תחילתו או במועד השלמת מכירת אמצעי השליטה הרלבנטיים, לפי המוקדם.

עוד יצויין, כי במסגרת ההסכם כהגדרתו לעיל, נקבעו הוראות לעניין הפעלת זכויות ההצבעה על ידי בעלי השליטה הנוכחיים בבנק באסיפות כלליות של הבנק. ראה פרטים נוספים בדו"חות מיידיים של הבנק מיום 24.10.12 (אסמכתא 2012-01-262731) ומיום 29.10.12 (2012-01-266469). בהמשך לתיקון להיתר השליטה בבנק כמפורט לעיל, ועל מנת להעמיד את החזקותיה של לובינסקי החזקות בגרעין השליטה בבנק על שיעור של 16.5% מהונו המונפק של הבנק בהתאם למתחייב מתנאי היתר השליטה המתוקן בבנק, מכרה נכסי שרודר בע"מ ללובינסקי החזקות ביום 29.10.12, 983,318 מניות רגילות בנות 0.01 שקל חדש, ובעקבות כך ירד שיעור החזקותיה במניות הבנק מ-7.69% ל-6.35%, הכל כמפורט בדו"ח מיידי של הבנק מיום 30.10.12 (אסמכתא 2012-01-266601).

ב. בעניין מכתב המפקח שנמסר ביום 10 באוגוסט 2011 לגב' רות מנור, הנמנית על קבוצת בעלי השליטה בבנק, ולעניין השלכותיו, בין היתר, על הפעלת הזכויות המוקנות לגב' רות מנור מכח שליטתה והחזקתה במניות הבנק, מינוי מיופה כח לצורך הפעלת זכויותיה האמורות והוראות נוספות של המפקח המתייחסות לשליטתה של הגב' רות מנור בחברה מנהלת או בתאגיד שעיסוקו בניהול תיקי השקעות (להלן "חברות מנהלות") או בתאגיד השולט בחברות מנהלות (החזקה ושליטה בעקיפין עקב שליטתה באי די בי אחזקות

בע"מ) במקביל לשליטתה של גב' רות מנור בבנק - ראה בדוח השנתי לשנת 2011- פרק "השקעות בהון הבנק ועסקאות במניותיו".

ביום 2 באוגוסט 2012 נמסר לבנק על ידי באי כוחה של גב' רות מנור, מכתב שהופנה אליה מאת המפקח על הבנקים, אשר מתייחס למכתב הנ"ל מיום 10 באוגוסט 2011. על פי תוכנו של המכתב מיום 2 באוגוסט 2012, על הגב' רות מנור לפעול כדלקמן:

1. לאור העובדה כי במהלך התקופה שחלפה מאז המכתב מיום 10 באוגוסט 2011, כל המתווים שהוצעו לביצוע ההפרדה בהתייחס להחזקותיה במקביל בבנק ובחברת אי.די.בי אחזקות בע"מ תאגיד השולט בחברות מנהלות, לא היו ניתנים למימוש, מורה המפקח על הבנקים לגב' רות מנור, בתוקף סמכותו לפי סעיפים 27ח'ו-ו 27 (א) לחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981 (להלן- "החוק") :

1.1 למכור את אמצעי השליטה שמחזיקה גב' רות מנור באי.די.בי אחזקות בע"מ כך שלא יאוחר מיום 10 בספטמבר 2012, שיעור החזקתה ביחד עם קרוביה, כהגדרת "קרוב" בחוק, לרבות באמצעות תאגיד נשלט, לא יעלה על 10% מכל סוג של אמצעי שליטה.

1.2 לצאת מגרעין השליטה באי.די.בי אחזקות בע"מ או מגרעין השליטה בבנק עד ליום 10 באוגוסט 2013 (להלן- "התקופה הנוספת").

2 המשך השליטה ואחזקתה של גב' רות מנור, יחד עם אחרים, באי.די.בי. עד לביצוע האמור 1.2 לעיל יותנה באלה:

2.1 ייפוי הכוח לצורך הפעלת זכויות ההצבעה או זכויות אחרות, המוקנות לגב' רות מנור בבנק מכוח שליטתה והחזקתה העקיפה במניות הבנק, למיפוח הכוח, עו"ד יצחק זיסמן, ימשיך להיות בתוקף גם בתקופה הנוספת, והוא לא ישונה או יבוטל אלא בכפוף לקבלת הסכמת המפקח על הבנקים מראש ובכתב.

2.2 גב' רות מנור וקרוביה לא יהיו רשאים לכהן כדירקטורים בבנק גם בתקופה הנוספת, או לפעול למינוי דירקטור בכל דרך שהיא. מיפוח הכוח יהיה רשאי להפעיל את הזכות בעניין זה לפי שיקול דעתו, ובלבד שהמועמד לכהן כדירקטור בבנק יעמוד בתנאי דירקטור חיצוני לפי הוראות ניהול בנקאי תקין בעניין הדירקטוריון (301) לעניין אי זיקה לגב' רות מנור (למעט זיקה הנובע ממתן כתב ההרשאה למיפוח הכוח).

2.3 גב' רות מנור נדרשת להמציא למפקח דיווח בכתב, מייד עם השלמת הצעדים לצורך עמידה בהוראות המכתב מיום 2 באוגוסט 2012.

המפקח על הבנקים הבהיר, שאם ההחזקה הצולבת המנוגדת לכאורה תיפסק בכל דרך אחרת, לרבות מכירת השליטה בבנק או יציאתה של גב' רות מנור מגרעין השליטה בו; או אם התאגיד השולט בחברות המנהלות כאמור יחזיק בשיעור שיביא את החזקתה העקיפה בהן לשיעור המותר לפי החוק, תתייטר המכירה כאמור. בנוסף הבהיר כי, התנאים הקבועים בסעיף 2 לעיל ימשיכו לחול כל עוד לא פסקה ההחזקה הצולבת המנוגדת, לכאורה, לחוק, אף אם נסתיימה התקופה הנוספת.

ג. ביום 15 באוקטובר 2012 פקעו 310,228 אופציות (לא רשומות למסחר) כל אחת מהן למימוש למניה רגילה בת 0.01 ש"ח ע.ג. של הבנק המהוות את המחצית השניה מתוך סך כולל של 620,456 אופציות (לא רשומות למסחר) כל אחת מהן למימוש למניה רגילה בת 0.01 ש"ח ע.ג. של הבנק שהוקצו למנכ"ל הבנק

ביום 14 בספטמבר 2008 אשר מחציתן הראשונה פקעה ביום 30 ביוני 2012. לפרטי ההקצאה ותנאיה ראו ביאור 15 א לדוח הכספי השנתי לשנת 2011.

הסכמים מהותיים

- פרט להסכמים בדרך העסקים הרגילה, התקשר הבנק בהסכמים הבאים, העשויים להיחשב כהסכמים מהותיים:
- ראה פירוט הסכמים מהותיים משנים קודמות בדוח השנתי של 2011.
 - בדבר התקשרות הבנק בהסכם עם מימון ישיר מקבוצת ישיר (2006) בע"מ במסגרתו רוכש הבנק זכויות בתיקי הלוואות כמפורט בדוח השנתי של 2011, יצוין כי הבנק מבצע עסקאות המחאה מעת לעת עד גובה המסגרת שנקבעה בהסכם.
 - לעניין תיקונים בכתב התחייבות לשיפוי נושאי משרה בבנק ולעניין התקשרות הבנק לרכישת פוליסת ביטוח דירקטורים ונושאי משרה שאושרו על ידי האסיפה הכללית של הבנק ביום 31 באוקטובר 2012, ראה באור 13 בדוחות הכספיים.

הליכים משפטיים והתחייבויות תלויות

בדבר תביעות משפטיות תלויות אשר לדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת משפטית אפשרות התממשותן אינה קלושה, ראה ביאור 6.ב.5.א לדוחות הכספיים.

להלן מידע בדבר הליכים משפטיים אשר הינם בסכומים מהותיים העולים על 1% מהון הבנק, תביעה לסעד הצהרתי ותביעות ייצוגיות:

א. ביום 9 באוגוסט 2012, התקבלו במשרדי הבנק כתב תביעה כנגד הבנק ובקשה לאישורה וניהולה כתביעה ייצוגית לפי חוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו-2006 (להלן: "התביעה והבקשה"). התביעה הוגשה לבית המשפט המחוזי בבאר שבע. עילות התביעה והבקשה הנטענות הינן הפרת חובת תום הלב בגין העובדה שהבנק הסתיר כביכול מהמבקשים ומיתר חברי הקבוצה (כהגדרתם להלן), מסמך משמעותי להסכם ההלוואה – שהוא "היתר עסקא", וכן את החובות המוטלות כביכול על הבנק מכוח מסמך זה, וזאת בניגוד להוראות חוק החוזים (חלק כללי), התשל"ג-1973 ובניגוד להוראות סעיפים 3-4 לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981. עוד טוענים המבקשים כי הבנק עשה עושר ולא במשפט לכאורה בגין גביית ריבית פיגורים מהמבקשים ומיתר חברי הקבוצה, אף שלטענת המבקשים, שימוש בחיוב ריבית כעונש כלפי הלווה אינו נכנס לגדר של היתר עסקא. הקבוצה אותה מבקשים המבקשים לייצג הוגדרה ככל אדם ו/או אישיות משפטית אחרת, אשר התקשר עם הבנק ואשר נטל הלוואה ו/או קיבל אשראי בהסתמך על קיומו של היתר עסקא שקיבל הבנק מבית דין צדק לממונות ואשר ניזוק מאי קיומו, כביכול, של היתר העיסקא על ידי הבנק. המבקשים העמידו את סכום תביעתם לכלל חברי הקבוצה על סך של 1,177,400,000 ש"ח. בנוסף מבקשים המבקשים לפסוק להם גמול מיוחד בגין טרחתם בשיעור של 7.5% מהפיצוי הכולל ושכר טרחה לעורך דינם בשיעור של 15% מהפיצוי הכולל. לדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על יועציו המשפטיים, הואיל והתובענה האמורה נמצאת עדיין בשלביה

המוקדמים ביותר, ואף טרם נדונה הבקשה לאישור התביעה כתובענה ייצוגית, אין בידיה להעריך בשלב זה את תוצאותיה. כמו כן, ראה דיווח מיידי שהוציא הבנק מיום 9 באוגוסט 2012 (2012-01-206928) וכן באור 6.ב.5.ה.1 לדוחות הכספיים ובדוח הסקירה של רואי החשבון המבקרים.

ב. התחייבות תלויה בקשר עם החברה המאוחדת כרמל - אגוד למשכנתאות והשקעות בע"מ (להלן "החברה"): ביום 2 בנובמבר 1997 הוגש בבית המשפט המחוזי בתל אביב כתב תביעה נגד החברה ושלושה בנקים אחרים למשכנתאות בסכום כולל של כ-500 מיליון ש"ח. כמו כן הוגשה בקשה לאישור התביעה כתובענה ייצוגית. התביעה עוסקת בנושא עמלות בגין ביטוח חיים ורכוש. פרטים נוספים ראה בבאור 6.ב.5.ה.2 לדוחות הכספיים ובדוח הסקירה של רואי החשבון המבקרים.

ג. בחודש דצמבר 2007 הוגשה לבנק דרישת תשלום על סך של 10 מיליון דולר, בקשר עם פעילות בשוק ההון של מיופה כוח בחשבון ("הדרישה"). הדרישה הוגשה על-ידי הנאמן בפשיטת רגל על נכסי מיופה הכוח. עיקר הטענות כפי שפורטו בדרישה הינן בקשר להתנהלות מיופה הכוח בחשבונות הבנק הרלבנטיים. לטענת הנאמן, הבנק הפר את אמון לקוחות הבנק ואת חובת הזהירות כלפי לקוחותיו של מיופה הכוח והפר חובות חקוקות שאפשרו למיופה הכוח לבצע מעשי מרמה המיוחסים לו כלפי לקוחותיו. לאחר שהבנק דחה את הדרישה, הגיש הנאמן בפשיטת רגל של מיופה הכוח דוח לביהמ"ש, ובו העלה טענות כנגד הבנק בקשר לניהול החשבונות, ובכללן כי הבנק הפר חובות זהירות ונאמנות המוטלות עליו כבנק, והפר הוראות הנוגעות לאיסור הלבנת הון ו/או למיסוי. בדוח האמור לא נתבקש סעד כספי כנגד הבנק אלא הבנק נתבקש להגיב על הדוח, ולהמציא דוחות ומסמכים ספציפיים שונים. הבנק הגיש תגובה מטעמו ולאחר מכן הוגשו תגובות חוזרות, הן של הנאמן והן של הבנק. עפ"י החלטת ביהמ"ש, על הבנק להמציא לנאמן דוחות ומסמכים הקשורים לחשבונות של מיופה הכוח עצמו (ככל שאלה קיימים) ולא לחשבונות אחרים כלשהם. לדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על יועציה המשפטיים, בהיעדר ביסוס לחבות של הבנק ובהיעדר פירוט ו/או כימות לטענות ולאופן בו הן מבססות זכות לסעד, לא ניתן עדיין להעריך את סיכויי התממשות החשיפה לסיכון בעניין זה. בסוף חודש אוקטובר 2011 הוגשה כנגד הבנק בבית המשפט המחוזי מרכז תביעה כספית בסך 12 מיליון ש"ח על ידי שני תובעים שאינם לקוחות הבנק הטוענים כי נפגעו כתוצאה מפעילותו של מיופה הכוח כאמור לעיל. כמו כן, בחודש דצמבר 2011 הוגשה נגד הבנק בבית המשפט המחוזי בת"א תביעה נוספת בסך 6 מיליון ש"ח בקשר עם חשבון שנפתח ע"ש התובע מכוח ייפוי כוח שניתן למיופה הכוח הנ"ל, ובמסגרתה הוא טוען כי נפגע כתוצאה מפעילותו. שתי התביעות הנ"ל טופלו על פי כללי החשבונאות המקובלים וזאת בהתבסס על דעת הנהלת הבנק, בהסתמך על יועציה המשפטיים.

ד. התחייבות תלויה בקשר עם הבנק והחברה המאוחדת - חברה לנאמנות של בנק אגוד בע"מ (להלן "החברה"): ביום 22 ביוני 2009 הוגש בבית המשפט המחוזי במחוז מרכז כתב תביעה מתוקן נגד הבנק ונגד החברה על ידי שתי חברות אמריקאיות (האחת מהן בפירוק בישראל), בטענה לשחרור מטעני פלדה אשר יובאו לישראל עבור צד ג' וזאת מבלי שצד ג' ישלם עבורם. כתב התביעה המתוקן הוגש לאחר דיונים ממושכים בהליכי פטור מאגרה. סכום התביעה המצוין בו הוא כ-155 מיליון דולר ארה"ב, אך הועמד לצרכי אגרה על 10 מיליון ש"ח. בשלב מסוים הוגשה בקשה מחודשת להגדלת סכום התביעה לכ-22 מיליון דולר בצרוף ריבית מיום 7 באוגוסט 1992 בשיעור שלטענת התובעות נקבע בהסכם בין התובעות לבנק ולחברה לנאמנות של בנק אגוד לישראל בע"מ, הן הנתבעות, ולמתן

פטור מאגרה לסכום המוגדל אך בסמוך לאחר מכן היא נמחקה לבקשת התובעות. לדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת מהיועצים החיצוניים המטפלים בתביעה, המסתמכת על העובדות הידועות להם, הערכת סיכויי התביעה להתקבל קלושים. כמו כן לבנק הסדר עם מבטחיו בקשר לכיסוי חלק עיקרי מהסכומים העלולים להיות משולמים על ידו בגין התביעה, לרבות הוצאות משפטיות בגין ניהולה. פרטים נוספים ראה בבאור 6.ב.5.ה.3 לדוחות הכספיים ובדוח הסקירה של רואי החשבון המבקרים.

ה. ביום 29 לאוקטובר 2009 הוגשה בבית המשפט המחוזי – מרכז, על ידי זאבי תקשורת אחזקות בע"מ (בכינוס) וזאבי תקשורת – מימון וניהול בע"מ (בכינוס), תובענה לסעד הצהרתי נגד הבנק ושישה בנקים אחרים שעניינה, על פי הנטען בה, ניסיון של הבנקים לגבות מהמבקשות הפרשים בגין מה שמכונה בתובענה "ריבית הפרה" על הלוואה שניתנה להן על ידי הבנקים ואשר מניות "בזק" שימשו לה כבטוחה. ההפרשים מצטברים על-פי הטענה, נכון ליום הגשת התובענה, לסכום של כ-840 מיליון ש"ח לכל הבנקים (להלן: "סכום ההפרש בגין ריבית הפרה"), מעבר לריבית ההסכמית כהגדרתה בתובענה. אין בתובענה התייחסות ל"חלקו" של כל אחד מהבנקים בסכום ההפרש בגין ריבית הפרה, אך מצויינים אחוזי ההשתתפות של הבנקים במימון, כאשר חלקו של הבנק הוא 4%. בחודש ינואר 2010 נתקבלה החלטת בית המשפט המורה על ברור התובענה בדרך של תביעה כספית רגילה, בגינה על התובעת לשלם אגרה מלאה בתוך המועד שקצב להן בית המשפט וזו הוגשה לבית המשפט במהלך חודש פברואר 2010. לפי חוות דעת יועציו המשפטיים של הבנק, ניתן להניח כי חלקו של כל אחד מהבנקים בהפרש הנטען הוא כאחוז ההשתתפות שלו במימון. לדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת יועציו המשפטיים החיצוניים המטפלים בתובענה, על יסוד המידע והנתונים הידועים להם, הערכת סיכויי התובענה להתקבל קלושים. פרטים נוספים ראה בבאור 6.ב.5.ג.

ו. בחודש דצמבר 2011 הוגש בבית המשפט המחוזי בת"א כתב תביעה נגד הבנק וכן הוגשה בקשה לאישור התביעה כתובענה ייצוגית, בסכום כולל של כ-5.4 מיליון ש"ח. בכתב התביעה נטען כי בפעולות של משיכת/הפקדת/פריטת מזומן בסכום העולה על 10 אלפי ש"ח, הבנק רשאי לגבות העמלה הנגזרת באחוזים רק מההפרש שבין הסכום המטופל לבין 10 אלפי ש"ח ולא ממלוא סכום המזומנים שטופל. עוד נטען כי אם באותו יום בוצעו מספר פעולות מהסוג האמור, הבנק מחשב את העמלה לפי הסכום הכולל במצטבר וזאת בניגוד להוראות הדין. התובענה האמורה נמצאת עדיין בשלביה המוקדמים ביותר ואף טרם נדונה הבקשה לאישור התביעה כתובענה ייצוגית, ואולם לדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת יועציו המשפטיים החיצוניים המטפלים בתובענה, על יסוד המידע והנתונים הידועים להם בשלב זה, סיכויי התובענה להתקבל קלושים.

פעילות חברות מוחזקות עיקריות

חלקו של הבנק ברווח הנקי של חברות מוחזקות לתשעת החודשים הראשונים של שנת 2012 הסתכם בסך של כ- 24 מיליון ש"ח לעומת 26 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

- החברות המוחזקות העיקריות של הבנק הינן:

אגוד השקעות וייזום (א.ש.י) בע"מ - החברה משמשת כזרוע ההשקעות הריאליות של הבנק. חלקו של הבנק ברווח הנקי של החברה הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של השנה ב- 6.1 מיליון ש"ח, לעומת 6.9 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הרווח כלל את רווחי חברת הבת שלה **אגוד שוקי הון והשקעות בע"מ** (חברת האם של אגוד חיתום פיננסים בע"מ- ראה פירוט בהמשך) שהסתכם בתשעת החודשים הראשונים של השנה ב- 0.4 מיליון ש"ח לעומת 0.6 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

אגוד חיתום פיננסיים בע"מ (להלן: "אגוד חיתום") - חברת בת של אגוד שוקי הון והשקעות בע"מ, עוסקת במתן שירותי הפצה וחיתום, כהגדרתם בתקנות ניירות ערך (חיתום) תשס"ז- 2007 (להלן "תקנות החיתום"). אגוד חיתום יצרה שיתוף פעולה עם גורמים בעלי מומחיות ומוניטין בתחומי פעילותה, במסגרת שיתוף פעולה זה יחדו לנותני השירותים אחזקות, בשיעורים שלא יעלו על 30% מהונה המונפק של אגוד חיתום. מתוך שיעור זה הוקצו עד כה כ- 20% לחברה בשליטת מנכ"ל אגוד חיתום, שהתקשרה עם אגוד חיתום בהסכם מתן שירותים כאמור, מתוכם הוקצו ביום 1 בינואר 2012 כ- 5% נוסף על 15% שהוחזקו על ידי החברה בשליטת מנכ"ל אגוד חיתום קודם לכן. כמו כן, ביום 1 בינואר 2012 הוקצו 5% נוספים ממניותיה של אגוד חיתום לנותן שירותים נוסף שהתקשר עם אגוד חיתום, כאשר ובהתקיים תנאים מסוימים שנקבעו בהסכם עם נותן השירותים הנוסף, עשויים להיות מוקצים לו 5% נוספים ממניות אגוד חיתום. הרווח הנקי של החברה אשר נכלל ברווחי אגוד השקעות וייזום הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של השנה ב- 0.3 מיליון ש"ח לעומת 0.6 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

חברה לנאמנות של בנק אגוד בע"מ - החברה עוסקת במתן שירותי נאמנות לקרנות נאמנות (על-פי חוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד- 1994), למחזיקי ניירות ערך הנסחרים בבורסה, להנפקות פרטיות ובמתן שירותי נאמנות פרטיים (נאמנויות כספיות, שמירת מניות ועוד). בשנת 2009 התקשרה החברה בהסכם להעברת שירותי הנאמנות לחלק מסדרות תעודות ההתחייבות לכלל פיננסיים נאמנויות 2007 בע"מ - לפירוט ראה פרק "פעילות חברות מוחזקות" בדוח השנתי של 2011. חלקו של הבנק ברווח הנקי של החברה הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של השנה ב- 1.9 מיליון ש"ח לעומת 2.3 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

אימפקט ניהול תיקי השקעות בע"מ - החברה עוסקת ביעוץ ובניהול תיקי השקעות עבור לקוחות מוסדיים, עסקיים ופרטיים. חלקו של הבנק ברווח הנקי של החברה הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של השנה ב- 0.7 מיליון ש"ח לעומת 1.4 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

אגוד ליסינג בע"מ - החברה עוסקת במימון כלי רכב וציויד בשיטת הליסינג המימוני ללקוחות הבנק ולקוחות אחרים. יתרת המימון שהעמידה החברה ללקוחותיה הסתכמה ביום 30 בספטמבר 2012 ב- 310 מיליון ש"ח לעומת 303 מיליון ש"ח בסוף שנת 2011. חלקו של הבנק ברווח הנקי של החברה הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של השנה ב- 6.8 מיליון ש"ח לעומת 7 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

אגוד הנפקות בע"מ (להלן: "אגוד הנפקות") – החברה הוקמה על מנת לעסוק בהנפקה של תעודות התחייבות והפקדת תמורתן בבנק. אגוד הנפקות הינה תאגיד מדווח כמשמעו בחוק ניירות ערך, וזאת כל עוד יוחזקו בידי הציבור ניירות ערך שהונפקו על ידה.

ביום 31 ביולי 2012 פרסמה אגוד הנפקות דו"ח הצעת מדף על פי תשקיף מדף של אגוד הנפקות מיום 30 באוגוסט 2011. על פי דו"ח הצעת המדף הונפקו ביום 2 באוגוסט 2012 (בדרך של מכרז על שיעור הריבית) 365,974 יחידות אגרות חוב (סדרה ו') כשהרכב כל יחידה הינו 1,000 ש"ח והתמורה ברוטו בגין הסתכמה בכ- 366 מיליון ש"ח. לפירוט נוסף ראה באור 12. לדוחות הכספיים. לעניין הודעת מידרוג מיום 18 ביולי 2012 ראה פרק "פעילות הבנק ותאור התפתחות עסקיו".

- הסכמים, עסקאות ותשלומים בין חברות הקבוצה- ראה פירוט בפרק "פעילות חברות מוחזקות" בדוח השנתי של 2011 .

הון אנושי

• תוכנית פרישה ושינוי מדיניות פרישה

ביום 26 בפברואר 2012 אישר דירקטוריון הבנק מסגרת לתוכנית פרישה בתנאים מועדפים (להלן: "התוכנית"), במסגרת זמן קצובה. התוכנית יועדה ככלל לעובדים בטווח גילאים שבין 57-64.

על פי התוכנית, התאפשר לעובדים אשר תוכנית הפרישה רלוונטית לגביהם להודיע בתוך פרק זמן קצוב (החל מ- 8 במאי 2012 ועד 10 ביוני 2012, כפי שנקבע במהלך הרבעון הראשון של 2012), אם ברצונם לפרוש במסגרת התוכנית, כאשר להנהלת הבנק שיקול דעת בלעדי לאשר פרישה בתנאי התוכנית. תהליך הפרישה בפועל של עובדים להם תאושר פרישה מוקדמת במסגרת התוכנית, יבוצע באופן הדרגתי ויתפרס על פני כשנתיים. כמו כן, אישר דירקטוריון הבנק, כי בד בבד עם אישור המסגרת לתוכנית הפרישה תיכנס לתוקף מדיניות לפיה לא תתאפשר פרישה מוקדמת בתנאים מועדפים בשבע השנים הבאות (עד לסוף שנת 2018).

ההערכה הראשונית של הנהלת הבנק הייתה כי יפרשו במסגרת המבצע כ- 40 עובדים, כאשר העלות הכוללת של הפיצויים העודפים שישולמו לעובדים שיפרשו במסגרת התוכנית (מעבר לפיצויים המחוייבים על פי דין), על פי חישובים ממוצעים, הוערכה בכ- 50 מיליון ש"ח. עלות מוערכת זו באה לידי ביטוי בדוחות הכספיים לשנת 2011 ובמקביל הוקטנו העתודות האקטואריות בהתאם להערכות ההנהלה דלעיל ולשינוי המדיניות האמור. ראה פירוט נוסף בדוח השנתי של 2011 הן בפרק "הון אנושי" והן בפרק "מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים" תת פרק "זכויות עובדים".

ביום 28 ביוני 2012 אישר דירקטוריון הבנק כי מספר העובדים שיפרשו במסגרת התוכנית יוגדל בכ- 15 עובדים נוספים (מעבר לאומדן המקורי של כ- 40 עובדים כאמור), וכי העלות הכוללת של הפיצויים העודפים שישולמו לעובדים שיפרשו במסגרת התוכנית (מעבר לפיצויים המחוייבים על פי דין), תוגדל בכ- 10 מיליון ש"ח מעבר להערכה המקורית, ותעמוד על כ- 60 מיליון ש"ח. העלות הנוספת בסך 10 מיליון ש"ח הופרשה ברבעון השני של 2012.

כן אישר דירקטוריון הבנק כי הנהלת הבנק תבחן עד סוף 2012 אפשרות להרחבת התוכנית לפרישה של כ- 9 עובדים נוספים, בכפוף לבחינת ההערכות הארגונית הנגזרת ממהלך תוכנית הפרישה. אם תאושר פרישתם של עד 9 עובדים נוספים, תהיה ההפרשה הנוספת בגין פרישתם על פי הערכות ההנהלה, כ- 6 מיליון ש"ח. לפירוט נוסף ראה דיווח מיידי של הבנק מיום 28 ביוני 2012 (2012-01-170274). סכום זה הופרש ברבעון השלישי של 2012, בהסתמך על בדיקה ראשונית שבוצעה באוקטובר 2012 אשר מצביעה כי האפשרות להרחבת התוכנית לפרישה לעובדים נוספים הינה ברת ביצוע.

• ביום 29 באפריל 2012 אישר דירקטוריון הבנק, לאחר אישור ועדת הביקורת ביום 24 באפריל 2012 ולאחר קבלת המלצת ועדת התגמול של הדירקטוריון (ועדת אד הוק המורכבת מדח"צים ודירקטורים חיצוניים (בלתי תלויים) שמונתה לצורך קביעת תגמול לנושאי המשרה הבכירים בבנק) והמלצות ועדת שכר ותגמולים, כי תכנית המענקים למנהלים הבכירים בבנק: יו"ר הדירקטוריון (בכפוף לאישור האסיפה הכללית), המנכ"ל, חברי הנהלת הבנק, היועצת המשפטית ומבקר הבנק (10 מנהלים בסה"כ) ("תכנית המענק"), כפי שאושרה על ידי דירקטוריון הבנק ביום 10 באפריל 2011 ביחס לשנים 2010-2011 תחול גם בשנים 2012-2013. יובהר, כי במסגרת אישור תכנית המענק לשנים 2010-2011 הוחלט על ידי דירקטוריון הבנק, כי תכנית המענק תבחן מחדש על ידי דירקטוריון הבנק לאחר ישומה בשנים 2010-2011, וכי במסגרת הבחינה יבדקו, בין היתר, היקף המענק הכולל, מדרגות התגמול, הפרמטרים השונים והמשקלות אשר ניתנו לכל פרמטר. בהתאם לכך,

שבה ובחנה ועדת התגמול של הדירקטוריון שגיבשה את תכנית המענק מלכתחילה את תכנית המענק לאחר יישומה לשנים 2010-2011 והמליצה להאריכה ולהחילה בשנים 2012-2013. ביום 11 ביוני 2012 החליטה האסיפה הכללית של הבנק לאשר את החלטת תכנית המענק ליו"ר דירקטוריון הבנק, מר זאב אבלס, שחלה ביחס לשנים 2010-2011 גם ביחס לשנים 2012-2013. לפירוט נוסף לרבות בדבר הנימוקים לאישור החלטת תכנית המענק לשנים 2012-2013, ראה דיווח מיידי של הבנק מיום 30 באפריל 2012 (אסמכתא- 2012-01-110784). בנוסף לעניין תנאיה המפורטים של תכנית המענק, אופן אישורה ונימוקי הדירקטוריון וועדותיו לאישור התכנית, ראה דו"ח מיידי של הבנק מיום 11 באפריל 2011 (אסמכתא 2011-01-116199).

- כמו כן, ביום 11 ביוני 2012 החליטה האסיפה הכללית של הבנק, לאחר אישור הדירקטוריון ביום 29 באפריל 2012 ולאחר אישור ועדת הביקורת של הדירקטוריון מיום 24 באפריל 2012 ובהתאם להמלצת ועדת שכר ותגמולים מיום 22 באפריל 2012, לאשר את תיקון תנאי העסקת יו"ר דירקטוריון הבנק, מר זאב אבלס, כמפורט להלן:

- הבנק ישלם 2.5% נוספים מן המשכורת החודשית של יו"ר הדירקטוריון, כפי שתהיה מעת לעת, לשם ביטוח יו"ר הדירקטוריון מפני אובדן כושר עבודה. יצוין כי היו"ר ויתר, לאחר אישור האסיפה הכללית, על מימוש זכותו זו.

- עם סיום העסקתו של יו"ר הדירקטוריון בבנק (למעט בנסיבות בהן תישלל זכאותו לפיצויי פיטורין), יהיה היו"ר זכאי לפיצויים קבוע בד"ב בסך המהווה 100% ממשכורתו האחרונה של היו"ר נכון למועד סיום העסקתו בבנק כפול מספר שנות עבודתו של היו"ר בבנק (לרבות חלק מתוך שנה- באופן יחסי, להלן - "100% פיצויים") וזאת חלף הסכומים שהיו צריכים להיות מופקדים עבורו לקופת גמל לפיצויים אישית על שמו לפי סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורים התשכ"ג-1964. לפיכך, בעת סיום העסקתו של היו"ר, יהיה זכאי היו"ר לכל הכספים והזכויות שנצברו ויצברו בקופת הפיצויים האישית, והבנק יוסיף וישלם ליו"ר כספים בגובה ההפרש שבין זכאותו ל- 100% פיצויים לבין הכספים והזכויות בקופת הפיצויים האישית (לא קיימת השפעה על ההפרשות בדוחות הכספיים למועד הדיווח).

- מובהר, למען הסר ספק, כי יו"ר הדירקטוריון זכאי בעת סיום העסקתו בבנק, בנוסף על 100% הפיצויים הנ"ל, גם לפיצויים נוספים בסכום של 100% ממשכורתו האחרונה של היו"ר כפול מספר שנות עבודתו בבנק (לרבות חלק מתוך שנה- באופן יחסי), כפי שאושר באסיפה הכללית של הבנק מיום 28 בפברואר 2006.

- לאפשר ליו"ר הדירקטוריון זכות בחירה לעניין העברת סכומי הפקדות המעביד (לרכיב התגמולים) מעל תקרת המס לעניין הכרה בהפקדה לקופת גמל לתגמולים, כתשלום ישיר "חלף תגמולים" שישולם ליו"ר הדירקטוריון. תשלום "חלף תגמולים" לא יהווה בסיס לתשלום אחר כלשהו, לרבות לא פיצויי פיטורים.

- ככל שהיו"ר יבחר בחלופה המפורטת, לא ינוכו משכרו במקביל הפרשות העובד לתגמולים. זכות הבחירה תחול בכפוף לכך שלא תושט עקב ניצולה עלות נוספת על הבנק. בחר היו"ר בהסדר האמור, לא תעמוד לו עוד זכות לעבור להסדר ביצוע הפרשת התגמולים לקופת תגמולים או לכל הסדר אחר. למרות האמור לעיל, ככל שיחול שינוי רגולטורי שבגיניו תחול עלות נוספת כלשהי על הבנק בגין החלטת ההסדר האמור או שתהיה כל מניעה לביצוע ההסדר או כל חלק הימנו, לבנק זכות לבטל ההסדר.

- לפירוט נוסף בדבר מכלול תנאי העסקתו של יו"ר הדירקטוריון (לרבות מענק בגין 2011 כפי שאושר באסיפה הכללית של הבנק מיום 11 ביוני 2012) ופירוט הנימוקים העיקריים לעדכונים ראה דיווח מיידי שהוציא הבנק מיום 30 באפריל 2012 (אסמכתא 2012-01-110784). לעניין מכלול תנאי העסקה (לרבות מענק בגין 2011) ראה גם באור 15.ה.3. בדוח השנתי של 2011.

• בשנת 1997 נחתם הסכם בין המנהלים ומורשי החתימה וההסתדרות לבין הבנק בו נקבע בין היתר כי המנהלים ומורשי החתימה הותיקים של הבנק, הזכאים לבחור לפרוש לפנסיה תקציבית במתכונת מסוימת שהונהגה בבנק עד אותו זמן (להלן - "הפנסיה המחייבת"), ואשר בוחרים בפנסיה הזו (ולא בקבלת פיצויים ותגמולים, שהיא האופציה השנייה העומדת לרשותם), יקבלו פנסיה מקרן הפנסיה "עמית" (עימה התקשרו הבנק והעובדים) ומהבנק באופן משולב, כאשר ההסכם קובע את נוסחת השילוב. על נוסחת שילוב זו קיימת מחלוקת בין ועד המנהלים ומורשי החתימה לבין הבנק. עמדת הבנק היא שחבות הבנק לגמלאי היא בגובה ההפרש שבין סכום הפנסיה הראשונה שהגמלאי יקבל מ"עמית" עם צאתו לגמלאות לבין סכום הפנסיה המחייבת (ככל שיתקיים הפרש כזה באותו מועד), ואשר אותו יהיה על הבנק לשלם לגמלאי מידי חודש כשהוא צמוד במלואו למדד המחירים לצרכן. עמדת המנהלים היא שחבות הבנק לגמלאי היא בגובה ההפרש (ככל שיתקיים כזה) בין סכום הפנסיה שהגמלאי יקבל מעמית לבין סכום הפנסיה המחייבת, כפי שיהיה אותו הפרש מידי חודש (סכומי ההפרש שעל הבנק לשלם כאמור להלן - "סכומי ההשלמה"). המחלוקת האמורה אינה רלבנטית לאלו מהמנהלים ומורשי החתימה הוותיקים הבוחרים בעת פרישה בקבלת פיצויים ותגמולים ולא בקבלת פנסיה. בשנת 2008 ניהלו הבנק וועד המנהלים הליך של יישוב חילוקי דעות בעניין באמצעות בורר. ההליך הוקפא על ידי הצדדים. בחודש יולי 2011 נתקבל בבנק מכתב מועד המנהלים בדרישה לחידוש הבוררות. ההליכים הפרוצדורליים לחידוש הבוררות לא הושלמו נכון למועד הדוחות הכספיים. להערכת הנהלת הבנק, בהתבסס על חוות דעת יועציו המשפטיים, לא ניתן לכמת כיום את מידת והיקף הסיכון באשר לחבות אפשרית של הבנק בתשלום סכומי ההשלמה, הן נוכח קיומה של המחלוקת האמורה לעיל בקשר לפרשנות נוסחת השילוב, והן כיוון שלא ניתן לצפות את תדירותם או היקפם של המצבים בהם ייווצר הפרש בין סכום הפנסיה המחייבת לבין סכום הפנסיה המשולם על ידי קרן "עמית", אשר עלול לחייב תשלום של סכומי ההשלמה כאמור.

נציין כי נכון למועד הדוחות הכספיים לא קיים פער מהותי בין יתרת ההפרשה האקטוארית בגין הגמלאים בהתאם לעמדת הבנק לבין יתרתה בהתאם לעמדת המנהלים, וזאת בהתבסס על הערכות אקטואר הבנק (רלבנטי לאוכלוסייה של 28 איש).

חלק מהמידע שבפסקה זו הינו **מידע צופה פני עתיד** כהגדרתו בחוק ניירות ערך אשר מבוסס על תוכניות העבודה של הבנק. הצפי עלול שלא להתממש, כולו או חלקו, או להתממש באופן שונה מהותית מהצפוי, בעיקר כתוצאה ממידת ההצלחה של הבנק להגשים את תוכניותיו הפנים ארגוניות.

תיאור מצב המיסוי

- במסגרת ביקורת שנערכה על ידי רשות המיסים (מחלקת ביקורת מע"מ) בחברה בת של הבנק - אגוד מערכות בע"מ, חברה פרטית העוסקת במתן שירותים בתחום המחשוב לבנק (להלן - "החברה"), נבחנה פעילותה של החברה כעוסק לצרכי מע"מ. ביום 18 ביוני 2008 התקבלה בחברה שומת מס עסקאות לתקופות חיוב ספטמבר 2005 עד מרס 2008. במסגרת השומה נטען כי החברה מסרה ציוד (חומרה ותוכנת מחשבים) לבנק והוסף מס עסקאות בגובה היתרה להפחתה של מס התשומות שנתבע עם רכישת הציוד בתוספת 10% והפרשי הצמדה וריבית (כ-7 מיליון ש"ח). ביום 17 ביולי 2008 הגישה החברה השגה על השומה הנ"ל. בחודש יוני 2009 התקבלה בחברה החלטת רשות המיסים בדבר דחיית ההשגה. במהלך חודש ינואר 2010 הגישה החברה ערעור על ההחלטה. לאור הודעת מנהל מע"מ מחודש אוגוסט 2012 על ביטול השומה נשוא הערעור, מחק בית המשפט גם את הערעור הנוגע לשומה, ללא צו להוצאות.

ביום 18 באוגוסט 2011 נמסר לחברה מכתב מאת רשות המסים, על פיו החליטה הרשות לשנות את סיווגה של החברה מ"עוסק" ל"מוסד כספי", וזאת החל מיום 1 בספטמבר 2011. משמעות שינוי הסיווג היא "מכירה רעיונית" של נכסי החברה (ציוד המחשוב) שבעת רכישתם נוכה מס התשומות בגינם, והטלת מע"מ בגינה. מועד ה"מכירה" יהיה בהתאם למועד שינוי הסיווג. החברה חולקת על החלטת שינוי הסיווג והגישה כתב השגה ביום 1 בדצמבר 2011. בשלהי חודש יולי 2012 הודיעה רשות המסים לחברה על דחיית ההשגה שהגישה. בחודש אוקטובר 2012 הגישה החברה לביהמ"ש המחוזי ערעור על החלטת רשות המסים בהשגה והוא תלוי ועומד. להערכת הבנק, שינוי הסיווג אינו צפוי להשפיע מהותית על מצבו הכספי של הבנק.

- ביום 30 באוגוסט פורסם צו מס ערך מוסף אשר מעדכן את שיעור מס ערך מוסף, בגין עסקה ויבוא טובין, כך שיעמוד על 17% החל מיום 1 בספטמבר 2012. כתוצאה מהשינוי האמור, שיעורי המס הסטטוטורי אשר חל על תאגידים בנקאים יעלה בשנת 2012 משיעור של 35.34% לשיעור של 35.53%, ובשנת 2013 ואילך יעלה לשיעור של 35.9%. כמו כן, שיעור מס השכר אשר חל על מוסדות כספיים יעלה לשיעור של 17% לגבי השכר המשתלם בעד עבודה בחודש ספטמבר 2012 ואילך, וזאת במקום שיעור של 16% לשנת 2012 ו-15.5% לשנת 2013 ואילך.

ביום 13 באוגוסט 2012 פורסם החוק לצמצום הגירעון ולשינוי נטל המס (תיקוני חקיקה), התשע"ב-2012 (להלן - "החוק"). במסגרת החוק החל מינואר 2013 שיעור דמי הביטוח הלאומי הנגבה מהמעסיקים בגין חלק השכר העולה על 60% מהשכר הממוצע במשק יעלה מ-5.9% כיום ויעמוד על 6.5%, כמו כן שיעור זה יעלה בינואר 2014 ובינואר 2015 לשיעור של 7% ו-7.5% בהתאמה.

השלכת השינוי בשיעורי המס כאמור באה לידי ביטוי בדוחות הכספיים לרבעון השלישי לשנת 2012 ואינה מהותית (מחד, חל גידול של כ-4 מיליון ש"ח בהוצאות השכר אשר קוזזו על ידי קיטון של כ-5 מיליון ש"ח בהוצאות המסים על הכנסה).

תיאור עסקי הבנק לפי מגזרי פעילות

אפיון המגזרים מתבסס בעיקר על פי סוגי הלקוחות ותחומי פעילות הכלולים בכל מגזר ומגזר. תיאור מפורט של מגזרי הפעילות ואופן מדידתם ניתן בדוחות השנתיים ליום 31 בדצמבר 2011. פרטים נוספים בדבר מגזרי פעילות ראה בביאור 11 לדוחות הכספיים.

פעילות הבנק מתמקדת במגזרי פעילות כמפורט להלן:

מגזר פרטי – מספק מגוון של שירותי בנקאות ומוצרים פיננסיים למשקי בית וללקוחות פרטיים בעלי עושר פיננסי, לרבות שירותי ייעוץ להשקעות ואת פעילות המימון לדיור. כמו כן כולל המגזר עסקים קטנים אשר מנוהלים במסגרת אגף קמעונאות (עד ליום 31 בדצמבר 2011 בעלי אובליגו עד 400 אלף ש"ח, והחל מיום 1 בינואר 2012 עד 500 אלף ש"ח).

מגזר עסקי – המגזר מספק מגוון שירותי בנקאות ומוצרים פיננסיים ללקוחות עסקיים ממגוון ענפי משק – לרבות ענפי הבניה והנדל"ן ושוק ההון.

מגזר יהלומים – המגזר כולל לקוחות פעילים בענף היהלומים אשר רובם חברים בבורסת היהלומים ברמת גן.

מגזר ניהול פיננסי – כולל את פעילות הבנק על חשבון עצמו בתחום ניירות הערך, ניהול נכסים והתחייבויות, ניהול סיכוני השוק הנזילות והסליקה, פעילות חדרי העסקאות של הבנק ופעילות החברה המאוחדת אגוד השקעות וייזום (א.ש.), המהווה את זרוע ההשקעות הריאליות של הבנק. תוצאות המגזר כוללות גם את השפעת הרישום של מכשירים פיננסיים נגזרים לפי שוויים ההוגן.

אחרים והתאמות - כולל פעילויות אשר לא ניתן לשייך באופן ספציפי למגזרים.

להלן תמצית התפתחות הרווח הנקי לפי מגזרי פעילות, במיליוני ש"ח:

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2011*	2012	מגזר
26	24	פרטי
85	82	עסקי
7	5	יהלומים
(21)	(11)	ניהול פיננסי
1	**-	אחרים והתאמות
98	100	סך הכל

* סווג מחדש (ראה ביאורים 3.ד.1 ו-1.ז.1).

** סכומים נמוכים מ-500 אלפי ש"ח

להלן תמצית תוצאות הפעילות של המגזר הפרטי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2012			
לקוחות פרטיים (1)	עו"ש עסקי (2)	מימון לדיור	סך הכל
46	7	20	73
-	-	-	-
26	4	2	32
-	-	-	-
72	11	22	105
1	-	-	1
6	1	4	11

במיליוני ש"ח

הכנסות ריבית נטו:
 - מחיצוניים
 - בינמיגזרי
 הכנסות שאינן מריבית:
 - מחיצוניים
 - בינמיגזרי
 סך ההכנסות
 הוצאות בגין הפסדי אשראי
 רווח נקי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2011 *			
לקוחות פרטיים (1)	עו"ש עסקי (2)	מימון לדיור	סך הכל
50	7	17	74
-	-	-	-
26	5	3	34
1	-	-	1
77	12	20	109
1	(1)	(1)	(1)
6	3	5	14

במיליוני ש"ח

הכנסות ריבית נטו:
 - מחיצוניים
 - בינמיגזרי
 הכנסות שאינן מריבית:
 - מחיצוניים
 - בינמיגזרי
 סך ההכנסות
 הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
 רווח נקי

* נתוני השוואה סווגו מחדש (ראה באורים 3.ד.1, 5.ד.1 ו-1.ז.1).
 ** סכומים נמוכים מ-500 אלפי ש"ח.

- (1) עקב חוסר מהותיות תוצאות תת מגזר שוק ההון אוחדו עם תוצאות תת מגזר לקוחות פרטיים.
 (2) לקוחות עסקיים בעלי אובליגו עד 500 אלפי ש"ח.

להלן תמצית תוצאות הפעילות של המגזר הפרטי (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2012			
לקוחות פרטיים (1)	עו"ש עסקי (2)	מימון לדיור	סך הכל
136	21	56	213
-	-	-	-
75	11	9	95
1	-	-	1
212	32	65	309
4	2	- **	6
11	2	11	24

במיליוני ש"ח

הכנסות ריבית נטו:
 - מחיצוניים
 - בינמיגזרי
 הכנסות שאינן מריבית:
 - מחיצוניים
 - בינמיגזרי
 סך ההכנסות
 הוצאות בגין הפסדי אשראי
 רווח נקי

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2011 *			
לקוחות פרטיים (1)	עו"ש עסקי (2)	מימון לדיור	סך הכל
133	23	49	205
-	-	-	-
81	13	10	104
1	-	-	1
215	36	59	310
5	1	(1)	5
12	4	10	26

במיליוני ש"ח

הכנסות ריבית נטו:
 - מחיצוניים
 - בינמיגזרי
 הכנסות שאינן מריבית:
 - מחיצוניים
 - בינמיגזרי
 סך ההכנסות
 הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
 רווח נקי

* נתוני השוואה סווגו מחדש (ראה באורים 3.ד.1 ו-1.ז.1).
 ** סכומים נמוכים מ-500 אלפי ש"ח.

- (1) עקב חוסר מהותיות תוצאות תת מגזר שוק ההון אוחדו עם תוצאות תת מגזר לקוחות פרטיים.
 (2) לקוחות עסקיים בעלי אובליגו עד 500 אלפי ש"ח.

שינויים בהיקף הפעילות של המגזר וברווח הנקי שלו

הרווח הנקי בתשעת החודשים הראשונים של השנה הסתכם ב-24 מיליון ש"ח לעומת 26 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

סך הכנסות המגזר הסתכמו ב-309 מיליון ש"ח לעומת 310 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הכנסות מריבית הסתכמו ב-213 מיליון ש"ח לעומת 205 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של כ-4% הנובעת בעיקרה מעליה בהכנסות בתחום התיווך בין האשראי והפיקדונות, בעיקר כתוצאה מעליה בהיקפים ובמרווח האשראי. ההכנסות שאינן מריבית הסתכמו ב-96 מיליון ש"ח לעומת 105 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של כ-9% הנובעת בעיקר כתוצאה מירידה בהכנסות מעמלות בתחום ניירות הערך, עקב מחזורי מסחר נמוכים בשווקים. ההוצאות הסתכמו ב-268 מיליון ש"ח עליה בשיעור של כ-2%. ההוצאות בגין הפסדי אשראי במגזר הסתכמו ב-6 מיליון ש"ח לעומת 5 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של 20%.

מימון לדיור – הרווח הנקי הסתכם ב-11 מיליון ש"ח לעומת 10 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ההכנסות הסתכמו ב-65 מיליון ש"ח, עליה בשיעור של כ-10% לעומת התקופה המקבילה אשתקד, הנובעת מהמשך גידול בהיקף התיק ועליה במרווחים. ההכנסות שאינן מריבית הסתכמו ב-9 מיליון ש"ח, לעומת 10 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 10%. ההוצאות המיוחסות למגזר הסתכמו ב-49 מיליון ש"ח לעומת 44 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של כ-11%. יתרת האשראי המאזני להלוואות לדיור הסתכמה ביום 30 בספטמבר 2012 בכ-7.1 מיליארד ש"ח (לרבות משכנתאות לקבוצות רכישה), גידול בשיעור של כ-8% לעומת 31 בדצמבר 2011, וגידול בשיעור של כ-9% לעומת 30 בספטמבר 2011. ההלוואות החדשות שהועמדו במהלך תשעת החודשים הראשונים של השנה הסתכמו ב-1,165 מיליון ש"ח לעומת 1,322 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של כ-12%.

לפירוט לגבי תיק המשכנתאות ראה גם פרק "החשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם", ופרק "עדכוני חקיקה".

מידע על הלוואות חדשות שבוצעו לרכישת דירת מגורים בביטחון משכנתא והיקפי מיחזור הלוואות:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
	2011	2012	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח		
1,641	1,320	1,163	כספי הבנק
2	2	2	כספי האוצר
*-	-	-	הלוואות עומדות
1,643	1,322	1,165	סה"כ הלוואות חדשות
109	90	85	הלוואות שמוחזרו
1,752	1,412	1,250	סה"כ הלוואות שבוצעו

* סכומים נמוכים מ- 500 אלפי ש"ח.

לקוחות פרטיים – הרווח הנקי הסתכם ב-11 מיליון ש"ח לעומת 12 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ההכנסות הסתכמו ב-212 מיליון ש"ח לעומת 215 מיליון ש"ח, ירידה בשיעור של כ-1%. חלה ירידה בהכנסות שאינן מריבית, בעיקר כתוצאה מירידה בעמלות מניירות ערך, עקב ירידה בהיקפי המסחר בשווקים, אשר קוזזה בחלקה על ידי גידול בהכנסות מריבית נטו בתחום האשראי כתוצאה מגידול בהיקפים ועלייה במרווח. בהוצאות חל גידול של כ-1%. ההוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו ב-4 מיליון ש"ח לעומת 5 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 20%.

שירותים ומוצרים חדשים במגזר

גיוס לקוחות חדשים והגדלת נתח פעילות הלקוחות מתבצעים, בין היתר, באמצעות פיתוח שירותים ומוצרים חדשים והתאמת פעילות על פי צרכי הלקוחות.

• **פיתוח שירותים:**

הבנק פועל להרחבת הפריסה הסניפית, הרחבת פעילויות, הרחבת התשתיות ומערכות המחשוב, וכל זאת על מנת להעמיק את הפעילות ולהתאימה לצרכי הלקוחות הפרטיים. הבנק ממשיך בפיתוח והטמעת מערכת ניהול קשרי הלקוחות המהווה נדבך משמעותי במתן תמיכה לתהליכי השיווק והמכירה. במסגרת זו, הוטמעה מערכת מבצעים המאפשרת מתן הצעות שיווקיות ללקוח בעת פניה טלפונית או פרונטלית. הבנק ממשיך בעיבוי תהליכי המכירה, השימור והשירות. בהמשך להטמעת שגרת סקרי מעקב שירות, המשמשים אחד הכלים לבחינת רמת השירות ושיפורו. כמו כן, מבוצעות בקורות שונות ומפותחים כלים מיכוניים שסייעו בהתמקדות באוכלוסיות היעד שהוגדרו בתוכנית העבודה.

• **פיתוח מוצרים:**

הבנק מפתח ומשווק מוצרים חדשניים, בתחומים השונים של הפעילות הבנקאית מול הלקוחות הפרטיים ובכלל זה בתחום הפיקדונות. פעילות זו מאפשרת ללקוחות לגוון השקעות ולפזר סיכונים. הבנק ממשיך בתהליך רחב היקף לגיוס לקוחות פרטיים. במסגרת זו, יצא הבנק במהלך לגיוס לקוחות חדשים, במרכזו "חשבון הפוך" המציע ללקוחות המצטרפים לאגוד ליהנות מתנאים מועדפים בניהול חשבונם בתקופת ההטבה. במקביל נמשכת הטמעת חבילת הטבות ללקוחות ותיקים הכוללת הטבות בנקאיות בניהול חשבון עו"ש למעבירי משכורת. להערכת הבנק חבילת "חשבון הפוך" נותנת מענה מיטבי לצרכי הלקוחות מקבלי המשכורת: פטור מריבית חובה, ריבית זכות אוטומטית, ריבית גבוהה על פקדונות ופטור מעמלות העו"ש המרכזיות – עמלת פקיד

ועמלת ערוץ ישיר. ההטבות ניתנות ללקוחות חדשים מעבירי משכורת. מסלול "חשבון חופשי" מאפשר ללקוחות ותיקים ליהנות מפטור מעמלות העו"ש המרכזיות. קבלת ההטבות מותנית בהעברת משכורת בסכום מינימלי ובהיקף הפעילות בחשבון. מהלך זה הינו ייחודי ונוגע בליבת פעילות הלקוח הפרטי עם הבנק ומהווה שלב נוסף ביישום האסטרטגיה העסקית של הבנק.

המלצות הצוות להגברת התחרותיות

הצוות להגברת התחרותיות במערכת הבנקאית מונה בחודש דצמבר 2011, על ידי נגיד בנק ישראל ושר האוצר, בעקבות המלצת וועדת טרכטנברג.

הצוות המליץ על מספר אמצעים להגברת התחרותיות במערכת הבנקאית בעיקר בתחום שרותי הבנקאות לעסקים קטנים ולמשקי בית.

מסקנות הצוות כללו בין השאר את ההמלצות הבאות:

- הגברת השקיפות באשר לעלויות הבנקאיות על ידי הגדלת יכולת ההשוואה בין התעריפים בפועל של הבנקים השונים.
- עידוד הגדלת מספר השחקנים שמעניקים שירותי בנקאות קמעונאית והרחבת האשראי החוץ בנקאי.
- תמיכה בפיתוח "בנקאות אינטרנטית" כמנוף להוזלת תעריפים בנקאיים בתחום הבנקאות הקמעונאית.
- הנפקת "תעודת זהות" בנקאית ללקוח הפרטי בה יהיו פרטים לגבי התנהגותו הבנקאית של הלקוח, כולל דרוג האשראי שלו.
- צעדים משלימים נוספים דוגמת פיקוח על עמלות של שירותים מסוימים, תמחור מחדש של העמלות בגין פעילות לקוחות הבנקים בניירות ערך והפחתת עמלות לעסקים קטנים.

אימוץ המלצות הצוות אמור להקל על חסמי מעבר של לקוחות בין בנקים, לשפר את המידע הקיים לגבי לקוחות פוטנציאליים ובכך להגביר את התשתית התחרותית בין הבנקים בתחומים בהם לדעת הצוות אין היא מספיקה. מאידך, תתכן פגיעה בהכנסות הבנקים עקב הכנסת עמלות לפיקוח והפחתת שיעורן של עמלות קיימות או ביטולן.

חלק מהמידע שבפסקה זו הינו מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך אשר מבוסס על תוכניות העבודה של הבנק, הנערכות בהתאם להערכת הגורמים העסקיים בבנק וכוללות, בין השאר, הסתמכות על פילוח נתוני הבנק. המידע עלול שלא להתממש, כולו או חלקו, או להתממש באופן שונה מהותית מהצפוי, כתלות בגורמים העיקריים שלהלן: תנאי המקרו של השוק, שינויים רגולטורים המשפיעים על הכנסות מגזר זה ומידת ההצלחה של הבנק בהגשמת תוכניותיו הפנים ארגוניות.

להלן תמצית תוצאות הפעילות של המגזר העסקי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2012			
עסקיים	בניה ונדל"ן	שוק ההון (1)	סך הכל
במיליוני ש"ח			
56	23	11	90
-	-	-	-
15	9	8	32
1	-	5	6
<u>72</u>	<u>32</u>	<u>24</u>	<u>128</u>
(4)	6	-	2
<u>15</u>	<u>7</u>	<u>6</u>	<u>28</u>

הכנסות ריבית נטו:
 - מחיצוניים
 - בינמיגזרי
 הכנסות שאינן מריבית:
 - מחיצוניים
 - בינמיגזרי
 סך ההכנסות
 הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
 רווח נקי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2011*			
עסקיים	בניה ונדל"ן	שוק ההון (1)	סך הכל
במיליוני ש"ח			
50	22	14	86
-	-	-	-
17	11	11	39
1	-	5	6
<u>68</u>	<u>33</u>	<u>30</u>	<u>131</u>
(16)	6	1	(9)
<u>20</u>	<u>8</u>	<u>8</u>	<u>36</u>

הכנסות ריבית נטו:
 - מחיצוניים
 - בינמיגזרי
 הכנסות שאינן מריבית:
 - מחיצוניים
 - בינמיגזרי
 סך ההכנסות
 הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
 רווח נקי

* נתוני השוואה סווגו מחדש (ראה באורים 3.ד.1, 5.ד.1 ו-1.ז.1).

(1) מתן שירותים בתחום שוק ההון.

להלן תמצית תוצאות הפעילות של המגזר העסקי (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2012			
עסקים	בניה ונדל"ן	שוק ההון (1)	סך הכל
במיליוני ש"ח			
166	66	34	266
-	-	-	-
48	25	27	100
3	-	20	23
217	91	81	389
4	-**	-	4
33	28	21	82

הכנסות ריבית נטו:
 - מחיצוניים
 - בינמיגזרי
 הכנסות שאינן מריבית:
 - מחיצוניים
 - בינמיגזרי
 סך ההכנסות
 הוצאות בגין הפסדי אשראי
 רווח נקי

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2011*			
עסקים	בניה ונדל"ן	שוק ההון (1)	סך הכל
במיליוני ש"ח			
147	62	43	252
-	-	-	-
50	30	30	110
3	-	13	16
200	92	86	378
(19)	10	2	(7)
40	23	22	85

הכנסות ריבית נטו:
 - מחיצוניים
 - בינמיגזרי
 הכנסות שאינן מריבית:
 - מחיצוניים
 - בינמיגזרי
 סך ההכנסות
 הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
 רווח נקי

* נתוני השוואה סווגו מחדש (ראה באורים 3.ד.1 ו-1.ז.1).

** סכומים נמוכים מ-500 אלפי ש"ח.

(1) מתן שירותים בתחום שוק ההון.

המגזר העסקי

שינויים בהיקף הפעילות של המגזר וברוח הנקי שלו

הרווח הנקי בתשעת החודשים הראשונים של השנה הסתכם ב-82 מיליון ש"ח לעומת 85 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

סך הכנסות המגזר הסתכמו ב-389 מיליון ש"ח לעומת 378 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של כ-3%. ההכנסות מריבית הסתכמו ב-266 מיליון ש"ח לעומת 252 מיליון ש"ח, גידול של כ-6%, הנובע בעיקרו מעליה בהכנסות בתחום התיווך בין אשראי לפיקדונות כתוצאה מגידול בהיקפים ומגידול במרווח. ההכנסות שאינן מריבית הסתכמו ב-123 מיליון ש"ח לעומת 126 מיליון ש"ח, ירידה בשיעור של כ-2%. הוצאות המגזר הסתכמו בכ-264 מיליון ש"ח, עליה בשיעור של כ-6%. הוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו בכ-4 מיליון ש"ח לעומת הפרשה שלילית בסך 7 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

לקוחות הפועלים בתחום הבניה והנדל"ן – הרווח הנקי בפעילות תחום הבניה והנדל"ן הסתכם ב-28 מיליון ש"ח לעומת 23 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הוצאות בגין הפסדי אשראי, קוזזו על ידי גביות ולכן לא היו הוצאות בגין הפסדי אשראי בתקופה הנוכחית, לעומת הוצאה בסך כ-10 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הכנסות המגזר הסתכמו ב-91 מיליון ש"ח, לעומת 92 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. העליה בהכנסות ריבית קוזזה על ידי ירידה בהכנסות מעמלות הקשורות בליווי פרויקטים, עקב ירידה במספר הפרויקטים בליווי הבנק לעומת התקופה המקבילה. הוצאות המגזר הסתכמו ב-49 מיליון ש"ח, עלייה בשיעור של כ-7% ביחס לתקופה המקבילה אשתקד.

היקף האשראי המאזני (לא כולל אשראי לקבוצות רכישה) הסתכם ביום 30 בספטמבר 2012 ב-3.3 מיליארד ש"ח קיטון בשיעור של כ-3% בהשוואה להיקף האשראי ביום 31 בדצמבר 2011 ובדומה להיקף האשראי ביום 30 בספטמבר 2011. היקף הערבויות לרוכשי דירות הסתכם ביום 30 בספטמבר 2012 ב-2.1 מיליארד ש"ח לעומת היקף ערבויות של 2.2 מיליארד ש"ח ביום 31 בדצמבר 2011 ולעומת 2.3 מיליארד ש"ח ביום 30 בספטמבר 2011.

לאור המצב בשווקים ממשיך הבנק במעקב שוטף אחר מצב האשראי בכלל וענף הנדל"ן בפרט ומתאים את מדיניות האשראי למצב השווקים.

לקוחות הפעילים בתחום שוק ההון – הרווח הנקי הסתכם ב-21 מיליון ש"ח לעומת 22 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הכנסות המגזר הסתכמו ב-81 מיליון ש"ח לעומת 86 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה נובעת, בין היתר, מקיטון בפעילות לקוחות בתחום עקב המצב בשווקים. בהוצאות המגזר חלה עליה בשיעור של כ-2%.

לקוחות עסקיים אחרים – הרווח הנקי הסתכם ב-33 מיליון ש"ח, לעומת 40 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, בין היתר כתוצאה מהוצאה בגין הפסדי אשראי בסך כ-4 מיליון ש"ח לעומת הפרשה שלילית בגין הפסדי אשראי של כ-19 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ההכנסות הסתכמו ב-217 מיליון ש"ח לעומת 200 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של כ-9% הנובעת בעיקרה מגידול בהכנסות מריבית בתחום התיווך בין אשראי לפקדונות כתוצאה מעליה בהיקפים וגידול במרווחים. בהוצאות חל גידול בשיעור של כ-6%.

מגזר היהלומים

שינויים בהיקף הפעילות של המגזר וברווח הנקי שלו

הרווח הנקי בתשעת החודשים הראשונים של השנה הסתכם ב-5 מיליון ש"ח לעומת 7 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הכנסות המגזר הסתכמו ב-40 מיליון ש"ח בדומה לתקופה המקבילה אשתקד. יש לציין כי הכנסות המגזר מושפעות מתנודתיות שער החליפין של השקל אל מול הדולר. ההוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו ב-6 מיליון ש"ח לעומת 3 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. היקף האשראי המאזני ליהלומים הסתכם ביום 30 בספטמבר 2012 ב-1.2 מיליארד ש"ח, קיטון בשיעור של כ-8% בהשוואה ליתרה ביום 31 בדצמבר 2011 ולעומת 1.4 מיליארד ש"ח ביתרה ביום 30 בספטמבר 2011. היקף סיכון האשראי החוץ מאזני הסתכם ביום 30 בספטמבר 2012 ב-1.0 מיליארד ש"ח, לעומת 0.9 מיליארד ש"ח ביום 30 בספטמבר 2011 ו-1.1 מיליארד ש"ח ביום 31 בדצמבר 2011. הבנק עוקב אחר מצב הענף ומתאים את מדיניותו בהתאם.

מגזר ניהול פיננסי

שינויים בהיקף הפעילות של המגזר וברווח הנקי שלו

תשעת החודשים הראשונים של השנה הסתכמו בהפסד של 11 מיליון ש"ח לעומת הפסד של 21 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, בעיקר כתוצאה מגידול ברווחי מימוש והתאמת ערך של אגרות חוב.

הכנסות המגזר נטו כוללות בעיקר: הכנסות מפעילות הבנק עבור עצמו הן בניירות ערך (בתיק הזמין למכירה ובתיק למסחר) והן במכשירים פיננסיים נגזרים והכנסות/הוצאות מפוזיציות מטבע. מאידך, מועמסות על המגזר העלויות הנובעות מהצורך בשמירה על רמת נזילות עסקית נאותה ועל פיזור נאות של מקורות וכן מועמסות על

המגזר הכנסות/הוצאות הנובעות מהצגת פעילות הבנק במכשירים פיננסיים נגזרים על פי שווים ההוגן (כנדרש על פי כללי החשבונאות).
היקף תיק ניירות הערך הממוצע לתקופה הסתכם ב-5.4 מיליארד ש"ח לעומת 4.6 מיליארד ש"ח בתקופה המקבילה.

סכומים שלא הוקצו והתאמות

המגזר כולל פעילויות אשר לא ניתן לשייכן באופן ספציפי למגזרים.

הלימות ההון

הלימות ההון של תאגיד בנקאי הינה מרכיב מרכזי בהערכת יציבותו של התאגיד. הלימות ההון נבחנת באמצעות היחס שבין בסיס ההון לבין הסכום המשוקלל של רכיבי הסיכון בעסקי הבנק, כהגדרתם בהוראות באזל 2.

מסגרת העבודה למדידה והלימות ההון, פורסמה על ידי המפקח על הבנקים בדצמבר 2008 (להלן "הוראת באזל 2"). הוראת באזל 2 שמה דגש על ניהול הסיכונים תוך קישור בין פרופיל הסיכונים של הבנק ואיכות ניהולם לבין הקצאת ההון הנדרשת. חישוב נכסי הסיכון מבוצעים על פי עקרונות הגישה הסטנדרטית בבאזל 2.

מסגרת העבודה של באזל 2 מיושמת על בסיס מאוחד וחלה על הבנק וחברות הבנות שלו (לפירוט בדבר החברות המוחזקות העיקריות ותחום פעילותן ראה פרק "פעילות חברות מוחזקות"). כמו כן, לגבי החברות המוחזקות להן הבנק העמיד כתב שיפוי בהתאם להוראות באזל 2, לא קיים ולא חזוי מכשול להעברה מיידית של מקורות או לביצוע החזר התחייבויות של החברות המוחזקות על ידי הבנק.

לפירוט בדבר עיקרי הוראת באזל 2 על שלושת נדבכיה ויישומם בבנק וכן לגבי טבלת הפניות לגילויים האיכותיים והכמותיים הנדרשים במסגרת הנדבך השלישי, ראה פירוט בפרק "הלימות ההון" בדוחות הכספיים לשנת 2011. בנוסף, ראה התייחסות לתהליך ה-ICAAP בתת הפרק "תכנון ההון" בהמשך.

באזל 3 - בחודש דצמבר 2010 פורסמה על ידי ה-BIS (Bank for international settlements) מסגרת העבודה של באזל 3. מטרת ההוראות היא להביא לחיזוק עמידותה של המערכת הבנקאית בעתות משבר. הוראה זו מציבה סטנדרטים מחמירים יותר להשגת הלימות ההון וכן דרישות חדשות בתחום הנזילות, בתחומי הרכב החשיפות וההון הנדרש בגינם, הרחבת השיטות לניהול הסיכונים ועוד.

ביום ה-30 בנובמבר 2011 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטת תרגום של מסמך המקור – "מסגרת פיקוחית גלובאלית לחיזוק עמידות המערכת הבנקאית" (להלן "באזל 3"). טיוטת התרגום כוללת את הוראות המעבר המקוריות כלשונו. הוראות המעבר של הפיקוח על הבנקים, אשר יחייבו את התאגידים הבנקאיים בישראל, לא נכללו בתרגום המסמך והמפקח על הבנקים הצהיר בהקשר זה, כי בדעת הפיקוח להחיל את הנחיות באזל 3, החל מתחילת 2013, לאחר השלמת סבב הפגישות עם הבנקים וגיבוש הנחיות סופיות. ביום ה-28 במאי 2012 פרסם הפיקוח על הבנקים מסמך נוסף שנושאו "באזל 3 – עמדת הפיקוח על הבנקים", הכולל הבהרות לגבי היישום בישראל של באזל 3.

הבנק נערך לקראת ההשלכות האפשריות של יישום עקרונות באזל 3 החל משנת 2013 (ראה פירוט נוסף בפרק "הלימות ההון" בדוח הכספי לשנת 2011).

במסגרת ההערכות ליישום באזל 3 במערכת הבנקאית בישראל, נדרשו הבנקים לבחון השלכות כמותיות של יישום ההוראות החדשות, כפי שעולה מטיטת התרגום, כמו גם ממסמכים העוסקים בתוספות להוראת באזל 2 (התוספת הוגדרה על ידי בנק ישראל כהוראת באזל 2.5) באמצעות סקר (QIS-Quantitative Impact Study) על בסיס נתוני 31.12.2011. תוצאות הסקר הועברו לפיקוח על הבנקים ביום ה-15 ביוני 2012.

הבנק לומד את האמור בפרסומים השונים של בנק ישראל בנושא באזל 3, ועוקב אחר עדכונים בנושא. ההשלכות הודאיות המרכזיות העולות מפרסומים אלו שולבו במסגרת תכנון ההון התלת שנתי, כמפורט בהמשך. ביום ה-28 במרס 2012 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב המסדיר את דרישת הלימות ההון במערכת הבנקאית. במכתב נקבע כי התאגידים הבנקאיים בישראל נדרשים לעמוד ביחס הון ליבה מינימאלי בשיעור של 9% (במונחי באזל 3), וזאת עד ליום ה-1.1.2015. יחס זה כולל כרית לשימור הון בשיעור של 2.5%, כמשמעותה בבאזל 3, וכפי שתאומץ בהוראות המפקח (ראה גם פירוט בהמשך). תאגידים בנקאיים גדולים, שסך נכסיהם המאזניים על בסיס מאוחד מהווים לפחות 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית בישראל, ידרשו לעמוד ביחס הון ליבה מינימאלי של 10% עד לסוף שנת 2016. דרישה זו תחליף את הדרישה הנוכחית לעמידה ביחס הון ליבה מינימאלי של 7.5% (במונחי באזל 2).

יעדי הלימות ההון

במרס 2012, במסגרת הדיונים על מסמך ה-ICAAP של הבנק, קבע הדירקטוריון כי יחס הון הליבה לסוף שנת 2012 יעמד על 8.25%-8.39% (במונחי באזל 2), לסוף שנת 2013 יעמוד על 8.60%-8.75% (במונחי באזל 3) ולסוף שנת 2014 יעמוד על 9.10%-9.25% (במונחי באזל 3). באוקטובר 2012, במסגרת הדיונים בדירקטוריון על התכנית האסטרטגית לשנים 2013-2015, הוחלט כי בשנת 2015 היעד ליחס הון ליבה יעמוד על 9.10%-9.25%. יחס זה גבוה מדרישת הפיקוח המפורטת במכתב מיום ה-28 במרס 2012, כאמור לעיל. כמו כן, הוחלט כי לשנים 2013-2015 היעד ליחס ההון הכולל לא יפחת מ-13%, וכי יחס הון כולל בתרחישי קיצון לא יפחת מ-9.00% ויחס הון הליבה בתרחישי קיצון יהיה בטווח של 6.50%-6.00%.

חלק מהמידע שבפסקה זו הינו מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, אשר מבוסס על תוכניות העבודה של הבנק בכל הקשור לעמידה בדרישות ולשיפור יחס הלימות ההון והרכבו, לרבות הקטנת רכיבי סיכון, או הגדלת ההון הראשוני באמצעות צבירת רווחים ו/או הנפקת הון משני. המידע עשוי שלא להתממש, כולו או חלקו, או להתממש באופן שונה מהותית מהצפוי, כתלות בעיקר בגורמים אלה: שינויים רגולטורים שיחולו (ככל שיחולו) בנושא דרישות יחס ההון בו על הבנק לעמוד, פגיעה ברווחיות הבנק ומידת ההצלחה של הבנק לגייס הון באמצעות ביצוע הנפקות.

יחסי ההון על פי באזל 2

בביאור 4 לדוחות הכספיים ניתן מידע מפורט בדבר מדידת ההון ושקלול הסיכונים.

להלן תמצית¹ הנתונים מתוך הביאור (במיליוני ש"ח):

<u>31.12.2011</u>	<u>30.09.2011</u>	<u>30.09.2012</u>	
1,986	1,950	2,090	הון רובד 1
1,408	1,379	1,480	הון רובד 2 ^{1,2}
-	-	-	הון רובד 3 ²
<u>3,394</u>	<u>3,329</u>	<u>3,570</u>	סה"כ הון
22,664	22,788	22,377	נכסי סיכון אשראי ³
208	496	199	נכסי סיכון שוק
<u>1,680</u>	<u>1,645</u>	<u>1,719</u>	נכסי סיכון תפעולי
<u>24,552</u>	<u>24,929</u>	<u>24,295</u>	סה"כ נכסי סיכון

1. לפירוט נוסף ראה באור 4.

2. בהתאם להוראות המפקח על הבנקים, סך הון רובד 2 והון רובד 3 לא יעלו על 100% מסך הון רובד 1, לאחר הניכויים הנדרשים מהון רובד זה בלבד. בנוסף, כתבי התחייבות נדחים או מכשירי הון אחרים הכלולים בהון רובד 2 תחתון לא יעלו על

50% מהון רובד 1 שאינו מוקצה לסיכונים שוק, לאחר הניכויים הנדרשים מהון רובד 1 בלבד.

3. לפני ניכוי הפרשה כללית בסך 52 מיליון ש"ח.

להלן פירוט ליחס ההון בבנק לפי באזל 2 (במיליוני ש"ח):

31.12.2011		30.9.2011		30.9.2012		
דרישות הון ³ (9%)	נכסי סיכון	דרישות הון ³ (9%)	נכסי סיכון	דרישות הון ³ (9%)	נכסי סיכון	
						סיכון אשראי
12	135	12	133	8	92	חובות של ריבנויות
19	213	20	221	19	211	חובות של ישויות סקטור ציבורי
79	880	84	938	65	723	חובות של תאגידים בנקאיים
1,501	16,675	1,511	16,778	1,463	16,258	חובות של תאגידים*
25	275	32	360	32	354	חובות בבטחון נדל"ן מסחרי
115	1,273	104	1,159	129	1,434	חשיפות קמעונאיות ליחידים
7	78	12	128	8	84	עסקים קטנים
211	2,344	210	2,336	226	2,514	משכנתאות לדירור
71	791	66	735	64	707	נכסים אחרים
2,040	22,664	2,051	22,788	2,014	22,377	
						סיכונים שוק¹
9	92	16	182	7	79	סיכון ריבית
5	57	5	52	5	53	סיכון מניות
4	46	23	246	5	56	סיכון שער חליפין של מטבע חוץ
1	13	1	16	1	11	סיכון אופציות
19	208	45	496	18	199	
151	1,680	148	1,645	155	1,719	סיכון תפעולי²
2,210	24,552	2,244	24,929	2,187	24,295	סך נכסי הסיכון בגין הסיכונים השונים
	3,394		3,329		3,570	סך בסיס ההון
	13.82%		13.35%		14.69%	יחס ההון הכולל לרכיבי הסיכון
	8.09%		7.82%		8.60%	יחס הון רובד 1 לרכיבי הסיכון
	9.0%		9.0%		9.0%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש לפי המפקח על הבנקים ³

* לפני ניכוי הפרשה כללית בסך 52 מיליון ש"ח.

1. סיכונים שוק מחושבים בהתאם לגישה הסטנדרטית בגין עסקאות בתיק למסחר של הבנק. הקצאת ההון הינה בגין סיכונים ריבית, שערי חליפין, אופציות ומניות.
2. דרישת ההון בגין סיכונים תפעוליים מחושבת לפי גישת האינדיקטור הבסיסי, על בסיס ההכנסה הגולמית של הבנק, כהגדרתה בהוראה.
3. דרישת ההון בגין נדבך 1 הינה 8.0% ובגין נדבך 2 מינימום של 1.0% ובסה"כ יחס ההון המינימאלי הנדרש לפי המפקח על הבנקים הינו 9.0%.

מכשירים הנכללים בבסיס ההון

להלן הרכב מכשירי ההון המרכיבים את בסיס ההון של הבנק:

הון רובד 2 עליון – נכון ליום 30 בספטמבר 2012 שטרי הון נדחים בסך של 377 מיליון ש"ח .

הון רובד 2 תחתון - נכון ליום 30 בספטמבר 2012 כתבי התחייבות נדחים בסך של 1,037 מיליון ש"ח לפי החלוקה הבאה:

1. כתבי התחייבות נדחים סחירים בסך של 959 מיליון ש"ח שהונפקו במספר סדרות על ידי אגוד הנפקות.
2. כתבי התחייבות נדחים לא סחירים בסך של 78 מיליון ש"ח שהונפקו במספר סדרות על ידי הבנק.

כתבי התחייבות אלו קיבלו את אישורו של המפקח על הבנקים להיכלל כחלק מההון המשני של הבנק, ותקפים בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 202 "מדידה והלימות הון – רכיבי ההון". ראה התייחסות לאישור בנק ישראל לכתבי ההתחייבויות הנדחים שהונפקו ביולי 2011, בפרק "פעילות חברות מוחזקות"- תת פרק "אגוד הנפקות בע"מ" בדוח הכספי לשנת 2011.

כמו כן, ראה התייחסות לבאזל 3 בפרק "הלימות ההון" בדוח הכספי לשנת 2011.

סיכון אשראי בגישה הסטנדרטית

הסיכון להפסד כספי כתוצאה מחדלות פירעון או ירידה באיכות האשראי של לווים אשר לא יעמדו בהתחייבויותיהם כלפי הבנק, והעדר בטחונות נאותים לכיסוי חובות של לקוחות אלו.

הקצאת ההון בנדבך הראשון בגין סיכון האשראי בתיק מחושבת בהתאם לגישה הסטנדרטית. סיכון ריכוזיות האשראי והביטחונות, כמו גם סיכון איכות האשראי מוערכים במסגרת הנדבך השני.

לצרכי קביעת שווי הוגן, הבנק מבצע הערכת שווי לאג"ח לא סחיר, המבוסס בין היתר, על דירוגי סוכנויות דירוג, כפי שמתפרסם במקורות מידע ציבוריים. כמו כן ראה פירוט בפרק "מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים ואומדנים חשבונאיים קריטיים".

לצרכי עמידה בנדבך הראשון של הוראות באזל 2 על פי הגישה הסטנדרטית, הבנק משתמש בדירוגי מדינות בלבד (לרבות לצורך הערכת סיכון בנקים), מתוך מקורות מורשים המציגים את דירוגי סוכנויות דירוג בינלאומיות מוכרות עפ"י ההוראה. הבנק אינו משתמש במידע מסוכנויות אשראי ליצוא.

להלן התפתחות החשיפות* בתיק לפי יתרת תקופה לפירעון:

ליום 30 בספטמבר 2012			
סה"כ	מעל חמש שנים ¹	מעל שנה עד חמש שנים	עד שנה
במיליוני ש"ח			
29,804	8,310	4,267	17,227
4,416	2,106	1,601	709
317	29	75	213
8,974	23	1,411	7,540
3,858	2,259	345	1,254
978	395	-	583
48,347	13,122	7,699	27,526

אשראי ופקדונות בבנקים ובממשלה²
 ניירות ערך³
 מכשירים פיננסיים נגזרים⁴
 מסגרות לא מנוצלות
 חשיפות חוץ מאזניות אחרות⁵
 נכסים אחרים
סך הכל

ליום 30 בספטמבר 2011			
סה"כ	מעל חמש שנים ¹	מעל שנה עד חמש שנים	עד שנה
במיליוני ש"ח			
31,401	8,072	4,057	19,272
4,059	2,871	910	278
691	245	100	346
8,956	107	2,351	6,498
4,100	2,453	298	1,349
987	382	-	605
50,194	14,130	7,716	28,348

אשראי ופקדונות בבנקים ובממשלה²
 ניירות ערך³
 מכשירים פיננסיים נגזרים⁴
 מסגרות לא מנוצלות
 חשיפות חוץ מאזניות אחרות⁵
 נכסים אחרים
סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2011			
סה"כ	מעל חמש שנים ¹	מעל שנה עד חמש שנים	עד שנה
במיליוני ש"ח			
29,959	8,060	4,169	17,730
5,605	3,051	1,300	1,254
570	214	64	292
9,115	31	1,900	7,184
3,954	2,291	265	1,398
1,037	408	-	629
50,240	14,055	7,698	28,487

אשראי ופקדונות בבנקים ובממשלה²
 ניירות ערך³
 מכשירים פיננסיים נגזרים⁴
 מסגרות לא מנוצלות
 חשיפות חוץ מאזניות אחרות⁵
 נכסים אחרים
סך הכל

* סיכון במונחי יתרת חוב רשומה, כלומר לאחר ניכוי מחיקות חשבונאיות ולפני ניכוי הפרשות פרטניות להפסדי אשראי.

1. לרבות יתרות ללא תקופה לפירעון.
2. אשראי לאחר מחיקות חשבונאיות ולפני הפרשה להפסדי אשראי.
3. ללא מניות בתיק למסחר ופריטים שאינם כספיים דוגמת פעילות בשוק המעוף, הכלולה בחשיפות חוץ מאזניות אחרות.
4. כפי שמחושב לפי נספח ג' להוראה 203.
5. לרבות פעילות לקוחות בשוק המעוף שאינה עונה על הגדרת נגזר.

להלן התפלגות החשיפות בתיק לפי מוצרים וצד נגדי:

30 בספטמבר 2012

חשיפת אשראי ברוטו ממוצעת ⁴	חשיפת אשראי ברוטו	נכסים אחרים	חשיפות חוץ מאזניות אחרות ³	מסגרות לא מנוצלות	נגזרים	ניירות ערך ²	אשראי ¹	
במיליוני ש"ח								
9,120	8,700	-	-	-	-	2,673	6,027	ריבוניות
485	475	-	26	56	1	251	141	ישויות סקטור ציבורי
2,337	1,928	-	60	2	166	906	794	תאגידים בנקאיים
26,642	25,820	-	3,672	7,528	150	586	13,884	תאגידים
436	524	-	24	-	-	-	500	בבטחון נדל"ן מסחרי
2,775	2,822	-	43	1,048	-	-	1,731	קמעונאיות ליחידים
248	244	-	33	122	-	-	89	עסקים קטנים
6,720	6,856	-	-	218	-	-	6,638	משכנתאות לדיור
1,010	978	978	-	-	-	-	-	נכסים אחרים
49,773	48,347	978	3,858	8,974	317	4,416	29,804	סך הכל

30 בספטמבר 2011

חשיפת אשראי ברוטו ממוצעת ⁴	חשיפת אשראי ברוטו	נכסים אחרים	חשיפות חוץ מאזניות אחרות ³	מסגרות לא מנוצלות	נגזרים	ניירות ערך ²	אשראי ¹	
במיליוני ש"ח								
8,184	9,099	-	-	-	-	2,182	6,917	ריבוניות
585	530	-	8	99	2	225	196	ישויות סקטור ציבורי
2,760	2,748	-	70	4	271	1,067	1,336	תאגידים בנקאיים
27,745	27,167	-	3,954	7,443	418	585	14,767	תאגידים
369	420	-	9	-	-	-	411	בבטחון נדל"ן מסחרי
2,357	2,467	-	36	1,010	-	-	1,421	קמעונאיות ליחידים
336	315	-	23	136	-	-	156	עסקים קטנים
6,286	6,461	-	-	264	-	-	6,197	משכנתאות לדיור
949	987	987	-	-	-	-	-	נכסים אחרים
49,571	50,194	987	4,100	8,956	691	4,059	31,401	סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2011

חשיפת אשראי ברוטו ממוצעת ⁴	חשיפת אשראי ברוטו	נכסים אחרים	חשיפות חוץ מאזניות ³ אחרות	מסגרות לא מנוצלות	נגזרים	ניירות ² ערך	אשראי ¹	במיליוני ש"ח
8,815	9,373	-	-	-	-	3,782	5,591	ריבוניות
530	456	-	8	32	3	218	195	ישויות סקטור ציבורי
2,733	2,548	-	112	2	216	1,044	1,174	תאגידים בנקאיים
27,741	27,090	-	3,753	7,658	351	561	14,767	תאגידים
356	317	-	14	-	-	-	303	בבטחון נדל"ן מסחרי
2,405	2,610	-	41	974	-	-	1,595	קמעונאיות ליחידים
303	227	-	26	115	-	-	86	עסקים קטנים
6,394	6,582	-	-	334	-	-	6,248	משכנתאות לדיור
985	1,037	1,037	-	-	-	-	-	נכסים אחרים
50,262	50,240	1,037	3,954	9,115	570	5,605	29,959	סך הכל

1. לרבות אשראי לציבור לאחר מחיקות חשבונאיות ולפני הפרשה להפסדי אשראי, פקדונות בבנקים ובממשלה.
2. ללא מניות בתיק למסחר ופריטים שאינם כספיים דוגמת פעילות בשוק המעוף הכלולה בחשיפות חוץ מאזניות אחרות.
3. לרבות פעילות לקוחות בשוק המעוף שאינה עונה על הגדרת נגזר.
4. ממוצע רבעוני לתקופה.

להלן חשיפת האשראי לפי הגישה הסטנדרטית בחלוקה למשקלות הסיכון^{1,2} (במיליוני ש"ח):

ליום 30 בספטמבר 2012

חשיפת אשראי נטו	בטחונות פיננסיים כשירים	150%	100%	75%	50%	35%	20%	0%
8,700	-	-	-	-	-	-	460	8,240
475	-	-	-	-	475	-	-	-
2,021	-	-	5	-	979	-	1,037	-
22,962	2,499	68	25,393	-	-	-	-	-
362	161	-	523	-	-	-	-	-
2,639	173	6	424	2,382	-	-	-	-
209	34	1	-	242	-	-	-	-
6,819	-	2	131	372	-	6,314	-	-
978	-	15	684	-	-	-	-	279
45,165	2,867	92	27,160	2,996	1,454	6,314	1,497	8,519

ליום 30 בספטמבר 2011

חשיפת אשראי נטו	בטחונות פיננסיים כשירים	150%	100%	75%	50%	35%	20%	0%	
9,100	-	-	-	-	-	-	667	8,433	ריבנויות
522	7	-	-	-	529	-	-	-	ישויות סקטור ציבורי
2,747	-	-	15	-	1,208	-	1,524	-	תאגידים בנקאיים
23,269	3,641	149	26,761	-	-	-	-	-	תאגידים
364	56	-	420	-	-	-	-	-	בבטחון נדל"ן מסחרי
2,279	178	6	285	2,166	-	-	-	-	קמעונאיות ליחידים
276	37	-	-	313	-	-	-	-	עסקים קטנים
6,420	-	2	97	437	-	5,884	-	-	משכנתאות לדיור
987	-	13	715	-	-	-	-	259	נכסים אחרים
<u>45,964</u>	<u>3,919</u>	<u>170</u>	<u>28,293</u>	<u>2,916</u>	<u>1,737</u>	<u>5,884</u>	<u>2,191</u>	<u>8,692</u>	סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2011

חשיפת אשראי נטו	בטחונות פיננסיים כשירים	150%	100%	75%	50%	35%	20%	0%	
9,373	-	-	-	-	-	-	675	8,698	ריבנויות
449	7	-	-	-	456	-	-	-	ישויות סקטור ציבורי
2,596	-	-	10	-	1,224	-	1,362	-	תאגידים בנקאיים
23,278	3,513	172	26,619	-	-	-	-	-	תאגידים
281	36	-	317	-	-	-	-	-	בבטחון נדל"ן מסחרי
2,397	191	6	304	2,278	-	-	-	-	קמעונאיות ליחידים
196	30	-	-	226	-	-	-	-	עסקים קטנים
6,540	-	-	82	398	-	6,060	-	-	משכנתאות לדיור
1,037	-	13	772	-	-	-	-	252	נכסים אחרים
<u>46,147</u>	<u>3,777</u>	<u>191</u>	<u>28,104</u>	<u>2,902</u>	<u>1,680</u>	<u>6,060</u>	<u>2,037</u>	<u>8,950</u>	סך הכל

1. חשיפה ברטו, לאחר הפרשה להפסדי אשראי, בהתאם לסיכון הסופי של החשיפה, לאחר קיזוזים חשבונאיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים, מבלי להביא בחשבון את ההשפעות של שיטות הפחתת סיכון אשראי, לדוגמה ביטחון וקיזוז, וכן לפני הכפלה במקדמי המרה.

2. לא כולל תיק למסחר. הצגת מכשירים פיננסיים נגזרים לפי הגישה הסטנדרטית.

הערכת שווי וניהול בטחונות – במסגרת באזל 2 הבנק מכיר בביטחונות על פי הגישה המקיפה, כהגדרתה בהוראה. בגישה זו, ערך הביטחון נטו מופחת בהתאם למקדמים לפי סוג הנכס, התאמת מטבע או תקופה לפירעון.

מפורטים להלן סוגי הביטחונות הפיננסיים הכשירים בהם הבנק עושה שימוש לצורך חישוב הלימות ההון ואופן הערכתם לצרכי הפחתת סיכון:

– **ניירות ערך** – ניירות ערך אשר שועבדו לטובת בעליהם או לטובת צד ג'. על מנת שנייר ערך יהיה כשיר לשמש כמפחית סיכון עליו להיות נייר ערך חוב שהונפק על ידי ממשלה או בנק או נייר מדורג הרשום למסחר בבורסה מוכרת כאשר על המניות להשתייך למדד מניות מוכר, כמפורט בהוראה. הערכת השווי לביטחון מבוססת על מחיר השוק של נייר הערך המשועבד ובהתאם למקדמי הפחתה משווי הביטחון המושפעים בין היתר ממספר ימי ההחזקה ואופי פעילות הלקוח. שיעור ההפחתה מיושם בבנק כך שבחלק מהמקרים השיעור הינו 50% בהתאם לחלופה בסעיף 151 א.ג' להוראת ניהול בנקאי תקין 203 ובחלק אחר מיושם מנגנון להפחתה בשיעורים ספציפיים לפי פעילות הלקוח, בהתאמה להסכמים, בכפוף לתנאים המצוינים בסעיף 151 א.ב' להוראה.

– **פיקדונות ותוכניות חיסכון** – אמצעים נזילים שניטלו כבטוחה על דרך של כתב קיזוז או שעבוד, לפי הצורך, ולא ניתן למשכם כל עוד לא הפסיקו לשמש כבטוחה. שווי הבטוחה נקבע לפי השערך בגין משיכה טרם מועד הפירעון הנקוב שלה.

– **ערביות בנקאיות (בנקים ישראלים ובנקים זרים)** – ערביות שניתנו על ידי בנקים כנגד חשיפה של לקוח. עם מתן הערבות הבנקאית, הבנק הערב הופך להיות הצד הנגדי לחשיפה כך שמשקל הסיכון בגין החשיפה משתנה. ערבות מסוג זה מאפשרת את הפחתת נכסי הסיכון הנובעים מהחשיפה, בהתאם לסיכון הבנק הערב (הנגזר מדירוג המדינה בה התאגד). לגבי ערבות שניתנה על ידי בנקים בחו"ל כנגד חשיפות הלקוח, השימוש מבוצע בכפוף לבדיקה משפטית פרטנית לגבי תקפות הערבות לפי הדין החל עליה (על פי רוב, דין מדינת התאגדות הבנק מנפיק הערבות).

להלן חשיפת האשראי המכוסה על ידי ביטחון פיננסי כשיר ו/או ערביות או נגזרי אשראי:

ליום 30 בספטמבר 2012					
חשיפת אשראי ברוטו ^{1,2,3}	סך החשיפה המכוסה על ידי ביטחון פיננסי כשיר ⁵	סך הכל סכומים שנוספו ⁴	סך החשיפה המכוסה על ידי ערביות שנגרעו ⁴	חשיפת אשראי נטו	
8,700	-	-	-	8,700	חובות של ריבונות
475	-	-	-	475	חובות של ישויות סקטור ציבורי
2,021	-	93	-	1,928	חובות של תאגידים בנקאיים
22,962	(2,499)	-	(93)	25,554	חובות של תאגידים
362	(161)	-	-	523	חובות בבטחון נדל"ן מסחרי
2,639	(173)	-	-	2,812	חשיפות קמעונאיות ליחידים
209	(34)	-	-	243	עסקים קטנים ⁶
6,819	-	-	-	6,819	משכנתאות לדיור
978	-	-	-	978	נכסים אחרים
45,165	(2,867)	93	(93)	48,032	סך הכל

ליום 30 בספטמבר 2011

חשיפת אשראי נטו	סך החשיפה המכוסה על ידי ביטחון פיננסי כשיר ⁵	סך הכל סכומים שנוספו ⁴	סך החשיפה המכוסה על ידי ערבויות שנגרעו ⁴	חשיפת אשראי ברוטו ^{1,2,3}	
במיליוני ש"ח					
9,100	-	-	-	9,100	חובות של ריבונות
522	(7)	-	-	529	חובות של ישויות סקטור ציבורי
2,747	-	67	-	2,680	חובות של תאגידים בנקאיים
23,269	(3,641)	-	(67)	26,977	חובות של תאגידים
364	(56)	-	-	420	חובות בבטחון נדל"ן מסחרי
2,279	(178)	-	-	2,457	חשיפות קמעונאיות ליחידים
276	(37)	-	-	313	עסקים קטנים ⁶
6,420	-	-	-	6,420	משכנתאות לדיור
987	-	-	-	987	נכסים אחרים
45,964	(3,919)	67	(67)	49,883	סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2011

חשיפת אשראי נטו	סך החשיפה המכוסה על ידי ביטחון פיננסי כשיר ⁵	סך הכל סכומים שנוספו ⁴	סך החשיפה המכוסה על ידי ערבויות שנגרעו ⁴	חשיפת אשראי ברוטו ^{1,2,3}	
במיליוני ש"ח					
9,373	-	-	-	9,373	חובות של ריבונות
449	(7)	-	-	456	חובות של ישויות סקטור ציבורי
2,596	-	48	-	2,548	חובות של תאגידים בנקאיים
23,278	(3,513)	-	(48)	26,839	חובות של תאגידים
281	(36)	-	-	317	חובות בבטחון נדל"ן מסחרי
2,397	(191)	-	-	2,588	חשיפות קמעונאיות ליחידים
196	(30)	-	-	226	עסקים קטנים ⁶
6,540	-	-	-	6,540	משכנתאות לדיור
1,037	-	-	-	1,037	נכסים אחרים
46,147	(3,777)	48	(48)	49,924	סך הכל

1. חשיפת אשראי ברוטו, לאחר מחיקות חשבונאיות והפרשות להפסדי אשראי.
2. סיכון אשראי חוץ מאזני הינו לפני המרה לשווה ערך אשראי (לפני הכפלה במקדמי המרה לאשראי).
3. סיכון האשראי בגין עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים מוצג במונחי שווה ערך אשראי (לאחר השפעת Netting ולאחר הכפלה במקדם התוספת (Add-on)).
4. סכום החשיפה המכוסה על ידי ערבויות המועבר לחובות הצד הנגדי שנתן את הערבות.
5. לאחר, כאשר רלוונטי, קיזוז מאזני או חוץ מאזני, ולאחר הכפלה במקדמי בטחון (haircuts), כולל התאמות חיוביות שנוספו לחשיפה.
6. עסקים קטנים המנוהלים במסגרת אגף קמעונאות (עד ליום 31.12.2011 בעלי אובליגו עד 400 אלף ש"ח, החל מיום 1.1.2012 עד 500 אלף ש"ח).

סיכון אשראי של צד נגדי – הבנק חשוף לסיכון אשראי, הנובע מסיכון שוק של צד נגדי, כתוצאה מפעילות לקוחותיו בנגזרים מעבר לדלפק ונגזרי בורסה (לפירוט נוסף ראה פרק "החשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם"). ההון המוקצה בדיווח מחושב בהתאם לעקרונות המפורטים בנספח ג' להוראת ניהול בנקאי תקין 203.

מעבר להקצאת ההון אשר בוצעה לסיכון אשראי צד נגדי בנדבך 1 בהתאמה להוראה הרגולטורית, הבנק בחן במפורט את הסיכון הכלכלי ואת הצורך לבצע הקצאת הון נוספת לסיכון זה במסגרת נדבך 2. חשיפות האשראי

לצד נגדי מופו למספר מגזרים כלכליים ועבור כל מגזר נקבעה תקופת האחזקה המתאימה עד לסגירת הפוזיציה החשופה לאותו המגזר.

אמידת סיכון אשראי צד נגדי במסגרת הנדבך השני בוצעה על נתוני ה-31.12.2011 ובהתאם להפעלת תרחישים כלכליים המתחשבים בהשתנות המשותפת של נכסי הבסיס השונים במט"ח והרכב הפוזיציה של הצד הנגדי. בהתאם לחשיפת הצד הנגדי בתרחישים אלו, הוגדרה הקצאת ההון הנוספת בגין סיכון זה.

להלן חשיפות סיכון אשראי של צד נגדי בגישה הסטנדרטית:

ליום 31 בדצמבר 2011	ליום 30 בספטמבר 2011	ליום 30 בספטמבר 2012	
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	
680	855	352	שווי הוגן ברוטו חיובי
310	401	295	ערך נקוב (לאחר מקדם המרה לאשראי)
420	565	330	בניכוי הטבות קיזוז
570	691	317	סך חשיפות האשראי לאחר קיזוז בניכוי בטחונות
113	132	44	מזומנים ופקדונות
1	15	2	אגרות חוב ממשלתיות
9	16	4	מניות (לרבות אג"ח להמרה)
447	528	267	סך חשיפת אשראי נטו בגין נגזרים

להלן חשיפות סיכון אשראי של צד נגדי הנובעות ממכירה או רכישה של הגנות אשראי:

ליום 31 בדצמבר 2011		ליום 30 בספטמבר 2011		ליום 30 בספטמבר 2012	
הגנות שנרכשו	הגנות שנמכרו	הגנות שנרכשו	הגנות שנמכרו	הגנות שנרכשו	הגנות שנמכרו
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח	

:ALM						
*134	-	*130	-	*137	-	חוזי החלפת כשל אשראי (CLN/CDS)
-	-	**488	-	-	-	חוזי החלפה של תשואה כוללת (TRS)
-	-	-	-	-	-	אופציות אשראי
-	-	-	-	-	-	אחר
פעילות תיווך :						
-	-	-	-	-	-	חוזי החלפת כשל אשראי (CLN/CDS)
-	-	-	-	-	-	חוזי החלפה של תשואה כוללת (TRS)
-	-	-	-	-	-	אופציות אשראי
-	-	-	-	-	-	אחר
134	-	618	-	137	-	סה"כ נגזרי אשראי (ערך נקוב)

* נובע מ-CLN בלבד - בהם נמכרה הגנה כנגד סיכון מדינת ישראל.

** נובע ממכירת הגנה כנגד סיכון מדינת ישראל.

קיזוז – נכון ליום 30 בספטמבר 2012 היקף הקיזוזים המאזניים (קיזוז בין נכסים להתחייבויות) אינו מהותי (בדומה ליום 31 בדצמבר 2011).

מניות בתיק הבנקאי – הבנק מחזיק במניות בתיק הבנקאי, כמפורט בפרק "החשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם".
להלן הפוזיציות במניות בתיק הבנקאי:

ליום 30 בספטמבר 2011			ליום 30 בספטמבר 2012			
דרישות ההון (9%)	שווי הוגן	יתרה מאזנית במיליוני ש"ח	דרישות ההון (9%)	שווי הוגן	יתרה מאזנית במיליוני ש"ח	
7	75	75	5	58	58	מניות
-	-	-	-	-	-	תעודות סל על מניות
-	-	-	-	-	-	תעודות סל קרנות עוקבות מדד
-	-	-	-	-	-	קרנות גידור / הון סיכון / הון פרטיות
-	-	-	-	-	-	אחרים
<u>7</u>	<u>75</u>	<u>75</u>	<u>5</u>	<u>58</u>	<u>58</u>	נסחרות על ידי הציבור
2	17	17	1	16	16	מניות
-	-	-	-	-	-	תעודות סל על מניות
-	-	-	-	-	-	תעודות סל קרנות עוקבות מדד
4	37	37	2	20	19	קרנות גידור / הון סיכון / הון פרטיות ¹
-	1	1	-	1	1	אחרים ²
<u>6</u>	<u>55</u>	<u>55</u>	<u>3</u>	<u>37</u>	<u>36</u>	מוחזקות באופן פרטי³

ליום 31 בדצמבר 2011			
דרישות ההון (9%)	שווי הוגן	יתרה מאזנית במיליוני ש"ח	
7	73	73	מניות
-	-	-	תעודות סל על מניות
-	-	-	תעודות סל קרנות עוקבות מדד
-	-	-	קרנות גידור / הון סיכון / הון פרטיות
-	-	-	אחרים
<u>7</u>	<u>73</u>	<u>73</u>	נסחרות על ידי הציבור
2	17	17	מניות
-	-	-	תעודות סל על מניות
-	-	-	תעודות סל קרנות עוקבות מדד
4	35	35	קרנות גידור / הון סיכון / הון פרטיות ¹
-	1	1	אחרים ²
<u>6</u>	<u>53</u>	<u>53</u>	מוחזקות באופן פרטי³

1. דרישת ההון בגין קרנות הון סיכון והון פרטיות מוחשבת בהתאם לנכסי סיכון בהיקף של 150% מהשווי ההוגן של האחזקה.
2. השקעה בחברה כלולה בסך של כ-1 מיליון ש"ח.
3. לא סחירים.

תכנון ההון

תכנון ההון השנתי נגזר מיעדי ההון שנקבעו בתכנית האסטרטגית התלת שנתית לשנים 2012-2014 (ראה פירוט בתת פרק "יעדי ההון").

במסגרת הדיון על תוכנית העבודה לשנת 2012, שהתקיים בדירקטוריון בסוף דצמבר 2011, נקבע תכנון ההון לשנה זו, אשר נגזר מהתכנית האסטרטגית דלעיל. בהתאם לתכנון ההון ל-2012 צפוי בסיס ההון של הבנק לגדול בשנה זו כתוצאה מגידול צפוי בסעיף העודפים במקביל להכרה בשטרי הון שהונפקו בעבר (לפי פוטנציאל מקסימאלי להכרה בהון משני תחתון, תחת ההנחות הרגולטוריות המחייבות). עם זאת, על פי תכנון ההון דלעיל, היקף נכסי הסיכון של הבנק צפוי היה להישאר ברמה דומה לזו של שנת 2011, וזאת על מנת לתמוך בהגדלת יחסי ההון של הבנק, כפי שקבע הדירקטוריון.

הבנק מקיים מעקב שוטף אחר התפתחות יחסי ההון ועמידה בתכנון ההון, וזאת במסגרת פורום תכנון הון, שתפקידו מדידה וניטור יחס הלימות ההון, נכסי הסיכון ובסיס ההון. הפורום בראשות המנכ"ל, וחברים בו עובדים בכירים בבנק ממגוון תחומים. הפורום מתכנס בתדירות חודשית, ותוצאות הדיונים מדווחות להנהלת הבנק ולדירקטוריון. בנוסף, אחת לרבעון מתבצעת בדיקה של עמידה ביעדי ההון בהתממש תרחיש הקיצון אשר מוגדר על ידי דירקטוריון הבנק אחת לשנה במסגרת תהליך ה-ICAAP.

השלמת תכנון ההון לשנים 2013-2014 בוצעה במסגרת הדיונים בדירקטוריון על מסמך ה-ICAAP ליום 31 בדצמבר 2011. תכנון ההון לשנים אלו בוצע על פי הוראות באזל 3 (בהתאם להבנתו של הבנק), כפי שעולה מטיטוט התרגום, כמפורט בתחילת פרק זה.

תכנון ההון לשנים אלו הושפע בעיקר מהפרמטרים הבאים:

- גידול ביעדי ההון של הבנק, בהתאם לקביעת הדירקטוריון, ובהתאמה למכתב המפקח על הבנקים מיום ה-28 במרס 2012 בדבר הסדרת דרישת הלימות ההון במערכת הבנקאית במסגרת באזל 3.
- גידול בנכסי הסיכון של הבנק כתוצאה מיישום הוראות באזל 3. גידול זה נובע משלושה סעיפים מרכזיים: מסים נדחים (בהנחה כי ישוקללו ב-250% לעומת 100% בבאזל 2), הכרה בהפרשה הקבוצתית כהון משני ומנגד הגדלת נכסי הסיכון בגינה, והגדלת נכסי סיכון הנובעים מסיכון אשראי צד נגדי בעסקאות נגזרים (CVA – Credit Value Adjustment).
- גידול בבסיס ההון כתוצאה מגידול צפוי בסעיף העודפים.
- הנחה כי במהלך השנים 2012-2014 לא תבוצע הנפקת הון משני מוכר לבאזל 3.

מתכנון ההון דלעיל עולה כי עקב יישום הוראות באזל 3 והעלייה הצפויה ביחסי הון הליבה, כתוצאה מהנחות המפקח על הבנקים בישראל, לא היתה לבנק אפשרות להגדיל את היקף נכסי הסיכון המשמשים לפעילותו העסקית. מאידך, תכנון הבנק להמשיך את תהליך טיוב היחס שבין חשיפות לנכסי סיכון.

באוקטובר 2012, אימץ הדירקטוריון אסטרטגיה עסקית תלת-שנתית לשנים 2013-2015, במסגרתה נדונו גם קווים מרכזיים בתכנון ההון לשנים אלו (ראה גם תת פרק "יעדי הלימות ההון").

כמו כן, נדונו השלכות של שינויים אפשריים בתכנון ההון לשנת 2012, כתוצאה מהשפעות אפשריות של המצב הכלכלי במשק על בסיס ההון של הבנק (רווחיות וקרן הון) ובהקבלה לכך, התאמות אפשריות לנכסי הסיכון של הבנק, על מנת לעמוד ביעדי ההון שנקבעו. דיון נוסף התקיים לגבי השפעות אפשריות שאינן ודאיות בשלב זה, הן בהקשר להוראות באזל 3 והן בהקשר להוראות חשבונאיות חדשות שייטכן ויאומצו, אשר עלולה להיות להן השפעה מהותית על תכנון ההון העתידי. תכנון הון מפורט לשנת 2013 על בסיס העקרונות שנקבעו באסטרטגיה ידון במסגרת הדיונים על תכנית העבודה לשנת 2013.

חלק מהמידע שבפסקה זו הינו מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך אשר מבוסס על תוכניות העבודה של הבנק ועל הערכותיו לגבי תנאי השוק, מידת ההיענות של הציבור להנפקה וכן לקיומם של תנאי שוק מתאימים להנפקה. המידע והצפי לגביו עשויים שלא להתממש, כולם או חלקם, או להתממש באופן שונה מהותית מהצפוי, כתלות בגורמים העיקריים הבאים: תנאי השוק, מידת היענות הציבור להנפקה, אי קיום תנאי השוק התומכים בהנפקה, פגיעה ברווחיות הבנק ושינויים רגולטורים בנושא יחס ההון.

נדבך 2

במסגרת **נדבך 2** נדרש הבנק לקיים תהליך פנימי להערכת הסיכונים והקצאת הון על מנת להבטיח כי הבנק מקצה הון מספיק כנגד מכלול הסיכונים (להלן ICAAP). במסגרת תהליך ה-ICAAP הבנק מבצע תהליך יזום של זיהוי והערכת כל אחד מהסיכונים המהותיים בכל אחת מהפעילויות המרכזיות בבנק. כמו כן נסקרים במסגרת זו מרכיבי המדיניות והמגבלות הקיימות, כלי המדידה והניטור, מערכות הדיווח, תהליכים ומוצרים עיקריים ומרכיבי הממשל התאגידי. ההערכה מסתייעת בסקירה איכותית וניתוח הנתונים הכמותיים, תוך בחינת יכולת ההישענות על מודלים פנימיים.

מסמך ה-ICAAP ליום 31 בדצמבר 2011 הוגש לבנק ישראל בתחילת מאי 2012 לאחר שנדון ואושר בדירקטוריון ביום 29 באפריל 2012, וכלל את תכנון ההון המעודכן לשלוש השנים 2012-2014, כנדרש בהוראה, בהתבסס על האסטרטגיה התלת שנתית המעודכנת של הבנק. במסגרת זו נבחנה מידת העמידה של הבנק ביחסי ההון גם בתרחישי קיצון. במסמך התייחס הבנק להערות הפיקוח שניתנו במסגרת תהליך ה-SREP (Supervisory Review and Evaluation Process) על דוח ה-ICAAP ליום ה-31 בדצמבר 2010.

באוקטובר 2012 התקבלו הערות הפיקוח על דוח ה-ICAAP ליום ה-31 בדצמבר 2011, במסגרת תהליך ה-SREP. הבנק לומד את האמור במסמך זה.

חלק מהמידע שבפסקה זו הינו מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך אשר מבוסס על תוכניות העבודה של הבנק ועל הערכותיו לגבי תנאי השוק, מידת ההיענות של הציבור להנפקה וכן לקיומם של תנאי שוק מתאימים להנפקה. המידע והצפי לגביו עשויים שלא להתממש, כולם או חלקם, או להתממש באופן שונה מהותית מהצפוי, כתלות בגורמים העיקריים הבאים: תנאי השוק, מידת היענות הציבור להנפקה, אי קיום תנאי השוק התומכים בהנפקה, פגיעה ברווחיות הבנק ושינויים רגולטורים בנושא יחס ההון.

החשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם

פעילותו העסקית של הבנק כרוכה בסיכונים אשראי, סיכונים שוק, סיכונים נזילות, סיכונים תפעוליים ובכללם סיכונים משפטיים, סיכונים ציבוריים וסיכונים אסטרטגיים.

מדיניות ניהול הסיכונים של הבנק מכוונת לעמידה ביעדים האסטרטגיים והעסקיים שנקבעו, תוך הטמעת תרבות ניהול הסיכונים ובקרתם. מדיניות ניהול הסיכונים מסייעת לבנק לממש את יעדיו אלה, תוך הגדרת סוגי הסיכונים והיקפם, במסגרת תאבון וסיבולת הסיכון שנקבעו על ידי הדירקטוריון, והפעלת מערכות דיווח ומנגנוני פיקוח ובקרה מתאימים.

ממשל תאגידי

תהליכי ניהול הסיכונים והלימות ההון בבנק מוסדרים ומפוקחים באמצעות הדירקטוריון וועדותיו, מנכ"ל הבנק והנהלה, ועדות הנהלה, האגפים העסקיים יוצרי הסיכון, אגף בקורות וניהול סיכונים, המערך לייעוץ משפטי והביקורת הפנימית.

הדירקטוריון מתווה את האסטרטגיה העסקית ומדיניות הבנק, מנחה ומכוון את הנהלת הבנק בתחום האסטרטגיה והמדיניות העסקית, היעדים והקווים העקרוניים לפעילות הבנק. הדירקטוריון קובע את תאבון וסיבולת הסיכון בכל תחומי הפעילות ואת מדיניות החשיפות לסיכונים. הדירקטוריון מפקח על יישום האסטרטגיה והמדיניות, על עמידה ביעדים שנקבעו ועל עמידה בגבולות תאבון וסיבולת הסיכון וכל זה תוך הקפדה על קיום הפרדה ברורה בהנהלה בין יוצרי הסיכון, מנהלי הסיכונים ותהליכי הבקרה הבלתי תלויים המתבצעים אודותיהם. את מדיניות החשיפה הכוללת מבטא הדירקטוריון במסגרת מסמך ה-ICAAP ומסמך החשיפות הרבעוני, על ידי הגדרת תאבון וסיבולת הסיכון, וכן במסגרת מסמכי מדיניות ספציפיים נוספים.

בדירקטוריון ובוועדותיו נערכים דיונים אודות אופי ומאפייני הסיכונים השונים אליהם חשופה פעילות הבנק, הדרך לאמוד אותם ומידת אפקטיביות הפיקוח עליהם, לרבות דיונים לגבי הכלים ואופן השימוש בהם, אמידה, מדידה וניטור הסיכונים.

כמו כן, הדירקטוריון קובע את מדיניות החשיפה לסיכונים של הבנק תוך דיון בתמהיל החשיפות המשקפות את פרופיל הסיכון של הבנק והיקף ההון הנדרש תוך הקצאתו לפעילויות העסקיות השונות. במסגרת תכנון פעילות הבנק לשנים הקרובות קבע דירקטוריון הבנק את תאבון וסיבולת הסיכון בכל תחומי הפעילות והחשיפות לסיכונים. תחומים אלו כללו: יעדי ההון, סיכונים אשראי, סיכונים שוק, סיכון נזילות, סיכונים תפעוליים ובכלל זה סיכונים משפטיים וסיכונים ציבוריים וסיכונים ריכוזיות. פותחו כלי מעקב לבחינה שוטפת של העמידה בתאבון וסיבולת הסיכון ובחינת התפתחות החשיפה לסיכונים לאורך זמן.

המעקב אחר עמידה בתאבון וסיבולת הסיכון בכל תחומי הפעילות מבוצע באמצעות מסמך החשיפות הרבעוני הנדון בוועדה לניהול סיכונים של הדירקטוריון ובמליאת הדירקטוריון.

בנוסף, הדירקטוריון אישר מסגרת להפעלת תרחישי קיצון על החשיפות לסיכונים שוק, נזילות ואשראי והשפעותיהם על יחסי ההון תוך הגדרת העקרונות לקביעת תרחישי הקיצון והדיווח על תוצאותיהם.

הדירקטוריון הגדיר את תחומי האחריות, התפקידים והסמכות של המנכ"ל אשר אחראי בין היתר, על יישום האסטרטגיה והמדיניות העסקית של הבנק שנקבעו על ידי הדירקטוריון, הניהול העסקי והארגוני השוטף של הבנק תוך דאגה להבטחת יציבותו ורווחיותו, הכנת תכנית עבודה שנתית ותקציב שנתי ובכלל זה תקציב השקעות, הבאתם לדיון ואישור הדירקטוריון, קיום פיקוח ובקרה ניהוליים על המערכת הארגונית של הבנק ועל ביצוע תכנית העבודה בהלימה למדיניות ניהול הסיכונים של הבנק ולתיאבון הסיכון שלו. תשומת לב מיוחדת מוקדשת לתחום הציות, על ענפיו השונים, תוך הקפדה על קיום מערך נהלים ראוי, טיפול במניעת הפרות דין וכשלים אחרים והפקת לקחים נדרשת.

בבנק קיימת הפרדה בין מנהלי הסיכונים ויוצרי החשיפות לבין האחראים על הבקרה עליהם. חלק מחברי הנהלת הבנק הינם יוצרי הסיכונים המממשים את מדיניות ותאבון הסיכון כפי שנקבעו על ידי הדירקטוריון. לצורך מימוש תפקידם, מקבלים המנכ"ל וחברי ההנהלה דיווחים יומיים ותקופתיים, המאפשרים מעקב אחר הסיכונים בבנק, זאת בנוסף לדיונים ייעודיים בפורומים וועדות שונות העוסקים באלה. בדיונים אלו משתתפים חברים קבועים על פי קביעתו של המנכ"ל ובעלי תפקידים נוספים על פי הצורך.

ניהול **חשיפות האשראי העסקי** בבנק, לרבות סיכוני האשראי ללקוחות הפעילים במגזר הפיננסי ובמגזר היהלומים, **סיכונים סביבתיים וסיכוני ריכוזיות האשראי** הינו באחריות ראש אגף עסקים, גב' שבי שמר.

ניהול **חשיפות האשראי למגזר הצרכני ולמגזר המשכנתאות**, הינו באחריות ראש אגף קמעונאות, נכסי לקוחות וייעוץ, גב' עדנה פרס-לכיש.

ניהול **החשיפות לסיכוני השוק והנזילות** הינו באחריות ראש האגף לניהול פיננסי, מר אפרים אברהם. יצירת החשיפות מתבצעת בעיקר באמצעות חדרי העסקות, היחידה לניהול נכסים והתחייבויות, ויחידת הנוסטרו באגף. בנוסף באחריות האגף ניהול סיכוני האשראי הנובעים מהשקעות הבנק באג"ח קונצרני וכן **סיכון אשראי בגין מדינות ובנקים וסיכון הסליקה**.

כמנהלת ה**סיכונים המשפטיים וסיכוני הציות** משמשת היועצת המשפטית הראשית של הבנק, ד"ר מוריה הופטמן-דורון, עו"ד.

כמנהל **סיכון המוניטין והסיכון האסטרטגי** משמש מנכ"ל הבנק, מר חיים פרייליכמן.

כמנהל ה**סיכונים הראשי (CRO)** משמש ראש אגף בקרות וניהול סיכונים, ד"ר עקיבא שטרנברג. ד"ר שטרנברג משמש גם כמנהל ה**סיכונים התפעוליים**.

מערך ניהול הסיכונים - אחראי לזיהוי, הגדרה, מיפוי ומדידה של הסיכונים השונים וכן יצירת תמונת הסיכון הכוללת והדיווחים אודותיה להנהלת הבנק ולדירקטוריון. תפקידו כולל פיתוח ויישום מתודולוגיות ומודלים פנימיים למדידת והערכת הסיכונים השונים. למערך אחריות מקצועית לניתוח ויישום הוראות באזל 2, ראש מערך ניהול הסיכונים הינו מר עמי שושני, המשמש גם כסגן ראש אגף בקרות וניהול סיכונים.

תחום בקרות - אחראי על בקרת הסיכונים בבנק, בקרת סיכוני שוק ונזילות, בקרת חשיפות לחו"ל, בקרות על פעילויות היחידות הסוחרות של הבנק, בקרה ותיקוף מודלים.

במהלך הרבעון השלישי של שנת 2010 פרסם המפקח על הבנקים הנחיה בנושא תיקוף מודלים. מטרת הנחיה זו למזער את הסיכונים הגלומים בפיתוח ותחזוקת מודלים באמצעות תהליך מבוסס של בניית מודל ונהלים קפדניים לתיקוף מודלים. בהנחיה זו נקבעו לוחות זמנים במסגרתם הבנקים נדרשו להשלים את תהליכי תיקוף המודלים לכלל המודלים, באופן מדורג, עד ליום ה-30 ליוני 2013. הבנק מיישם את ההנחיה על פי לוח הזמנים שנקבע.

תחום בקרת אשראי - אחראי על ביצוע בקרת אשראי המקיפה את הלוחים העיקריים של הבנק תוך הערכת טיב הלוח, טיב מסמכי היסוד והבטוחות בתיק הלקוח, איכות תיק האשראי ובחינת מהימנות דירוג האשראי בבנק. יחידת בקרת האשראי פועלת במסגרת תוכנית עבודה שנתית ורב שנתית המוגשת לאישור ועדת האשראי של הדירקטוריון.

במסגרת יישום הנדבך ה-2 של באזל 2, פרסם בנק ישראל סדרת מסמכים של ה-BIS הקובעים אמת מידה לניהול נאות של סוגי הסיכונים השונים בתאגיד הבנקאי. הבנק ביצע סקר פערים מעמיק באשר להתנהלות בפועל למול האמור במסמכים אלו. מהסקירה עולה כי ככלל הממשל התאגידי בבנק תואם את האמור במסמכי ה-BIS והפערים העיקריים שנתרו פתוחים אינם חושפים את הבנק לסיכונים נוספים משמעותיים.

סיכוני אשראי

סיכון אשראי הינו הסיכון המשמעותי ביותר אליו נחשף הבנק במסגרת פעילותו, בעיקר מבחינת היקפו ביחס לסיכונים האחרים. סיכון זה יכול לגרום לבנק הפסד כספי כתוצאה מחדלות פירעון או ירידה בכושר הפירעון של צד נגדי של הבנק לעסקה, תוך אי עמידה בהתחייבויותיו ביחס לתנאים שסוכמו.

א. סיכון איכות תיק האשראי

מדיניות האשראי הכוללת נדונה ומאושרת על ידי הדירקטוריון לפחות אחת לשנה. בעת הצורך מתקיימים דיונים במדיניות זו כולה או חלקה גם במהלך השנה. מטרת מדיניות האשראי הינה להגביל סיכון זה בהתאם לתיאבון וסיבולת הסיכון שנקבעו על ידי הדירקטוריון ובאמצעות קביעת דרכים לניהולו.

מסמך המדיניות מתייחס לעקרונות וכללים לדירוג החייב, להעמדת אשראי, ניהולו והבקרה עליו, על מנת לשפר את איכותו ולהקטין את הסיכון הגלום בניהולו. במסגרת זו נקבעים שיעורי ההסתמכות על בטחונות המתקבלים בבנק. בנוסף מציג מסמך המדיניות את המתודולוגיה להסדרת פעילות הבנק במתן אשראי לרבות היבטי תפעול, דיווח ובקרה, תוך שימת דגש לעקרונות לניהול סיכון אשראי המפורטות בהמלצת ועדת באזל. כמו כן, מתייחסת המדיניות לאופן האיתור, הזיהוי והטיפול בלוחים אצלם אותר פוטנציאל לבעייתיות, טיפול בחובות בעייתיים, וכן למתודולוגיה לחישוב ההפרשה להפסדי אשראי. במהלך השנה נבחנת העמידה במדיניות באמצעות דיווחים חודשיים ורבעוניים על מצב האשראי להנהלה ולדירקטוריון.

במקביל מושקעים אמצעים ומאמצים רבים בעדכון ופיתוח כלי בקרה ממוכנים ובשיפור מערכות המידע בתחום האשראי, על מנת להתאימם לסביבה העסקית המשתנה ולהוראות הרגולטוריות. ביום ה-29 בדצמבר 2010 פרסם המפקח על הבנקים תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 301 – "דירקטוריון". בין השאר מתייחסת ההוראה למעורבות דירקטוריון תאגיד בנקאי באישור אשראים. ביום ה-30 ביולי 2011 אישר דירקטוריון הבנק מתווה ליישום ההוראה על פי לוחות הזמנים הקבועים בה ובמסגרת מדיניות הבנק לשנים 2012-2013 עודכנו כללים, מדדים, פרמטרים ותהליכים הנוגעים לאישור אשראים, לניהול תהליכי אשראי ולבקרה עליו בבנק, בהתאם למתווה שאושר.

• ניהול האשראי

השיקולים במתן אשראי מתבססים בעיקרם על טיב הלקוח, כושר החזר, חוסנו הפיננסי, נזילותו, מהימנותו, ותק בענף, ותק בבנק, טיב הביטחונות שהוא יכול להעמיד ועוד. הבנק פועל להתאים את סוג האשראי לצרכיו ופעילותו של הלקוח.

במסגרת היערכות הבנק ליישום מודלים פנימיים לשיפור הערכת סיכוני האשראי, משכלל הבנק את תהליכי הדירוג של הלקוחות העסקיים והלווים הקמעונאיים ופועל להתאמת המרווח הכולל לסיכון הלקוח והעסקה.

- סמכויות למתן אשראי:

מתן האשראי מבוסס על סמכויות אשראי ברמות השונות עד לדרג של ועדת האשראי של הדירקטוריון. החלטות למתן אשראי מעל סמכותם האישית של מנהלי הסניפים והנהלת אגף עסקים, מתבצעות ברמה של ועדות אשראי, במטרה למזער הסיכון של הסתמכות על שיקול דעת של אדם יחיד. במסגרת סמכויות האשראי נקבעו מגבלות על היקף האשראי ללא בטוחות אותו רשאי לאשר כל בעל סמכות.

כמו כן, במסגרת יישום הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 301 לצמצום מעורבות הדירקטוריון בניהול השוטף של האשראי, אישר דירקטוריון הבנק במהלך השנים 2011 ו-2012 עדכון סמכויות לאישור אשראים בבנק, החל מדרג ועדת האשראי של הדירקטוריון, המשך בדרגי ההנהלה ועד לדרגים המאשרים אשראים באגף עסקים ובסניפי הבנק. במהלך שנת 2011 בוצע שינוי ארגוני באגף עסקים שתכליתו, בין היתר, לתמוך בעדכון הסמכויות לאישור אשראים כפי שאושר על ידי דירקטוריון הבנק ולשפר את תהליכי האישור, הניהול והבקרה על האשראי בבנק. במקביל לצמצום מעורבות הדירקטוריון בניהול השוטף של האשראי הוגברו אמצעי הפיקוח והבקרה של הדירקטוריון על תיק האשראי של הבנק, באמצעות עיבוי מערך הדיווחים לדירקטוריון בתחום זה. כמו כן, שונו תהליכים ברמת ההנהלה על מנת להגביר את פיקוחה.

- בקרה על האשראי:

הבנק מפעיל כלי בקרה ממוכנים רבים ומגוונים, הן בסניפים והן במטה, במטרה לאתר מוקדם ככל האפשר שינויים בהתנהגות הלקוח, היווצרותם של פערי בטחונות, חריגה ממסגרות האשראי המאושרות וחריגה מסמכות. הבנק משלב בכלי הבקרה מידע מגורמים חיצוניים במטרה לאתר פעילויות ואירועים העשויים להשפיע על יכולתו של הלקוח להחזיר את חובו. לצורך איתור מוקדם של בעייתיות אצל לקוחות הבנק, מופעלות בבנק מערכות ממוכנות המאתרות פוטנציאל לבעייתיות אצל לקוחות שאינם מסווגים כחובות בעייתיים.

כמו כן, מתבצע ביחידת בקרת אשראי באגף בקרות וניהול סיכונים, תהליך של בדיקת לווים המתבסס על הוראות ניהול בנקאי תקין ובנוסף נבדקות אוכלוסיות לווים נוספות המוגדרות מעת לעת. הדרכה:

הבנק משקיע משאבים רבים בהכשרת העובדים העוסקים בתחום האשראי, ובכלל זה הכשרת עובדים חדשים בקורסים ייעודיים, קורסים מתקדמים לעובדים ותיקים בתחום, פורום של מנהלי מחלקות עסקיות, הפקת לקחים מאירועים שונים ועוד. כמו כן, מתבצעת הכשרה ומתקיימים מפגשי רענון בנושאי הרגולציה הקשורים לתחום האשראי.

• סיכון אשראי במתן הלוואות לדיור

מדיניות הלוואות לדיור - המדיניות מפרטת את דרכי השגתם של היעדים העסקיים הנגזרים מהתכנית האסטרטגית ואת המתודולוגיה להעמדת האשראי וניהולו. המדיניות קובעת את תאבון וסיבולת הסיכון הן לגבי העסקה הספציפית והן לגבי סיכון התיק בכללותו וזאת על מנת להגביל את החשיפה לסיכונים האשראי במטרה לשמר את איכותו של תיק האשראי ולמזער את הסיכון הגלום בו. סיכון אשראי במתן הלוואות לדיור הינו סיכון של הבנק להפסד כתוצאה מהאפשרות שהלווה יפגר בתשלומים או לא יעמוד בהתחייבויותיו ובמקרי כשל, הסיכון הוא שהביטחונות שהועמדו להבטחת האשראי לא יכסו את החוב. מדיניות האשראי מתורגמת לנהלים והנחיות מפורטות להעמדת האשראי, לניהול תיק האשראי ולתהליכי הבקרה עליו. יישום הנהלים וההנחיות מאפשרים ניהול מבוקר של הסיכונים הכרוכים במתן הלוואות לדיור. המדיניות נבחנת על ידי הדירקטוריון לפחות אחת לשנה ומותאמת למציאות הכלכלית וההתפתחויות בסביבה העסקית, תוך בחינת הסיכונים, הסיכונים והשינויים בהנחיות הרגולטוריות. על מנת לתת ביטוי לשינויים אלו מעדכן הבנק מעת לעת את תמהיל המוצרים, הקריטריונים העסקיים, המגבלות ותמחור המשכנתאות.

סמכויות למתן הלוואות לדיור - תהליך קבלת ההחלטות בנוגע להעמדת האשראי מתבסס על מדרג סמכויות לבעלי תפקידים ברמות השונות, בסניף, במערך המשכנתאות, בוועדות אשראי ועד ועדת אשראי בראשות המנכ"ל התואמות את תיאבון וסיבולת הסיכון שקבע הדירקטוריון.

כלי בקרה וניהול סיכונים - כוללים בין היתר הגדרות מפורטות של מרכיבי ניהול הסיכונים ובקרתם, קביעת תאבון סיכון וסיבולת סיכון למרכיבי הפעילות השונים, הטמעת מערכות מיכוניות התומכות הן ברמת הסניף והן ברמת המטה, פעילות הדרכה ייעודית ומתכונת לדיווח ובקרה בכל הרמות בבנק.

בחינת הסיכונים בתהליך אישור הלוואה לדיור - לבנק מדיניות הקובעת קריטריונים ברורים לבחינת איכות הלקוח וסיכוני העסקה המאפיינים את תחום המשכנתאות, כגון – זהות המוכר והקונה, שווי הנכס הנרכש, מיקום הנכס, מצבו המשפטי, שעבודים שונים, שיעור המימון משווי הנכס (LTV) ויכולת הלווה לעמוד בתנאי העסקה.

במסגרת בקשת האשראי נבחנים פרמטרים הנקבעים ומעודכנים מעת לעת, כמו גם עמידה במגבלות רגולטוריות, בין השאר בהתאם למגבלות הסיכון:

- דגש מיוחד ניתן לבחינת יכולת ההחזר, ההכנסה הפנויה של הלווים ועושרם הפיננסי.
- שיעור המימון ביחס לנכס (LTV).
- יחס ההחזר מההכנסה.
- מימון דירות להשקעה.
- נבחן מיקום הנכס ומוערכת סחירותו.
- בכל בקשת אשראי מתבצעות בדיקות תקינות אוטומטיות ממאגרי מידע שונים, המוצגות לקצין האשראי כפרמטר מקדמי לבחינת העסקה ואישורה.
- הלוואות לדיור עם מאפייני סיכון משמעותיים נבחנות על פי קריטריונים ספציפיים. לדוגמא - בהלוואות המועמדות במסלול ריבית משתנה, נבחנת יכולת ההחזר של הלקוח בסימולציה של עליית ריבית בשיעור העולה על הריבית המוצעת ללקוח בכל המסלולים בהם קיים רכיב ריבית משתנה.
- בחינת סיכוי התיק - בחינת התיק נעשית על ידי בחינת מגזרים וחתכים שונים (לדוגמא, קבוצות רכישה, דירות להשקעה), בחינת איכות הלווים וכן בחינת הסיכונים בסדרת תרחישי קיצון. מערך המשכנתאות עוקב באופן שוטף ורציף אחר התפתחות האשראי לדיור, כמו גם אחר התפתחות השינויים בהחזרי תשלומי המשכנתא, הן ברמת הסיניף והן ברמת כלל התיק ובוחן את המשמעויות השונות הנגזרות מכך.
- דירוג לווים – הבנק בוחן באופן תקופתי את הערכת סיכון איכות תיק המשכנתאות על פי 11 רמות סיכון. במסגרת מסמך החשיפות הרבעוני, אשר מובא לדין מדי רבעון להנהלת הבנק, לוועדת הדירקטוריון לניהול סיכונים ולדירקטוריון הבנק, נבחנים ומדווחים בתחומי האשראי למשכנתאות, כגון: התפתחות התיק, העמידה במרכיבי תיאבון הסיכון וסיבולת הסיכון למשכנתא הבודדת, בחינת איכות הניהול במשכנתאות, בחינת עמידת התיק במערכת תרחישי קיצון ספציפים למגזר המשכנתאות, ניתוח התפלגות תיק המשכנתאות על פי קבוצות דרוג והשינויים למול תקופה קודמת והפרשות ונתוני חובות בעייתיים.
- חשיפה לתרחישי קיצון - כל ששה חדשים נבחן תיק המשכנתאות באמצעות תרחישי קיצון על מנת לאמוד את התפתחות הסיכון בתיק.
- לצורך בחינת תוצאות התרחישים הוגדר כי לווים המושפעים מהתרחיש בתחום המשכנתאות הינם לווים אשר עונים על 3 תנאים מצטברים לגבי שיעור המימון, היקף ההכנסה החודשית ויחס ההחזר החודשי מההכנסה. ההנחה הינה כי ככל שההכנסה של הלווה גבוהה יותר כך הלווה יכול לעמוד בהחזרי הלוואה בשיעור גדול לעומת ההכנסה כפונקציה של שיעור המימון מתוך שווי הנכס (LTV).
- על מנת לבחון את רגישות תיק המשכנתאות לתרחישים שונים, הבנק הגדיר 7 תרחישים מובילים. נבחנו מספר הלקוחות והיקף ההלוואות הצפויות להיות מושפעות כתוצאה מהתממשות של כל תרחיש.
- הפעלת תרחישי הקיצון החצי שנתית נכון ליום 30 ביוני 2012 מעלה כי החשיפה לתרחישי קיצון אינה מהותית, ואינה חושפת את תיק המשכנתאות לסיכונים מהותיים.
- תהליכי הפיקוח והבקרה על מרכיבי הסיכון - בבנק קיימים מנגנונים שונים של בקרות, הן פנימיות בשרשרת הניהול של מערך המשכנתאות, והן חיצוניות לתהליכי האשראי.
- הפחתת סיכון האשראי – מבוצעת באמצעות התאמת תיאבון הסיכון וטיפול באשראי בעייתי כמפורט:

- התאמת תאבון הסיכון – לאור התפתחות הסיכונים בשוק הנדל"ן לדיור נוספו במסגרת מדיניות האשראי לשנת 2012 מגבלות סיכון כמפורט להלן:

1. מגבלת שיעור ביצוע שנתי למשכנתאות הניתנות בשיעור העולה על 75%.
2. מגבלת שיעור ביצוע שנתי למשכנתאות הניתנות לדירות להשקעה.

- טיפול באשראי בעייתי לדיור וגביית חובות – הטיפול באשראי זה דורש התמקדות והתמקצעות מיוחדת. לפיכך, מרכז הטיפול בלקוחות אלו בסקטור נפרד שאינו קשור לדרג המאשר או המטפל בביצוע האשראי ובקבלת הבטוחות.

משאבים - הבנק משקיע מאמץ מתמיד לשיפור המקצועיות והמומחיות של העוסקים בתחום באמצעות קורסים והדרכות בנקאיות. במקביל, מושקעים אמצעים רבים למיפוי תהליכי העבודה ושיפור ושכלול כלי הבקרה ומערכות המידע הממוחשבות, העומדים לרשות פקידי המשכנתאות ומקבלי ההחלטות בתחום.

התפתחות התיק - להלן התפתחות היתרות בתיק הלוואות לדיור של הבנק (כספי הבנק, במיליוני ש"ח):

ליום 31 בדצמבר			ליום 30 בספטמבר		
2009	* 2010	2011	2012		
4,944	6,001	6,763	7,168		היקף אשראי
22.6%	21.4%	12.7%	6.0%		גידול מתקופה קודמת

* נתוני פרפורמה.

הערות: 1. היקף האשראי לדיור כולל קבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה.

2. היקף האשראי לדיור הינו בניכוי מחיקות חשבונאיות ולפני הפרשה להפסדי אשראי.

להלן התפתחות חלקו של בנק אגוד בכלל המערכת הבנקאית (במיליוני ש"ח):

ליום 31 בדצמבר			ליום 30 בספטמבר		
2009	* 2010	2011	2012		
4,944	6,001	6,763	7,168		היקף אשראי
172,637	200,317	224,914	242,588		היקף אשראי כלל המערכת
2.9%	3.0%	3.0%	3.0%		שיעור הבנק מכלל המערכת

* נתוני פרפורמה.

חלקו של הבנק מכלל המערכת הבנקאית בשלוש השנים האחרונות עומד על כ-3%, בדומה לחלקו מהמערכת בכלל האשראי.

פריסה גיאוגרפית - כ-70% מהמשכנתאות ניתנות באזור ת"א, ירושלים והמרכז (בהם מרוכזים רוב סניפי הבנק). התפלגות גיאוגרפית זו מצביעה על סיכון נמוך יחסית, לאור רמת התעסוקה באזורים אלו, נתוני הביקוש וההיצע ולאור העובדה שמדובר באוכלוסיה מבוססת יותר.

הלוואות בשיעור מימון העולה על 60% - להלן ביצועי הלוואות לדיור בשיעור מימון העולה על 60% בשתי המחציות של שנת 2011 ובתשעת החודשים הראשונים של 2012 (במיליוני ש"ח):

1-6/2011	7-12/2011	1-9/2012	
193	198	245	ביצועים לתקופה בשיעור מימון גבוה מ-60%
849	794	1,165	סה"כ ביצועים של הלוואות לדיור לתקופה
23%	25%	21%	שיעור ביצועים לדיור מעל 60% מתוך סה"כ ביצועים לדיור

נכון ליום 30 בספטמבר 2012 מתוך המשכנתאות שניתנו בשיעור מימון העולה על 60%, רובן ניתנו בשיעורים שבין 60%-70%. שיעור הביצועים בהם שיעור המימון עולה על 70% אינו מהותי. ראה פרק "עדכוני חקיקה" בדבר מכתב המפקח על הבנקים בנושא הגבלת שיעור המימון בהלוואות לדיור. הלוואות לתקופות ארוכות - ככלל הבנק אינו נוהג להעמיד הלוואות בהן מועדי הפירעון גבוהים מ-25 שנה, למעט במקרים חריגים באישור מערך המשכנתאות עד 30 שנה.

הלוואות בריבית משתנה - נכון לסוף הרבעון השלישי של שנת 2012 שיעור ההלוואות בריבית משתנה עומד על 69.0% מכלל ההלוואות לדיור בבנק (נכון ל-31.12.2011 – 69.2%).

חשיפה למגזרי הצמדה - להלן ביצועי המשכנתאות במהלך כל שנה לפי חלוקה למגזרי הצמדה:

מט"ח	פריים*	משתנה לא צמוד	קבועה לא צמודה	משתנה צמודה למדד	קבועה צמודה למדד	
1.60%	62.58%	5.25%	5.39%	7.32%	17.86%	2009
4.36%	62.64%	1.58%	3.77%	9.39%	18.26%	2010
2.02%	40.70%	-	11.15%	30.45%	15.68%	2011
1.79%	43.08%	0%	16.37%	25.0%	13.76%	30.9.2012

* החל משנת 2011 ישנה מגמת ירידה בביצוע במסלול הלוואות על בסיס ריבית הפריים כתוצאה מהוראת בנק ישראל מיום ה-4 במאי 2011, בדבר הגבלת שיעור הריבית המשתנה עד חמש שנים ל-33% מההלוואה. יש לציין כי העלייה בשלושת הרבעונים האחרונים של 2012 בביצוע הלוואות על בסיס ריבית הפריים נובעת מגידול בשיעור העמדת האשראי לקבוצות רכישה מסך הביצועים לתקופה, שהאשראי בגין אושר טרם הנחיית בנק ישראל בנושא. כמו כן, הביצועים המוצגים כוללים הלוואות למטרה עסקית והלוואות שמוחזרו עליהן לא חלה ההוראה.

מידע לגבי הלוויים/בטוחה - כמדיניות, הבנק אינו נוהג להעמיד אשראי במשכנתאות המובטחות בשעבוד משני, כאשר זכות הביטחון של הבנק אינה מובטחת. כמדיניות, הבנק נוהג להעמיד אשראי למשכנתאות רק במקרים בהם המידע על הלוויים ועל הביטחון במועד מתן ההלוואה שלם, מעודכן ומאומת.

הפרשה להפסדי אשראי - החלטה על הפרשה להפסדי אשראי מבוצעת על בסיס סריקה של כלל תיק האשראי לדיור, על פי נוהל מובנה, הקובע בין היתר את הסמכויות לבחינה ולהחלטה על הפרשה כאמור. ההפרשה להפסדי אשראי בהלוואות לדיור נערכת לפי עומק הפיגור, למעט הלוואות שחלות לגביהן נסיבות מיוחדות, כפי שהוגדרו בניהול בנקאי תקין, שלגביהן נערכת הפרשה על בסיס בחינה פרטנית או קבוצתית בהתאם להוראת חובות פגומים.

להלן התפתחות נתוני יתרות הפיגור וההפרשות להפסדי אשראי על פני התקופות (במיליוני ש"ח):

ליום 31 בדצמבר			ליום 30 בספטמבר		
2009	2010 ¹	2011	2012		
46	43	40	37		יתרת פיגור ברוטו (כולל ריבית פיגור)
0.93%	0.72%	0.59%	0.52%		שיעור מהתיק
22	22	30 ²	29		יתרת הפרשה לפי עומק פיגור
-	8	9	9		יתרת הפרשה קבוצתית ³
5	12	4 ⁴	4 ⁴		יתרת הפרשה פרטנית
27	42	39	38		סה"כ יתרת הפרשה להפסדי אשראי
0.55%	0.70%	0.58%	0.53%		שיעור מהתיק

1. נתוני פרפורמה.
2. כולל גידול בסך של כ-7 מיליון ש"ח הנובע מהרחבת האוכלוסיה בגינה מבוצעת הפרשה לפי עומק פיגור, בהתאם להוראות רגולטוריות מיום 28 באפריל 2011.
3. מזה: 8 מיליון ש"ח הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי בגין הלוואות לדיור מעבר לנדרש לפי עומק הפיגור – ראה פירוט בהמשך.
4. הפרשה פרטנית להפסדי אשראי שהופרשה ונמחקה חשבונאית בהתאם לקריטריונים בהוראת חובות פגומים.

מבחינת נתוני יתרות הפיגור מתוך התיק על פני התקופות, עולה כי שיעורן ירד מכ- 0.93% נכון לסוף שנת 2009 עד לכ-0.52% נכון לסוף הרבעון השלישי של שנת 2012. במסגרת בחינת הנאותות הכוללת של ההפרשה להפסדי אשראי, כנדרש בהוראה החדשה של בנק ישראל בנושא "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי", רשם הבנק הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי בגין הלוואות לדיור (מעבר לנדרש לפי עומק פיגור) בסך כ-8 מיליון ש"ח, וזאת לנוכח הגידול המהיר שחל בשנים האחרונות באשראי לדיור שעדיין לא קיבל ביטוי בהפרשות לפי עומק הפיגור.

• בטחונות

במסגרת מדיניות האשראי נקבעו עקרונות וכללים באשר לסוגי הבטחונות והיקפם. דרישת הבטחונות ושיעורם נגזרים מרמת הסיכון שהבנק מוכן לקבל על עצמו בעת העמדת האשראי. דגש מיוחד ניתן לדירוג הלווים ולכושר ההחזר של הלקוח כקריטריון למתן האשראי בנוסף למשקל שניתן לבטחונות המקובלים. הבטחונות מותאמים לסוגי האשראי שהם אמורים להבטיח תוך התייחסות לטווח הזמן, סוג ההצמדה, אופי האשראי ומטרתו. קביעת השווי לביטחון של סוגי בטחונות שונים נגזרת מאופיים ונזילותם, איכותם ומהירות יכולת המימוש שלהם, לרבות שינויים בערכם כתוצאה ממצבי האטה או צמיחה בסביבה העסקית של הלווה. הבנק נוהג לבחון את שווי הבטחונות, על פי הצורך ועל פי אופי הבטחון, על ידי קבלת הערכות שמאי או הערכות שווי עדכניות. בבנק קיימת מערכת ממוחשבת המאפשרת ניהול הבטחונות מבחינת שוויים, תוקפם, הפקת דוחות התראה למיניהם והפקת מידע אודותם.

• טיפול באשראי בעייתי וגביית חובות

מערך אשראים מיוחדים שבאגף עסקים מרכז את הטיפול במרבית הלקוחות הבעייתיים של הבנק. מטרת הטיפול, בראש ובראשונה, היא שיפור כושר ההחזר של הלקוח ושיפור היכולת לשרת את חובו. בהעדר יכולת כזו פועל המערך לגביית החוב, תוך ניסיון להגיע להסדר עם החייב או הפעלת הליכי גבייה משפטיים לגביית החוב ומזעור הנזק לבנק. לצורך איתור מוקדם ככל האפשר של לווים בהם עלתה רמת הסיכון והחשיפה, מופעלים בבנק שני תהליכים. האחד, לאיתור לווים עד סכום מסוים עם פוטנציאל לבעייתיות והשני, לאיתור לווים מסכום מסוים עם פוטנציאל להכללתם ברשימת לווים במעקב. בתהליך הראשון נעשה שימוש במערכת ממוכנת המאתרת פוטנציאל לבעייתיות אצל לקוחות על פי פרמטרים שונים. הלקוחות המאותרים על ידי המערכת נבדקים באופן יסודי ומועלים לדין וועדה פנימית, הדנה בצעדים הנדרשים לטיפול בלקוחות ובוחנת את הצורך בסיווגם כחוב בעייתי, כולל את הצורך בביצוע הפרשה להפסדי אשראי בגינם. התהליך השני, אשר הופעל בבנק במהלך שנת 2011, מטרתו הינה בחינה וטיפול באוכלוסיית לקוחות נרחבת ככל האפשר, בתדירות גבוהה וביצוע מעקב וטיפול נאותים בלקוחות אלה. הלקוחות אשר חובם יוגדר כחוב ברשימת מעקב בעקבות הסקירה בהתאם לכללי הסיווג שנקבעו, בתוספת לקוחות שהוכנסו לרשימה זו במסגרת ועדות אשראי שוטפות, יידונו בתדירות רבעונית בוועדה מיוחדת שהוקמה לצורך נושא זה. הועדה תדון בלווי הנכללים ברשימת לקוחות במעקב הן מהיבט התפעולי בקרתי והן מהיבט האשראי. הדיון בלווי אלה כולל גם דיון במבנה האשראי הקיים, החלטות לגבי סטאטוס החוב וסיווגו, בקשות אשראי של לקוחות אלה והארכת מסגרות קיימות. לקוחות במעקב שבסמכות הדירקטוריון נדונים בוועדת האשראי הדירקטוריונית. בנוסף, מובאים לדין לקוחות בעייתיים מעל סכום מסוים אחת לרבעון לוועדה לבחינת הדוחות הכספיים.

החל מיום 1 בינואר 2011 הבנק מיישם את הוראת הפיקוח על הבנקים בנושא "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי, והפרשה להפסדי אשראי". התנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי מפורטת בבאור 3.3 ד. לדוחות הכספיים. פירוט נוסף לעקרונות ההוראה ויישומם בבנק - ראה ביאור 1.5. בדוח הכספי ליום 31 בדצמבר 2011.

• תרחישי קיצון

הבנק מפעיל מגוון תרחישי קיצון על החשיפות לסיכונים אשראי תוך התייחסות לניתוחי רגישות ומבחינת תרחישים מקרו כלכליים וספציפיים לקווי עסקים שונים. תרחישי קיצון אלו מסייעים לבנק בניתוח החשיפה לסיכונים ובתהליך תכנון ההון. במסגרת זו, הבנק בוחן את מידת רגישותו לאירועים בקווי העסקים השונים והשפעה של תרחישי הקיצון על היקף נכסי הסיכון, ההכנסות והעמידה ביעדי ההון וההון הנדרש. תכנון ההון הנכלל במסגרת התהליך המיושם של ה-ICAAP הינו תכנון תלת שנתי ובהתאם לכך תרחישי הקיצון מתייחסים אף הם לאופק של 3 שנים.

תוצאות תרחישי הקיצון מוצגות בתדירות רבעונית בהנהלה ובדירקטוריון. התרחישים המשמשים לצורך תכנון ההון, מוצגים בפירוט כדלקמן:

- הנחות היסוד בכל תרחיש
- פירוט ההשפעה של התרחיש על הרווחיות בקווי העסקים
- חישוב יחס ההון בתרחיש
- מסקנות ניהוליות ועסקיות העולות מניתוח תרחישי הקיצון

כמו כן, מוצגים נתוני רקע של הסביבה המקרו כלכלית על מנת לבחון האם מתפתחים תנאי משבר.

לצורך גיבוש הנחות היסוד בתרחישי הקיצון בוצעה בחינה של השינויים בשיעורי הצמיחה על איכות תיק האשראי וכנגזרת מכך על שיעורי הפרשה להפסדי אשראי (ברמת כלל הבנק וענפים שונים). כמו כן, הבנק מבצע תהליך של בחינת סבירות תוצאות תרחישי הקיצון אל מול מדדי benchmark שונים. עקב אי הוודאות לגבי עיתוי התממשות תרחישי הקיצון במהלך שלוש שנות התכנון, מבוצעת הערכה לגבי יחסי ההון בתרחישים המשמשים לצורך תכנון ההון עם הנחות שונות לגבי עיתוי תחילת התממשות התרחיש בכל אחת משנות התכנון (שלוש השנים הקרובות). בנוסף לתרחישי הקיצון הנ"ל, הבנק חישב תרחיש קיצון הופכי אשר נועד לבחון את עוצמת האירועים אשר עלולים להביא לפגיעה בתוצאות הכספיות של הבנק כך שיחס הון הליבה ירד מתחת לתיאבון וסיבולת הסיכון שנקבעו על ידי הבנק לתרחיש קיצון.

• חשיפה לאג"ח קונצרני

הבנק רואה בחלק מהשקעת הנוסטרו באג"ח קונצרני כתחליף למתן אשראי. מסגרת ההשקעה והכללים לביצועה נדונים ומאשרים בדירקטוריון, וכוללים את היקף החשיפה, סוגי האג"ח המותרים להשקעה, דירוגם, חשיפה מרבית למנפיק בודד, מגבלות פיזור ומרווח מינימלי לפי דירוג. תהליך קבלת ההחלטות לגבי השקעות בתחום זה מבוצע באגף ניהול פיננסי ובהתאם למדרג סמכויות. המגבלות לגבי ההשקעה באג"ח קונצרני מבוקרות באופן שוטף ומדיניות הבנק בתחום זה מותאמת להתפתחות בשווקים. מידע נוסף בדבר הרכב תיק האג"ח קונצרני ראה בפרק "התפתחות הנכסים וההתייבויות" – בניתוח סעיף "ניירות ערך". כמו כן ראה בדוח השנתי של 2011 התייחסות בפרק "מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים ואומדנים חשבונאיים קריטיים" בדבר בחינת הצורך בביצוע הפרשה לירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני.

• סיכון אשראי צד נגדי בגין סיכון שוק

הסיכון שהצד הנגדי בעסקת OTC (Over the Counter) יכנס לכשל לפני הסילוק הסופי של זרמי המזומנים בעסקה. הפסד ייגרם אם בעת כניסת הצד הנגדי לכשל, יהיו מול הלקוח עסקאות בעלות ערך כלכלי חיובי. חשיפות אלו מרוכזות בפעילות הבנק מול לקוחות, בנקים בארץ ובנקים בחו"ל. הפעילות מתבצעת לאחר קביעת מסגרת פעילות ללקוחות תוך מעקב שוטף אחר העמידה במסגרות אלו. מעקב זה כולל שערך שוטף של עסקות מול הלקוחות למחיר השוק (Mark to Market), אמידת הסיכון הפוטנציאלי בהתאמה לסוגי המכשירים והסיכונים בשווקים ודרישת בטחונות מתאימה. מתבצעת בדיקה שוטפת מול מסגרות ובטחונות. נקבעו נהלים וכללים לבקרה וטיפול בלקוחות. הבנק מיישם שיטת תרחישים היסטוריים ומודלים פנימיים נוספים, ברמת העסקה והלקוח, על פיהם נקבעת דרישת הבטחונות. תרחישים אלו עוברים תהליכי תיקוף תקופתיים, כגון בחינת עמידתם בתקופות של משברים פיננסיים.

הפעילות במכשירים נגזרים מוצגת בבאור 7 לדוחות הכספיים. להלן פירוטים נוספים לסעיף "שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים":

צד נגדי "בנקים", ליום 30 בספטמבר 2012:

סך כל היתרה בגין צד נגדי "בנקים" הינה בסך 253 מיליון ש"ח, כאשר היתרה הגבוהה ביותר לגוף בודד הינה בסך 57 מיליון ש"ח.

צד נגדי "אחרים", ליום 30 בספטמבר 2012:

סך כל היתרה בגין צד נגדי "אחרים" הינה בסך 165 מיליון ש"ח, כאשר היתרה הגבוהה ביותר לגוף בודד, הינה בסך 20 מיליון ש"ח.

• הפעילות עם בנקים בחו"ל

חשיפת האשראי בפעילות עם בנקים בחו"ל נובעת בעיקרה מהפעילויות הבאות: הפקדת עודפי מזילות, קבלת ערבויות כבטחון ללקוחות, פעילות FX, פעילות בנגזרים, לרבות נגזרי אשראי, פעילות סליקה ורכישת אג"ח של בנקים.

פעילות הבנק מול בנקים בחו"ל מבוססת על מגבלות חשיפה המאושרות אחת לשנה הנבחנות באופן שוטף ומעודכנות בהתאם לצורך. הבנק פועל בעיקר מול בנקים עמם נחתמו הסכמי ISDA והסכמי CSA. לבנק הסדרי סליקה של עסקאות במטבע חוץ מול ה-CLS (Continuous Linked Settlement) באמצעות בנק בינלאומי גדול בעל דירוג גבוה.

• חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים

חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים¹ על בסיס מאוחד ליום 30 בספטמבר 2012 (במיליוני ש"ח):

חשיפת אשראי	סיכון אשראי חוץ מאזני ³	סיכון אשראי מאזני ²	דרוג אשראי חיצוני*
142	90	52	AAA עד AA-
953	16	937	A+ עד A-
15	-	15	BBB+ עד BBB-
4	-	4	ללא דרוג
1,114	106	1,008	סה"כ חשיפה⁴

חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים¹ על בסיס מאוחד ליום 30 בספטמבר 2011 (במיליוני ש"ח):

חשיפת אשראי	סיכון אשראי חוץ מאזני ³	סיכון אשראי מאזני ²	דרוג אשראי חיצוני*
1,007	113	894	AAA עד AA-
759	6	753	A+ עד A-
13	-	13	BBB+ עד BBB-
3	-	3	ללא דרוג
1,782	119	1,663	סה"כ חשיפה⁴

1. מוסדות פיננסיים זרים כוללים: בנקים, חברות אחזקה של בנקים, בנקים להשקעות וברוקרים.
 2. פקדונות ויתרות עו"ש בבנקים, השקעות באגרות חוב, ונכסים אחרים בגין שווי הוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים המוצגים לפני קיזוז דו צדדי כהגדרתו בנספח ג' בהוראת ניהול בנקאי תקין 203.
 3. ערבויות להבטחת חבות של צד ג'.
 4. לא קיימים מוסדות פיננסיים אשר מסווגים כחוב פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת וכן לא קיימת הפרשה להפסדי אשראי.
- * הדרוג הינו ברמת קבוצה בנקאית מאוחדת.

לפירוט לגבי היקף החשיפה לקבוצת לווים בנקאית ראה תת פרק "ריכוזיות לווים".

הערות:

א. חשיפות האשראי אינן כוללות חשיפות למוסדות פיננסיים שיש להם ערבות מפורשת ומלאה של ממשלות, ואינן כוללות השקעות בניירות ערך מגובי נכסים (ראה פירוט בבאור 2.א לדוחות הכספיים).
ב. למידע נוסף לגבי הרכב חשיפות האשראי בגין מכשירים נגזרים מול בנקים ודילרים/ברוקרים (מקומיים וזרים) ראה באור 7.ב לדוחות הכספיים.

המוסדות הנכללים בטבלה לעיל כוללים בעיקר בנקים הפועלים במדינות OECD. עיקר החשיפות ליום 30 בספטמבר 2012 הינן למוסדות הפועלים בארצות הברית, קנדה, שוויץ, וגרמניה. לבנק אין חשיפה לבנקים הפועלים ביוון, אירלנד, פורטוגל וספרד. קיימת חשיפה זניחה של פחות מ-0.3 מיליון ש"ח לבנקים הפועלים באיטליה.

לא קיימת חשיפה למוסדות פיננסיים זרים העולה על 15% מבסיס ההון של הבנק, כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202 בדבר רכיבי ההון.

הבנק עוקב אחר שינויים בדירוגים של מוסדות אלו המתפרסמים על ידי סוכנויות הדורג Moody's ו-S&P. לאור המשבר הפיננסי וההתפתחויות המהירות במצבם של מוסדות פיננסיים שונים, הבנק עוקב אחר פרמטרים נוספים המצביעים על מצבם של מוסדות אלו. פרמטרים אלו כוללים שינויים מהירים במחירי המניות, שינויים במרווחי אג"ח ו-Credit Default Swaps, עלויות גיוס מקורות ומידע נוסף המתפרסם אודות המוסדות הפיננסיים. על בסיס מכלול המידע הנאסף, הבנק מתאים את היקף החשיפה למוסדות הפיננסיים השונים.

הבנק קבע מגבלות חשיפה למוסדות הפיננסיים השונים תוך התייחסות לחשיפת אשראי ישירה, לחשיפה הנובעת ממכשירים פיננסיים נגזרים ולסיכון סליקה. מגבלות חשיפה אלו מתעדכנות לפחות אחת לשנה, ועל פי ההתפתחויות בשווקים הפיננסיים ומצבם של המוסדות הפיננסיים השונים. חשיפת האשראי הישירה הינה ברובה לטווח קצר ומהווה חלק מניהול עודפי הנזילות של הבנק במטבע חוץ. החשיפה ממכשירים פיננסיים נגזרים נובעת בעיקר מפעילות עם לקוחות והינה ברובה לטווחים של עד שנה.

לאור משבר החוב במדינות אירופה והעליה במרווחי ה-CDS במדינות שונות הוחלט בשנת 2012 על התאמה נוספת של החשיפה לבנקים השונים.

הבנק בוחן את מדיניות החשיפה לבנקים ומדינות בתדירות גבוהה בהתאם להתפתחויות שונות ומבצע התאמות על פי הצורך.

בתוספת ג' - סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק, בענף "שירותים פיננסיים" - לא נכללות חשיפות לבנקים. לאור זאת אין זהות בין שני הדיווחים.

• **מימון ממונף**

הבנק מעמיד מעת לעת אשראי ללקוחותיו למימון רכישת אמצעי שליטה בתאגידים, המתאפייין לעיתים בסכומים או שיעורי מימון גבוהים, כאשר יכולת פירעון האשראי מבוססת בעיקרה על התאגיד הנרכש. האשראי הניתן מאפשר בין היתר, מימון של מיזוגים ורכישות, התרחבות עסקית וכד'. כל בקשה לאשראי מסוג זה נבחנת לגופה, תוך התחשבות בטיב הלקוח, יכולת ההחזר והביטחונות המוצעים. מתן האשראי בכפוף למגבלות רגולטוריות ולמדיניות הבנק.

להלן התפלגות החשיפה לעסקאות מימון ממונף לפי ענפי משק ולפי אזור גיאוגרפי (במיליוני ש"ח):

ליום 31 בדצמבר			יתרה ליום 30 בספטמבר						
2011			2011			2012			
חוץ			חוץ			חוץ			
סה"כ ⁽²⁾	מאזני	מאזני ⁽¹⁾	סה"כ ⁽²⁾	מאזני	מאזני ⁽¹⁾	סה"כ ⁽²⁾	מאזני	מאזני ⁽¹⁾	
<u>ישראל:</u>									
*345	-	*345	*348	-	*348	330	-	330	מסחר
135	-	135	154	-	154	122	-	122	תקשורת
*156	-	*156	*157	-	*157	204	-	204	שירותים פיננסיים
636	-	636	659	-	659	656	-	656	סה"כ
<u>אירופה:</u>									
74	2	72	76	2	74	76	2	74	בינוי ונדל"ן
74	2	72	76	2	74	76	2	74	סה"כ
710	2	708	735	2	733	732	2	730	סה"כ מימון ממונף**

⁽¹⁾ יתרה מאזנית נטו לאחר ניכוי ביטחונות, המותרים לניכוי לפי סעיף 5 בהוראת ניהול בנקאי תקין 313.

⁽²⁾ יתרת חבות נטו העולה על סכום החבות המפורט בסעיף 2 (א) בהוראת ניהול בנקאי תקין 323 - בסך של 25 מיליון ש"ח, צמוד למדד יוני 1998.

⁽³⁾ אין חשיפה למדינות פורטוגל, אירלנד, יוון, ספרד או איטליה.

* סוג מחדש.

** לא קיימים לקוחות, להם ניתן אשראי למימון רכישת אמצעי שליטה, המסווגים כחובות פגומים, נחותים או השגחה מיוחדת.

• הפרשה להפסדי אשראי, אשראי לציבור פגום, בפיגור ומחיקות לפי צד נגדי

ליום 30 בספטמבר 2012			
סה"כ	ציבור	בנקים	ממשלות במיליוני ש"ח
600	600	-	-
73	73	-	-
145	145	-	-
315	315	-	-
28	28	-	-
17	17	-	-

אשראי לציבור פגום
אשראי לציבור שאינו פגום, בפיגור של 90 יום או יותר
אשראי לציבור שאינו פגום, בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי (מאזני חוץ מאזני)
הפרשה להפסדי אשראי פרטנית בדוח רווח והפסד
מחיקות חשבונאיות נטו במהלך התקופה

ב. סיכון ריכוזיות תיק האשראי

סיכון ריכוזיות הינו אחד מסוגי הסיכון העומדים בפני תאגיד בנקאי בפעילותו העסקית. בניגוד לרכיבי הסיכון האחרים המוגדרים בדרך כלל ברמת עסקה בודדת, או ברמת צד נגדי יחיד, החשיפה לסיכון הריכוזיות נובעת מהרכב תיק נכסי הסיכון של הבנק או מהרכב החשיפות שלו.

ניתן לחלק את סיכון התיק לשני רכיבים: סיכון שיטתי (systematic risk factor) וסיכון ספציפי אקראי (idiosyncratic risk factor).

הסיכון השיטתי מייצג השפעת אירועים מקרו-כלכליים ופיננסיים על איכות תיק הנכסים של תאגיד בנקאי ובפרט על איכות תיק האשראי שלו. ייתכן כי רגישות הלווים לאירועים מקרו-כלכליים תהיה שונה, אך ההנחה הבסיסית הינה שאין לווה בעל חסיונות מוחלטת בפני אירוע מהסוג הזה. כתוצאה מכך, הסיכון השיטתי הינו בהגדרה בלתי נמנע ולא ניתן להפחתה על ידי ניהול או גידור יעיל.

לעומתו, **הסיכון הספציפי** מוגדר ברמת לווה ספציפי ותלוי ברמת הניהול ובביצועים העסקיים של הפירמה. כתוצאה מכך, ככל שמשקלה היחסי של החשיפה ללווה בודד פוחתת, כך פוחת הרכיב הספציפי בסיכון התיק.

ככל שתיק האשראי מפוזר יותר, חשיפת הבנק לסיכון הספציפי הולכת ופוחתת, מאידך חשיפתו לסיכון השיטתי נשארת ללא שינוי.

מדיניות האשראי של הבנק מבוססת על פיזור סיכונים אשראי וניהולם באופן מבוקר. הדבר מתבטא בחתירה לפיזור תיק האשראי בין ענפי המשק השונים ובין מספר גדול של לווים ובמגזרי הצמדה שונים. הבנק קבע תיאבון סיכון לריכוזיות האשראי בחתכים שונים.

• ריכוזיות ענפית

ככלל, מדיניות האשראי של הבנק הינה להגדיל את הפיזור בתיק האשראי בין ענפי המשק השונים. בדירקטוריון הבנק נערכים, לפחות אחת לשנה, דיונים בנושא אשראי לענפים מסוימים, בפרט אלו הרגישים לתנודות ואלו בהם הסיכון הענפי גבוה ביחס לענפי משק אחרים, ונקבעת מדיניות בהתבסס על ההתפתחויות החזויות בענפים אלה.

אשראי לענפים בהם ממקד הבנק את פעילותו, כמו נדל"ן למגורים, פיננסים ויהלומים מטופל על ידי יחידות מקצועיות המתמחות בענפים אלה. לענפים אלה נקבעו נהלי עבודה ספציפיים ובקורות מיוחדות, בנוסף לנהלים והבקורות הרגילים, המיועדים להתמודד עם סיכונים האשראי המיוחדים להם. הבנק עומד בהוראות בנק ישראל לעניין מגבלות אשראי לענף ספציפי, ומנהל בצורה אקטיבית את ריכוזיות החשיפה לענפים, תוך התאמת היקף האשראי בכל ענף למפת הסיכונים המשתנה. דירקטוריון הבנק קבע תיאבון וסיבולת סיכון למדד ריכוזיות לענפי משק. ראה גם תוספת ג' לסקירת הנהלה בדבר סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי המשק.

• ריכוזיות לווים

ככלל, מדיניות האשראי של הבנק הינה להגדיל את הפיזור בתיק האשראי בין הלווים השונים. על פי הוראת ניהול בנקאי תקין 313 (שעודכנה החל מה-31 בדצמבר 2011 כפי שפורט בדוח השנתי בפרק זה) סך האשראי ללווה בודד לא יעלה על 15% מהון הבנק, סך האשראי לקבוצת לווים ולקבוצת לווים בנקאית לא יעלה על 25% מהון הבנק והחשיפה של סך כל החבויות נטו (לאחר ניכוי הסכומים המפורטים בסעיף 5 להוראה) של "הלווים", "קבוצות הלווים" ו"קבוצות הלווים הבנקאיות", שחבות כל אחד מהם נטו, עולה על שיעור של 10% מהון הבנק, לא יעלה על שיעור של 120% מהון הבנק. דירקטוריון הבנק קבע תיאבון וסיבולת סיכון הכוללים שמירת מרווח מסוים ממגבלות בנק ישראל אלה. הבנק עומד בהנחיות אלה ואינו חורג מהן.

הבנק בודק באופן שוטף את העמידה בתיאבון וסיבולת הסיכון שקבע הדירקטוריון לחשיפות ללווה בודד וקבוצת לווים לרבות עמידה במגבלות על רמת הריכוזיות באמצעות מדדים ותרחישים שונים. מגבלות אלה נמוכות כאמור מהמגבלות שנקבעו בנוהל בנקאי תקין 313. הבנק עוקב באופן שוטף אחר מצבם העסקי של הלווים ובמיוחד הלווים הגדולים. עם זאת, על רקע האירועים וההתפתחויות הכלכליות האחרונות בשווקים הריאליים והפיננסים בעולם ועל רקע התגברות אי הודאות בשווקים אלה ערך הבנק בסוף 2011 ובחודש יוני 2012 בחינות לגבי מצבם של הלווים הגדולים בבנק. במסגרת זו נבדקו השלכות אפשריות של חדלות פירעון של אחד מעשרת הלווים הגדולים בבנק וכן נערכו בדיקות, כולל הפעלת תרחישי קיצון, לגבי מצבם של לווים גדולים נוספים, בעיקר לקוחות שוק הון, לווים מוטי יצוא, וכאלה שקיבלו אשראי לרכישת אמצעי שליטה בתאגידים. מסקנות הבדיקה לא העלו ממצאים חריגים.

להלן פירוט יתרות האשראי לציבור וסיכון האשראי החוץ מאזני ליום 30 בספטמבר 2012 לקבוצות הלווים בבנק אשר חבותן נטו, על בסיס מאוחד, לאחר הפחתת הניכויים המותרים לפי סעיף 5 להוראת ניהול בנקאי תקין 313, עולה על 15% מהון התאגיד הבנקאי במיליוני ש"ח:

סיכון אשראי נוכחי למועד הדיווח					
ענף משק עיקרי של הקבוצה	סיכון אשראי מאזני (1)	חשיפת אשראי חוץ		סה"כ סיכון אשראי נטו (2)	
		סיכון אשראי חוץ מאזני (1)	מאזני בגין מכשירים נגזרים		
א' תעשייה	513	43	7	558	
ב' פיננסים	666	64	0	525	

1. סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני לפני הפחתת הניכויים המותרים ולאחר הפחתת הפרשות פרטניות להפסדי אשראי.
2. סיכון אשראי לאחר הפחתת הפרשות פרטניות להפסדי אשראי והפחתת ניכויים מותרים.

כמו כן, קיימת חשיפה לקבוצת לווים בנקאית בסך כולל של 585 מיליון ש"ח, הנובעת בעיקרה מאג"ח.

להלן פירוט יתרות אשראי לציבור וסיכון אשראי חוץ מאזני ללווים שיתרת חבותם מעל 200 מיליון ש"ח, לפי ענפי משק, ליום 30 בספטמבר 2012 במיליוני ש"ח:

ענף	מספר לווים	אשראי מאזני*	סיכון אשראי חוץ מאזני	סה"כ
תעשייה	2	197	234	431
בניה ונדל"ן	4	495	496	991
שירותים פיננסים	3	800	27	827
אחר	1	80	150	230
סך הכל	10	1,572	907	2,479

* אשראי לציבור, ונכסים הנובעים ממכשירים פיננסיים נגזרים.

הערות:

1. האשראי המאזני וסיכון האשראי החוץ מאזני סווגו לפני ניכוי ההפרשות להפסדי אשראי (יתרת חוב רשומה).
2. סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים, חושב בהתאם להגדרות שהינן לצורך חישוב מגבלות חבות של לווה.
3. הנתונים מוצגים לפני ניכוי הביטחונות המותרים בקיזוז לצורך מגבלת לווה בודד וקבוצת לווים.

• ריכוזיות בטחונות

סיכון ריכוזיות בטחונות מוגדר כסיכון להפסדים פוטנציאליים בתיק האשראי הנובעים מריכוז יתר או תלות של הרכב תיק בטחונות של הבנק, במספר קטן של נכסים ספציפיים או סוגי בטחונות. סיכון זה נותח במסגרת יישום הנדבך השני של באזל 2 ושולב במסמך ה-ICAAP השנתי.

• ריכוזיות גיאוגרפית

עיקר פעילות האשראי של הבנק הינה ללקוחות בישראל. לבנק אין סניפים מחוץ לישראל. הבנק לא העמיד אשראי ישיר ללקוחות אשר עיקר פעילותם במדינות LDC (ארצות פחות מפותחות), אשר לגביו הוא נסמך על נכסים במדינות אלה כמקור סילוק לאשראים. כמו כן, לא קיימת חשיפה ישירה כאמור ללקוחות אשר עיקר פעילותם במדינות יוון, פורטוגל, ספרד, איטליה ואירלנד.

להלן התפלגות החשיפה לפי אזורים גיאוגרפיים לפי סיכון סופי של הלקוח^{1,2} (ראה גם תוספת ד' לסקירת הנהלה בדבר חשיפה לסיכון מדינות) (במיליוני ש"ח):

ליום 30 בספטמבר 2012					
ישראל	ארה"ב	איטליה ^{4,5}	אחרות	סה"כ	
21,997	160	7	550	22,714	אשראי
6,366 ⁶	425	-*	276	7,067	פקדונות בבנקים
4,735	36	-	156	4,927	ניירות ערך
51	-	-	-	51	ניירות ערך שנשאלו
745	51	-	175	971	שווי הוגן נגזרים ³
2,220	1	3	1	2,225	ערבויות
8,083	67	-	233	8,383	התחייבות למתן אשראי
550	64	-	39	653	נגזרים סיכון חוץ מאזני ³
44,747	804	10	1,430	46,991	

ליום 30 בספטמבר 2011						
ישראל	ארה"ב	בריטניה	צרפת	אחרות	סה"כ	
21,981	139	126	7	575	22,828	אשראי
7,106 ⁶	386	286	1	344	8,123	פקדונות בבנקים
5,088	56	-	-	239	5,383	ניירות ערך
335	-	-	-	-	335	ניירות ערך שנשאלו
775	161	85	-	241	1,262	שווי הוגן נגזרים ⁴
1,411	3	-	-	2	1,416	ערבויות
8,256	101	1	3	141	8,502	התחייבות למתן אשראי
1,659	881	440	-	1,431	4,411	נגזרים סיכון חוץ מאזני ⁴
46,611	1,727	938	11	2,973	52,260	

ליום 31 בדצמבר 2011						
ישראל	ארה"ב	שוויץ	איטליה ^{4,5}	אחרות	סה"כ	
22,145	84	92	8	539	22,868	אשראי
5,949 ⁶	441	381	-	190	6,961	פקדונות בבנקים
6,535	50	-	-	200	6,785	ניירות ערך
5	-	-	-	-	5	ניירות ערך שנשאלו
1,308	64	39	-	174	1,585	שווי הוגן נגזרים ³
2,146	7	-	-	1	2,154	ערבויות
8,172	177	1	2	220	8,572	התחייבות למתן אשראי
579	75	20	-	46	720	נגזרים סיכון חוץ מאזני ³
46,839	898	533	10	1,370	49,650	

- הנתונים מבוססים על תוספת ד', תוך השלמה של חשיפות בישראל. המדינות המדווחות בכל תקופת חתך הינן לפי עמידה בקריטריונים כמפורט בתוספת ד'.
- ההקצאה לאזורים גיאוגרפיים בוצעה בהתאם לסיכון הסופי לחשיפה, כמפורט בהוראות תוספת ד' בהוראות הדיווח לציבור לרבעון.
- לרבות פעילות לקוחות בשוק המעוף שאינה עונה על הגדרת נגזר.
- החל מהדיווח ליום 30 בספטמבר 2011, על פי הוראות המפקח על הבנקים, לאור ההתפתחויות האחרונות בשווקים, נדרש לגלות בשורה נפרדת חשיפה למדינות פורטוגל, אירלנד, איטליה, יוון וספרד. ליום 30 בספטמבר 2012 אין לבנק חשיפה למדינות פורטוגל, אירלנד, יוון וספרד.
- היות ועל פי כללי ההוראה הסיכון מסווג על פי מקום תושבות, נכללו בסכום זה לווים אשר הערבים לחוב (במקרה זה הם גם הבעלים) הינם בעלי דרכון איטלקי. הבנק אינו מסתמך רק על ערבות זו אלא בעיקר על בטחונות אחרים כולל בטחונות שאינם מזילים. הבנק אינו נותן באופן ישיר אשראי או מממן פרויקטים של מדינות PIIGS.
- מזה: פקדון בבנק ישראל בסך 5,975 מיליון ש"ח (30.9.11 - 6,582 מיליון ש"ח, 31.12.11 - 5,586 מיליון ש"ח).

סיכוני שוק

סיכונים לפגיעה בהכנסות הבנק ובהונו כתוצאה משינויים של מחירים ושערים בשווקים הפיננסיים, ובעיקר שינויים בשערי הריבית, בשערי החליפין, באינפלציה, בשערי המניות וברמת התנודתיות של השערים בתחומים השונים.

דירקטוריון הבנק קובע את מגבלות החשיפה לסיכוני שוק הכוללים גם את תאבון הסיכון וסיבולת הסיכון לסיכוני השוק (בסיס, ריבית, אופציות ומניות) במטרה למזער את ההפסד הפוטנציאלי העלול לנבוע מסיכונים אלו. על רקע בחינת הסיכונים בשווקים הוחלט ברבעון השלישי 2011 על הקטנת סיבולת הסיכון לסיכון שוק (ללא קיזוזים) במונחי VAR מ-80 מיליון ש"ח ל-60 מיליון ש"ח. בנוסף, אחת לרבעון מובא לדיון בועדה לניהול סיכונים ולאחר מכן בדירקטוריון מסמך החשיפות שכולל, בין היתר, התייחסות לסיכוני שוק. כמו כן מקיימת הועדה לניהול סיכונים דיון רבעוני בתוצאות מבחני BACK TEST לבחינת תקפות המודלים להערכת סיכוני שוק, בתוצאות מבחני הקיצוץ לסיכוני שוק ובמבחני ההכנסה לעומת הסיכון. בנוסף, הדירקטוריון מקבל דווח תקופתי על תוצאות תהליך בדיקת כלל המודלים בבנק, ובכללם המודלים לניהול סיכוני שוק.

ראש אגף ניהול פיננסי, מר אפרים אברהם, מנהל את החשיפות לסיכוני השוק של הבנק.

תמונת סיכון השוק נבחנת במפורט אחת לשבוע בפורום ההנהלה לעניינים פיננסיים אשר בראשותו של ראש אגף ניהול פיננסי ובהשתתפות חברי הנהלה ובעלי תפקידים נוספים רלוונטיים. במסגרת זו מתקיים דיון במכלול חשיפות השוק, חשיפות הריבית וחשיפות הנזילות של הבנק וכן בחינה ואישור של מוצרים פיננסיים חדשים או פעילויות חדשות. כמין כן, הפורום קובע מסגרות פנימיות למגבלות שנקבעו על ידי הדירקטוריון. דיוני הפורום והחלטותיו מובאים לאישור הנהלת הבנק. ביצוע ההחלטות הינו רק לאחר דיון ואישור בפורום ההנהלה השבועי בראשות מנכ"ל הבנק ובמקרה הצורך לאחר דיון ואישור בדירקטוריון הבנק. חברי ההנהלה אחראים ליישום ההחלטות (כל אחד בתחום אחריותו).

יצירת החשיפות לסיכוני שוק נעשית באגף לניהול פיננסי בעיקר על ידי חדר עסקות ועל ידי יחידת הנוסטרו, במסגרת המגבלות שקבע הדירקטוריון. כמו כן, יחידת ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק מבצעת פעולות אשר מטרתן טיפול בפוזיציות הנוצרות מהפעילות הבנקאית השוטפת של הבנק.

חדר עסקות יוצר חשיפות שוק (בסיס, ריבית, אופציות) על בסיס המגבלות שהדירקטוריון קבע.

יחידת הנוסטרו באגף הינה יחידה המשפיעה בצורה מהותית על סיכוני השוק של הבנק, בעיקר לנושא פוזיציות הבסיס המדדית סיכוני ריבית וסיכוני מניות. פעולת יחידה זו נבחנת בתדירות יומית על ידי אגף בקרות וניהול סיכונים ואחת לשבוע במסגרת הפורום לעניינים פיננסיים.

יחידת הננ"ה אחראית על קביעת ופרסום מחירי המעבר (Benchmark) בשקלים במגזר הצמוד והלא צמוד וניהול הפער (חשיפה) בין הנכסים להתחייבויות הנובע מפעילויות הבנק השוטפות.

תחום הבקרות באגף בקרות וניהול סיכונים מרכז את בקרת סיכוני השוק הכוללת בין השאר בדיקת העמידה והתאמת הפעילות והחשיפות של אגף ניהול פיננסי במגבלות החשיפה שנקבעו ואושרו על ידי הדירקטוריון (הכוללות גם את חשיפות הננ"ה).

תוצאות המדידות מועברות למנכ"ל ולחברי הפורום לעניינים פיננסיים.

מערך ניהול הסיכונים אחראי לזיהוי, הגדרה ומיפוי של סיכוני השוק וכן יצירת תמונת הסיכון הכוללת והדיווחים אודותיה לפורום ההנהלה לעניינים פיננסיים. כולל פיתוח המודלים הפנימיים למדידת הסיכונים בכל מגזרי סיכון השוק.

הבנק מודד את סיכוני השוק, בין השאר, באמצעות מודל הערך שבסיכון (VAR) אשר מציג את הסיכון הפוטנציאלי (ירידה אפשרית בשווי בתקופת זמן נתונה). ככלל, החישוב מבוצע בשיטה הפרמטרית לתקופת אחזקה של 10 ימים וברמת ביטחון של לפחות 99%.

דירקטוריון הבנק קבע מגבלות VAR לכל אחד מהרכיבים של סיכון השוק (סיכון בסיס, סיכון ריבית וסיכון אופציות), כמפורט בהמשך.

יודגש כי כל בדיקות ה-VAR מבוצעות ברמה יומית ובתחומים מסוימים (לרבות באופציות), העמידה במגבלת ה-VAR נמדדת ברזולוציה תוך-יומית. במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2012 לא נצפו חריגות ממגבלות ה-VAR.

הבנק מפעיל מגוון תרחישי קיצון (Stress) על סיכוני השוק. תרחישי קיצון אלו נוגעים למגוון סיכוני השוק וכוללים התייחסות לסיכוני בסיס, סיכוני ריבית וסיכוני אופציות ומתבססים על תנודות במטבעות ובשווקים בהם הבנק פועל. התרחישים מתבססים גם על משברים בשווקים הפיננסיים שהתרחשו בעבר, כולל המשבר שהתרחש בשנת 2008.

בתחום סיכוני השוק הבנק מפעיל 4 תרחישים שוטפים:

1. תרחיש משבר אוקטובר 1998 (מתבסס על תצפית של שינויים שחלו בשווקים במשך כחודש במהלך המשבר).

2. תרחיש משבר 2008 (מתבסס על תצפית של שינויים שחלו בשווקים הפיננסיים במשך כשלושה חודשים במהלך המשבר).

3. תרחיש משבר נזילות בשווקים הפיננסיים.

4. תרחיש קיצון המבוסס על ערכים שנקבעו במהלך שנת 2011 על ידי הבנק האירופאי המרכזי (ECB) לבחינת תרחישים לסיכוני שוק (תרחיש זה נוסף בחודש דצמבר 2011).

במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2012 לא נצפו חריגות מערכי תרחישי הקיצון לעומת המגבלות שנקבעו, רשימת התרחישים נבחנת בתדירות של אחת לשנה לפחות, וכן מתעדכנת מעת לעת על רקע התפתחויות בשווקים. התרחישים מובאים לדיון בהנהלה ובדירקטוריון לצורך בחינה ואישור, בהתאם לצורך ולפחות אחת לשנה.

הרצת התרחישים מתבצעת בתדירות שבועית לפחות ואחת לרבעון מתקיים דיון בפורום הנהלה לעניינים פיננסיים, בהנהלת הבנק, בוועדה לניהול סיכונים של הדירקטוריון ובמליאת הדירקטוריון על:

- רשימת תרחישי הקיצון.

- ערכי התרחישים.

- תוצאות התרחישים בפועל תוך השוואה לעומת המגבלות שנקבעו.

- מסקנות ניהוליות ועסקיות העולות מהתרחישים.

כמו כן, מוצגים נתונים על מגמות ב-market risk factors אשר יכולים להצביע על מגמות בשוק ואפשרות להתפתחות תרחיש קיצון העלול להשפיע על ערך פוזיציות השוק של הבנק.

כהשלמה לבדיקות ה-VAR וכתיקוף למודל זה, מבצע הבנק בדיקות Back test. מטרת בדיקות אלו לבחון את הלימות ואמינות מודל ה-VAR למדידת סיכונים, וזאת באמצעות התאמת תוצאות חיזוי מודל ה-VAR לשינויים שנצפו בפועל, על פני תקופה.

סיכון בסיס - מתייחס לאפשרות של הפסד הנובע משינויים בשערי המטבע, בסיס הצמדה או מניות, כאשר אין הקבלה בין הבסיס אליהם צמודים הנכסים לבין בסיס ההתחייבויות. ניהול סיכוני הבסיס נועד, בין השאר, למקסם את רווחיות הבנק תוך ניצול הזדמנויות בשווקים השונים. במסגרת זו יוצר הבנק חשיפות בשווקי המטבע המקומיים והבינלאומיים וכן חשיפות בשוק הצמוד למדד. מדיניות ההנהלה היא לנהל באופן מבוקר את הסיכונים הנובעים מחשיפות הבסיס במסגרת תאבון הסיכון שהגדיר הדירקטוריון.

סיבולת הסיכון לסך חשיפות הבסיס במגזר הצמוד מדד ובמטבעות עיקריים במט"ח עודכן לערך בסיכון בסך 20 מיליון ש"ח במהלך הרבעון הרביעי אשתקד.

א. **חשיפות מט"ח**: פעילות הבנק כעושה שוק בתחום המט"ח מחייבת חשיפה לסיכון שער חליפין במהלך המסחר. נקבעו נהלי עבודה ומגבלות לגבי היקפי החשיפות ואופן ניהולן במהלך המסחר. בנוסף, מעת לעת, מתקבלות החלטות להיכנס לחשיפות על פי הערכות להתפתחויות במחירים היחסיים של המטבעות השונים. החשיפות מתבצעות בתוך המסגרות שנקבעו על ידי הדירקטוריון תוך קביעת מגבלות הפסד מרביות. לבנק מערכת ממוחשבת המצביעה על חשיפות המט"ח הכוללות בכל רגע נתון. מגבלת הדירקטוריון לסך החשיפה מט"ח/ש"ח לסוף יום נקבעה במונחי ערך בסיכון לסך של 13 מיליון ש"ח. החשיפה בפועל ביום 30 בספטמבר 2012 הייתה ערך בסיכון של 2.35 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2011 – 0.3 מיליון ש"ח). הערך בסיכון הגבוה ביותר (לסוף יום עסקים) במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2012 היה 8.5 מיליון ש"ח (בשנת 2011 – 4.3 מיליון ש"ח). פעילותו של הבנק במטבעות חוץ מתבצעת בעיקר במטבעות דולר ארה"ב, יורו, יין, ליש"ט ופר"ש. בנוסף, נקבעו מגבלות נוספות לערך בסיכון למט"ח - שקל (ללא דולר) ולמטבעות שאינם עיקריים ומגבלות פוזיציה במהלך יום ובסוף יום.

כמו כן נקבעה מגבלה כמותית של עודף/חוסר נכסים על התחייבויות בהיקף של 40 מיליון דולר, מזה במט"ח ללא מטבע דולר – 15 מיליון דולר, ובמטבעות שאינם עיקריים – 10 מיליון דולר (המטבעות העיקריים הינם: דולר, יורו, ליש"ט, פר"ש, יין).

ב. **חשיפת מדד**: מגבלת חשיפת בסיס המדד במונחי ערך בסיכון עודכנה במהלך הרבעון הרביעי אשתקד ל-10 מיליון ש"ח. כמו כן, נקבעה מגבלה כמותית של עודף נכסים על התחייבויות בהיקף של 1000/+750 מיליון ש"ח. החשיפה בפועל ליום 30 בספטמבר 2012 הייתה ערך בסיכון של 3.3 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2011 – 1.42 מיליון ש"ח). הערך בסיכון הגבוה ביותר (לסוף יום עסקים) במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2012 היה 5.7 מיליון ש"ח (בשנת 2011 – 5.2 מיליון ש"ח).

להלן הרגישות לשינויים בשערי החליפין של מטבעות החוץ והמדד במיליוני ש"ח (סוגריים מייצגים הפסד):
(המדידה כוללת הן את הפעילות המאזנית והן את החוץ מאזנית)

<u>ליום 30 בספטמבר 2012:</u>							
<u>מט"ח אחר</u>	<u>פר"ש</u>	<u>יין</u>	<u>ליש"ט</u>	<u>יורו</u>	<u>דולר</u>	<u>מדד</u>	
0.7	(0.4)	(2.0)	0.2	1.3	5.6	21.1	עליה של 5%
1.4	(0.8)	(3.9)	0.3	2.3	14.4	42.1	עליה של 10%
(0.7)	0.4	2.0	(0.2)	1.4	(2.2)	(21.1)	ירידה של 5%
(1.4)	0.8	3.9	(0.3)	2.1	(5.0)	(42.1)	ירידה של 10%
<u>ליום 30 בספטמבר 2011:</u>							
<u>מט"ח אחר</u>	<u>פר"ש</u>	<u>יין</u>	<u>ליש"ט</u>	<u>יורו</u>	<u>דולר</u>	<u>מדד</u>	
(0.3)	0.1	* -	0.1	2.2	9.5	39.5	עליה של 5%
(0.5)	0.2	* -	0.2	8.7	19.8	79.0	עליה של 10%
0.2	(0.1)	* -	(0.1)	(1.4)	(8.3)	(39.5)	ירידה של 5%
0.3	(0.2)	* -	(0.2)	(3.7)	(16.0)	(79.0)	ירידה של 10%
<u>ליום 31 בדצמבר 2011:</u>							
<u>מט"ח אחר</u>	<u>פר"ש</u>	<u>יין</u>	<u>ליש"ט</u>	<u>יורו</u>	<u>דולר</u>	<u>מדד</u>	
0.1	0.1	0.8	-	2.3	(0.8)	12.5	עליה של 5%
0.2	0.3	1.5	(0.1)	5.7	(2.9)	24.9	עליה של 10%
(0.1)	(0.1)	(0.8)	-	(2.4)	3.0	(12.5)	ירידה של 5%
(0.2)	(0.3)	(1.5)	0.1	(5.1)	9.5	(24.9)	ירידה של 10%

* נמוך מ-0.1.

להלן תמצית מאזני ההצמדה במיליוני ש"ח:

<u>ליום 30 בספטמבר 2012:</u>					
<u>סה"כ</u>	<u>פריטים לא כספיים</u>	<u>מט"ח כולל צמוד מט"ח</u>	<u>צמוד מדד</u>	<u>לא צמוד</u>	
36,405	762	4,885	5,617	25,141	נכסים
34,296	742	7,087	4,839	21,628	התחייבויות
2,109	20	(2,202)	778	3,513	
		2,025	(180)	(1,845)	עסקות עתידיות, נטו
		121	-	(121)	אופציות (שווי דלתא)
		*56	598	1,547	

* מזה: דולר – (40) מיליון ש"ח, יורו – (13) מיליון ש"ח, מטבעות אחרים – (3) מיליון ש"ח.

<u>ליום 30 בספטמבר 2011:</u>					
<u>סה"כ</u>	<u>פריטים לא כספיים</u>	<u>מט"ח כולל צמוד מט"ח</u>	<u>צמוד מדד</u>	<u>לא צמוד</u>	
38,589	920	6,537	5,645	25,487	נכסים
36,639	368	7,574	4,583	24,114	התחייבויות
1,950	552	(1,037)	1,062	1,373	
		912	(252)	(660)	עסקות עתידיות, נטו
		177	-	(177)	אופציות (שווי דלתא)
		*52	810	536	

* מזה: דולר – 67 מיליון ש"ח, יורו – (8) מיליון ש"ח, מטבעות אחרים – (7) מיליון ש"ח.

ליום 31 בדצמבר 2011:

סה"כ	פריטים לא כספיים	מט"ח כולל צמוד מט"ח	צמוד מדד	לא צמוד	
38,915	949	6,046	5,441	26,479	נכסים
36,929	738	7,412	4,604	24,175	התחייבויות
1,986	211	(1,366)	837	2,304	
		1,308	(425)	(883)	עסקות עתידיות, נטו
		(28)	-	28	אופציות (שווי דלתא)
		*(86)	412	1,449	

* מזה: דולר – (87) מיליון ש"ח, יורו – 1 מיליון ש"ח, מטבעות אחרים – (-) מיליון ש"ח.

פרטים נוספים בדבר חלוקת הנכסים וההתחייבויות לפי בסיסי הצמדה ראה באור 5 לדוחות הכספיים.

ג. חשיפת בסיס מניות ותעודות סל: לבנק אחזקות במניות בתיק הבנקאי ובתיק למסחר. חלק מהשקעות הבנק

נמצאות בתעודות סל על מניות או ETF (קרנות עוקבות מדד).

הבנק חשוף לסיכון במידה שאירעו תנודות בשערי המניות. דירקטוריון הבנק הגדיר מגבלות סיכון נפרדות במונחי היקף ובמונחי VAR הן עבור מדד המעו"ף, תעודות סל ישראליות ומניות, והן עבור תעודות סל על מדדי חו"ל או ETF.

סיבולת הסיכון על מדד המעו"ף, תעודות סל ישראליות ומניות ישראליות הינו ערך בסיכון של 16 מיליון ש"ח. נכון ליום 30 בספטמבר 2012 הניצול בפועל היה ערך בסיכון של 5.3 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2011 – 6.2 מיליון ש"ח).

סיבולת הסיכון על תעודות סל וקרנות עוקבות מדד (ETF) בשווקי חו"ל עודכן במהלך הרבעון השני לשנת 2012 לערך בסיכון של 12 מיליון ש"ח. נכון ליום 30 בספטמבר 2012 הניצול בפועל היה ערך בסיכון של 1.5 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2011 – 4.15 מיליון ש"ח).

דירקטוריון הבנק קבע מגבלות VAR נוספות ברמת ETF בודד וברמת תיקי ETF ובחלוקה למגזרים ולשווקים.

סך סיבולת הסיכון לחשיפת מניות בשווקים ובמכשירים אשר אושרו על ידי הדירקטוריון הינו לערך בסיכון כולל בסך 25 מיליון ש"ח.

סיכון ריבית - נובע מהשפעתם האפשרית של שינויים בעקומי ריבית על השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות.

סיכוני הריבית לתיק הכולל של הבנק מהווים את סיכון השוק העיקרי אליו חשוף הבנק.

המכשירים המרכיבים את סיכון הריבית בבנק נחלקים בין מוצרים בתיק הבנקאי בהם אין לבנק כוונת מסחר ובין מוצרים בתיק למסחר, כאשר בתיק זה המכשירים המוחזקים הינם עם כוונת מסחר או במטרה לגדר רכיבים אחרים בתיק למסחר. האחזקות בתיק זה הינן ברמת נזילות גבוהה יותר מאשר בתיק הבנקאי.

הבנק מודד ומנהל את סיכון הריבית על התיק הכולל המשלב את המכשירים בתיק הבנקאי ובתיק למסחר תוך התייחסות לסיכונים הנובעים מפעילות ניהול הנכסים וההתחייבויות כתוצאה מפעילות נוסטרו וחדר עסקאות.

מדיניות ניהול חשיפת הריבית מכוונת להשגת רמות חשיפה רצויות בכל אחד ממגזרי הצמדה אליהם חשוף הבנק, בהתאמה לתחזיות בשווקים ולרמות הסיכון הרצויות ועל סמך המגבלות שנקבעו על-ידי הדירקטוריון.

החשיפות העיקריות נלקחות במגזר השקלי ובמגזר צמוד מדד. קיימות חשיפות ריבית שאינן מהותיות במטבעות החוץ העיקריים.

חשיפת הריבית נמדדת בתדירות יומית למטבעות הבאים: ש"ח לא צמוד, צמוד מדד, דולר, יורו, יין, פר"ש וליש"ט.

מידת חשיפת הריבית מתבצעת בעזרת שתי טכניקות מדידה עיקריות:

א. $DV1\%$ (Delta Value 1%) - מייצג את השינוי האפשרי בתיק בהינתן שינוי מקביל בעקום הריבית של 1%.
ב. VAR (Value at Risk) - מודל "ערך בסיכון" מודד את הסיכון הפוטנציאלי בתיק ברמת בטחון 99% ולתקופת אחזקה של 10 ימים. במהלך הרבעון הרביעי של שנת 2011, בהתאם לתוצאות התיקוף, רמת הביטחון למטבע ליש"ט נקבעה על 99.99%. כמו כן, עקב תיקוף נוסף במהלך הרבעון השלישי של שנת 2012, נקבעה גם למטבעות ש"ח צמוד מדד ואירו רמת בטחון של 99.99%. בעקבות ממצאי התיקוף נקבע כי רמת הביטחון עבור VAR מניות תעמוד על 99% החל מספטמבר 2012.

במגזר צמוד המדד מידת חשיפת הריבית מביאה בחשבון, בין השאר, הנחות עבודה לשיעורי הפירעונות המוקדמים במשכנתאות בריבית קבועה והנחות עבודה לשיעורי המשיכות בנקודות היציאה בתכניות חסכון. הנחות אלו מתבססות על סמך ניסיון העבר.

חשיפת הריבית במגזר השקלי מביאה בחשבון הנחות עבודה למח"מ באג"ח מסוג גילון, פירעונות מוקדמים למשכנתאות בריבית קבועה, הנחות עבודה לשיעורי המשיכות בנקודות היציאה בתכניות חסכון והנחות עבודה לעניין היקף ומח"מ מוצרי עו"ש ללא תאריך פירעון מוגדר (קיום יתרה יציבה של חלק מחשבונות העו"ש כאשר החלק האחר של חשבונות העו"ש מוגדר ללא תאריך פירעון ומחושב כבעל מח"מ של יומיים). אין התאמות ייחודיות למגזר המט"ח.

ההנחות המפורטות לעיל מאושרות בוועדה לניהול סיכונים של הדירקטוריון, ומהוות מרכיב בשיטת חישוב החשיפה.

דירקטוריון הבנק קבע מגבלות במונחי ערך בסיכון לגבי ההשפעה האפשרית של שינויים בשיעורי הריבית. נקבעה מגבלה לגבי סה"כ סיכוני הריבית ולגבי כל בסיס הצמדה לרבות כל מטבע חוץ בנפרד. עבור מגזרי המטבעות שקל צמוד מדד ושקל לא צמוד, נקבעה, בנוסף למגבלת VAR , גם מגבלה במונחי $DV1\%$. פירוט המגבלות והחשיפה בפועל ליום המאזן מוצג בטבלה להלן.

החשיפה בפועל ביום 30 בספטמבר 2012 הייתה ערך בסיכון (VAR כולל קורלציות) של 17.3 מיליון ש"ח (ביום 31 בדצמבר 2011 – 18.3 מיליון ש"ח). הערך בסיכון הגבוה ביותר (לסוף יום עסקים) במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2012 היה 25.6 מיליון ש"ח (בשנת 2011 – 29 מיליון ש"ח).

להלן תיאבון הסיכון והחשיפה בפועל במיליוני ש"ח:

	בפועל			מגבלה	סוג מגבלה	מגזר
	31.12.2011	30.9.2011	30.9.2012	30.9.2012		
	18.3	31.6	17.3	60	VAR ריבית מקוזז*	סה"כ
	5.5	14.9	4.3	40	VAR	צמוד מדד
	37.8	46.5	24.4	60	DV1%	
	13.9	19.1	17.3	30	VAR	לא צמוד
	39.9	54.6	38.6	90	DV1%	
	3.9	4.1	2.4	20	VAR לכל המטבעות	מט"ח

* בחישוב הסה"כ מובאים בחשבון הקטנות סיכוני הריבית בגין מתאמים (קורלציות) בחשיפות הריבית בין מטבעות שונים על פי התקופות.

מפורט להלן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים (לפני השפעת שינויים היפותטיים בשערי ריבית):

30.9.2012

סך הכל	מטבע חוץ ²			מטבע ישראלי	
	אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא צמוד
35,034	550	506	3,516	5,523	24,939
35,248	7,828	3,048	14,511	485	9,376
33,485	498	1,189	4,996	4,923	21,879
35,355	7,877	2,255	13,148	664	11,411
1,442	3	110	(117)	421	1,025

נכסים פיננסיים¹
 סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוזי מאזניים³
 התחייבויות פיננסיות¹
 סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוזי מאזניים³
 שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

***30.9.2011**

סך הכל	מטבע חוץ ²			מטבע ישראלי	
	אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא צמוד
36,713	619	1,189	3,838	5,558	25,509
43,159	12,380	3,535	19,259	101	7,884
35,187	480	1,258	4,894	4,609	23,946
43,227	12,525	3,472	18,154	353	8,723
1,458	(6)	(6)	49	697	724

נכסים פיננסיים¹
 סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוזי מאזניים³
 התחייבויות פיננסיות¹
 סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוזי מאזניים³
 שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

31.12.2011

סך הכל	מטבע חוץ ²			מטבע ישראלי	
	אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא צמוד
37,238	726	1,064	3,615	5,359	26,474
38,307	9,142	2,758	15,794	227	10,386
35,665	505	1,169	5,031	4,593	24,367
38,382	9,361	2,650	14,468	652	11,251
1,498	2	3	(90)	341	1,242

נכסים פיננסיים¹
 סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוזי מאזניים³
 התחייבויות פיננסיות¹
 סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוזי מאזניים³
 שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים
 * סווג מחדש.

לפירוט נוסף בדבר ההנחות והפרמטרים ששימשו לחישוב השווי ההוגן – ראה באור 8 בדוחות הכספיים.

השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים:

30.9.2012

שינוי בשווי הוגן		שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי ריבית ⁴							השינוי בשיעורי הריבית
		מטבע חוץ ²				מטבע ישראלי			
סך הכל	סך הכל במיליוני ש"ח	סך הכל	השפעות מקצזות	אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא צמוד	גידול מידי מקביל של 1% גידול מידי מקביל של 0.1% קיטון מידי מקביל של 1%
(2.6%)	(38)	1,404	-	-	112	(100)	408	984	
0.4%	6	1,448	-	2	110	(106)	417	1,025	
4.2%	60	1,502	-	3	107	(114)	424	1,082	

**30.9.2011

שינוי בשווי הוגן		שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי ריבית ⁴							השינוי בשיעורי הריבית
		מטבע חוץ ²				מטבע ישראלי			
סך הכל	סך הכל במיליוני ש"ח	סך הכל	השפעות מקצזות	אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא צמוד	גידול מידי מקביל של 1% גידול מידי מקביל של 0.1% קיטון מידי מקביל של 1%
(6.3%)	(92)	1,366	-	(9)	(12)	61	654	672	
(0.5%)	(7)	1,451	-	(6)	(8)	52	693	720	
7.1%	103	1,561	-	(5)	(1)	43	742	782	

31.12.2011

שינוי בשווי הוגן		שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי ריבית ⁴							השינוי בשיעורי הריבית
		מטבע חוץ ²				מטבע ישראלי			
סך הכל	סך הכל במיליוני ש"ח	סך הכל	השפעות מקצזות	אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא צמוד	גידול מידי מקביל של 1% גידול מידי מקביל של 0.1% קיטון מידי מקביל של 1%
(4.7%)	(70)	1,428	-	(2)	(6)	(75)	299	1,212	
(0.3%)	(5)	1,493	-	-	2	(85)	336	1,240	
5.2%	78	1,576	-	1	12	(98)	384	1,277	

1. כולל מכשירים פיננסיים מורכבים, לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.
 2. לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
 3. סכומים לקבל (לשלם) בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים, כשהם מהווים בריביות אשר שימשו לחישוב השווי ההוגן המוצג בבאור 8 בדוחות הכספיים.
 4. שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים שמוצג בכל מגזר הצמדה הוא השווי ההוגן נטו במגזר זה בהנחה שחל השינוי שצוין בכל שיעורי הריבית במגזר ההצמדה. סך הכל שווי הוגן נטו של המכשירים פיננסיים הוא השווי ההוגן נטו של כל המכשירים הפיננסיים (למעט פריטים לא כספיים) בהנחה שחל השינוי שצוין בכל שיעורי הריבית בכל מגזרי ההצמדה.
- * האופציות הגלומות במכשירים המובנים (30.9.2012 - בשווי של כ-15 מיליון ש"ח, 31.12.2011 - 12 מיליון ש"ח) וכן אופציה מסוג FLOOR (30.9.2012 - בשווי של כ-18 מיליון ש"ח, 31.12.2011 - 155 מיליון ש"ח), (לפני השפעת סיכון אשראי) הוצגו ביתרתם המאזנית, ללא פתיחה לרגליים חוץ מאזניות, לאחר שהתקיימו בהן התנאים המפורטים בסעיף קטן 11(ב) להוראה.
- ** סווג מחדש.

הערה: לא ארע בעשר השנים האחרונות שינוי שבועי מצטבר אשר לו היה מתרחש במועד הדיווח היה פוגע בהנחת העסק החי ששימשה בבסיס עריכת הדוחות הכספיים.

סיכון תיק אופציות - עיקר פעילות הבנק באופציות מט"ח/מט"ח נעשה תוך התכסות Back To Back במסחר וללא יצירת סיכונים שוק לאורך זמן. תיק זה נכלל במסגרת "נגזרים אחרים" בבאור 7 בדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2012 (הערך הנקוב הסתכם לסך של 6,229 מיליון ש"ח ויתרת השווי ההוגן לסך של 50 מיליון ש"ח והוצגה הן תחת סעיף נכסים בגין מכשירים נגזרים והן תחת סעיף התחייבויות בגין מכשירים נגזרים). באופציות מט"ח/ש"ח, ובמידה מוגבלת באופציות מט"ח/מט"ח, הבנק מנהל את תיק האופציות ובכך נחשף גם לסיכונים של שינויים בתנודתיות בין המטבעות שונים. במסגרת תיק זה נכללת גם פעילות מסוימת באופציות לצורך התכסות על חשיפות בסיס, המהווה חלק קטן מהתיק. תיק זה נכלל במסגרת "נגזרים ALM" בבאור 7 בדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2012.

להלן התפלגות התיק לפי מטבעות ליום 30 בספטמבר 2012 (במיליוני ש"ח):

ערך נקוב				
סך הכל	אחר	דולר/ש"ח	יורו/ש"ח	
1,995	112	1,282	601	אופציות שנקנו
2,030	116	1,269	645	אופציות שנכתבו
4,025	228	2,551	1,246	סך הכל

שווי הוגן				
סך הכל	אחר	דולר/ש"ח	יורו/ש"ח	
23	2	15	6	אופציות שנקנו
14	2	8	4	אופציות שנכתבו

בחינת הסיכונים של תיק האופציות המנוהל על ידי הבנק נעשית באמצעות מודל הערך בסיכון (VAR) המתבסס על תרחישים סימולטניים לשערי המטבעות והתנודתיות. תרחישים אלו מבוססים על סימולציה היסטורית של שינויים בתנודתיות ובשערי החליפין שנה אחורה על פני 10 ימי עסקים, ומציאת האחוזון ה-99%. ניהול תיק האופציות מבוצע באמצעות מערכת ממוחשבת המאפשרת ניתוח ובחינת הסיכונים בתיק על פי השינויים המתרחשים בשוק. המגבלה הכוללת במונחי ערך בסיכון לניהול תיק האופציות כפי שנקבעה על ידי הדירקטוריון הינה 8 מיליון דולר. החשיפה לסיכון זה בפועל ביום 30 בספטמבר 2012 הייתה ערך בסיכון של 0.1 מיליון דולר (ביום 31 בדצמבר 2011 – 0.3 מיליון דולר). הערך בסיכון הגבוה ביותר (לסוף יום עסקים) במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2012 היה 1.05 מיליון דולר (בשנת 2011 – 2 מיליון דולר). כמו כן, מתוך מסגרת ה-VAR לאופציות נקבעה מסגרת פעילות באופציות אקזוטיות של 1.6 מיליון דולר במונחי VAR ומסגרת לפעילות באופציות מט"ח/מט"ח של 1.5 מיליון דולר. נכון לסוף הרבעון השלישי של שנת 2012 לא הייתה חשיפה באופציות אקזוטיות בתיק. הערך בסיכון בגין אופציות מט"ח/מט"ח הינו אפסי. הערך בסיכון הגבוה ביותר (לסוף יום עסקים) במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2012 בגין פעילות באופציות אקזוטיות היה 0.11 מיליון דולר (בשנת 2011 – 0.5 מיליון דולר) ובגין אופציות מט"ח/מט"ח היה 0.17 מיליון דולר (בשנת 2011 – 0.9 מיליון דולר).

פוזיציות במניות בתיק הבנקאי - נכון ליום 30 בספטמבר 2012 לבנק שני סוגי אחזקה עיקריים במניות בתיק הבנקאי:

- א. השקעה במגוון מניות, ברובן סחירות, בבורסה הישראלית באמצעות יחידת הנוסטרו של הבנק במסגרת התיק הזמין למכירה. פעילות זו מתבצעת תחת המגבלות והיקף מסגרות שאושרו בדירקטוריון הבנק, ותכליתן שיפור בתשואת הבנק. השקעה זו רשומה במאזן ליום 30 בספטמבר 2012 בסך של 21 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2011 – 25 מיליון ש"ח).
- ב. השקעות דרך חברת הבת - אגוד השקעות וייזום (א.ש.י.), המשמשת כזרוע ההשקעות הריאליות של הבנק. החברה מתמקדת בשיפור התשואה על ההון של הבנק, על ידי השקעה בחברות העוסקות בתחומי פעילות שונים, שאינם בתחום הבנקאות ותחומים משלימים לו. בהתאם, מבצעת החברה השקעות מתוך כוונה להשתתף ברווחי החברות לאורך זמן ובמקרים מסוימים לממשן ברווח תוך תקופה מסוימת (על ידי הנפקתן או מכירתן לצד שלישי). ההשקעות מתבצעות בהתאם למדיניות השקעות ותכנית העבודה, בה נקבעו מסגרות ויעדים, כולל תחומים מועדפים. המגבלות הקבועות בחוק הינן עד 20% מההון של חברה בודדת, ועד 15% מהון הבנק בהשקעות ריאליות (בחריגים מסוימים).
- נכון להיום קיימת החלטת דירקטוריון לפיה השקעת חברת הבת של הבנק, א.ש.י., בתאגידים ריאליים לא תעלה על 120 מיליון ש"ח. כמו כן, כל השקעה בודדת מעל 5 מיליון ש"ח ועד 15 מיליון ש"ח טעונה אישור נוסף של וועדת ההשקעות של דירקטוריון הבנק. כל השקעה בודדת מעל לסכום זה טעונה בנוסף גם אישור דירקטוריון הבנק.
- סך ההשקעה בחברה כלולה הסתכם בסך של 1 מיליון ש"ח, בדומה ליום 31 בדצמבר 2011. היתרה המאזנית של ההשקעה בחברות אחרות באמצעות א.ש.י. (אשר מסווגות במסגרת מניות בתיק הזמין למכירה) ליום 30 בספטמבר 2012 הסתכמה בסך 72 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2011 – 100 מיליון ש"ח).

לפירוט נוסף בדבר פוזיציות במניות בתיק הבנקאי ראה גם פרק "הלימות ההון".

סיכון נזילות

הסיכון שהבנק לא יוכל לממן את נכסיו בטווח הקצר או לא יוכל לאפשר ללקוחות למשוך את פקדונותיהם על פי דרישה. סיכון זה יכול להתפתח כתוצאה מתהליכי ניהול ושליטה פנימיים אשר אינם מביאים בחשבון את כל גורמי הסיכון או מעריכים בצורה לא נאותה את רמת הנזילות של נכסים או את זמינותם של מקורות ומפקידים במצבי שוק שונים. בנוסף, סיכון הנזילות יכול להתממש כתוצאה משינויים בהערכות של בעלי פקדונות באשר לסיכון הבנק או כתוצאה משינויים בהערכותיהם לגבי הסיכון של המערכת הבנקאית והפיננסית כולה.

הבנק מיישם מדיניות כוללת לניהול סיכונים הנזילות, על בסיס הנדרש מהוראות ניהול בנקאי תקין 342 "ניהול סיכונים נזילות". בחודש אפריל 2012 הפיץ המפקח על הבנקים טיוטה מעודכנת של הוראת ניהול בנקאי תקין 342 "ניהול סיכונים נזילות" שמועד יישומה טרם נקבע.

באוגוסט 2012, בהמשך לבקשת הפיקוח מהמערכת הבנקאית, דיווח הבנק לבנק ישראל, דיווח על אומדן ההשפעה הכמותית של ההוראה על יחסי הנזילות בבנק (QIS).

דירקטוריון הבנק עדכן את מדיניות ניהול סיכון הנזילות בהתאמה לאמור בטיטת ההוראה במסמכי ה-BIS ובהתייחס לממצאים העולים מדוחות ביקורת פנימיים וחיצוניים.

הדירקטוריון קובע את תיאבון הסיכון ומדיניות ניהול סיכון הנזילות תוך קביעת מגבלות על יחס נזילות מינימלי הנדרש על פי המודל הפנימי ומבנה המקורות.

מדיניות ניהול סיכון הנזילות המאושרת בדירקטוריון נועדה להשיג את המטרות המרכזיות המפורטות להלן:

- מימון שוטף של פעילות הבנק.
- הבטחה כי לקוחות יוכלו למשוך פקדונות במהלך עסקים רגיל ובמצבי קיצון מסוימים.
- שמירה על רמת פיזור פקדונות, הן מבחינת גודל והן מבחינת טווחי פירעון.

כמו כן, מוגדרים במסגרת המדיניות תהליכים הנדרשים בעת שינויים קיצוניים במצב הנזילות או התפתחות של משבר נזילות.

אחת לרבעון מוצג מסמך החשיפות (אשר מתייחס בין השאר לסיכון הנזילות) בפני הדירקטוריון ומתקיים דיון אודות מצב הנזילות ומבנה המקורות ביחס למגבלות שנקבעו והתפתחות יחס הנזילות במהלך הרבעון. כמו כן, הדירקטוריון מקיים דיונים על מצב הנזילות הכולל וניהול הנזילות במט"ח על פי ההתפתחויות בשווקים והצורך הנגזר מכך, כולל קביעת מסגרות כוללות ופרטניות לניהול עודפי הנזילות בבנקים במט"ח.

אגף ניהול פיננסי אחראי לניהול הנזילות היומית השוטפת, דיווח על מצב הנכסים הנזילים ובחינת מגמות במצב הנזילות על מנת לוודא החזקה של הון הולם על-ידי הבנק. במסגרת זו אחראי האגף על ניהול היתרות בבנק ישראל, גיוס מקורות והשתתפות במכרזי אשראי או מכרזי פקדונות של בנק ישראל, השקעת עודף הנזילות של הבנק (פקדונות בבנקים, בנק ישראל או רכישת אג"ח לטווח קצר) וחישוב מצב הנזילות היומי והחודשי המצטבר. כמו כן, אחראי האגף לניהול מבנה המקורות ושמירה על עמידה ביחסי פיזור המפקידים.

אגף חשבונאי ראשי אחראי לדווח על נתונים לאגף ניהול פיננסי לגבי חובת הנזילות האמורה להיות מופקדת בבנק ישראל. ראה גם פרק "עדכוני חקיקה" - הוראת בנק ישראל (נכסים נזילים), בדבר חובת נזילות של 10% על עסקאות בנגזרים על ידי משקיעים זרים.

אגף בקרות וניהול סיכונים אחראי על פיתוח מודל הנזילות הפנימי, לרבות תיקוף המודל ופיתוח תרחישי קיצון. באגף מבוצעת מדידה יומית של יחס הנזילות השוטף והיחס תחת תרחישי קיצון לפי המודל, תוך בחינת העמידה במגבלות הנזילות שנקבעו, וכן מעקב חודשי אחר מגמות במבנה המקורות. יחס הנזילות ומבנה המקורות מדווחים להנהלה ולפורום הנהלה לעניינים פיננסיים באופן שוטף.

• מודל הנזילות הפנימי

הבנק מנהל את רמת הנזילות שלו על פי מודל פנימי, הנגזר ממדיניות ניהול סיכון הנזילות. המודל מעריך את היקף ההתחייבויות הצפויות להיפרע אל מול היקף הנכסים הנזילים העומדים לרשות הבנק לצורך פירעון התחייבויות אלה. הנחות היסוד של מודל הנזילות נקבעות באופן שמרני, תוך התייחסות ליכולת המימוש של נכסים שונים, לאחר דיון בפורום לעניינים פיננסיים, ההנהלה והדירקטוריון, ונבחנות לפחות אחת לשנה על פי ההתפתחויות בשווקים ו/או בבנק ובמידת הצורך מובאות לדיון ואישור בדירקטוריון. המודל מעודכן מעת לעת ומרכיביו מובאים לאישור דירקטוריון הבנק, כנדרש בהוראת המפקח על הבנקים.

מטרת מודל הנזילות הפנימי הינה לבדוק את יכולת העמידה של הבנק בפירעון פקדונות, גם כאשר לא נוספים מפקידים חלופיים או כאשר קיים קושי במימוש נכסים. מתבצע חישוב של היחס בין הנכסים הנזילים שניתן לממשם בפועל בכל המגזרים לבין ההתחייבויות הצפויות להיפרע תוך חודש. המודל לוקח בחשבון את המזומנים בקופה, יכולת המימוש בפועל של תיק האג"ח של הבנק, את יכולת הפירעון ("קריאה") של אשראי On Call מחברות כרטיסי אשראי לפי דרישה, ומניח תחזית משיכות על סמך היסטוריית משיכות, תוך אבחנה בין סוגי האג"ח ונזילותם ותוך התחשבות ברמת הריכוזיות שבתיק הפקדונות ומאפייני הפעילות של המפקידים.

יחס הנזילות על פי המודל הפנימי נמדד ומדווח בתדירות יומית להנהלת הבנק, נבחן באופן שבועי על ידי פורום ההנהלה לעניינים פיננסיים ונכלל בדיווח החודשי לדירקטוריון בנוסף לדיווח החודשי בדבר ריכוזיות הפקדונות ושינויים מהותיים במצב הנזילות. בנוסף, מבוצעות בדיקות של עמידה במגבלות לתרחישי קיצון.

ברבעון השלישי 2011, עדכן הדירקטוריון את מדיניות ניהול סיכון הנזילות. במסגרת זו עודכנו תאבון וסיבולת הסיכון, בהתייחס לתזרימים מאזניים וחוזף מאזניים, ונקבעו יחסי נזילות עבור כלל פעילות הבנק ועבור פעילות בשקלים ובמט"ח בנפרד, הן בתרחישים שוטפים והן בתרחישי קיצון, כך שתאבון הסיכון הינו 1.1 והיחסים המינימאליים הינם בגובה 1 חודשי נזילות לפחות.

במהלך הרבעון השני של שנת 2012 עודכנה סיבולת הסיכון ליחס נזילות במט"ח מ-1.1 ל-1.18. במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2012 יחס הנזילות לא ירד מהמגבלות שנקבעו פרט למספר חריגות לא מהותיות ברבעון הראשון, במספר תרחישי קיצון שנסגרו תוך מספר ימים. הבנק בוחן באופן שוטף את מגבלות החשיפה בהתאם להתפתחויות בשווקים השונים. בנוסף, מתבצע מעקב תקופתי על מבנה המקורות בהתייחס לסוג ואופי המפקידים השונים.

בנוסף לתאבון וסיבולת הסיכון שנקבעו ליחס הנזילות, קבע הבנק תאבון וסיבולת סיכון למבנה המקורות וכן נקבעו מגבלות של תאבון וסיבולת סיכון לעניין היקף הנזילות העסקית, ריכוזיות מפקידים, משקל פקדונות קצרי טווח, משקל מפקידים פרטיים, היקף מימון המאזן באמצעות מט"ח, מדיניות השקעת עודפי הנזילות במט"ח ועוד. מבנה המקורות והעמידה במגבלות נדון בפורום ההנהלה לעניינים פיננסיים בתדירות חודשית ומדווח ונדון בוועדה לניהול סיכונים של הדירקטוריון ובמליאת הדירקטוריון, במסגרת מסמך החשיפות הרבעוני. במהלך הרבעון הראשון של 2012 נצפו מספר חריגות בשני סוגי חשיפות.

הבנק מנהל את סיכון הנזילות על פי העקרונות הנובעים מהוראות הפיקוח על הבנקים תוך ביצוע התאמה של תהליכים לרבות בעקבות דוחות ביקורת פנימיים ודוח ביקורת של בנק ישראל בנושא. הבנק ממשיך לפעול במסגרת תכנית העבודה לשנת 2012 לגיבוש ויישום של תהליכים, נהלים, מערכות מחשב ותוכניות חירום.

• תרחישי קיצון

הבנק בודק את סיכון הנזילות בין היתר באמצעות בחינת השפעת תרחישי קיצון שונים על מודל הנזילות הפנימי. תרחישי הקיצון כוללים תרחישים מערכתיים, תרחישים ממוקדי בנק, תרחיש משולב ותרחיש הופכי (הבוחן את עוצמת אירוע המביא את יחס הנזילות לסיבולת הסיכון העליונה). התרחישים כוללים תיאור עסקי, כימות השפעות התרחישים על תזרימי המזומנים ויחס הנזילות, האחריות לזיהוי התפתחות מצב משברי ודרכי ההתמודדות במקרה של התממשותו של תרחיש קיצון. בנוסף, החל מתחילת שנת 2012 מבוצעת מדידה של תרחישי קיצון לתקופות של עד חודש ומעל חודש. תרחישי קיצון אלה נמדדים בתדירות יומית ומוצגים לפורום ההנהלה לעניינים פיננסיים כחומר רקע בישיבתו השבועית. כמו כן, אחת לרבעון מתקיים דיון בהנהלה, בוועדה לניהול סיכונים של הדירקטוריון ובמליאת הדירקטוריון על רשימת תרחישי הקיצון, ערכיהם והשוואת תוצאות התרחישים בפועל למגבלות שנקבעו.

התרחישים המערכתיים כוללים קשיים בשוק הבינבנקאי ובהם חוסר מוכנות של בנקים לסחור בנזילות הבינבנקאית והתערערות אמון המשקיעים ביציבות המערכת הבנקאית. התרחישים ממוקדי הבנק כוללים ירידה בדירוג או שינוי לרעה בהערכת מצבו הפיננסי ויציבותו של הבנק. התרחיש המשולב מתייחס לשינוי לרעה בהערכת היציבות הפיננסית של מדינת ישראל וקושי בגיוס מקורות במט"ח. כמו כן, הבנק בוחן תרחיש קיצון הופכי. בנוסף, נבחן מצב הנזילות הכולל של הבנק ומדדים המצביעים על התפתחות אפשרית של תנאי משבר ביחס לבנק או המערכת הבנקאית.

לבנק תוכנית חירום במסגרתה מתוארות דרכי הפעולה להתמודדות עם התממשות תרחישי קיצון, לרבות פעולות שונות שיינקטו על ידי הנהלת הבנק והסניפים.

בנוסף להגדרת תרחישי הקיצון, קביעת האחריות לזיהוי התפתחות תרחיש קיצון, הגדרת העקרונות לתכניות חירום ומדידת התרחישים בפועל, הבנק מבצע הערכה של עלות ההתמודדות עם תרחישי הקיצון ומשלב עלות זו בתכנון ההון העתידי של הבנק בתרחישי קיצון.

יחס הנזילות בתרחישי הקיצון, לרבות עמידה במגבלות לתרחישים אלו מדווח באופן שוטף להנהלה ולפורום לעניינים פיננסיים, ומתנהל דיון לגביהם בוועדה לניהול סיכונים של הדירקטוריון ובמליאת הדירקטוריון במסגרת הדיון במסמך החשיפות הרבעוני.

סיכון תפעולי

סיכון תפעולי מוגדר כסיכון להפסד כתוצאה מאי נאותות או מכשל של תהליכים פנימיים, אנשים ומערכות או כתוצאה מאירועים חיצוניים. סיכון זה כולל סיכון משפטי וסיכונים ציית, אך אינו כולל סיכון אסטרטגי וסיכון מוניטין. ראש אגף בקורות וניהול סיכונים הינו מנהל הסיכונים התפעוליים בבנק. ניהול הסיכון התפעולי כולל אחריות לגיבוש המדיניות לניהול הסיכונים התפעוליים, ביצוע מיפוי תקופתי של הסיכונים לפי קווי העסקים וסוגי סיכונים, הנחיית היחידות השונות וביצוע מעקב אחר תוכנית העבודה לטיפול בפערים שאותרו והסדרת נהלי מעקב, דיווח ובקרה.

לאור הרגישות בתהליכים הקשורים בניהול מערכות המידע, אבטחת מידע, בטחון וגיבויים נקבע כי לאגף משאבים אחריות ישירה לניהול הסיכונים בפעילויות אלו. כמו כן, האחריות לניהול הסיכון המשפטי וסיכון הציית הינם באחריות היועצת המשפטית הראשית.

דירקטוריון הבנק אישר מסמך מדיניות ניהול הסיכון התפעולי, לרבות סיכונים מעילות והונאות על בסיס הוראת ניהול בנקאי תקין 350 שפורסמה על ידי בנק ישראל בפברואר 2012. במדיניות הוגדרו העקרונות לניהול הסיכון, חלוקת התפקידים והסמכויות לטיפול במיפוי ומזעור הסיכונים התפעוליים בבנק. מטרת מדיניות הבנק הינה למזער את הסיכונים התפעוליים ככל שניתן, תוך הפקת לקחים מאירועי כשל בפועל לצורך הקטנת הסיכון להישנות אירועי כשל בעתיד. על בסיס המדיניות שנקבעה, גובשו נהלי עבודה לניהול הסיכון התפעולי תוך הגדרת המבנה הארגוני, סמכויות, תהליכי הערכה ודיווח.

במסגרת הדיון על תאבון הסיכון הכולל של הבנק, הוגדרו תאבון וסיבולת הסיכון לסיכונים תפעוליים תוך התייחסות לסוגי הפעילויות והחשיפות האפשריות.

כמו כן, ההנהלה קובעת סדרי העדיפויות להפחתת הסיכונים שעלו מסקר הסיכונים. סדרי העדיפות להפחתת הסיכון הינם על פי העקרונות שנקבעו בדירקטוריון באפריל 2010. כמו כן נקבעו סדרי עדיפויות לטיפול בסיכון השיורי ותהליך הטיפול בסיכונים עם סיכון שיורי גבוה ובינוני.

ההנהלה מקבלת דיווחים על היקף הנזקים המצטברים מאירועי הכשל בפועל. אירועי כשל מעל 100 אלף ש"ח מדווחים גם לדירקטוריון הבנק.

על מנת לתת תמונה מלאה של החשיפה לסיכונים תפעוליים ובמסגרת היערכות להוראות באזל 2 והעמידה באמור במסמך Sound Practices for the Management and Supervision of Operational Risk, בוצע במהלך השנים 2009-2010 סקר מקיף של מיפוי הסיכונים התפעוליים בבנק ובחברות הבנות, כולל פירוט התהליכים, תיאור סוגי הסיכונים, הבקורות, הערכת הסיכון השיורי (לאחר הפעלת הבקורות) והמלצות לשיפור או הוספת בקורות נוספות לצורך מזעור סיכונים. תהליך המיפוי בוצע על בסיס מתודולוגיה שגובשה יחד עם יועצים חיצוניים ואשר אושרה בהנהלת הבנק ובדירקטוריון. במסגרת הסקר תועדו התהליכים העסקיים העיקריים, הבקורות והערכת חומרת הסיכונים ואיכות הבקורות. במהלך הסקר התקיימו מפגשי הדרכה על מנת להעמיק את המודעות של נציגי היחידות השונות באשר למהות הסיכון התפעולי, תהליך ביצוע הסקר ומשמעויותיו.

תוצאות הסקר רוכזו במערכת מחשב ייעודית אשר מאפשרת בחינה של מכלול הסיכונים והצגת מפת הסיכונים התפעוליים הכוללת של הבנק. התוצאות נדונו בהנהלה ובדירקטוריון ונקבעו יעדים וסדרי עדיפות לטיפול בממצאיו. הבנק נערך לביצוע עדכון לסקר.

במסגרת העמקת המודעות למניעת התממשות סיכונים תפעוליים ושיתוף אגפי הבנק בהקטנת רמת הסיכונים השיוריים, הוקם פורום לניהול הסיכון התפעולי, כאשר בפורום מועלים בתדירות חצי שנתית אירועי כשל וכמעט כשל ממחצית השנה שהסתיימה, מוצגת התקדמות הטיפול בממצאי סקר הסיכונים ומועלות הצעות חברי הפורום להעמקת המודעות בבנק לנושא סיכונים תפעוליים.

בשנת 2007 הגדיר הבנק והתחיל לבחון מדדי KRI's (key risk indicators) בתחומי הפעילות העסקיים. Key Risk Indicators הינם מדדי ביצוע המצביעים על התפתחויות בפעילות בבנק העלולים להשפיע על החשיפה לסיכונים תפעוליים. מדדים אלו נקבעים בהתאם למגמות בפעילות העסקית תוך התייחסות לסיכונים התפעוליים האפשריים הנובעים מכך. על סמך התוצאות של מדידת ה-KRI's, מתבצעת בדיקה מדגמית של תהליכים תפעוליים. תהליך מדידת ה-KRI's עודכן ושופר במהלך 2010 בהתאמה לתוצאות סקרי הסיכונים התפעוליים שבוצעו בבנק. על בסיס נתוני עמידה ביעדים שוטפים בסניפי הבנק נערך ברבעון הראשון של 2012 מיפוי המתייחס לרמת פעילות חריגה מעבר ליעדים שנקבעו בנושאי הפעילות. כמו כן, לכל נושא הוגדרו הסיכונים התפעוליים הרלוונטיים מתוך סקר הסיכונים התפעוליים. סניפי הבנק ביצעו בדיקה מדגמית לממצאי פעילות חריגה שאותרו והסיכונים התפעוליים הרלוונטים שהוגדרו עבור כל נושא.

מיפוי הסיכונים של התהליכים העסקיים ושל מערכות ה-IT שבניהול הבנק הסתיים במהלך הרבעון השני של 2010. לאחריו טיפל הבנק בהפחתת כמות הסיכונים ברמת סיכון גבוה ובינוני במערכות ה-IT ובאיכות הניהול הכולל של מערך טכנולוגיית המידע. בנוסף לסקר זה, אושרו במהלך 2009 תוצאות סקר סיכונים לאבטחת מידע במערכות העצמאיות של הבנק. מאז ביצע סקר אבטחת מידע, מבוצעים באופן תדיר תהליכי סקירה נוספים, בדגש על מערכות בסיכון גבוה, המעדכנים את מיפוי הסיכונים. זאת, בנוסף לתהליכי סגירת פערים בנוגע לסיכונים שזוהו בעבר. ניהול האיכות של מערכות המידע הותאמו לתקן ISO 9001, ונבחנו על ידי מכון התקנים הישראלי אשר העניק תו תקן לבנק. כמו כן, מתקיים בבנק תהליך של איסוף נתונים לגבי התממשות בפועל של סיכונים תפעוליים תוך בחינת מהות האירוע, הנזקים הכספיים ובחינת הסיבות להתממשות אירועים. במהלך הרבעון השני השנה, השלים הבנק, באמצעות חברת ייעוץ מקצועית, סקר מקיף בנושא איומי אבטחת מידע במרחב הקיברנטי. במסגרת הסקר נבחנה התאמת מערך ניהול אבטחת המידע (מנא"מ) לדינמיקה של מתאר איומי הסייבר ונמצאה מתאימה לצרכים המקצועיים ולדרישות הרגולטוריות.

תוצאות סקר הסיכונים התפעוליים מסייעות להנהלת הבנק להעריך את מידת החשיפה לסיכונים אלו וכן לקבוע את היקף ההון הנדרש במסגרת תהליך ה-ICAAP והערכת ההון הנדרש בנדבך ה-2. בנוסף, בוצעו במהלך השנים האחרונות סקרי אבטחת מידע שנועדו לבחון את מידת החשיפה של המערכות של הבנק לסיכונים (פנימיים וחיצוניים). כמו כן, בוצע סקר לגבי היתכנות להמשכיות עסקית במקרה של פגיעה במטה הבנק (תכנית התאוששות מאסון), לרבות מיפוי התהליכים והמערכות המרכזיות של הבנק תוך קביעת סדרי עדיפויות להתאוששות מאסון.

הבנק בוחן את החשיפה לסיכון תפעולי גם באמצעות **תרחישי קיצון** אשר מתייחסים בעיקר לשלושה סקרי סיכונים אשר נערכו בבנק בשנים האחרונות וכן לתרחישי קיצון נוספים הנוגעים למערכות המידע ותהליכים אחרים.

על מנת להעמיק את המודעות לציאות ולתהליכי בקרה נוספים, גיבש ואימץ הבנק **קוד אתי**. הקוד האתי כולל ערכים ותרגומם להתנהגויות כלפי מחזיקי העניין, אשר מנחים את הבנק בכל פעילותו. הקוד האתי מביא לידי ביטוי את ערכי הליבה המנחים את הבנק בפעילותו העסקית לאורך שנות קיומו. הקוד מהווה מצפן לעבודה היומית, ונועד להנחות ולכוון את התנהגות העובד מול מחזיקי העניין, במצבים של דילמות ושאלות לגבי ההתנהגות הראויה והנכונה מבחינה ערכית ומקצועית.

המשכיות עסקית - היערכות למצבי חרום - אירועים מסוגים שונים עלולים לפגוע או להשבית פעילויות מהותיות של הבנק ולקוחותיו, לפגוע בהמשכיות עסקיו, לחשוף את הבנק לסיכונים שונים ולגרום לבנק ו/או ללקוחותיו נזקים משמעותיים.

בנק ישראל, המתאם את פעילות המערכת הפיננסית בשעת חרום במסגרת מל"ח (משק לשעת חרום), הציב קווים מנחים חדשים לגיבוש מדיניות שתאפשר המשכיות עסקית של מערכת הבנקאות בקרות אירוע אסון. קווים אלה מפורטים בהוראות 355 ו-357 לניהול בנקאי תקין, באמנת באזל 2 ובדרישות ספציפיות המופצות לבנקים על ידי בנק ישראל מעת לעת.

הבנק נמצא בתהליך של היערכות להתמודדות עם אירועים מעין אלו, ובכלל זה: היערכות למצבי אסון פוטנציאליים מסוגים שונים כך שתתאפשר המשכיות עסקית מוגדרת גם כאשר מתרחש אירוע חרום, היערכות לתהליך התאוששות מאסון כאשר האסון מתרחש, על-מנת לחזור ביעילות ובלו"ז קצר לשגרת עבודה רגילה, וניהול תקין של נכסי טכנולוגיית המידע אשר תומכים בתהליכים בעלי השפעה מהותית על התנהלות עסקי הבנק.

מר חמי מורג, סמנכ"ל בכיר, ראש אגף משאבים, נקבע כאחראי לפעילות בחרום ובמסגרת זו עומד בראש צוות ניהול משבר, אשר מורכב מחברי הנהלת הבנק. ניהול ההמשכיות העסקית, היערכות החירום והקשר מול גורמי הרגולציה השונים מבוצעים במסגרת מערך אבטחת מידע ולוגיסטיקה באגף משאבים. במסגרת זו הוקמה יחידה ייעודית לטיפול בנושא ההמשכיות העסקית. היחידה פועלת ליישום הדרישות החדשות של המפקח על הבנקים, לניהול המשכיות עסקית כמפורט בהוראת ניהול בנקאי תקין 355, ולהכנת הבנק להסמכה לתקן הבינלאומי לניהול המשכיות עסקית.

הבנק השלים בסוף הרבעון השני של שנת 2010, תוך הסתייעות ביעוץ חיצוני, עריכת סקר מקיף למיפוי הפערים המרכזיים במוכנות הבנק. בדצמבר 2010 אישר דירקטוריון הבנק מדיניות עדכנית להיערכות להמשכיות עסקית בחרום. כמו כן, נקבע מתווה עבודה, לוחות זמנים נקבעים עבור כל פרויקט בהיערכות הכוללת.

בשנת 2011 החל פרויקט של התאמת תכניות התאוששות הבנק מאסון להנחיות החדשות של המפקח על הבנקים אשר נכנסו לתוקף ביולי 2012:

בינואר 2012 הושלם תהליך כלל ארגוני לבחינת ההשלכות העסקיות של התרחישים הנוגעים למצבי חרום. במסגרת התהליך בוצעו מיפוי וניתוח של כלל השירותים הניתנים על-ידי יחידות הבנק השונות, וכן בוצעה הערכת סיכונים לשירותים.

במהלך הרבעון השני של שנת 2012 גובשה אסטרטגיית המשכיות עסקית על בסיס תוצרי ניתוח ההשלכות העסקיות ותוך ניתוח התנהגות משתני סביבה כדוגמת עובדים, לקוחות, רשויות, תשתיות לאומיות וכדומה, בהתייחס לתרחישים שונים.

במסגרת זו תועדפו השירותים הבנקאיים ונקבעו יעדי אישוש בפרמטרים של זמן והיקף.

בימים אלה מגבש הבנק תכניות התאוששות בהתאם לתרחישי החירום אשר הוגדרו באסטרטגיית ההמשכיות העסקית. פעילות זו צפויה להסתיים עד סוף השנה. התכניות תפרטנה את אופן הפעלת השירותים בחירום ואת המשאבים הנדרשים לשם כך.

במקביל לכתיבת התכניות, תבוצע השלמת פערים במערכי הגיבוי הקיימים למשאבים אלה. בד בבד עם כתיבת תכניות ההתאוששות, תוכן תכנית תרגול מקיפה, במטרה להטמיע את התכניות החדשות בקרב עובדי הבנק ולבחון את יעילות מערך ההמשכיות העסקית.

בנוסף להקמת המסגרת לניהול ההמשכיות העסקית, מתבצעים פרויקטים לשיפור מוכנות הבנק למצבי חרום ובכללם, מוגנו כל סניפי הגרעין והותאמו לעבודה רציפה בעיתות חרום. בנוסף, הבנק נערך מול ספקים התומכים בשירותים ותהליכים חיוניים לצורך הבטחת שרידות השירותים המתקבלים מהם בעיתות חירום, וכן נבחן מיגון המחשב המרכזי של הבנק.

דירקטוריון הבנק אישר להנהלת הבנק להתקשר בהסכם לגבי שכירת שטח למחשב הגיבוי של הבנק במתחם ממוגן המרוחק ממשרדי מטה הבנק ולשכירת שטח נוסף למטה הבנק בחירום.

בכוונת הבנק להעביר את מטה הבנק והמחשב המרכזי לבניין אחר כחלק מהתוכנית להמשכיות עסקית בחירום, זאת על מנת לצמצם פערים בין ההערכות הקיימת לנדרשת בתרחישי האיום החדשים.

החלה הגדרת פרוגראמה במטרה למפות ולאפיין את היקפי השטחים הנדרשים ומבוצעת בחינה של אתרים רלבנטיים.

הבנק מיישם **מדיניות אבטחת מידע** ובכלל זה מקיים מגוון רחב של פעילויות בתחומים טכנולוגיים, תפעוליים ותהליכיים. מדיניות אבטחת המידע הותאמה לתקן אבטחת מידע ISO 27001 ונבחנה על-ידי מכון התקנים הישראלי אשר העניק תו תקן לבנק. מכלול פעילות אבטחת המידע בא לתת מענה למתאר האיומים הדינאמי, המאפיין את הסביבה הטכנולוגית בה פועלות מערכות מידע בנקאיות מודרניות וכן לאפשר עמידה בהוראות רגולטוריות.

מערך אבטחת המידע של הבנק מתבסס על המרכיבים הבאים:

- מיפוי וניהול סיכונים אבטחת מידע באופן רציף ומתמשך - המתודולוגיה של הבנק בנושא נגזרת במישורן מההוראות הרגולטוריות החלות על הבנק לעניין זה, ובעיקר מהוראה 357 להוראות המפקח;
- פיתוח, התקנה ותחזוקה של מגוון כלים ממוכנים לאבטחת מערך המחשוב והנתונים של הבנק (הן ברמת התוכנה והן ברמת החומרה), באמצעות כלים לניתוח, בקרה ואיתור אירועים חריגים בתחום אבטחת המידע;
- הגברת והטמעת המודעות לאבטחת מידע בקרב הבנק באמצעות הדרכות לעובדי הבנק ולקוחותיו;
- ביצוע תהליך רציף של הערכה והפחתת סיכונים אבטחת מידע באמצעות טיפול הדרגתי בליקויים וביצוע סקרי בטיחות על-ידי גורמים מקצועיים חיצוניים, בחינה מחודשת וטיפול בליקויים אלה לאורך זמן.
- בחינה תקופתית של עמידות מערכות המידע של הבנק במתקפות קיברנטיות מסוגים שונים ועדכון מערכי ההגנה על פי הצורך. בחינה זו כוללת סקרי בטיחות, מבדקי חדירות והתייעצות מקצועית להבטחת קדימות טכנולוגית.
- בהמשך לבדיקה שנעשתה על ידי מומחה חיצוני, החליטה הנהלת הבנק להקים מרכז בקרת אבטחת מידע (SOC). הקמת המרכז תשפר את יכולות הבנק בתחום, ומהווה נדבך נוסף בשדרוג המוכנות למניעת התקפות קיברנטיות.

ציות - בשנת 2011 החליט דירקטוריון הבנק להקים ועדת דירקטוריון ייעודית לנושא ציות ורגולציה, להגברת הפיקוח על ניהול תהליכי הציות בבנק, וזאת לאור חשיבות הנושא על רקע ההתפתחויות הרגולטוריות. כן הוחלט לערוך שינוי במבנה הארגוני של פונקציית הציות בבנק, במסגרתו הוקם ענף ציות, הכפוף למערך לייעוץ משפטי. בראש הענף עומד קצין הציות והוא כפוף ליועצת המשפטית הראשית של הבנק. טרם השינוי האמור, פעלה פונקציית הציות תחת אגף בקרות וניהול סיכונים של הבנק. ענף הציות אמון על סיוע לעובדי הבנק ולמנהליו לציית ולשמור על הוראות הדין החלות על הבנק, הן במישור יחסי בנק-לקוח והן במישורים אחרים הרלבנטיים לעבודת הבנק. במסגרת תפקידיו, שוקד ענף הציות על בחינה וטיוב של תהליכי עבודת הציות בבנק על בסיס רחבי, בממשק שוטף עם יתר יחידות ואגפי הבנק.

לענף הציות כפופות:

1. **היחידה לאיסור הלבנת הון ומימון טרור** - פועלת לאכיפת החובות המוטלות על הבנק בתחום זה ולפיקוח על מיליון, תוך יישום מדיניות הבנק בנושא זה. היחידה לאיסור הלבנת הון ומימון טרור מעניקה ייעוץ שוטף לסניפי הבנק ולחברות הבנות שלו ומקיימת מעקב רצוף אחר פעילות בנקאית בחשבונות הלקוחות במטרה לאתר פעולות הנחזות להיות בלתי-רגילות ולנקוט לגביהן את הצעדים הנדרשים על פי דין. נושא איסור הלבנת הון ומימון טרור משולב בתכנית העבודה הרב שנתית של הביקורת הפנימית, אשר מבצעת ביקורות בסניפים השונים על מנת לוודא עמידה בהוראות הדין. כאחראית על יישום חוק **איסור הלבנת הון** וחוק איסור מימון טרור בבנק משמשת היועצת המשפטית הראשית ד"ר מוריה הופטמן-דורון, עו"ד. בחודש אוקטובר 2011 נמסר לבנק דוח ביקורת שנערך על ידי הפיקוח על הבנקים בנושא איסור הלבנת הון, ביחס לתקופה שבין השנים 2004-2008, וחלק משנת 2009. הדוח כולל רשימת ממצאים ודרישות לביצוע פעולות על ידי הבנק. הבנק השיב על הדוח בלוח הזמנים שנקבע לכך והציג מתווה לטיפול בנושאים הנדרשים. ביום 18 ביולי 2012 הוגשה לועדה להטלת עיצום כספי לעניין תאגידיים בנקאיים בבנק ישראל, בקשה להטיל על הבנק עיצום כספי לפי סעיף 14 לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000. הבקשה אינה נוקבת בסכום העיצום הכספי שאותו מבוקש להטיל על הבנק. הבנק הגיש תגובתו לבקשה. להערכת הבנק, עיצום כספי זה, ככל שיוטל, לא צפוי להשפיע באופן מהותי על מצבו הכספי של הבנק.

2. **יחידת הציות** - אמונה על קיום הנדרש לשם ציות להוראות הדין החלות על הבנק, כאמור לעיל, לרבות דרישות הדין הנובעות מחוק ייעול הליכי אכיפה ברשות לניירות ערך (תיקוני חקיקה), התשע"א-2011 (להלן: "**חוק ייעול הליכי אכיפה**") אשר חלות על הבנק כתאגיד הפעיל בתחום ניירות ערך וכחברה ציבורית. בתוך כך, דירקטוריון הבנק, קיבל החלטה לגבש תכנית אכיפה פנימית, בהלימה לדרישות הדין העולות מחוק ייעול הליכי אכיפה ולקריטריונים כפי שגובשו על-ידי הרשות לניירות ערך עבור הבנק וחברות הבנות הכפופים לתחולת החוק והוא פועל ליישום החלטה זו.

ביום 29 במרס 2012, אישר דירקטוריון הבנק את מדיניות ניהול סיכון הציות בתחום ניירות הערך, הכוללת בחובה גם תכנית אכיפה פנימית בתחום דיני ניירות הערך (ובראש ובראשונה חוק ניירות ערך, התשכ"ח – 1968, חוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, שיווק השקעות וניהול תיקי השקעות, התשנ"ה-1995 וחוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד-1994 והוראות והנחיות מחייבות של רשות שלטונית מכחם). בחודש נובמבר 2012 אימצו הדירקטוריונים של חברות הבנות של הבנק העוסקות בניהול תיקים, בחיתום, בנאמנות ובהנפקות ניירות ערך, לפי העניין, מדיניות ניהול ציות בתחומי ניירות ערך הרלוונטיים לגבי כל אחת מהן ותוכנית אכיפה פנימית בתחום ניירות הערך ומינו את הממונה על האכיפה בבנק כממונה על

האכיפה הפנימית גם בחברות אלה. תכנית האכיפה הפנימית בתחום ניירות הערך מהווה מנגנון וולונטרי המיועד, בין היתר, לאתר ולמנוע הפרות ועבירות בתחום דיני ניירות הערך, לטפל בהפרות ובמפרים ולעודד ולוודא ציות של הבנק וחברות הבנות, נושאי המשרה בהן ושל היחידים המועסקים בהן לדיני ניירות הערך, ועל ידי כך למזער את הסיכונים הכרוכים בהפרת הוראות הדין בתחום דיני ניירות הערך. תכנית האכיפה הפנימית בתחום ניירות הערך מהווה נדבך של הממשל התאגידי התקין בבנק ובחברות הבנות, משתלבת במנגנוני הפיקוח והבקרה הקיימים בהן וגיבושה ואימוצה נעשים על בסיס "הקריטריונים להכרה בתכנית אכיפה פנימית בתחום ניירות הערך וניהול ההשקעות" שפרסמה רשות ניירות ערך בחודש אוגוסט 2011.

3. היחידה לפניות הציבור - עוסקת בטיפול בפניות לקוחות בכל נושא הקשור ליחסי בנק-לקוח.

סיכון משפטי

על פי הגדרות בנק ישראל, סיכון משפטי הוא סיכון להפסד כתוצאה מהעדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם. העדר אפשרות זו, כאמור, יכולה לנבוע מסיבות שונות כדוגמת העדר פרטים מהותיים ונחוצים בהסכמים, חוסר סמכות של צד להסכם וליקויים משפטיים נוספים.

המקורות העיקריים להיווצרותם של סיכונים משפטיים הינם פעילות של הבנק, ככל שאינה תואמת הוראות דין ורגולציה לסוגיהן, ולרבות פסיקת ערכאות שיפוטיות מוסמכות, פעילות של הבנק מול צדדים עמם לבנק התקשרויות חוזיות, ובכלל זה, לקוחות, מתקשרים עסקיים אחרים, ספקים, יועצים ונותני שירותים שונים, אם הפעילות אינה נתמכת בייעוץ משפטי, או בהסכם הניתן לאכיפה מלאה.

מדיניות ניהול הסיכון המשפטי של הבנק נדונה ואושרה בדירקטוריון הבנק בתחילת שנת 2011. בהתאם לנוהל הדירקטוריון מובא המסמך לדיון מדי שנה, והשנה אושרר ועודכן המסמך בהתאם למסמך מדיניות ניהול הסיכון התפעול העדכני.

המערך המשפטי של הבנק אחראי לניהול הסיכון המשפטי בבנק ומעניק תמיכה ומענה לכלל ההיבטים המשפטיים של פעילות הבנק וקבוצתו, והיועצת המשפטית הראשית משמשת כמנהלת הסיכון המשפטי של הבנק.

במסגרת זו, ניהולו השוטף של הסיכון המשפטי מתבטא בעיקר במתן ייעוץ משפטי שוטף מאת המערך לייעוץ משפטי לאורגנים המוסמכים בבנק, ליחידותיו השונות ולחברות הבנות שלו בנושאים השונים הכרוכים בפעילות הבנק, בהכנת מסמכי התקשרות והסכמים בנקאיים, בכתיבתם של נהלים בתחומים המצויים באחריותו של המערך לייעוץ משפטי, ובתמיכה משפטית בהכנתם ובעדכוןם של נהלים המצויים באחריות אחרים בבנק, בניהול הידע המשפטי בבנק, ובכלל זה עדכון הגורמים הרלבנטיים בארגון בשינוי הוראות דין ורגולציה לסוגיהם, אשר יש להם השלכה על עבודת הבנק, במתן הדרכה שוטפת בנושאים משפטיים מגוונים, לרבות הפקת לקחים מאירועים שונים, בהתאמת מערך ההסכמים והנהלים לשינויים אלה, ובעדכונים שוטפים של מערכות ההסכמים והמסמכים שבשימוש הבנק ככלל, ובריכוז התביעות נגד הבנק והפיקוח על הגורמים המקצועיים המטפלים בהן מטעם הבנק.

התייחסות הבנק לסיכונים המשפטיים הינה על דרך ההרחבה ולפיכך נוקט הבנק, לרבות בקרב חברות הבת שלו, פעולות על מנת למזער סיכונים הנובעים מן המקורות השונים, על מנת למנוע את התממשותם של סיכונים אלה.

במערך לייעוץ משפטי קיימת ועדה לניהול סיכונים משפטיים המתכנסת על בסיס תקופתי. תפקידיה כוללים בחינה שוטפת של הסיכונים והחשיפות המשפטיות המהותיות, קביעת מדיניות משפטית בסוגיות שונות, הפקת לקחים מהאירועים והנושאים השונים, מתן המלצות לקביעת תיאבון הסיכון של הבנק בנושאים המשפטיים המהותיים וקביעת מדיניות משפטית והנחלתה לעורכי הדין במערך לייעוץ משפטי וביחידות הבנק השונות.

סיכון מוניטין

סיכון מוניטין מוגדר כסיכון הנובע מתפיסה שלילית מצד לקוחות, צדדים נגדיים, בעלי מניות, משקיעים, מחזיקי אגרות חוב, אנליסטים, גורמים רלוונטיים אחרים או רגולטורים, אשר עשויה להשפיע לרעה על אמון הציבור בבנק ועל יכולתו של הבנק לשמור על קשרים עסקיים קיימים או ליצור קשרים חדשים וליהנות מנגישות רציפה למקורות מימון (כגון באמצעות שווקים בין-בנקאיים או שוקי איגוח). סיכון מוניטין מאופיין ברב ממדיות ומשקף את תפיסתם של משתתפים אחרים בשוק. יתרה מכך, הוא מתקיים בכל רוחב הארגון ובמהותו הוא פונקציה של הלימות תהליכי ניהול הסיכונים הפנימיים של הבנק, כמו גם של האופן והיעילות של תגובות ההנהלה להשפעות חיצוניות על עסקאות הקשורות לבנק.

מנכ"ל הבנק אחראי לניהול סיכון המוניטין. הבנק עושה כל מאמץ לשמר את המוניטין החיובי הקיים. תיאבון סיכון המוניטין הוא אפס וסיבולת הסיכון קטנה במיוחד.

סיכון אסטרטגי

סיכון אסטרטגי מוגדר כסיכון של ההשלכות הנוכחיות והעתידיות על רווחים, הון, מוניטין או מעמד הנובעים מהחלטות עסקיות שגויות, מיישום בלתי נאות של החלטות או מהעדר תגובה לשינויים ענפיים, כלכליים או טכנולוגיים. סיכון זה הינו פונקציה של התאימות בין היעדים האסטרטגיים של התאגיד הבנקאי, האסטרטגיות העסקיות שפותחו להשגת יעדים אלו, המשאבים שהוקצו לעמידה ביעדים אלו, איכות היישום והבקורות על תהליכי העבודה בבנק.

דירקטוריון הבנק מאמץ מדי שנה תכנית אסטרטגית לשלוש השנים הבאות תוך דיון ביעדי ההון של הבנק ותיאבון וסיבולת הסיכון לסוגי החשיפות ומרכיבי הסיכון השונים. יעדי ההון שמוצגים לוקחים בחשבון את הצורך בשמירה על יציבות ונזילות והשגת רווחיות לבעלי המניות לאורך זמן תוך התייחסות למגבלות תיאבון וסיבולת הסיכון המאושרים.

הדירקטוריון מתווה קווים עיקריים ומנחים לקביעת התוכנית האסטרטגית. קווים אלה, שהופכים לתוכנית מפורטת בידי ההנהלה על בסיס דיונים פנימיים שמתקיימים. התוכנית המפורטת מובאת לדיון ולאישור הדירקטוריון וממנה נגזרת תוכנית העבודה השנתית.

מנכ"ל הבנק אחראי לניהול הסיכון האסטרטגי. במסגרת אחריות זו, התוכנית האסטרטגית נדונה על בסיס דיונים פנימיים שהתקיימו בפורום אסטרטגיה בראשות המנכ"ל ובשיתוף נציגים של מרבית האגפים בבנק. גיבוש

התכנית התבססה על הערכת העוצמות והחולשות של הבנק מול המתחרים וכן הערכת ההתפתחויות הצפויות במערכת הבנקאית בשנים הקרובות.

התוכנית האסטרטגית של הבנק אינה כוללת פעילויות החורגות ממהלך העסקים הנוכחי, כך שהסיכונים האסטרטגיים הגלומים ביעדי התוכנית הנם נמוכים, כמו גם הסיכון האסטרטגי הנגרר מתוכנית זו.

סיכון סביבתי

סיכון סביבתי מוגדר כסיכון להפסד כתוצאה מהוראות הנוגעות לאיכות הסביבה ואכיפתן. בנקים יכולים להיחשף לסיכונים סביבתיים בהיבטים שונים של פעילותם וסיכונים אלו עלולים להיכלל במסגרת הסיכונים האחרים (כמו: סיכון אשראי, סיכון שוק, סיכון תפעולי, סיכון משפטי וסיכון הנזילות) תיתכן גם חשיפה לסיכון מוניטין כתוצאה מהאפשרות שייוחס לבנק קשר לגורם היוצר מפגע סביבתי.

סיכון אשראי הנובע מסיכון סביבתי מוגדר כסיכון לפגיעה ביכולת החזר האשראי של הלווה עקב הפרת חוק המביאה להטלת קנסות כספיים משמעותיים, עלויות בלתי צפויות לשם עמידה בדרישות הדין, פגיעה ברווחיות הלווה ובמוניטין שלו עקב תוצאות פעילותו בהיבט הסביבתי, חשיפה לתביעות משפטיות וכו'. במסגרת סיכון האשראי נכלל גם סיכון לחשיפה בביטחונות - חשיפה לפגיעה בערך בטוחה כתוצאה ממפגעים סביבתיים שונים.

בשנים האחרונות הולכת וגוברת המודעות בעולם ובארץ לפוטנציאל חשיפתם של מוסדות פיננסיים לסיכון הנובע ממפגעים סביבתיים ומאי קיום הוראות הנוגעות לאיכות הסביבה.

בחודש יוני 2009 פרסם המפקח על הבנקים מכתב לעניין הסיכונים הסביבתיים בתאגידים בנקאיים ועל פיו על התאגיד הבנקאי לפעול להטמעת ניהול החשיפה לסיכון הסביבתי במכלול הסיכונים. הבנק מכיר בכך שזיהוי והערכת הסיכון הסביבתי הינם חלק מתהליך נאות של הערכת הסיכונים להם חשוף הבנק.

האחריות לניהול החשיפה לסיכונים סביבתיים בהיבטי אשראי בבנק הינה של ראש אגף עסקים. ההיבטים של הסיכונים הסביבתיים הכרוכים בתפעול הבנק הינם באחריות אגף משאבים. על רקע זה קיימת בבנק ועדת היגוי בראשות ראש אגף עסקים, אשר הגדירה את היעדים המרכזיים להשגה במהלך השנים הקרובות תוך פירוט המשימות בתכנית העבודה השנתית. מאז מינויה הועדה מגישה דיווח חצי שנתי להנהלת הבנק בו היא סוקרת את פעילותה במהלך התקופה.

להלן מפורטת הערכת הבנק בדבר השפעת גורמי הסיכון בבנק ליום 30 בספטמבר 2012:

גורם הסיכון	השפעת הסיכון (גדולה, בינונית, קטנה)
1 השפעה כוללת של סיכונים האשראי*	בינונית
1.1 סיכון בגין איכות לווים ובטחונות	קטנה
1.2 סיכון בגין ריכוזיות ענפית	בינונית
1.3 סיכון בגין ריכוזיות לווים/קבוצת לווים	בינונית
2 השפעה כוללת של סיכונים שוק	קטנה
2.1 סיכון ריבית	קטנה
2.2 סיכון אינפלציה	קטנה
2.3 סיכון שערי חליפין	קטנה
2.4 סיכון מחירי מניות	קטנה
3 סיכון נזילות	קטנה
4 סיכון תפעולי	קטנה
5 סיכון משפטי	קטנה
6 סיכון מוניטין	קטנה
7 סיכון סליקה	קטנה
8 סיכון אסטרטגי	קטנה
9 ממשל תאגידי	קטנה

* השפעה כוללת של סיכונים האשראי נקבעה על פי הערכת הסיכון הגבוהה ביותר מבין סיכון בגין איכות לווים ובטחונות, סיכון בגין ריכוזיות ענפית וסיכון בגין ריכוזיות לווים/קבוצת לווים.

הערה: הערכת דרגות ההשפעה של הסיכונים איננה ניתנת להשוואה בין הבנקים השונים.

הערכת הסיכון מתבססת על שאלונים מובנים לפי קווי עסקים בהם מוצגים בכל קו עסקים נושאים המשקפים את הסיכונים הגלומים בקו העסקים.

גיבוש השאלות נעשה במסגרת דיונים אשר התקיימו עם האחראים לניהול הסיכונים בקווי העסקים השונים. התשובות לשאלות התבססו על המידע הקיים בבנק ונסקרו אף הם על ידי המנהלים בקווי העסקים השונים. הערכת הסיכון הכוללת לכל גורם סיכון ברמת הבנק שוקללה בהתאם לסוג הסיכון. בספטמבר 2011 עודכנה מתודולוגיית שקלול התשובות בשאלוני הערכת הסיכון.

עדכון התשובות לשאלונים מבוצע בתדירות רבעונית, ומהווה בסיס גם להערכת הסיכון במסמך החשיפות של הבנק וכן כבסיס לקביעת תוכנית העבודה ולהערכת הסיכון במסמך ה-ICAAP.

לא חל שינוי בטבלת גורמי הסיכון ליום 30 בספטמבר 2012 לעומת 30 ביוני 2012.

מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים ואומדנים חשבונאיים קריטיים

כללי החשבונאות המשמשים לעריכת הדוחות הכספיים מפורטים בבאור 1 לדוחות כספיים אלו ולדוחות הכספיים לשנת 2011. יישום כללים אלה על ידי הנהלת הבנק כרוך בהנחות ובאומדנים שונים המשפיעים על ערכם של הנכסים, ההתחייבויות והתוצאות העסקיות של הבנק. פרוט התייחסות הבנק לנושאים, אשר האומדנים וההערכות ששימשו בהכנתם רגישים לשינויים במשתנים שונים ועלולים להשפיע על התוצאות העסקיות, ניתן בדוח הדירקטוריון לשנת 2011. הנושאים בהם האומדנים וההנחות קריטיים לדעת הנהלה הינם:

הפרשה להפסדי אשראי, הפרשה לירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני של אגרות חוב זמינות למכירה, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - מדידה ובקרה, חישובים אקטואריים להתחייבויות בנושא זכויות עובדים, מכשירים פיננסיים נגזרים, תביעות תלויות, השקעות בתאגידים ריאליים, בניינים וציוד ומסים נדחים.

הנהלת הבנק סבורה כי האומדנים וההערכות שישומו בהכנת הדוחות הכספיים הינם נאותים ונעשו על פי מיטב ידיעתה ושיקול דעתה המקצועי.

במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2012 לא חלו שינויים במדיניות החשבונאית של הבנק בנושאים קריטיים למעט האמור להלן.

זכויות עובדים

ביום 11 ביולי 2012, פורסמה על ידי אגף שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר טיוטת נייר עמדה שעניינה עדכון מערך ההנחות הדמוגרפי בקרנות הפנסיה ובביטוח חיים, אשר כוללת עדכון אפשרי ללוחות התמורה (כתוצאה ממחקר חדש המצביע על עלייה בתוחלת החיים). בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים, במדידת התחייבויות בגין זכויות עובדים יש לעדכן את ההנחות לגבי תמורה ונכות בדוחות לרבעון השני של שנת 2012 לפי המידע הטוב ביותר שקיים בידי התאגיד הבנקאי, כאשר לצורך כך, יש להיעזר, בין היתר, בטייטה האמורה לעיל. בהתאם לכך, בדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2012 עדכן הבנק את לוחות התמורה המשמשים לצורך חישוב ההתחייבויות האקטואריות, על בסיס טיוטת נייר העמדה האמורה. נעשה שימוש בטבלת תמורה ישראלית עם שיפור עתידי בתוחלת חיים ומרווח ביטחון בגין סיכון אריכות ימים (בהקבלה לאופן השימוש שנעשה בלוחות הקודמים- ראה פירוט בפרק זה בדוח השנתי). כפועל יוצא מכך, חל ברבעון השני של 2012 גידול בהוצאות השכר בסך של כ- 3 מיליון ש"ח (לפני מס) כנגד גידול בעתודות האקטואריות. יצוין כי יתכנו שינויים נוספים עם פרסום האומדנים הסופיים בנדון (כאמור מדובר בטייטה בשלב זה).

עדכוני חקיקה

האמור בפרק זה הינו מבלי לגרוע מהאמור ביתר פרקי וסעיפי הדוח, מקום שקיימת בו התייחסות נוספת לעדכוני החקיקה שלהלן ולעדכוני חקיקה אחרים. עדכוני חקיקה אשר התקבלו במהלך שנת 2012 ואשר פורסמו במסגרת הדוחות הכספיים לשנת 2011, אינם מופיעים בפרק זה.

עדכוני חקיקה וניהול בנקאי תקין במערכת הבנקאית:

הצעת חוק החברות (תיקון מס' 20) (תנאי כהונה והעסקה בחברות ציבוריות ובחברות אגרות חוב), התשע"ג-2012

התיקון לחוק פורסם ברשומות ביום 12 בנובמבר 2012. התיקון לחוק קובע בין היתר, כי חברה ציבורית וחברת אגרות חוב תהיינה חייבות לאמץ מדיניות לעניין תנאי כהונה והעסקה של המנכ"ל, הדירקטורים ויתר נושאי המשרה בה (להלן: "מדיניות תגמול"). מדיניות התגמול תגובש ותקבע על-ידי ועדת תגמול אשר תהיה מורכבת ברובה מדירקטורים חיצוניים. ועדת התגמול תביא את המלצותיה בפני הדירקטוריון ואישור סופי של מדיניות התגמול יעשה על-ידי רוב בעלי מניות המיעוט באסיפה הכללית. על-פי התיקון לחוק בקביעת מדיניות התגמול קיימת חובה להתייחס לרשימה של שיקולים ואמות מידה, בין היתר, קידום מטרות החברה, יצירת תמריצים ראויים לנושאי משרה בהתחשב במדיניות ניהול הסיכונים, גודל החברה ואופי פעילותה, השכלה וניסיון מקצועי. החוק ייכנס לתוקפו 30 ימים מיום פרסומו ברשומות, ועל החברה לקבוע לראשונה מדיניות תגמול בתוך 9 חודשים מיום תחילת התיקון לחוק. הבנק נערך לפעול בהתאם להוראות החוק.

מכתב המפקח על הבנקים לתאגידי הבנקאיים בנושא הגבלת שיעור המימון בהלוואות לדיור

ביום 1 בנובמבר 2012 שלח המפקח על הבנקים לתאגידי הבנקאיים מכתב בנושא הגבלת שיעור המימון בהלוואות לדיור. במכתב נקבע, כי תאגיד בנקאי לא יאשר הלוואה לדיור העולה על שיעור של 75% במימון של דירת מגורים יחידה ועל שיעור של 50% במימון של דירת מגורים להשקעה. יתר ההלוואות לדיור לא תאושרנה במימון העולה על שיעור של 70%. האמור במכתב חל על הלוואות לדיור שניתן להן אישור עקרוני החל מיום 1 בנובמבר 2012. הבנק ערוך לפעול בהתאם להוראות המכתב.

חוק המאבק בתכנית הגרעין של איראן, התשע"ב-2012

החוק, העוסק במאבק בתכנית הגרעין של איראן, פורסם ברשומות ביום 5 באוגוסט 2012. החוק מסדיר ומרחיב את הסנקציות שתוטלנה בישראל על גורמים המקיימים פעילות הפצה, כהגדרתה בחוק, עם איראן, והוא קובע סנקציות מוגברות על תאגידי המקיימים קשר עסקי עימה. בין היתר, נקבע בחוק, כי על גורם אשר יקיים פעילות כלכלית עם גורמים המופיעים ברשימת הגורמים שהוכרזו כעוסקים בהפצת פרויקט הגרעין האיראני, יוטלו 3 שנות מאסר. כמו כן, החוק מטיל על כל סוג של פעילות אסורה בהתאם לו, את משטר הדיווח הקיים בחוק איסור הלבנת הון, תש"ס-2000. חובות דיווח אלה יחייבו גם את התאגידי הבנקאיים לדווח על אפשרות קיומה של פעילות כלכלית עם גורמים שהוכרזו בהתאם להוראות החוק, כאשר התאגידי הבנקאיים יחייבו בכינון משטר אכיפה פנימי בעניין זה. זאת ועוד, החוק אף מחיל את משטר העיצומים הכספיים הקבוע בחוק איסור הלבנת הון, תש"ס-2000 על משטר הדיווח המוחל, כלפי מי שכשלו במילוי חובותיהם על-פי החוק

והחובות הנגזרות ממנו. יודגש, כי נגיד בנק ישראל ושר המשפטים הוסמכו להוציא צווים מנחים לתאגידים הבנקאיים בדבר בדיקת פרטי זיהוי של צדדים לפעילות כלכלית אל מול פרטי הזיהוי של גורמים מוכרזים העוסקים בהפצה. במסגרת החוק נאסר אף להשקיע בתאגידים שהוכרזו כמקיימים "קשר עסקי עם איראן", כמוגדר בחוק, כאשר האיסור חל אף על תאגידים בנקאיים. מועד תחילתו של חלקו הארי של החוק נקבע למועד שבו יתקין שר האוצר, הממונה על ביצועו של החוק, תקנות הנוגעות לאופן ביצועו ויישומו של החוק.

חוק החברות (תיקון מס' 19), התשע"ב-2012

התיקון לחוק פורסם ברשומות ביום 17 ביולי 2012. התיקון לחוק מעגן ומסדיר את הכלים המרכזיים בהם נעשה שימוש בהליך של הבראת חברה: צו הקפאת הליכים, מינוי בעל תפקיד, שימוש בנכסים משועבדים, המשך הספקת שירותי תשתית ושירותים חיוניים אחרים, אימוץ או ויתור על חוזים קיימים, גיוס אשראי חדש, וזאת תוך ניסיון לאזן בין האינטרס בהבראת החברה לבין האינטרסים של הגורמים העשויים להיפגע מהליך זה. מטרת נוספות של התיקון לחוק הן לתמרץ חברות להקדים את הפנייה לבית המשפט לשם פתיחה בהליך הבראה, על מנת לשפר את סיכויי ההליך וליצור תמריצים להבחנה בין הבראות יעילות לבין הבראות לא יעילות. במסגרת תיקון החוק הוסדר, בין היתר, מנגנון של "הגנה הולמת" אשר טרם התיקון לחוק נעשה בו שימוש רק לשם עיכוב יכולתו של נושה מובטח לממש את הבטוחה שבה הוא מחזיק. החוק, במתכונתו החדשה, כולל הגדרה מסודרת של המונח "הגנה הולמת" ומרחיב את השימוש במנגנון זה גם למצבים של שימוש בנכסים המשועבדים, לרבות מכירתם, ושעבודם לצורך גיוס אשראי חדש. במנגנון זה יש כדי להעדיף את האינטרס של הבראת החברה תוך פגיעה מסוימת בנושים מובטחים, ביניהם בנקים, אשר יהיו חשופים, מעתה ואילך, למכירה של נכסים המשועבדים להם במסגרת הליך הבראת החברה, אולם זאת תוך מתן "הגנה הולמת" (כהגדרתה בחוק) לנושה המובטח ובתנאי שמדובר בנכס חיוני להבראת החברה. התיקון לחוק ייכנס לתוקף ב- 17 בינואר 2013.

חוק החברות (תיקון מס' 18), התשע"ב-2012

תיקון לחוק שפורסם ביום 17 ביולי 2012. התיקון לחוק עוסק בהסדרי חוב בחברות אג"ח וידוע בכינויו כ"חוק התספורת".

בהתאם לתיקון לחוק, כל הסדר בחברת אג"ח שעניינו שינוי מהותי בתנאי הפירעון של אגרות חוב, הכולל הפחתת תשלום או דחיית מועד הפירעון, לרבות הסדר שלפיו ייפרעו אגרות החוב בדרך של הקצאת ניירות ערך אחרים לבעלי אגרות החוב, יחויב בפנייה לבית המשפט לשם מינוי מומחה בעל השכלה חשבונאית ופיננסית. יוזם הפניה לבית המשפט יהיה הנאמן של מחזיקי אגרות החוב ובמידה ולא מונה אחד כזה, תפנה החברה עצמה (יודגש בהקשר זה, כי החברה לנאמנות של הבנק משמשת כנאמן למחזיקי אגרות חוב, במסגרת פעילותה השוטפת).

מועד הפנייה לבית המשפט יחול מיד עם תחילת המשא ומתן בין החברה לבעלי אגרות החוב מסדרה מסוימת לצורך גיבושו של הסדר חוב. המומחה יבחן חלופות אחרות להסדר המוצע ולתקבולים חילופיים כתוצאה מפירוק החברה או מכירתה לצד שלישי. בית המשפט לא יורה על כינוס אסיפת נושים לאישור הסדר החוב, בטרם קיבל את חוות-דעת המומחה שמונה. התיקון לחוק נכנס לתוקף ב- 31 באוגוסט 2012.

חוק החוזים האחידים (תיקון מס' 4) (קביעת שער מזערי להצמדה כתנאי מקפח), התשע"ב-2012

החוק אושר בקריאה שנייה ושלישית במליאת הכנסת ביום 9 ליולי 2012 ופורסם ברשומות ביום 12 ביולי 2012. בתיקון לחוק נקבע, כי תנאי הקובע הצמדה של מחיר או תשלום אחר, לפי חוזה, למדד כלשהו, כך שירידה של המדד או עלייה שלו לא תזכה את הלקוח הוא תנאי מקפח. מבחינת המערכת הבנקאית הרי שחוזים כדוגמת חוזי הלוואה, משכנתא, ערבויות וכו' הכוללים מנגנון הצמדה הכולל שער רצפה יחשבו לחוזים הכוללים תניה מקפחת. מועד התחילה של החוק נקבע ל- 12 בנובמבר 2012. הבנק נערך ליישום.

תקנות הסדרת העיסוק ביעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות (דוחות), התשע"א-2011

התקנות פורסמו ברשומות ביום 14 ביוני 2012. התקנות מרחיבות את חובת הדיווח הקיימת בתחום הייעוץ, השיווק וניהול תיקי השקעות הן ללקוח, הן לציבור והן לרשות ני"ע עצמה. התקנות קובעות חובה של תאגידי מנהלי תיקים להמציא ללקוחותיהם, אחת לרבעון, דוח הכולל פרטים ונתונים שונים, כמפורט בתקנות (בין היתר נתונים אודות תשואה, הוצאות, דמי ניהול, חשיפה וכדומה).

דוח נוסף שנדרשים מנהלי התיקים למסור הינו דוח שנתי לכלל הציבור המהווה מעין תשקיף קטן על מנהל התיקים וכולל, בין היתר, נתונים על שיטת ניהול התיקים, מבנה התמריצים, דמי הניהול הנגבים, החזרי עמלות, שיעור הניהול עבור לקוחות מוסדיים, שיעור עזיבה של לקוחות ועוד.

קבוצה שלישית של דיווחים במסגרת התקנות הינה דיווחים הנמסרים לרשות ני"ע בלבד ואינם חשופים לעיני הציבור. דיווחים אלה כוללים דיווחים מידיים, דיווחים רבעוניים, דיווחים שנתיים ולגבי תאגידי בנקאיים גם דיווחים חודשיים הכוללים נתונים על כל העסקאות שבוצעו במהלך החודש הקודם לדוח בניירות ערך ובכספים פיננסיים, באמצעות יועצי ההשקעות המועסקים בבנק, בחשבונות לקוחות החתומים על הסכם ייעוץ.

התקנות תכנסנה לתוקפן ב- 14 בדצמבר 2012. הבנק נערך, מבחינה תפעולית, ליישום הוראות התקנות במערכתיו הממוכנות.

חוק שיקים ללא כיסוי (תיקון מס' 9), התשע"ב-2012

תיקון לחוק שפורסם ביום 14 במאי 2012. בהתאם לתיקון יחויבו הבנקים להודיע לאדם המצטרף לחשבון קיים, כבעל חשבון או כמויפה כח, אם נמשכו מהחשבון צ'קים ללא כיסוי במהלך השנה שקדמה למועד הצטרפותו. הדיווח יכלול את מספר השיקים והסכומים שהיו נקובים בהם ובנוסף את המידע אם בנק ישראל הטיל הגבלות על החשבון או על בעליו ב- 3 השנים שקדמו למועד ההצטרפות. החוק נכנס לתוקף ב- 14 לספטמבר 2012. הבנק ערוך לפעולה בהתאם להוראות החוק.

חוק איסור הלבנת הון (תיקון מס' 10), התשע"ב-2012

תיקון לחוק שפורסם ביום 14 במאי 2012. התיקון נוגע ברובו לסוחרים באבנים יקרות (בעיקר יהלומנים), שעסקאותיהם מתנהלות באנונימיות הנובעת ממסורת של אמון אישי. בחוק החדש מוטלת על הסוחרים חובת דיווח על עסקאות שנעשות במזומנים תוך זיהוי הצדדים לעסקה ורישום פרטיהם. חובות הדיווח הנ"ל תיכנסנה לתוקף רק עם פרסום הצו בעניינם של הסוחרים באבנים יקרות, צו אשר טרם פורסם. הבנק עוקב אחר פרסום הצו האמור ולאחריו ישקול את השלכותיו או השפעתו על סדרי עבודתו במסגרת מגזר היהלומנים שלו מעניק הבנק שירותים בנקאיים.

חוק ההגבלים העסקיים (תיקון מס' 13), התשע"ב-2012

תיקון לחוק שפורסם ביום 14 במאי 2012. התיקון לחוק מוסיף לכלי האכיפה הקיימים בחוק מנגנון להטלת עיצומים כספיים על חברות שמפרות הוראות שונות בחוק כדוגמת עשיית הסדר כובל ללא אישור או פטור, ניצול מעמד לרעה של בעל מונופולין, הפרת תנאים והוראות של הממונה על הגבלים עסקיים ושל בית הדין להגבלים עסקיים, בגובה של עד 8% ממחזור המכירות של החברה המפרה ובלבד שסכום זה לא יעלה על 24 מיליון שקלים. החוק קובע שיקולים שיש לשקול בקביעת גובהו של עיצום ומסדיר בהליך מוגדר, הכולל שימוע, את הטלת העיצום על ידי הממונה ואת הביקורת השיפוטית על החלטתו, הן לגבי הטלת העיצום והן לגבי גובה העיצום, על ידי הגשת ערר לבית הדין להגבלים עסקיים. יובהר, כי הממונה על ההגבלים העסקיים רשאי להפעיל סמכויותיו אלה גם כנגד המערכת הבנקאית.

עדכון החלטה מספר 99-4 בענין קווים מנחים לבחינת מהותיות של טעות בדוחות הכספיים והנחיה בדבר הצגה מחדש של דוחות כספיים

ביום 12 במרס 2012 פרסמה רשות ניירות ערך עדכון להחלטה מס' 99-4 מחדש דצמבר 2005 בנושא מהותיות לצורך תיקון טעות בדוחות הכספיים, אשר קובעת קווים מנחים לבחינת מהותיות כאמור. להלן עיקרי העדכונים:

- א. העלאת הסף הכמותי לבחינת הטעות ביחס להון והשוואתו לסף הכמותי לבחינת הטעות ביחס לרווח והפסד (הסף שנקבע 5%).
- ב. הוספת קווים מנחים לבחינת הפן האיכותני, הן בהתייחס לבחינת טעות שהינה מתחת לסף הכמותי וייתכן והיא מהותית והן בהתייחס לבחינת טעות שהינה מעל לסף הכמותי אך ייתכן שאינה מהותית לתיקון.
- ג. הוספת קווים מנחים לבחינת מהותיות של טעויות בדוחות הכספיים לתקופת הביניים.
- ד. הוספת קווים מנחים לאופן תיקון דוחות כספיים בגין קיומה של טעות מהותית.

ביום 11 במרס 2012 פרסמה הרשות הנחיה בדבר הגילוי בגין הצגה מחדש של דוחות כספיים בעת קיומה של טעות מהותית בדוחות הכספיים המחייב את תיקונם וזאת על מנת לייצר אחידות בפרטי הגילוי שעל חברות לתת במסגרת הדיווחים על תיקון טעות. קיומה של טעות מהותית בדוחות הכספיים המחייבת את תיקונם, הינה בגדר "אירוע או עניין" שיש לדווח עליו בדוח מידי בהתאם לתקנה 36(א) לתקנות דוחות תקופתיים ומידיים. במסגרת דוח מידי זה, יכלול כל פרט החשוב למשקיע לצורך הבנת הטעות המהותית, השלכותיה על הדוחות והשפעת תיקונה, ולרבות פרטים בדבר המועד בו נודע לראשונה לתאגיד על דבר קיומה, זיהוי כל התקופות אשר הדוחות הכספיים לגביהן כוללים טעות מהותית, תיאור תיקון הטעות, לרבות סכומי התיקון ואופן תיקון הדוחות הכספיים הכוללים טעות מהותית תוך פירוט לוח הזמנים לפרסומם. בהתאם להנחיה, הדוחות המתוקנים יפורסמו מחדש לא יאוחר מחלוף עשרה ימי עסקים מן המועד בו קמה החובה לפרסם דיווח מידי בדבר קיומה של הטעות המהותית. בנוסף, יכלול התאגיד במסגרת דוח הדירקטוריון המצורף לדוח התקופתי או הרבעוני בו בוצע תיקון הטעות המהותית, התייחסות של הדירקטוריון להצגה מחדש של הדוחות לרבות מסקנות הדירקטוריון והנהלת התאגיד בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי והגילוי, פירוט מנגנונים אותם החליט הדירקטוריון ליישם וכלים בהם החליט לנקוט בעקבות הטעות, בכדי למנוע הישנותן של טעויות בדיווח הכספי. הבנק למד את עיקרי ההוראות ונערך בהתאם.

חוק הבנקאות (תיקוני חקיקה), התשע"ב-2012

ביום 12 במארכ 2012 אישרה מליאת הכנסת בקריאה שנייה ושלישית את חוק הבנקאות (תיקוני חקיקה), התשע"ב-2012. החוק כולל תיקונים לחוק הבנקאות (רישוי) ולפקודת הבנקאות, וייעודו העיקרי הינו השלמת ההסדרים הקבועים בחוקים הנ"ל הנוגעים לאופן הצעת המועמדים לכהונה כדירקטורים בתאגיד בנקאי ללא גרעין שליטה, מינויים וכהונתם, וזאת במטרה למנוע שליטה בפועל בתאגיד בנקאי כאמור בלא קבלת היתר שליטה מבנק ישראל.

בנוסף, החוק כולל גם מספר תיקונים החלים על כלל התאגידים הבנקאיים שהינם חברות ציבוריות, כדוגמת האיסור על דירקטוריון התאגיד הבנקאי למנות דירקטורים לדירקטוריון. תיקונים נוספים נעשו אף בהליך ה-Fit & Proper.

הבנק, שהינו תאגיד בנקאי בעל גרעין שליטה וחברה ציבורית, ערוך לפעול בהתאם להוראות החוק החדשות.

יזמות חקיקה והסדרה:

הצעת חוק להעמקת גביית המסים והגברת האכיפה (תיקוני חקיקה והוראת שעה), התשע"ג-2012

הצעת חוק ממשלתית שפורסמה ברשומות ביום 5 לנובמבר 2012. בהצעת החוק מוצע, בין היתר, לתקן את חוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 כך שיתווספו לעבירות המקור המופיעות בו, גם עבירות מס עם יסוד נפשי של כוונה לפי חוקי המס השונים. בנוסף, מוצע לתקן את החוק כך שתתאפשר העברה ישירה של מידע מהרשות לאיסור הלבנת הון אל רשות המיסים. מטרת התיקון הינה לייעל ולהגביר את האכיפה ולצמצם את תופעת ההון השחור במדינת ישראל.

הבנק עוקב אחר התקדמות הליכי החקיקה בקשר עם הצעת חוק זו.

טיטת חוק להעמקת גביית המסים והגברת האכיפה (תיקוני חקיקה), התשע"ג-2012

טיטת חוק שפורסמה ביום 20 לספטמבר 2012 על-ידי משרד האוצר ואושרה בועדת השרים לענייני חקיקה ביום 14 לאוקטובר 2012. בטיטת החוק מוצע, בין היתר, לתקן את חוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 כך שיתווספו לעבירות המקור המופיעות בו, גם עבירות מס עם יסוד נפשי של כוונה לפי חוקי המס השונים. בנוסף, מוצע לתקן את החוק כך שתתאפשר העברה ישירה של מידע מהרשות לאיסור הלבנת הון אל רשות המיסים. מטרת התיקון הינה לייעל ולהגביר את האכיפה ולצמצם את תופעת ההון השחור במדינת ישראל. הבנק עוקב אחר גיבושה של טיטת החוק לקראת פרסומה של הצעת חוק ממשלתית בעקבותיה.

טיטת לתיקון כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות), התשס"ח-2008

בהמשך לדוח הביניים של הצוות להגברת התחרותיות במשק (ראה פרק "מגזרי פעילות" תת פרק "מגזר פרטי") פרסם המפקח על הבנקים, ב-22 באוגוסט 2012, טיטת לתיקון כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות), התשס"ח-2008. להלן עיקרי תוכנו של התיקון:

1. ביטול ושינוי עמלות שונות – כדוגמת, עמלה כרטיס מידע, עמלה כרטיס משיכת מזומן, עמלות טיפול באשראי ובביטחונות – העלאת הפטור מתקרה של 50,000 ש"ח לתקרה של 100,000 ש"ח, דמי ניהול לעסק קטן.

2. פעילות לקוחות בניירות ערך – תמחור דיפרנציאלי בגין פעילות בניירות ערך בערוצים שונים, ביטול עמלות המינימום בגין ניהול פיקדון ניירות ערך והרחבת הפיקוח על עמלת העברת פיקדון ניירות ערך להעברתו גם מחוץ למערכת הבנקאית.

3. תיקון ההגדרה של "אזרח ותיק" – נקבע, כי לצורך קבלת 4 פעולות פקיד בחודש במחיר של פעולה בערוץ ישיר, לא יהיה יותר צורך בהצגת תעודת אזרח ותיק. די בהגיע הלקוח לגיל הקבוע בחוק כדי לקבל את ההטבה.

4. פרסום תעריפון עמלות באתר האינטרנט של התאגיד הבנקאי – חלה חובה לפרסם בדף הבית של אתר הבנק קישור ישיר לתעריפוני העמלות שלו.

יובהר, כי נוסח סופי של הכללים האמורים יגובש לאחר השלמת הליך ההתייעצות של המפקח על הבנקים עם חברי הועדה המייעצת לענייני בנקאות ולאחר בחינת תגובות הגורמים אשר הגישו התייחסותם בכתב להמלצות דו"ח הביניים שפורסם בנושא עמלות.

אין אפשרות בשלב זה להעריך את השלכות התיקונים על הבנק.

עסקאות עם בעלי שליטה

א. לעניין הגדרת עסקה "חריגה" ועסקה "זניחה" ולעניין פירוט עסקאות שאינן חריגות - ראה פרק "עסקאות עם בעלי שליטה" בדוחות הכספיים לשנת 2011.

ב. פירוט עסקאות חריגות:

1. תיקון כתב ההתחייבות לשיפוי נושאי משרה בבנק ובחברות הבנות של הבנק ותיקון הוראות תקנון הבנק העוסקות בשיפוי וביטוח נושאי משרה - ביום 31 באוקטובר 2012 אישרה האסיפה הכללית של הבנק בהמשך לאישור ועדת הביקורת מיום 6 בספטמבר 2012 ולאחריו אישור דירקטוריון הבנק מיום 10 בספטמבר 2012 תיקון לנוסח כתב ההתחייבות לשיפוי נושאי משרה בבנק ובחברות הבנות של הבנק, ובכלל זה לדירקטורים שבעלי שליטה בבנק עשויים להיחשב כבעלי עניין אישי במתן התחייבות לשיפוי להם, שמכאן, כיהנו או יכהנו בבנק או בחברות בנות שלו. זאת, בין היתר, בעקבות תיקוני חקיקה שונים, ובכלל זה חוק החברות, תשנ"ט-1999, חוק ייעול הליכי אכיפה ברשות ניירות ערך (תיקוני חקיקה), התשע"א-2011, חוק ההגבלים העסקיים (תיקון מס' 13), התשע"ב-2012, חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981 וחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (להלן: "תיקוני החקיקה") וכן לעדכן את נספח האירועים המצורף לכתב ההתחייבות לשיפוי, וזאת בשים לב לשינויים ולהתפתחויות באופי ובהיקף הסיכונים המשפטיים החלים על הבנק וחברות הבת שלו (להלן: "תיקון כתב ההתחייבות לשיפוי" או "העסקה"). לבעלי השליטה ששמותיהם מפורטים להלן עניין אישי בעסקה או היה עניין אישי בעסקה בעת אישורה בהתאם למפורט להלן: מר ישעיהו לנדאו, ביחס לאישור תיקונים לכתב ההתחייבות לשיפוי עבור ה"ה ישעיהו לנדאו ויגאל לנדאו {ישעיהו לנדאו אחזקות (1993) בע"מ אשר מר ישעיהו לנדאו (אביו של מר יגאל לנדאו) הינו בעל השליטה בה, הינה חלק מגרעין השליטה בבנק} וזאת הואיל וההחלטה האמורה תחול לגבי בעל השליטה או קרובו שצוינו לעיל, בתוקף כהונתם כדירקטורים בבנק. הגב' רות מנור לעניין קבלת ההחלטה בדבר התיקונים לכתב ההתחייבות לשיפוי למר יצחק מנור שניהן כדירקטור בבנק עד ליום 10.8.11 {מר יצחק מנור הינו בעלה של הגב' רות מנור, השולטת יחד עם ד"ר יעל אלמוג, בנכסי דוד לובינסקי (אחזקות) 1993 בע"מ ונכסי שרודר בע"מ, הנמנות על בעלי השליטה בבנק}. כמו כן ולמען הזהירות, יצויין כי גב' רות מנור עשויה להיות בעלת עניין אישי גם בדבר התיקונים לכתב ההתחייבות לשיפוי לעו"ד יצחק זיסמן {עו"ד יצחק זיסמן הינו מיופה כחה של הגב' רות מנור לצורך הפעלת זכויות הצבעה או זכויות אחרות המוקנות לגב' רות מנור מכח שליטתה והחזקתה העקיפה במניות הבנק, כמתחייב ממכתבי המפקח על הבנקים מיום 10.8.2011 ומיום 2.8.2012 (ראו לעניין זה אסמכתא 2012-01-201465 מיום 5.8.12 והאסמכתאות המובאות שם)} כמו כן, ולמען הזהירות, יצויין כי לד"ר יעל אלמוג ו/או לנכסי דוד לובינסקי (אחזקות) 1993 בע"מ ו/או לנכסי שרודר בע"מ עשוי להיות עניין אישי בדבר התיקונים לכתב ההתחייבות לשיפוי למר חיים אלמוג המכהן כדירקטור בבנק מטעם ד"ר יעל אלמוג ו/או נכסי דוד לובינסקי (אחזקות) 1993 ונכסי שרודר בע"מ.

עובר לאישור תיקון כתב ההתחייבות לשיפוי אישרה ביום 31 באוקטובר 2012 האסיפה הכללית של הבנק (בהמשך לאישור ועדת הביקורת מיום 6 בספטמבר 2012 ולאחריו אישור דירקטוריון הבנק מיום 10 בספטמבר 2012) לתקן את תקנות 127 ו-129 בתקנון הבנק, בנושא שיפוי וביטוח נושאי משרה, וזאת בין היתר, לצורך התאמת נוסח התקנות האמורות לתיקוני החקיקה (להלן: "תיקון התקנון").

לפרטים נוספים בדבר תיקון כתב ההתחייבות לשיפוי ותיקון התקנון ראו דוח מידי על זימון אסיפה כללית מיום 11 בספטמבר 2012 (אסמכתא 2012-01-235350) ודוח מידי על תוצאות האסיפה מיום 31 באוקטובר 2012 (אסמכתא 2012-01-268728) ודיווח מידי על שינוי בתקנון הבנק מיום 1.11.2012 הכולל תיקונים שונים, ובין היתר, את התיקונים המפורטים לעיל (אסמכתא 2012-01-268998). לעניין סכום השיפוי לנושא משרה בבנק ראה פרק "עסקאות עם בעלי שליטה" בדוח הדירקטוריון לשנת 2011.

2. רכישת פוליסת ביטוח אחריות דירקטורים ונושאי משרה (D&O) בבנק ובחברות הבנות - ביום 31 באוקטובר 2012 אישרה האסיפה הכללית של הבנק, בהמשך לאישור ועדת הביקורת מיום 6 בספטמבר 2012 ולאחריו אישור דירקטוריון הבנק מיום 10 בספטמבר 2012, רכישת פוליסת ביטוח נושאי משרה בבנק ובחברות הבנות שלו (D&O) בגבולות אחריות של 100 מיליון דולר ארה"ב לאירוע ולתקופה, יחד עם רכישת פוליסת ביטוח בנקאית שגבולות האחריות במסגרתה הינם בסכום זהה לאירוע ולתקופה, וזאת לתקופה של 12 חודשים, החל מיום 15.9.12 ועד ליום 14.9.13. הפוליסות נרכשו אצל קונסורציום של מבטחים בלונדון, כאשר הפניקס חברה לביטוח בע"מ מעניקה לבנק "שירותי חזית" בגין הפוליסות. הפרמיה הכוללת ששילם הבנק בגין רכישת פוליסת נושאי המשרה (כולל התמורה בגין "שירותי החזית") הינה בסך כולל של כ-250,000 דולר ארה"ב, הפוליסה חלה בתנאים זהים הן לגבי נושאי משרה שהינם בעלי שליטה בבנק או קרוביהם (מר ישעיהו לנדאו- לעניין רכישת פוליסת הביטוח לה"ה ישעיהו לנדאו ויגאל לנדאו המכהנים כדירקטורים בבנק {ישעיהו לנדאו אחזקות (1993) בע"מ אשר מר ישעיהו לנדאו (אביו של מר יגאל לנדאו) הינו בעל השליטה בה, נמנית על בעלי השליטה בבנק} והגב' רות מנור לעניין רכישת פוליסת הביטוח לה"ה יצחק מנור שכהן כדירקטור בבנק עד ליום 10.8.11 {מר יצחק מנור הינו בעלה של הגב' רות מנור, השולטת יחד עם ד"ר יעל אלמוג, בנכסי דוד לובינסקי (אחזקות) 1993 בע"מ ונכסי שרודר בע"מ, הנמנות על בעלי השליטה בבנק} והן לגבי נושאי משרה אחרים בבנק. לפרטים נוספים בדבר העסקה ראו דוחות מיידים שפרסם הבנק ביום 10 בספטמבר 2012 (אסמכתא 2012-01-235236), דוח מידי על זימון אסיפה כללית מיום 11 בספטמבר 2012 (אסמכתא 2012-01-235350) ודוח מידי על תוצאות האסיפה מיום 31 באוקטובר 2012 (אסמכתא 2012-01-268728).

ג. לעניין פירוט עסקאות חריגות נוספות- ראה בפרק "עסקאות עם בעלי שליטה" בדוחות הכספיים לשנת 2011.

גילוי בדבר המבקר הפנימי

פרטים בדבר המבקר הפנימי, דרך מינוי, כפיפותו הארגונית, תוכנית עבודת הביקורת, עריכת הביקורת, הגישה למידע והערכת הדירקטוריון את פעילות המבקר הפנימי נכללו בדוח השנתי לשנת 2011 ולא חל בהם שינוי. מספר המשרות הממוצע לתשעת החודשים הראשונים של שנת 2012:

מבקר פנימי ראשי	1
עובדי ביקורת	18
מיקור חוץ	1

ביום 28 ביוני 2012 אישר דירקטוריון הבנק "כתב מינוי (צ'ארטר) הביקורת הפנימית", בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 307 של הפיקוח על הבנקים, במסגרתו עוגנו מעמדה וסמכויותיה של פונקציית הביקורת הפנימית בבנק ובחברות הבנות של הבנק.

הדירקטוריון

- ביום 31 באוקטובר 2012 אישרה האסיפה הכללית של הבנק את מינוי מחדש של עו"ד יצחק זיסמן כדירקטור בבנק.
- ביום 29 באוגוסט 2012 אישרה האסיפה הכללית של הבנק את הארכת כהונתו של מר גיורא מורג כדירקטור חיצוני בהתאם להוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין, וזאת עד ליום 29 באוקטובר 2015.
- ביום 29 בפברואר 2012 מונה מר יצחק זיסמן כחבר ועדת אשראים ליהלומנים וכחבר ועדה לנושא שכר ותעסוקה.
- ביום 29 בפברואר 2012 הוקמה מחדש ועדת התגמול של הדירקטוריון, כועדת אד הוק של הדירקטוריון שתפקידה וסמכויותיה הינם לבחון את נוסחת התגמול שאומצה על ידי הדירקטוריון והוחלה על השנים 2010, 2011 ולהמליץ לדירקטוריון על שינויים בנוסחה במידת הצורך לפני החלטה על השנים 2012 – 2013. בהתאם לסמכותה המליצה ועדת התגמול בחודש מרס 2012 על הארכת נוסחת התגמול כאמור (תכנית המענק למנהלים הבכירים בבנק, יו"ר הדירקטוריון, מנכ"ל הבנק, חברי הנהלת הבנק, היועצת המשפטית ומבקר הבנק), ועל החלטה לשנים 2012-2013, כמפורט בפרק הון אנושי ובכך סיימה את תפקידה.

למעט האמור לעיל, לא חל שינוי בהרכב הדירקטוריון ובוועדותיו לעומת הדוח הכספי השנתי של 2011.

במהלך תשעת החודשים הראשונים של השנה קיים הדירקטוריון 13 ישיבות במליאתו ו- 66 ישיבות של ועדות הדירקטוריון השונות.

בקורות ונהלים

בדוחות הכספיים השנתיים של 2011 פורטו בהרחבה הוראות בנק ישראל בקשר ליישום סעיפי 302 ו- 404 לחוק "Sarbanes Oxley" (להלן: "Sox"). כמו כן פורט אופן יישומם בבנק. במהלך המחצית הראשונה של שנת 2012 המשיך הבנק בעדכון ותחזוקה של הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי, כפי שנקבע בתכנית עבודה ייעודית לנושא ה- Sox לשנת 2012, אשר אושרה על ידי דירקטוריון הבנק.

הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי

הנהלת הבנק בשיתוף עם המנכ"ל והחשבונאית הראשית של הבנק, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, המנכ"ל והחשבונאית הראשית הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

שינויים בבקרה הפנימית

במהלך הרבעון המסתיים ביום 30 בספטמבר 2012 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי, אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

חיים פרייליכמן
מנהל כללי ראשי

זאב אבלס
יו"ר הדירקטוריון

תל אביב, 29 בנובמבר 2012.

נתונים נבחרים מהדוחות הכספיים המאוחדים (במיליוני ש"ח):

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר

שינוי	2011	2012	
			רווחיות
2.4%	491	503	הכנסות ריבית, נטו
	1	16	הוצאות בגין הפסדי אשראי
-0.6%	490	487	הכנסות ריבית נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
7.2%	237	254	הכנסות שאינן מריבית
-8.9%	236	215	מזה: עמלות
3.7%	572	593	הוצאות תפעוליות ואחרות
2.0%	98	100	רווח נקי
	6.8%	6.6%	תשואת הרווח הנקי על ההון ⁽¹⁾

30 בספטמבר 2012

שינוי	31 בדצמבר 2011	30 בספטמבר 2012	
			מאזן
-0.7%	22,868	22,714	אשראי לציבור, נטו
-27.4%	6,785	4,927	ניירות ערך
-6.7%	31,158	29,076	פקדונות הציבור
6.2%	1,986	2,109	סך ההון
-6.4%	38,915	36,405	סך כל המאזן
	%	%	יחסים פיננסיים
	5.10	5.79	הון לסך כל המאזן
			הוצאות תפעוליות ואחרות לסך כל ההכנסות (הכנסות ריבית נטו
	81.50	78.34	והכנסות שאינן מריבית)
	0.12	0.09	הוצאות בגין הפסדי אשראי מתוך האשראי לציבור, נטו ⁽¹⁾
	13.82	14.69	יחס הון כולל לרכיבי סיכון
	8.09	8.60	יחס הון ליבה לרכיבי סיכון

(1) על בסיס שנתי.

שיעורי הכנסה והוצאה לפי בסיסי הצמדה - מאוחד (1)

סכומים מדווחים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר *							
2011				2012			
שיעור הכנסה (הוצאה)		הכנסות	יתרה	שיעור הכנסה (הוצאה)		הכנסות	יתרה
ללא השפעת	כולל השפעת	(הוצאות)	ממוצעת (2)	ללא השפעת	כולל השפעת	(הוצאות)	ממוצעת (2)
נגזרים (3)	נגזרים (3)	מימון	במיליוני ש"ח	נגזרים (3)	נגזרים (3)	מימון	במיליוני ש"ח
%-ב	%-ב			%-ב	%-ב		
	4.45	277	25,305		3.68	242	26,674
		17	2,787			21	4,276
4.25		294	28,092	3.44		263	30,950
	(2.83)	(160)	22,833		(2.02)	(116)	23,145
		(24)	2,983			(33)	5,885
(2.88)		(184)	25,816	(2.07)		(149)	29,030
1.37	1.62			1.37	1.66		
	5.48	77	5,730		6.64	92	5,675
		27	133			7	291
7.29		104	5,863	6.80		99	5,966
	(5.23)	(58)	4,522		(7.04)	(76)	4,428
		(9)	769			(9)	660
(5.16)		(67)	5,291	(6.85)		(85)	5,088
2.13	0.25			(0.05)	(0.40)		
	38.69	462	5,422		4.83	59	4,978
		-	-			-	12
		** (63)	** 15,602			40	12,586
7.81		399	21,024	2.27		99	17,576
	(31.96)	(446)	6,213		(3.24)	(56)	7,003
		-	-			-	13
		** 39	** 14,928			(36)	10,685
(7.93)		(407)	21,141	(2.10)		(92)	17,701
(0.12)	6.73			0.17	1.59		

מטבע ישראלי לא צמוד

נכסים (4)
השפעת נגזרים (3)
סה"כ
התחייבויות
השפעת נגזרים (3)
סה"כ
פער ריבית

מטבע ישראלי צמוד למדד

נכסים (4)
השפעת נגזרים (3)
סה"כ
התחייבויות
השפעת נגזרים (3)
סה"כ
פער ריבית (7)

מטבע חוץ (5)

נכסים (4)
השפעת נגזרים (3)
נגזרים מגדרים
נגזרים משובצים ו-ALM
סה"כ
התחייבויות
השפעת נגזרים (3)
נגזרים מגדרים
נגזרים משובצים ו-ALM
סה"כ
פער ריבית (7)

מטבע חוץ - נומינלי ב- \$ ארה"ב (5)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר *							
2011				2012			
שיעור הכנסה (הוצאה)		הכנסות	יתרה	שיעור הכנסה (הוצאה)		הכנסות	יתרה
ללא השפעת	כולל השפעת	(הוצאות)	ממוצעת (2)	ללא השפעת	כולל השפעת	(הוצאות)	ממוצעת (2)
נגזרים (3)	נגזרים (3)	מימון	במיליוני \$	נגזרים (3)	נגזרים (3)	מימון	במיליוני \$
%-ב	%-ב			%-ב	%-ב		
	2.84	11	1,567		3.23	10	1,255
		-	-			-	3
		** 13	** 4,499			14	3,160
1.59		24	6,066	2.19		24	4,418
	(0.90)	(4)	1,793		(0.68)	(3)	1,759
		-	-			-	3
		** (40)	** 4,305			(16)	2,812
(2.92)		(44)	6,098	(1.67)		(19)	4,574
(1.33)	1.94			0.52	2.55		

מטבע חוץ (5)

נכסים (4)
השפעת נגזרים (3)
נגזרים מגדרים
נגזרים משובצים ו-ALM
סה"כ
התחייבויות
השפעת נגזרים (3)
נגזרים מגדרים
נגזרים משובצים ו-ALM
סה"כ
פער ריבית

הערה: נתונים מלאים על שיעורי הכנסה והוצאה בכל מגזר, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.

(1) הנתונים בלוח זה ניתנים לפני ולאחר השפעת מכשירים נגזרים (לרבות השפעות חוץ מאזניות של מכשירים נגזרים).
(2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות, פרט למגזר מטבע ישראלי לא צמוד בו מחושבת היתרה הממוצעת על בסיס נתונים יומיים, ולפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשה להפסדי אשראי.

(3) מכשירים נגזרים מגדרים (למעט אופציות), נגזרים משובצים שהופרדו ונגזרים (ALM) המהווים חלק ממערך ניהול נכסים והתחייבויות של הבנק.

(4) א. מהיתרה הממוצעת של הנכסים נוכתה/נוספה היתרה הממוצעת של רווחים/הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב.

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2012 במגזר הלא צמוד נוכה סך של 6.5 מיליוני ש"ח, במגזר הצמוד מדד נוסף סך של 29.2 מיליוני ש"ח, ובמגזר מטבע חוץ נוכה סך של 19.9 מיליוני ש"ח. (לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2011 במגזר הלא צמוד נוסף סך של 12 מיליוני ש"ח, במגזר הצמוד מדד נוכה סך של 13.7 מיליוני ש"ח ובמגזר מטבע חוץ נוכה סך של 13.5 מיליוני ש"ח).
ב. למעט מכשירים נגזרים.

(5) לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
(6) יתרות מאזניות ממוצעות של מכשירים נגזרים (לא כולל יתרות חוץ מאזניות ממוצעות של מכשירים נגזרים).
(7) התנדויות נובעת בעיקרה מהשפעת מכשירים פיננסיים נגזרים על פי שוים הוגן.

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר *

2011				2012			
שיעור הכנסה (הוצאה)		הכנסות	יתרה	שיעור הכנסה (הוצאה)		הכנסות	יתרה
כולל השפעת נגזרים (3)	ללא השפעת נגזרים	(הוצאות) מימון	ממוצעת (2)	כולל השפעת נגזרים (3)	ללא השפעת נגזרים	(הוצאות) מימון	ממוצעת (2)
ב-%	ב-%		במיליוני ש"ח	ב-%	ב-%		במיליוני ש"ח
	9.26	816	36,457		4.28	393	37,327
		-	-			-	12
		(19)	18,522			68	17,153
5.93		797	54,979	3.43		461	54,492
	(8.15)	(664)	33,568		(2.90)	(248)	34,576
		-	-			-	13
		6	18,680			(78)	17,230
(5.13)		(658)	52,248	(2.54)		(326)	51,819
<u>0.80</u>	<u>1.11</u>	<u>139</u>		<u>0.89</u>	<u>1.38</u>	<u>135</u>	

סך הכל
 נכסים כספיים שהניבו הכנסות מימון (4)
 השפעת נגזרים (3)
 נגזרים מגדרים
 נגזרים משובצים ו-ALM
 סה"כ נכסים
 התחייבויות כספיות שגרמו הוצאות מימון
 השפעת נגזרים (3)
 נגזרים מגדרים
 נגזרים משובצים ו-ALM
 סה"כ התחייבויות
 פער ריבית

36,457	37,327
493	452
11	1,123
(305)	(290)
<u>36,656</u>	<u>38,612</u>
33,568	34,576
654	551
1,010	1,955
<u>35,232</u>	<u>37,082</u>
1,424	1,530
718	741
199	213
<u>1,943</u>	<u>2,058</u>

סך הכל
 נכסים כספיים שהניבו הכנסות מימון (4)
 נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים (6)
 נכסים כספיים אחרים
 הפרשה להפסדי אשראי
 סך כל הנכסים הכספיים
סך הכל
 התחייבויות כספיות שגרמו הוצאות מימון
 התחייבויות הנובעות ממכשירים נגזרים (6)
 התחייבויות כספיות אחרות
 סך כל ההתחייבויות הכספיות
 סך הכל עודף נכסים כספיים
 על התחייבויות כספיות
 נכסים לא כספיים
 התחייבויות לא כספיות
 סך כל האמצעים ההוניים

* מתכונת הצגת שיעורי הכנסה הוצאה לא הותאמה ליישום לראשונה של ההוראה בדבר המתכונת החדשה של דוח רווח והפסד ולפיכך אינה כוללת את הסיווגים מחדש. חלק מהנתונים אינם ברי השוואה לנתוני דוח רווח והפסד ולביאורים 9 ו-10.
 ** סווג מחדש, ראה באור 4.ד.1.

תוספת א' (המשך)

שיעורי הכנסה והוצאה לפי בסיסי הצמדה - מאוחד (1)

סכומים מדווחים

* לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר

2011				2012				
שיעור הכנסה (הוצאה)		הכנסות	יתרה	שיעור הכנסה (הוצאה)		הכנסות	יתרה	
כולל השפעת נגזרים (3)	ללא השפעת נגזרים	(הוצאות) מימון	ממוצעת (2)	כולל השפעת נגזרים (3)	ללא השפעת נגזרים	(הוצאות) מימון	ממוצעת (2)	
ב-%	ב-%		במיליוני ש"ח	ב-%	ב-%		במיליוני ש"ח	
	4.08	752	24,715		3.79	753	26,581	מטבע ישראלי לא צמוד
		53	2,613			79	4,703	נכסים (4)
3.95		805	27,328	3.56		832	31,284	השפעת נגזרים (3)
	(2.48)	(412)	22,254		(2.23)	(393)	23,525	סה"כ
		(59)	2,798			(107)	6,041	התחייבויות
(2.51)		(471)	25,052	(2.26)		(500)	29,566	השפעת נגזרים (3)
1.44	1.60			1.30	1.56			סה"כ
								פער ריבית
	6.60	269	5,478		6.04	252	5,608	מטבע ישראלי צמוד למדד
		47	201			18	273	נכסים (4)
7.49		316	5,679	6.17		270	5,881	השפעת נגזרים (3)
	(6.15)	(197)	4,306		(5.85)	(195)	4,477	סה"כ
		(43)	866			(19)	619	התחייבויות
(6.23)		(240)	5,172	(5.64)		(214)	5,096	השפעת נגזרים (3)
1.26	0.45			0.53	0.19			סה"כ
								פער ריבית (7)
	10.63	431	5,478		6.44	248	5,177	מטבע חוץ (5)
		-	-			-	9	נכסים (4)
		** 165	** 13,863			252	12,702	השפעת נגזרים: (3)
4.13		596	19,341	3.74		500	17,888	נגזרים מגדרים
	(8.45)	(399)	6,360		(4.86)	(248)	6,851	נגזרים משובצים ו-ALM
		-	-			-	10	סה"כ
		** (152)	** 13,177			(208)	10,949	התחייבויות
(3.78)		(551)	19,537	(3.43)		(456)	17,810	השפעת נגזרים: (3)
0.35	2.18			0.31	1.58			נגזרים מגדרים
								נגזרים משובצים ו-ALM
								סה"כ
								פער ריבית (7)

מטבע חוץ - נומינלי ב- \$ ארה"ב (5)

* לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר

2011				2012				
שיעור הכנסה (הוצאה)		הכנסות	יתרה	שיעור הכנסה (הוצאה)		הכנסות	יתרה	
כולל השפעת נגזרים (3)	ללא השפעת נגזרים	(הוצאות) מימון	ממוצעת (2)	כולל השפעת נגזרים (3)	ללא השפעת נגזרים	(הוצאות) מימון	ממוצעת (2)	
ב-%	ב-%		במיליוני \$	ב-%	ב-%		במיליוני \$	
	2.65	31	1,564		3.46	35	1,353	מטבע חוץ (5)
		-	-			-	2	נכסים (4)
		** 34	** 3,949			36	3,303	השפעת נגזרים: (3)
1.58		65	5,513	2.04		71	4,658	נגזרים מגדרים
	(0.74)	(10)	1,813		(0.75)	(10)	1,782	נגזרים משובצים ו-ALM
		-	-			-	3	סה"כ
		** (43)	** 3,754			(46)	2,847	התחייבויות
(1.27)		(53)	5,567	(1.62)		(56)	4,632	השפעת נגזרים: (3)
0.31	1.91			0.42	2.71			נגזרים מגדרים
								נגזרים משובצים ו-ALM
								סה"כ
								פער ריבית

הערה: נתונים מלאים על שיעורי הכנסה והוצאה בכל מגזר, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.

- הנתונים בלוח זה ניתנים לפני ולאחר השפעת מכשירים נגזרים (לרבות השפעות חוץ מאזניות של מכשירים נגזרים).
- על בסיס יתרות פתיחה חודשיות, פרט למגזר מטבע ישראלי לא צמוד בו מחושבת היתרה הממוצעת על בסיס נתונים יומיים, ולפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשה להפסדי אשראי.
- מכשירים נגזרים מגדרים (למעט אופציות), נגזרים משובצים שהופרדו ונגזרים (ALM) המהווים חלק ממערך ניהול נכסים והתחייבויות של הבנק.
- א. מהיתרה הממוצעת של הנכסים נוכתה/נוספה היתרה הממוצעת של רווחים/הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב.
ב. בתקופה שנסיימה ביום 30 בספטמבר 2012 במגזר הלא צמוד נוכה סך של 6.4 מיליוני ש"ח, במגזר הצמוד מדד נוסף סך של 10.6 מיליוני ש"ח, ובמגזר מטבע חוץ נוכה סך של 16.8 מיליוני ש"ח. (לתשעה חודשים שנסיימו ביום 30 בספטמבר 2011 במגזר הלא צמוד נוסף סך של 4.1 מיליוני ש"ח, במגזר הצמוד מדד נוכה סך של 41.5 מיליוני ש"ח ובמגזר מטבע חוץ נוכה סך של 10.4 מיליוני ש"ח).
ג. למעט מכשירים נגזרים.
- לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
- יתרות מאזניות ממוצעות של מכשירים נגזרים (לא כולל יתרות חוץ מאזניות ממוצעות של מכשירים נגזרים).
- התנדויות נובעת בעיקרה מהשפעת מכשירים פיננסיים נגזרים על פי שווים ההוגן.

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר *

2011				2012			
שיעור הכנסה (הוצאה)		הכנסות (הוצאות) מימון	יתרה ממוזעת (2) במיליוני ש"ח	שיעור הכנסה (הוצאה)		הכנסות (הוצאות) מימון	יתרה ממוזעת (2) במיליוני ש"ח
כולל השפעת נגזרים (3) ב-%	ללא השפעת נגזרים ב-%			כולל השפעת נגזרים (3) ב-%	ללא השפעת נגזרים ב-%		
	5.46	1,452	35,671		4.50	1,253	37,366
		-	-			-	9
		265	16,677			349	17,678
4.40		1,717	52,348	3.90		1,602	55,053
	(4.10)	(1,008)	32,920		(3.21)	(836)	34,853
		-	-			-	10
		(254)	16,841			(334)	17,609
(3.40)		(1,262)	49,761	(2.98)		(1,170)	52,472
<u>1.00</u>	<u>1.36</u>	<u>455</u>		<u>0.92</u>	<u>1.29</u>	<u>432</u>	

סך הכל
 נכסים כספיים שהניבו הכנסות מימון (4)
 השפעת נגזרים (3)
 נגזרים מגדרים
 נגזרים משובצים ו-ALM
 סה"כ נכסים
 התחייבויות כספיות שגרמו הוצאות מימון
 השפעת נגזרים (3)
 נגזרים מגדרים
 נגזרים משובצים ו-ALM
 סה"כ התחייבויות
 פער ריבית

סך הכל
 נכסים כספיים שהניבו הכנסות מימון (4)
 נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים (6)
 נכסים כספיים אחרים
 הפרשה להפסדי אשראי
 סך כל הנכסים הכספיים

סך הכל
 התחייבויות כספיות שגרמו הוצאות מימון
 התחייבויות הנובעות ממכשירים נגזרים (6)
 התחייבויות כספיות אחרות
 סך כל ההתחייבויות הכספיות
 סך הכל עודף נכסים כספיים על התחייבויות כספיות
 נכסים לא כספיים
 התחייבויות לא כספיות
 סך כל האמצעים ההוניים

* מתכונת הצגת שיעורי הכנסה הוצאה לא הותאמה ליישום לראשונה של ההוראה בדבר המתכונת החדשה של דוח רווח והפסד ולפיכך אינה כוללת את הסיווגים מחדש. חלק מהנתונים אינם ברי השוואה לנתוני דוח רווח והפסד ולביאורים 9 ו-10.
 ** סווג מחדש, ראה באור 4.ד.1.

תוספת ג'

סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק - מאוחד

סכומים מדווחים

ליום 30 בספטמבר 2012

סיכון אשראי ציבור

הפסדי אשראי (4)

יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	מחיקות השבונות ונטו	הואות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	בסיכון אשראי לציבור נכלל:			סיכון אשראי כולל לציבור	סיכון אשראי חוץ מאזני (2)	סיכון אשראי חוץ מאזני (1)	סיכון אשראי כולל
			אשראי ליצבור	פגום	סיכון אשראי בעייתי (3)				
1	-	* -	* -	* -	245	61	184	תקלות	
60	10	(11)	39	97	3,049	1,330	1,719	תעשייה	
21	10	6	19	52	2,162	964	1,198	יהלומים	
88	(3)	* -	87	369	8,549	4,731	3,818	בינוי ונדל"י (7)	
* -	* -	* -	* -	* -	319	59	260	חשמל ומים	
15	(5)	1	2	35	2,625	755	1,870	מסחר	
21	* -	2	80	83	358	47	311	בתי מלון, שרותי הארחה ואוכל	
1	2	(1)	8	11	321	102	219	תחבורה ואחסנה	
3	* -	2	5	28	399	97	302	תקשורת ושרותי מחשב	
40	* -	12	351	382	4,757	961	3,796	שרותים פיננסיים	
11	* -	1	5	39	1,532	260	1,272	שרותים ציבוריים וקהילתיים	
3	* -	* -	* -	10	722	260	462	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	
37	* -	* -	* -	65	6,788	150	6,638	אנשים פרטיים - אחר	
14	3	4	4	10	3,344	1,343	2,001		
315	17	16	600	1,181	35,170	11,120	24,050	סך הכל בגין פעילות לווים בארץ	
-	-	-	-	-	20	3	17	בגין פעילות לווים בחו"ל	
315	17	16	600	1,181	35,190	11,123	24,067	סך הכל כללי	
-	-	-	2	2	101	-	101	סיכון אשראי שנוכלל בענפי המשק השונים:	
-	-	-	-	-	202	20	182	תנועות התיישבות (5) רשויות מקומיות (6)	

* סכומים נמוכים מ-500 אלפי ש"ח.

(1) אשראי לציבור, כולל השקעות באגרות חוב של הציבור בסך 857 מיליוני ש"ח ונכסים אחרים בגין מנשרים נגדם הציבור בסך 231 מיליוני ש"ח.

(2) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מברלוח החבות של לווה.

(3) סיכון אשראי מאזני וחוזי מאזני בגין הציבור שהינו פגום. תוחות או הושגמה מיוחדת, לרבות סיכון אשראי בגין הלוואות לדיור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

מזה: סיכון אשראי חוזי מאזני בעייתי בסך 179 מיליוני ש"ח.

(4) כולל בגין מכשירי אשראי חוזי מאזניים (מוציאים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").

(5) קיבוצים ומושבים, ארמונים איזוריים ומאגידים שבשליטת תנועות התיישבות.

(6) לרבות תאגידים בשליטתם.

(7) כולל הלוואות לדיור שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בדיקה בגין סיכון אשראי מאזני בסך 530 מיליוני ש"ח ובגין סיכון אשראי חוזי מאזני בסך 1,164 מיליוני ש"ח.

סיכון אשראי מאזני וחוזי מאזני, סיכון אשראי מסחרי בעייתי ואשראי לציבור פגום מוצגים לפני השפעת להפרשה להפסדי אשראי, ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ועל קבוצת לווים.

תוספת ג' (המשך)

סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק - מאוחד

סכומים מדווחים

ליום 30 בספטמבר 2011

סיכון אשראי ציבור

יתרת הפרשה להפסדי אשראי	מחיקות השבונאות נטו	הואות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	בסיכון אשראי לציבור נכלל:			סיכון אשראי כולל לציבור	סיכון אשראי מאזני (1)	סיכון אשראי מאזני (2)	סיכון אשראי מאזני (3)
			אשראי	ליצבור	פגום				
1	*	-	-	-	-	230	71	159	תקל אואת
92	22	2	81	142	3,105	1,243	1,862	תעשייה	
22	5	3	25	42	2,229	855	1,374	יהלומים	
79	7	9	87	202	8,888	5,150	3,738	בינוי ונדל"י (7)	
*	-	-	-	-	308	65	243	חשמל ומים	
10	(1)	(1)	5	11	2,445	718	1,727	מסחר	
21	1	(5)	3	88	393	42	351	בתי מלון, שרותי הארחה ואוכל	
3	-	*	5	5	468	106	362	תחבורה ואחסנה	
1	*	(1)	5	12	405	166	239	תקשורת ושרותי מחשב	
24	(4)	(12)	316	344	6,604	1,765	4,839	שרותים פיננסיים	
3	1	*	9	12	1,390	325	1,065	שרותים עסקיים אחרים	
1	-	*	1	1	745	307	438	שרותים ציבוריים וקהילתיים	
41	3	(1)	-	64	6,500	303	6,197	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	
13	8	7	8	17	3,168	1,282	1,886	אנשים פרטיים - אחר	
311	42	1	545	940	36,878	12,398	24,480	סך הכל בגין פעילות לווים בארץ	
-	-	-	-	-	46	12	34	בגין פעילות לווים בחו"ל	
311	42	1	545	940	36,924	12,410	24,514	סך הכל כללי	

במיליוני ש"ח

סיכון אשראי שנוכלל בענפי המשק השונים: (5) תנועות התיישבות (6) רשויות מקומיות (6) סכומים נמוכים מ- 500 אלפי ש"ח. *

(1) אשראי לציבור, כולל השקעות באגרות חוב של הציבור בסך 834 מיליוני ש"ח ונכסים אחרים בגין מנשרים נגזרים כנגד הציבור בסך 585 מיליוני ש"ח.

(2) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות החבות של לווה.

(3) סיכון אשראי מאזני וחוזי מאזני בגין הציבור שהינו פגום. נחת או בהשגחה מיוחדת, לרבות סיכון אשראי בגין הלוואות לדיור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

(4) מזד: סיכון אשראי חוץ מאזני בעייתי בסך 75 מיליוני ש"ח.

(5) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").

(6) קיבוצים ומושבים. ארמונים איזריים וארציים שבשליטת תנועות ההתיישבות.

(7) לרבות תאגידים בשל טתם.

(8) כולל הלוואות לדיור שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי ברייה בגין סיכון אשראי מאזני בסך 482 מיליוני ש"ח ובגין סיכון אשראי חוץ מאזני בסך 1,298 מיליוני ש"ח.

(9) סיכון אשראי מאזני וחוזי מאזני. סיכון אשראי בעייתי ואשראי לציבור פגום מוגזים לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי, ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

תוספת ג' (המשך)

סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק - מאוחז

סכומים מדווחים

ליום 31 בדצמבר 2011

סיכון אשראי ציבור

יתרת הפרשה להפסדי אשראי	מחיקות השבונאות נטו	הפסדי אשראי (הכנסות)	הואות בגין הפסדי אשראי	בסיכון אשראי לציבור נכלל:			סיכון אשראי כולל לציבור	סיכון אשראי מאזני (1)	סיכון אשראי מאזני (2)	סיכון אשראי מאזני (3)
				אשראי פגום	אשראי	אשראי				

במיליוני ש"ח

1	*	-	-	-	-	235	52	183	תקלות
82	38	7	65	166	2,954	1,124	1,830	תעשייה	
22	8	2	27	94	2,335	1,057	1,278	יהלומים	
86	9	17	74	200	8,337	4,464	3,873	בינוי ונדל"ן (7)	
-	-	-	-	-	264	80	184	חשמל ומים	
10	(3)	(2)	6	12	2,481	778	1,703	מסחר	
19	*	(7)	1	79	339	21	318	בתי מלון, שרותי הארחה ואוכל	
4	-	1	5	15	442	67	375	תחבורה ואחסנה	
1	*	-	4	30	452	221	231	תקשורת ושרותי מחשב	
33	(1)	*	325	378	6,011	1,056	4,955	שרותים פיננסיים	
3	*	-	6	12	1,454	375	1,079	שרותים עסקיים אחרים	
3	-	-	3	11	683	254	429	שרותים ציבוריים וקהילתיים	
39	3	*	1	61	6,489	241	6,248	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	
13	9	6	10	18	3,329	1,455	1,874	אנשים פרטיים - אחר	
316	63	27	524	1,076	35,805	11,245	24,560	סך הכל בגין פעילות לווים בארץ	
-	-	-	-	-	29	3	26	בגין פעילות לווים בחו"ל	
316	63	27	524	1,076	35,834	11,248	24,586	סך הכל כללי	

סיכון אשראי שונקלל בענפי המשק השונים:

-	-	-	-	-	96	-	96	תנועות התיישבות (5)
-	-	-	-	-	214	26	188	רשויות מקומיות (6)

* סכומים נמוכים מ-500 אלפי ש"ח.

- (1) אשראי לציבור, כולל השקעות באגרות חוב של הציבור בסך 806 מיליוני ש"ח ונכסים אחרים בגין מנשרים נגזרים כנגד הציבור בסך 640 מיליוני ש"ח.
- (2) סיכון אשראי ממכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות החבות של לווה.
- (3) סיכון אשראי מאזני וחוזי מאזני בגין הציבור שהינו פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות סיכון אשראי בגין הלוואות לדיור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (4) מזד: סיכון אשראי חוץ מאזני בעייתי בסך 107 מיליוני ש"ח.
- (5) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן במסעף "התחייבויות אחרות").
- (6) קבוצים מושגבים, ארמונים איזורים ואמצעים שבשליטת תנועות ההתיישבות.
- (7) לרבות תאגידים בשליטתם.

סיכון אשראי מאזני וחוזי מאזני, סיכון אשראי מסחר בעייתי ואשראי לציבור פגום מוגים לפני השפעת להפרשה להפסדי אשראי, ולפני השפעת בטחונות המתירים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

תוספת ד'

חשיפות למדיניות זרות - מאוחד (1)

(6)

א. מידע בדבר סך כל החשיפות למדיניות זרות ונדבר חשיפות למדיניות סך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך נכסי המאזן המאוחד או מעל 20% מהון. לפי הנמון

ליום 30 בספטמבר 2012

סכומים מדוחים

חשיפה מאזנית מעבר לגבול	חשיפה חוץ מאזנית (2),(4)				חשיפה מאזנית של השליחות של התאגיד				חשיפה מאזנית מעבר לגבול					
	מדינה	חובות	סיכונים	סך כל	חשיפה מאזנית	נטו לאחר ניכוי	ניכוי בגין	ניכוי ניכוי	חשיפה מאזנית	לפני ניכוי	החייבויות	מקומיות	לאחרים	לבנקים
108	565	-	132	*	-	673	-	-	162	511	-	-	-	ארה"ב
4	3	-	3	-	-	7	-	-	7	*	-	-	-	איטליה (7),(8)
453	709	-	273	9	-	1,162	-	-	560	602	-	-	-	אחרות (7)
565	1,277	-	408	9	-	1,842	-	-	729	1,113	-	-	-	סך כל החשיפות למדיניות זרות
18	35	-	58	1	-	53	-	-	50	3	-	-	-	סך החשיפות למדיניות LDC

שורת "סך הכל מדינות LDC" כוללת את סך החשיפה למדיניות הממודרות כמדינות פחות מפותחות (LDC) בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 315 בדבר "הפרשה נוספת לחובות מסופקים", הסכום נכלל בשורת "אחרות" בטבלה לעיל. ראה הערה (5) להלן.

חשיפה למדינה זרה כוללת חשיפה מאזנית מעבר לגבול וחשיפה מאזנית של השליחות של התאגיד הבנקאי. חשיפה מאזנית מעבר לגבול כוללת חשיפה מאזנית של משדרי התאגיד הבנקאי בישראל לתושבי המדינה הזרה וחשיפה מאזנית של השליחות בחו"ל של התאגיד הבנקאי לתושבי המדינה הזרה. חשיפה מאזנית של השליחות באותה מדינה זרה. חשיפה מאזנית של השליחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים כוללת חשיפה מאזנית של השליחות של התאגיד הבנקאי באותה מדינה זרה לתושביה, בניכוי החייבויות אותן השליחות (הניכוי מבוצע עד לגובה החשיפה).

- (1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות ובטחונות נזילים.
- (2) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלת חבות של לווה.
- (3) ממשלות, מוסדות רשמיים ובנקים מרכזיים.
- (4) סיכון אשראי מאזני וחוזי מאזני, סיכון אשראי מסחרי בעייתי וחובות פנומים מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי, ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות לווה ושל קבוצת ליוויים.
- (5) היות ועל פי כללי ההוראה הסיכון מסווג על פי חשבונות, נכללו בסכום זה חברות ישראליות אשר הערבים לחוב (במקרה זה הם גם הבעלים) הינם בעלי דרכון ממדינות אלה.
- (6) לגבי מדינות LDC, הבנק אינו מסתמך רק על ערבות זו אלא בעיקר על בטחונות אחרים כולל בטחונות שאינם נזילים, הבנק אינו נותן באופן ישיר אשראי או מממן פרייזיקטים של מדינות LDC.
- (7) חוץ מהדרתו בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 202 בדבר "מדידה והלמות החוץ-רביב החוץ".
- (8) על פי הוראות המפקח על הבנקים, לאור התפתחויות האחרונות בשווקים, נדרש לגלות בשורה נפרדת חשיפה למדינות פורטוגל, אירלנד, איטליה, יוון וספרד.
- (9) ליום 30 בספטמבר 2012 אין לבנק חשיפה למדינות: פורטוגל, אירלנד, יוון וספרד.
- (10) היות ועל פי כללי ההוראה הסיכון מסווג על פי חשבונות, סכומים אלו נובעים מלווים אשר הערבים לחוב (במקרה זה הם גם הבעלים) הינם בעלי דרכון איטלקי.
- (11) הבנק אינו מסתמך רק על ערבות זו אלא בעיקר על בטחונות אחרים כולל בטחונות שאינם נזילים, הבנק אינו נותן באופן ישיר אשראי או מממן פרייזיקטים של מדינות PIGS.

* סכומים נמוכים מ-500 אלפי ש"ח.

תוספת ד' (המשך)

חשיפות למדיניות זרות - מאוחד (1)

(6)

א. מידע בדבר סך כל החשיפות למדיניות זרות ובדבר חשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך נכסי המאוזן המאוחד או מעל 20% מההון, לפי הנמון

ליום 31 בדצמבר 2011

סכומים מדווחים

חשיפה חוץ מאזנית (2),(4)		חשיפה מאזנית (4)		חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד		חשיפה מאזנית של שלוחות זרה לתושבים מקומיים		חשיפה מאזנית לגבול	
חשיפה מאזנית מעבר לגבול	מזה:	סך חשיפה	סיכון אשראי	חובות	סיכון	סך כל	חשיפה מאזנית	חשיפה מאזנית	חשיפה מאזנית מעבר לגבול
שנה	שנה	מאזנית	מאזנית	מאזנית	מאזנית	מאזנית	מאזנית	מאזנית	מאזנית
119	520	-	259	-	-	639	-	-	91
15	497	-	21	-	-	512	-	-	92
7	1	-	2	-	-	8	-	-	8
507	596	-	267	5	5	1,103	-	-	552
648	1,614	-	549	5	5	2,262	-	-	743
20	41	-	115	-	*	61	-	-	53 (6)
במיליוני ש"ח									

שורת "סך הכל מדינות LDC" כוללת את סך החשיפה למדיניות המאוחדות כמדינות פחות מפותחות (LDC) בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 315 בדבר "הפרשה נספח לחובות מסופקים"; הסכום נכלל בשורת "אחרות" בטבלה לעיל. ראה הערה (5) להלן.

חשיפה למדינה זרה כוללת חשיפה מאזנית מעבר לגבול וחשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים. חשיפה מאזנית מעבר לגבול כוללת חשיפה מאזנית של משד"ד התאגיד הבנקאי בישראל לתושבי המדינה הזרה וחשיפה מאזנית של שלוחות בח"ל של התאגיד הבנקאי לתושבי המדינה הזרה. למעט החשיפה המאזנית של שלוחות באותה מדינה זרה. חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים כוללת חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי באותה מדינה זרה לתושביה, בנימי החייביויות אותו שלוחות (הניכו מבוצע עד לגובה החשיפה).

- (1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערביויות ובטחונות גדילים.
- (2) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לאורך מגבלת חבות של לווה.
- (3) ממשלות, מוסדות רשמיים ובנקים מרכזיים.
- (4) סיכון אשראי מאזני וחוזי מאזני, סיכון אשראי מסחרי בעייתי וחובות פנומים מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסד אשראי, ולפני השפעת בטחונות המותרים ליכוי לאורך חבות לווה ושל קבוצת לווים.
- (5) היות ועל פי כללי ההוראה הסיכון מסווג על פי תושבות הערב נכלל בסכום זה חברות ישראליות אשר הערבים לחוב (במקרה זה הם גם הבעלים) הינם בעלי דרכון איטלקי. לגבי מדינות LDC, הבנק אינו מסתמך רק על ערבות זו אלא בעיקר על בטחונות אחרים כולל בטחונות שאינם גדילים. הבנק אינו נותן באופן ישיר אשראי או מממן פרויקטים של מדינות LDC.
- (6) חוץ מהגדרתו בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 202 בדבר "מדידה והלמות החוץ-ריב" ההיו".
- (7) על פי הוראות המפקח על הבנקים, לאור ההתפתחויות האחרונות בשווקים, נדרש לגלות בשורה נפרדת חשיפה למדינות פורטוגל, אירלנד, איטליה, יוון וספרד.
- (8) היות ועל פי כללי ההוראה הסיכון מסווג על פי תושבות הערב נכלל בסכום זה חברות ישראליות אשר הערבים לחוב (במקרה זה הם גם הבעלים) הינם בעלי דרכון איטלקי. הבנק אינו מסתמך על ערבות זו אלא בעיקר על בטחונות אחרים כולל בטחונות שאינם גדילים. הבנק אינו נותן באופן ישיר אשראי או מממן פרויקטים של מדינות OIIS.
- * סכומים נמוכים מ-500 אלפי ש"ח.

תוספת ד' (המשך)

חשיפות למדיניות זרות - מאוחד

סכומים מדווחים

ב. מידע בדבר מדיניות שטח החשיפה לכל אחת מהן הינו בין 0.75% לבין 1% מפר הנכסים במאוחד או בין 15% לבין 20% מההון לפי הנמון⁽⁹⁾

ליום 30 בספטמבר 2012:
אין לבנק חשיפה.

ליום 30 בספטמבר 2011:

מדיניות החשיפה: בריטניה וצרפת

סך החשיפה המאזנית המצרפית בחלק זה הינו 341 מיליון ש"ח ו- 302 מיליון ש"ח, בהתאמה.

ליום 31 בדצמבר 2011:

מדיניות החשיפה: בריטניה

סך החשיפה המאזנית המצרפית בחלק זה הינו 301 מיליון ש"ח (מזה סך של 251 מיליון ש"ח לבנקים).

ג. מידע בדבר חשיפה מאזנית למדיניות זרות עם בעיות נזילות (4):

יתרות מאזניות		לשנת סנטימטר		לשנת סנטימטר		לשנת סנטימטר		לשנת סנטימטר	
		ליום 31 בדצמבר 2011		ליום 30 בספטמבר 2011		ליום 31 בדצמבר 2011		ליום 30 בספטמבר 2011	
סכום חשיפה	טורקיה	הודו	טורקיה	הודו	טורקיה	הודו	טורקיה	הודו	טורקיה
סכום חשיפה בסוף תקופת הדיווח	3	41	2	59	3	41	2	59	3
שינויים אחרים	1	*	-	(27)	*	-	*	-	(27)
שינויים נטו בסכום החשיפה לזמן קצר	-	(23)	*	15	-	1	*	13	(3)
סכום חשיפה בתחילת תקופת הדיווח	2	64	2	71	2	42	2	48	48
סכום חשיפה בסוף תקופת הדיווח	2	41	2	59	3	41	2	59	42

במסגרת הגילוי האמור נכללו מדיניות העונות על הקריטריונים המפורטים להלן:

- (1) מדיניות שקיבלו סיוע מקרן המטבע הבינלאומית - (IMF).
- (2) המדינות מזוהות CCC ומטה בסוכנות דירוג בינלאומית S&P.
- (3) המדינה מסוגת על ידי הבנק העולמי בקבוצת הנכסה נמוכה או בינונית.
- (4) היות ועל פי כללי ההוראה הסיכון מסווג על פי חשבות הערב נכלל בסכום זה חבות ישראליות אשר הערבים לחובן (במקרה זה הם גם הבעלים) הינם בעלי דרכון ממדינות אלה. לגבי מדינות עם בעיות נזילות, הבנק אינו מסתמך רק על ערבות זו אלא בעיקר על בטחונות אחרים כולל בטחונות שאינם נזילים. הבנק אינו נתון באופן ישיר אשראי או מממן פרייקטיים של מדינות עם בעיות נזילות.

- (5) נכון ליום 30 בספטמבר 2012 אין לבנק חשיפה למדינות יוון, פורטוגל, אירלנד וספרד.
- (6) הון כהגדרתו בהוראות ניהול בקנאי תלוי מספר 202 בדבר "מדידה והלמות ההון - רכיבי ההון".

* סכומים נמוכים מ- 500 אלפי ש"ח.

הצהרה (Certification)

אני, חיים פרייליכמן, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק אגוד לישראל בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2012 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי¹. וכן:
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של בטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן;
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן;

¹ כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון".

5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:

- (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן;
- (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

חיים פרייליכמן
מנהל כללי ראשי
29 בנובמבר 2012

הצהרה (Certification)

אני, נטע אברהמוב ביטן, מצהירה כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק אגוד לישראל בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2012 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי¹. וכן;
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של בטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן;
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן;

¹ כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון".

5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:

- (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן;
- (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

נטע אברהמוב ביטן
חשבונאית ראשית, סמנכ"ל
29 בנובמבר 2012

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק אגוד לישראל בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של בנק אגוד לישראל בע"מ וחברות בנות שלו (להלן – "הבנק"), הכולל את המאזן הביניים התמציתי המאוחד ליום 30 בספטמבר 2012 ואת הדוחות התמציתיים ביניים המאוחדים על רווח והפסד, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (ISRAELI GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתבסס על סקירתנו.

לא סקרנו את המידע הכספי לתקופות הביניים התמציתי של חברות שאוחדו אשר נכסיהן הכלולים באיחוד מהווים כ- 0.25% מכלל הנכסים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2012, והכנסותיהן הכלולות באיחוד מהוות כ- 0.54% וכ- 0.53% מכלל ההכנסות המאוחדות לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך, בהתאמה. המידע הכספי לתקופות הביניים התמציתי של אותן חברות נסקר על ידי רואי חשבון אחרים שדוחות הסקירה שלהם הומצאו לנו ומסקנתנו, ככל שהיא מתייחסת למידע הכספי בגין אותן חברות, מבוססת על דוחות הסקירה של רואי החשבון האחרים.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות" ותקן סקירה שיישמו בסקירה של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבירורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו ועל דוחות הסקירה של רואי חשבון אחרים, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (ISRAELI GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

מבלי לסייג את מסקנתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בביאור 6.ב.5) ה' בדוחות הכספיים בדבר התחייבויות תלויות.

סומך חייקין
רואי חשבון

29 בנובמבר 2012

תמצית מאזן מאוחד ליום 30 בספטמבר 2012

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2011 (מבוקר)	30 בספטמבר 2011 (לא מבוקר)	30 בספטמבר 2012 (לא מבוקר) במיליוני ש"ח	באור	נכסים
6,961	8,123	7,067		מזומנים ופקדונות בבנקים
6,785	5,383	4,927	2	ניירות ערך ⁽¹⁾
5	335	51		ניירות ערך שנשאלו
23,140	23,095	22,979	3	אשראי לציבור
(272)	(267)	(265)	3	הפרשה להפסדי אשראי
22,868	22,828	22,714		אשראי לציבור, נטו
-	1	-		אשראי לממשלה
1	1	1		השקעה בחברות מוחזקות
408	381	387		בניינים וציוד
846	1,050	480	7	נכסים בגין מכשירים נגזרים
1,041	487	769		נכסים אחרים ⁽²⁾
-	-	9	ה14	נכסים המוחזקים למכירה
<u>38,915</u>	<u>38,589</u>	<u>36,405</u>		סך כל הנכסים

ז. אבֵּלס יושב ראש הדירקטוריון

ח. פרייליכמן מנהל כללי ראשי

נ. אברהמוב ביטן חשבונאית ראשית, סמנכ"ל

תאריך אישור הדוחות הכספיים לפרסום: 29 בנובמבר 2012

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

<u>31 בדצמבר</u> <u>2011</u> (מבוקר)	<u>30 בספטמבר</u> <u>2011</u> (לא מבוקר)	<u>30 בספטמבר</u> <u>2012</u> (לא מבוקר) במיליוני ש"ח	<u>באור</u>
			התחייבויות והון
31,158	* 30,954	29,076	פקדונות הציבור
392	* 432	107	פקדונות מבנקים
1	-	-	פקדונות הממשלה
2,761	2,757	2,925	כתבי התחייבות נדחים ותעודות פקדון
907	1,108	571	7 התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
1,710	1,388	1,617	התחייבויות אחרות (3),(4)
<u>36,929</u>	<u>36,639</u>	<u>34,296</u>	סך כל ההתחייבויות
1,985	1,949	2,109	הון המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי
<u>1</u>	<u>1</u>	<u>-</u>	זכויות שאינן מקנות שליטה (5)
1,986	1,950	2,109	סך כל ההון
<u><u>38,915</u></u>	<u><u>38,589</u></u>	<u><u>36,405</u></u>	סך כל ההתחייבויות והון

- (1) מזה: ניירות ערך ששועבדו לבורסה ולמסלקת המעוף בסך 593 מיליון ש"ח (30.09.2011 - 655 מיליון ש"ח, 31.12.2011 - 837 מיליון ש"ח).
- (2) מזה: נכסים אחרים בשווי הוגן בסך 491 מיליון ש"ח (30.09.2011 - 212 מיליון ש"ח, 31.12.2011 - 739 מיליון ש"ח).
- (3) מזה: התחייבויות אחרות בשווי הוגן בסך 755 מיליון ש"ח (30.09.2011 - 629 מיליון ש"ח, 31.12.2011 - 862 מיליון ש"ח).
- (4) מזה: הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים בסך 50 מיליון ש"ח (30.09.2011 - 44 מיליון ש"ח ו- 31.12.2011 - 44 מיליון ש"ח).
- (5) ישום לראשונה של מכתב בנק ישראל בנושא טיפול באופציות מכר שניתנו לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה. ראה באור 3.ז.1 להלן.
- * סווג מחדש, ראה באור 2.ד.1. להלן.

תמצית דוח רווח והפסד מאוחד לתקופה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2012

סכומים מדווחים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		באור במיליוני ש"ח	
	* 2011 (מבוקר)	* 2011 (לא מבוקר)	2012 (לא מבוקר)	* 2011 (לא מבוקר)		
1,488	1,133	1,131	** 392	373	9	הכנסות ריבית
838	642	628	230	205	9	הוצאות ריבית
650	491	503	162	168		הכנסות ריבית, נטו
27	1	16	** (9)	3	3	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
623	490	487	171	165		הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
						הכנסות שאינן מריבית:
4	*** -	38	(22)	23	10	הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית
310	236	215	77	72		עמלות
2	1	1	*** -	*** -		הכנסות אחרות
316	237	254	55	95		סך כל ההכנסות שאינן מריבית
						הוצאות תפעוליות ואחרות:
459	331	342	112	114		משכורות והוצאות נלוות
135	100	109	34	37		פחת ואחזקת בנינים וציוד
193	141	142	45	46		הוצאות אחרות
787	572	593	191	197		סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
152	155	148	35	63		רווח לפני מיסים
20	57	48	11	19		הפרשה למיסים על הרווח
132	98	100	24	44		רווח לאחר מיסים
*** -	*** -	*** -	*** -	*** -		חלקו של הבנק ברווחים לאחר השפעת המס של חברות מוחזקות
132	98	100	24	44		רווח נקי:
*** -	*** -	-	*** -	-		לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
132	98	100	24	44		המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה ****
132	98	100	24	44		המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי
						רווח למניה רגילה (ש"ח)
1.79	1.34	1.36	0.33	0.60		רווח בסיסי ומדולל:
						רווח נקי המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי

* נתוני השוואה סווגו מחדש בגין יישום למפרע של הוראה בדבר מתכונת דוח רווח והפסד, לפירוט ראה באור 1.1.1.

** סווג מחדש, ראה באור 5.1.1.

*** סכומים נמוכים מ-500 אלפי ש"ח.

**** יישום לראשונה של מכתב בנק ישראל בנושא טיפול באופציות מכר שניתנו לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה, לפירוט ראה באור 3.1.1.

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח על השינויים בהון לתקופה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2012
סכומים מדווחים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2012 (לא מבוקר)

הון מניות	התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה לפי שווי הוגן	הטבות בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות	עודפים	סך הכל	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך כל ההון
952	1	26	1,068	2,047	-	2,047
-	-	-	44	44	-	44
-	59	-	-	59	-	59
-	(31)	-	-	(31)	-	(31)
-	(10)	-	-	(10)	-	(10)
952	19	26	1,112	2,109	-	2,109

יתרה ליום 30 ביוני 2012
רווח נקי לתקופה
התאמות בגין הצגת ני"ע
זמינים למכירה לפי שווי הוגן
התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה
שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד
השפעת המס המתייחס
יתרה ליום 30 בספטמבר 2012

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2011 (לא מבוקר)

הון מניות	התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה לפי שווי הוגן	הטבות בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות	עודפים	סך הכל	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך כל ההון
952	26	26	954	1,958	1	1,959
-	-	-	-	-	*	*
-	-	-	24	24	*	24
-	(49)	-	-	(49)	-	(49)
-	(2)	-	-	(2)	-	(2)
-	18	-	-	18	-	18
952	(7)	26	978	1,949	1	1,950

יתרה ליום 30 ביוני 2011
דיבידנד ששולם
רווח נקי לתקופה
התאמות בגין הצגת ני"ע
זמינים למכירה לפי שווי הוגן
התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה
שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד
השפעת המס המתייחס
יתרה ליום 30 בספטמבר 2011

* סכומים נמוכים מ-500 אלפי ש"ח.

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח על השינויים בהון לתקופה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2012 (המשך)

סכומים מדווחים

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2012 (לא מבוקר)						
הון מניות	התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה לפי שווי הוגן	הטבות בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות	עודפים	סך הכל	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך כל ההון
במיליוני ש"ח						
952	(5)	26	1,012	1,985	1	1,986
-	-	-	-	-	(1)	(1)
-	-	-	100	100	-	100
-	98	-	-	98	-	98
-	(61)	-	-	(61)	-	(61)
-	(13)	-	-	(13)	-	(13)
952	19	26	1,112	2,109	-	2,109

יתרה ליום 31 בדצמבר 2011 (מבוקר)
אופציות מכר שאינן מקנות שליטה**
רווח נקי לתקופה
התאמות בגין הצגת ני"ע
זמינים למכירה לפי שווי הוגן
התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה
שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד
השפעת המס המתייחס
יתרה ליום 30 בספטמבר 2012

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2011 (לא מבוקר)						
הון מניות	התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה לפי שווי הוגן	הטבות בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות	עודפים	סך הכל	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך כל ההון
במיליוני ש"ח						
952	82	26	880	1,940	1	1,941
-	-	-	-	-	*	*
-	-	-	98	98	*	98
-	(114)	-	-	(114)	-	(114)
-	(21)	-	-	(21)	-	(21)
-	46	-	-	46	-	46
952	(7)	26	978	1,949	1	1,950

יתרה ליום 31 בדצמבר 2010 (מבוקר)
דיבידנד ששולם
רווח נקי לתקופה
התאמות בגין הצגת ני"ע
זמינים למכירה לפי שווי הוגן
התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה
שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד
השפעת המס המתייחס
יתרה ליום 30 בספטמבר 2011

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2011 (מבוקר)						
הון מניות	התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה לפי שווי הוגן	הטבות בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות	עודפים	סך הכל	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך כל ההון
במיליוני ש"ח						
952	82	26	880	1,940	1	1,941
-	-	-	132	132	*	132
-	(105)	-	-	(105)	-	(105)
-	(27)	-	-	(27)	-	(27)
-	45	-	-	45	-	45
952	(5)	26	1,012	1,985	1	1,986

יתרה ליום 31 בדצמבר 2010
רווח נקי לתקופה
התאמות בגין הצגת ני"ע
זמינים למכירה לפי שווי הוגן
התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה
שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד
השפעת המס המתייחס
יתרה ליום 31 בדצמבר 2011

* סכומים נמוכים מ-500 אלפי ש"ח.
** יישום לראשונה של מכתב בנק ישראל בנושא טיפול באופציות מכר שניתנו לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה, לפירוט ראה באור 3.ז.1.

תמצית דוח על תזרימי מזומנים לתקופה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2012

סכומים מדווחים

מאוחד				
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
* 2011 (מבוקר)	* 2011 (לא מבוקר)	2012 (לא מבוקר)	* 2011 (לא מבוקר)	2012 (לא מבוקר)
במיליוני ש"ח				
תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת				
132	98	100	24	44
רווח נקי לתקופה התאמות:				
חלקו של הבנק (ברווחים) הפסדים בלתי מחולקים של חברות כלולות				
** -	** -	** -	** -	** -
58	42	48	14	16
פחת על בנינים וציוד (לרבות ירידת ערך) הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי				
27	1	16	*** (9)	3
(22)	(21)	(59)	(2)	(31)
רווח ממכירת ניירות ערך זמינים למכירה, נטו רווח שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך למסחר, נטו				
12	14	1	7	(1)
רווח ממימוש בנינים וציוד מיסים נדחים, נטו				
(1)	(1)	-	-	-
(48)	(10)	(9)	(2)	-
פצויי פרישה - גידול (קיטון) בעודף העתודה על היעודה הפרשי צבירה שנכללו בפעולות השקעה ומימון התאמה בגין הפרשי שער על יתרות מזומנים				
41	29	4	17	(5)
19	** -	31	(40)	(9)
(8)	(24)	(20)	(57)	5
<u>שינוי נטו בנכסים שוטפים:</u>				
47	26	47	15	1
פקדונות בבנקים אשראי לציבור				
(1,469)	(1,360)	104	*** (529)	1,268
אשראי לממשלה				
-	(1)	-	(1)	-
רכישת ניירות ערך שנשאלו נכסים בגין מכשירים נגזרים				
410	80	(47)	12	34
(284)	(488)	366	(542)	64
ניירות ערך למסחר נכסים אחרים				
(293)	(434)	636	(814)	716
(332)	185	268	(177)	(73)
<u>שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות:</u>				
121	*** 161	(285)	*** (186)	(171)
פקדונות מבנקים, נטו				
2,314	*** 2,110	(2,082)	*** 232	(3,567)
פקדונות הציבור, נטו				
(1)	(2)	(1)	(8)	(1)
פקדונות הממשלה, נטו				
170	371	(336)	463	(38)
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים, נטו				
559	271	(79)	18	32
התחייבויות אחרות, נטו				
<u>1,452</u>	<u>1,047</u>	<u>(1,297)</u>	<u>(1,565)</u>	<u>(1,713)</u>
מזומנים, נטו, מפעילות שוטפת				
תזרימי מזומנים מפעילות השקעה				
(5,916)	(3,025)	(8,514)	(1,291)	(3,463)
רכישת ניירות ערך זמינים למכירה תמורה ממימוש ניירות ערך זמינים למכירה				
3,639	2,431	5,771	1,080	1,763
תמורה מפדיון ניירות ערך זמינים למכירה רכישת בנינים וציוד				
400	205	4,087	10	2,504
(85)	(65)	(54)	(19)	(16)
תמורה ממימוש בנינים וציוד				
2	3	-	-	-
<u>(1,960)</u>	<u>(451)</u>	<u>1,290</u>	<u>(220)</u>	<u>788</u>
מזומנים, נטו, מפעילות (לפעילות) השקעה				

* בשל אימוץ לראשונה של תקן חשבונאות בינלאומי מס' 7, נתוני השוואה סווגו מחדש כדי להתאים להגדרות החדשות, לכתורות ולאופן ההצגה בתקופת הדיווח השוטפת (ראה באור 2.1.1).

** סכומים נמוכים מ-500 אלפי ש"ח.

*** סווג מחדש.

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח על תזרימי מזומנים לתקופה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2012 (המשך)

סכומים מדווחים

מאוחד				
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
	* 2011 (מבוקר)	2012 (לא מבוקר)	* 2011 (לא מבוקר)	2012 (לא מבוקר)
515	513	364	299	364
(139)	(116)	(224)	-	(10)
-	** -	** -	** -	** -
376	397	140	299	354
(132)	993	133	(1,486)	(571)
6,874	6,874	6,750	9,320	7,479
8	24	20	57	(5)
6,750	7,891	6,903	7,891	6,903

תזרימי מזומנים מפעילות מימון

הנפקת כתבי התחייבות ותעודות פקדון
פדיון כתבי התחייבות ותעודות פקדון
דיבידנד ששולם לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
מזומנים נטו מפעילות (לפעילות) מימון
גידול (קיטון) במזומנים
יתרת מזומנים לתחילת תקופה
השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות מזומנים
יתרת מזומנים לסוף תקופה

ריבית ומסים ששולמו ו/או התקבלו:

1,600	1,267	1,125	657	277	ריבית שהתקבלה
(900)	(717)	(651)	(324)	(91)	ריבית ששולמה
5	4	4	1	1	דיבידנדים שהתקבלו
(64)	(41)	(68)	(4)	(18)	מסים על הכנסה ששולמו
15	13	42	-	2	מסים על הכנסה שהתקבלו

נספח א' - פעולות השקעות ומימון שלא במזומן:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2012 ו-2011

- א. ברבעון השלישי של שנת 2012 הועברו ניירות ערך בסך 66 מיליון ש"ח, נטו, מתיק האשראי לציבור לתיק הזמין למכירה עקב השאלת ניירות ערך במאוחד ובבנק, לעומת 159 מיליון ש"ח, נטו, מתיק הזמין למכירה לתיק האשראי לציבור בתקופה המקבילה אשתקד.
ב. ברבעון השלישי של שנת 2012 נרכשו נכסים בסך 1.5 מיליון ש"ח שלא כנגד מזומן לעומת התקופה המקבילה אשתקד בהם לא נרכשו נכסים שלא כנגד מזומן.

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2012 ו-2011

- א. בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2012 הועברו ניירות ערך בסך 34 מיליון ש"ח, נטו, מתיק האשראי לציבור לתיק הזמין למכירה עקב השאלת ניירות ערך במאוחד ובבנק, לעומת 119 מיליון ש"ח, נטו, בתקופה המקבילה אשתקד.
ב. בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2012 נרכשו נכסים בסך 3 מיליון ש"ח שלא כנגד מזומן לעומת תשעת החודשים הראשונים של שנת 2011 בהם לא נרכשו נכסים שלא כנגד מזומן.

לשנת 2011

- א. הועברו ניירות ערך בסך 162 מיליון ש"ח, נטו, מאשראי לציבור לתיק הזמין למכירה עקב השאלת ניירות ערך במאוחד ובבנק.
ב. נרכשו נכסים בסך של 22 מיליון ש"ח כנגד התחייבות לספקים.

* בשל אימוץ לראשונה של תקן חשבונאות בינלאומי מס' 7, נתוני השוואה סווגו מחדש כדי להתאים להגדרות החדשות, לכתרות ולאופן ההצגה בתקופת הדיווח השוטפת (ראה באור 2.1.1).
** סכומים נמוכים מ-500 אלפי ש"ח.

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

באור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית

א. כללי

תמצית הדוחות הכספיים הרבעוניים המאוחדים של הבנק וחברות הבנות ליום 30 בספטמבר 2012 ולתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך ערוכים בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו בדבר עריכת דוח כספי רבעוני של תאגיד בנקאי, ובהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP), ואינה כוללת את כל המידע הנדרש בדוחות כספיים שנתיים מלאים. יש לעיין בדוחות רבעוניים אלו ביחד עם הדוחות הכספיים ליום ולשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2011 והבאורים אשר נלווים אליהם (להלן: "הדוחות השנתיים").

המדיניות החשבונאית של הבנק בתמצית דוחות כספיים רבעוניים מאוחדים אלה, הינה המדיניות שיושמה בדוחות השנתיים, למעט המפורט בסעיפים ה' ו-ז' להלן.

בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים, פרסום הדוחות הכספיים הרבעוניים הוא על בסיס דוחות מאוחדים בלבד. תמצית הדוחות הכספיים הרבעוניים המאוחדים אושר לפרסום על ידי דירקטוריון הבנק ביום 29 בנובמבר 2012.

ב. עקרונות הדיווח הכספי

- בנושאים שבליבת העסק הבנקאי - הטיפול החשבונאי הינו בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו ובהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בבנקים בארה"ב אשר אומצו במסגרת הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים.
- בנושאים שאינם בליבת העסק הבנקאי - הטיפול החשבונאי הינו בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל ובהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים ופרשנויות של הוועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי (IFRIC) המתייחסות אליהם. התקינה הבינלאומית מיושמת על פי העקרונות המפורטים להלן:
 - במקרים שבהם עולה סוגיה מהותית אשר אינה מקבלת מענה בתקנים הבינלאומיים או בהוראות היישום של המפקח, הטיפול בסוגיה בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב שחלים ספציפית על נושאים אלו;
 - במקרים בהם לא קיימת התייחסות ספציפית בתקנים או בפרשנויות לנושאים מהותיים או שקיימות מספר חלופות לטיפול בנושא מהותי, הבנק פועל לפי הנחיות יישום ספציפיות שנקבעו על ידי המפקח;
 - במקומות בהם בתקן בינלאומי שאומץ קיימת הפניה לתקן בינלאומי אחר שאומץ בהוראות הדיווח לציבור, הבנק פועל בהתאם להוראות התקן הבינלאומי;
 - במקומות בהם בתקן בינלאומי שאומץ קיימת הפניה לתקן בינלאומי שלא אומץ בהוראות הדיווח לציבור, הבנק פועל בהתאם להוראות הדיווח ובהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בישראל;
 - במקומות בהם בתקן בינלאומי שאומץ קיימת הפניה להגדרה של מונח שמוגדר בהוראות הדיווח לציבור, תבוא הפניה להגדרה בהוראות במקום ההפניה המקורית.

ג. שימוש באומדנים

בעריכת תמצית הדוחות הכספיים הרבעוניים המאוחדים בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו נדרשת הנהלת הבנק להשתמש בשיקול דעת, בהערכות אומדנים והנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות ועל הסכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

יישום המדיניות החשבונאית וההנחות העיקריות ששימשו בהערכות הכרוכות באי וודאות, הינם עקביים עם אלו ששימשו בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים, למעט האמור בסעיף ו' להלן.

באור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ד. שינוי סיווג

1. בעקבות היישום לראשונה של תקני חשבונאות מסוימים והוראות הפיקוח על הבנקים (ראה סעיף ז' להלן), סעיפים מסוימים במסגרת הדוחות הכספיים ומספרי השוואה סווגו מחדש כדי להתאים לכתורות הסעיפים ולאופן ההצגה בתקופת הדיווח השוטפת. לפירוט בדבר השפעת יישום תקני חשבונאות חדשים לראשונה וסיווג של סעיפים מסוימים בעקבות יישום ההוראות אלו, ראה סעיף ז' להלן.
2. במאזן בוצע סווג בין פקדונות הציבור לפקדונות בבנקים ליום 30 בספטמבר 2011 בהיקף של 250 מיליון ש"ח.
3. בביאור 11 חל סיווג מחדש של תוצאות המגזרים לתקופות השוואה, כתוצאה מטיוב מקור הנתונים המשמש להכנת הביאור. כאמור בביאור, מודל הנתונים המשמש לצורכי הדיווח על תוצאות מגזרי הפעילות של הבנק הינו בתהליך מתמשך של טיוב הנתונים, ובהתאם חל מעת לעת סיווג מחדש של התוצאות במידת האפשר.
4. בביאור 7 חל שינוי סיווג במספרי השוואה בין המכשירים הנגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק (ALM) לבין המכשירים הנגזרים האחרים. שינוי הסיווג הינו הן בהיקף המכשירים הנגזרים והן בשווי ההוגן.
5. בדוח רווח והפסד תוקן סיווג בגין גביית חובות שנמחקו בגין שנים קודמות בין הכנסות ריבית להפרשה להפסדי אשראי לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2011 בסך של 4 מיליון ש"ח.

ה. יישום לראשונה של חשבונאות גידור שווי הוגן

החל מהתקופות המתחילות ביום 1 בינואר 2012 מיישם הבנק חשבונאות גידור שווי הוגן. הבנק מחזיק מכשירים פיננסיים נגזרים בין היתר לצרכי גידור סיכונים ריבית. באם מכשיר יועד לגידור, במועד יצירת הגידור הבנק מתעד באופן פורמאלי את יחסי הגידור בין המכשיר המגדר והפריט המגודר, לרבות מטרת ניהול הסיכונים והאסטרטגיה של הבנק לביצוע הגידור, וכן האופן בו הבנק יעריך את אפקטיביות יחסי הגידור. הבנק מעריך את האפקטיביות של יחסי הגידור הן בתחילת הגידור והן על בסיס מתמשך. שינויים בשווי ההוגן של מכשיר פיננסי נגזר שיועד לגידור שווי הוגן נזקפים לדוח רווח והפסד. הפריט המגודר מוצג אף הוא בשווי הוגן, בהתייחס לסיכונים שגודרו, והשינויים בשווי ההוגן נזקפים לדוח רווח והפסד. אם המכשיר המגדר אינו עונה עוד לקריטריונים לגידור חשבונאי, או שהוא פוקע, נמכר, מבטל או ממומש, או שהבנק מבטל את הייעוד של גידור שווי הוגן, אזי נפסק הטיפול לפי חשבונאות גידור.

ו. זכויות עובדים

בחודש יולי 2012, פורסמה על ידי אגף שוק ההון ביטוח וחיסכון במשרד האוצר טיוטת נייר עמדה שעניינה עדכון מערך ההנחות הדמוגרפי בקרנות הפנסיה ובביטוח חיים, אשר כוללת עדכון אפשרי ללוחות התמורה (כתוצאה ממחקר חדש המצביע על עלייה בתוחלת החיים). בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים, במדידת התחייבויות בגין זכויות עובדים יש לעדכן את ההנחות לגבי תמורה ונכות בדוחות לרבעון השני של שנת 2012 לפי המידע הטוב ביותר שקיים בידי התאגיד הבנקאי, כאשר לצורך כך, יש להיעזר, בין היתר, בטיטה של לוחות התמורה והנכות שפורסמה לאחרונה על ידי האוצר. בהתאם לאמור לעיל, בדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2012 עדכן הבנק את לוחות התמורה המשמשים לצורך חישוב ההתחייבויות האקטואריות, על בסיס טיוטת נייר העמדה האמורה. נעשה שימוש בטבלת תמורת ישראלית עם שיפור עתידי בתוחלת חיים ומרווח ביטחון בגין סיכון אריכות ימים (בהקבלה לאופן השימוש שנעשה בלוחות הקודמים - ראה פירוט בפרק זה בדוח השנתי). כפועל יוצא מכך, חל גידול בהוצאות השכר בסך של כ- 3 מיליון ש"ח (לפני מס) כנגד גידול בעתודות האקטואריות. יצוין כי יתכנו שינויים נוספים עם פרסום האומדנים הסופיים בנדון (כאמור מדובר בטיטה בשלב זה).

באור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ז. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות המפקח על הבנקים

1. הוראות בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי ואימוץ כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב

בהתאם לחוזר הפיקוח על הבנקים מיום 29 בדצמבר 2011 בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי ואימוץ כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מדידת הכנסות ריבית, מיישם הבנק את ההוראות הקשורות לאופן ההצגה של דוח רווח והפסד בלבד (לעניין אימוץ כללי מדידת הכנסות ריבית- ראה סעיף ח (1) להלן). בהתאם להוראות, התאים הבנק את אופן ההצגה של מרכיבי הרווח המימוני בגוף דוח רווח והפסד ובביאורים הנלווים באופן המפורט להלן:

- סעיף "רווח מימוני לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי" פוצל לשלושה סעיפים נפרדים "הכנסות ריבית", "הוצאות ריבית" וכן "הכנסות מימון שאינן מריבית" שהוצגו בשורות נפרדות.
- מרכיבי הרווח המימוני שאינם מריבית וכן מרכיבי רווחים (הפסדים) מהשקעות במניות סווגו במסגרת סעיף הכנסות מימון שאינן מריבית תוך אבחנה בין פעילויות למטרות מסחר לבין פעילויות שאינן למטרות מסחר.
- עודכנה ההגדרה של "ריבית" כך שתכלול הפרשי הצמדה למדד המחירים לצרכן על הריבית, הפרשי שער על הריבית והפרשי הצמדה למדד המחירים לצרכן על הקרן (מרכיב שקודם לכן לא נחשב כחלק מריבית).
- בוטלה האבחנה בין עמלות מעסקי מימון שבעבר נכללו במסגרת הרווח המימוני לבין עמלות תפעוליות. לאור זאת, כל ההכנסות מעמלות, למעט עמלות הקצאת אשראי, נכללו בסעיף "עמלות" בדוח רווח והפסד (בעבר סעיף "עמלות תפעוליות").
- בוטל הסעיף "רווח מפעולות בלתי רגילות" ואומצה הגישה הנהוגה בארה"ב לפיה פריטים מיוחדים מוגדרים כפריטים אשר "אינם רגילים" ו"אינם שכיחים". לאור זאת, הסיווג של אירוע כלשהו כפריט מיוחד (בלתי רגיל) בדוח רווח והפסד יבוצע רק באישור מראש של המפקח על הבנקים.

בעקבות יישום לראשונה של הוראה זו בוצעו סיווגים מחדש המפורטים להלן בדוחות הכספיים לתקופה של שלושה חודשים ותשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2011.

כתוצאה משינויי הסיווג, הכנסות נטו שנכללו ברווח מפעילות מימון בסך של 12 מיליוני ש"ח ושל 27 מיליוני ש"ח בתקופות של שלושה ותשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2011, בהתאמה, סווגו מחדש לסעיף "הכנסות שאינן מריבית". כמו כן, סכום של 39 מיליוני ש"ח סווג כאמור בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2011. "רווחים (הפסדים) מהשקעות במניות, נטו" בסך של (4) מיליוני ש"ח ושל 3 מיליוני ש"ח בתקופות של שלושה ותשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2011, בהתאמה, סווגו לסעיף "הכנסות מימון שאינן מריבית". כמו כן, סכום של 6 מיליוני ש"ח סווג כאמור בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2011.

בנוסף, "רווחים מפעולות בלתי רגילות לאחר מסים" אשר נבעו ממימוש בניינים וציוד בסך של 1 מיליוני ש"ח בתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2011, בהתאמה, סווגו לסעיף "הכנסות אחרות".

הבנק יישם את ההוראות בנוגע למתכונת דוח רווח והפסד החל מיום 1 בינואר 2012 באופן של יישום למפרע. ליישום ההוראה לראשונה לא הייתה השפעה למעט שינוי הצגתי.

באור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

2. תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים והפרשנויות של הוועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי (IFRIC) שמתייחסות ליישום תקנים אלו

בהתאם לחוזר המפקח על הבנקים מיום 30 בנובמבר 2011 בנושא אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים מיישם הבנק את תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) המפורטים להלן:

2.1 דוח על תזרימי מזומנים IAS 7 - הדוח על תזרימי המזומנים מוצג כשהוא מסווג לתזרימי מזומנים מפעילות שוטפת, מפעילות השקעה (בעבר - פעילות בנכסים) ומפעילות מימון (בעבר - פעילות בהתחייבויות ובהון). תזרימי המזומנים הנובעים מפעילויות עיקריות של הבנק מסווגים לפעילות שוטפת. סעיף המזומנים ושווי מזומנים כולל: מזומנים, פיקדונות בבנקים, תעודות פיקדון סחירות ופיקדונות בבנקים מרכזיים לתקופה מקורית של עד שלושה חודשים. בעקבות יישום לראשונה של הוראה זו בוצע סיווג של הפריטים השונים במסגרת הדוח הכספי בהתאם למהות הפעילות כמפורט להלן:

- שינויים נטו בתזרים בגין נכסים שוטפים (כגון: פיקדונות בבנקים, אשראי לציבור, ניירות ערך שהושאלו ניירות ערך למסחר) שנכללו בעבר במסגרת פעילות השקעה (לשעבר פעילות בנכסים) בסך של 1,317 מיליוני ש"ח ושל 1,689 מיליוני ש"ח, בתקופות של שלושה ותשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2011, בהתאמה, סווגו לפעילות שוטפת. כמו כן, סכום של 1,305 מיליוני ש"ח סווג כאמור בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2011.

- שינויים נטו בתזרים בגין התחייבויות שוטפות (כגון: פיקדונות מבנקים, פיקדונות מהציבור, פיקדונות הממשלה) שנכללו בעבר במסגרת פעילות מימון (לשעבר פעילות בהתחייבויות ובהון) בסך של 38 מיליוני ש"ח ושל 2,269 מיליוני ש"ח, בתקופות של שלושה ותשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2011, בהתאמה, סווגו לפעילות שוטפת. כמו כן, סכום של 2,434 מיליוני ש"ח סווג כאמור בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2011.

הבנק יישם את הכללים שנקבעו בתקן החל מיום 1 בינואר 2012 באופן של יישום למפרע. ליישום התקן לראשונה לא הייתה השפעה למעט שינוי הצגתי.

2.2 מיסים על הכנסה IAS 12 - מיסים על הכנסה כוללים מיסים שוטפים ונדחים. מיסים שוטפים ונדחים נקפים לדוח רווח והפסד אלא אם המסים נובעים מצירוף עסקים, או נקפים ישירות להון במידה ונובעים מפריטים אשר מוכרים ישירות בהון.

הבנק יישם את הכללים שנקבעו בתקן החל מיום 1 בינואר 2012, באופן של יישום למפרע. ליישום התקן לראשונה לא הייתה השפעה על דוחות הבנק.

2.3 עלויות אשראי IAS 23 - התקן קובע כי על הישות להוון עלויות אשראי אשר מתייחסות ישירות לרכישה ולהקמה או לייצור של נכס כשיר. נכס כשיר הוא נכס שנדרשת תקופת זמן משמעותית להכנתו לשימוש המיועד או מכירתו והוא כולל, בין היתר, נכסי רכוש קבוע, נכסי תוכנה ונכסים אחרים הדורשים פרק זמן ממושך כדי להביאם למצב בו יוכלו לשרת בשימוש המיועד או למכירתם. עם זאת, במסגרת הוראות הפיקוח על הבנקים הובהר כי תאגיד בנקאי לא יהוון עלויות אשראי, מבלי שקבע מדיניות, נהלים ובקורות ברורים, באשר לקריטריונים להכרה בנכסים כשירים ובאשר לעלויות האשראי שהונו. ליישום התקן לראשונה לא הייתה השפעה על דוחות הבנק.

באור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

2.4 גילויים בהקשר לצד קשור IAS 24 - התקן קובע את דרישות הגילוי שעל ישות לתת על יחסיה עם צד קשור וכן על עסקאות ויתרות שטרם נפרעו עם צד קשור. בנוסף נדרש מתן גילוי על תגמול לאנשי מפתח ניהוליים. אנשי מפתח ניהוליים מוגדרים כאנשים שיש להם סמכות ואחריות לתכנון פעילות הישות, להכוונה ושליטה עליה במישרין או בעקיפין, לרבות דירקטור כלשהו (פעיל או לא פעיל) של ישות זו. הבנק יישם את התקן החל מיום 1 בינואר 2012 באופן של יישום למפרע. לצורך יישום התקן לראשונה, הבנק ערך מיפוי של יחסי הצדדים הקשורים. ליישום התקן לא הייתה השפעה מהותית על הדוחות של הבנק, למעט שינוי הצגתי כפי שיוצג במסגרת הדוח הכספי השנתי לשנת 2012.

3. תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים בנושאים שאינם בליבת העסק הבנקאי

אופציות מכר (PUT) לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה שהונפקו לפני 1 בינואר 2012 ואשר מסולקות במזומן או במכשיר פיננסי אחר, הוכרו כהתחייבות שנמדדה בהתאם לשווי ההוגן של האופציה, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בבנקים בארה"ב. שינויים בשווי ההוגן של האופציה הוכרו בדוח רווח והפסד. בהתאם למכתב הפיקוח על הבנקים מיום 18 במרס 2012 בנושא טיפול באופציות מכר שניתנו לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה הבנק מיישם את הנחיות תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים (IFRS) בנושא. ליישום ההנחיות לראשונה, לא הייתה השפעה מהותית.

4. הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא פעולות בין תאגיד בנקאי לבין בעל שליטה בו ולבין חברה בשליטת התאגיד הבנקאי

בהתאם לחוזר הפיקוח על הבנקים מיום 30 בנובמבר 2011 בנושא אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים מיישם הבנק, החל מיום 1 בינואר 2012 את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב לצורך טיפול חשבונאי בפעולות בין תאגיד בנקאי לבין בעל שליטה בו ובין חברה בשליטת התאגיד הבנקאי. במצבים בהם בכללים כאמור לא קיימת התייחסות לאופן הטיפול, מיישם הבנק את הכללים שנקבעו בתקן מספר 23 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות בנושא הטיפול החשבונאי בעסקאות בין ישות לבין בעל השליטה בה, זאת בעקביות לעקרונות אימוץ תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים בנושאים שאינם בליבת העסק הבנקאי. ליישום ההוראות לראשונה לא הייתה השפעה על דוחות הבנק.

5. עדכון תקינה חשבונאית ASU 2011-03 בנושא בחינה מחדש של שליטה אפקטיבית בעסקאות רכש חוזר, אשר מהווה עדכון לכללים שנקבעו ב- FAS 166 (ASC 860)

החל מיום 1 בינואר 2012 מיישם הבנק את עדכון תקינה חשבונאית ASU 2011-03 בנושא בחינה מחדש של שליטה אפקטיבית בעסקאות רכש חוזר, אשר מהווה עדכון לכללים שנקבעו ב- FAS 166 (ASC 860). הערכת קיום שליטה אפקטיבית מתמקדת בזכויות החוזיות ובהתחייבויות החוזיות של המעביר, ולכן לא מובאים בחשבון:

- קריטריון שדורש שלמעביר תהיה יכולת לרכוש ניירות שהועברו גם במקרה כשל של הנעבר.
- הנחיות בנושא דרישת הביטחונות בקשר לקריטריון הנ"ל.

בעסקאות העברת נכסים פיננסיים הבנק קובע כי למעביר נותרת שליטה אפקטיבית על הנכסים שהועברו (ולכן העברת הנכסים תטופל כחוב מובטח) אם מתקיימים כל התנאים שלהלן:

באור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

- הנכסים שיירכשו חזרה או ייפדו זהים או זהים במהות לנכסים שהועברו;
 - ההסכם הוא לרכוש אותם חזרה או לפדות אותם לפני מועד הפירעון, במחיר קבוע או במחיר הניתן לקביעה
 - ההסכם נערך בעת ובעונה אחת עם ההעברה;
- ליישום ההוראות לראשונה לא הייתה השפעה על דוחות הבנק.

6. עדכון תקינה חשבונאית ASU 2011-04 בנושא מדידת שווי הוגן (ASC 820): תיקונים להשגת מדידת שווי הוגן ודרישות גילוי אחידות ב- U.S GAAP וב- IFRS

העדכון קובע תיקונים ל- FAS 157 (ASC 820) הנדרשים לקביעת הגדרה אחידה של מדידת השווי הוגן בתקני חשבונאות מקובלים בארה"ב (U.S GAAP) ובתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS). בהתאם לעדכון, לא מיושמת הנחת היסוד "בשימוש" (in-use) לגבי מכשירים פיננסיים. עם זאת, בתנאים מסוימים נכסים פיננסיים והתחייבויות פיננסיות המוחזקים והמנוהלים במסגרת פורטפוליו נמדדים לפי שווי הוגן תוך שימוש במחיר שהיה מתקבל או משולם אילו פוזיציה נטו בקבוצות של נכסים פיננסיים או התחייבויות פיננסיות כאמור הייתה נמכרת או מועברת. בנוסף, בהתאם לעדכון, מדידת שווי הוגן של מכשירים פיננסיים נעשית ללא הבאה בחשבון של פקטור גודל ההחזקה (blockage factor) הן לגבי מכשירים פיננסיים המוערכים לפי נתוני רמה 1 והן לגבי מכשירים פיננסיים המוערכים לפי רמות 2 או 3, למעט מצבים בהם פרמיה או ניכיון היו מובאים בחשבון במדידת שווי הוגן על ידי משתתפים בשוק בהיעדר נתוני רמה 1.

בנוסף, בעקביות למדידת שווי הוגן של התחייבויות פיננסיות, נמדד השווי הוגן של הפריטים המסווגים בהון תוך שימוש במחירים מצוטטים של הפריטים כאמור (או של מכשירים דומים) אשר נסחרים כנכסים.

כמו כן, העדכון קובע דרישות גילוי משמעותיות נוספות בנוגע למפורט להלן:

- סיווג לרמות במסגרת היררכיית השווי הוגן לגבי פריטים אשר לא נמדדים לפי שווי הוגן במאזן, אך במסגרת הביאורים נדרש גילוי לגבי שווים הוגן.
- לגבי מדידות שווי הוגן אשר סווגו במסגרת היררכיית השווי הוגן לרמה 3:
- תהליך הערכה שמיושם על ידי הישות המדווחת
- גילוי איכותי בדבר ניתוח רגישות של מדידת השווי הוגן לשינויים בנתונים לא נצפים משמעותיים ויחסים הדדיים בין נתונים לא נצפים אלו, אם קיימים.
- מעברים כלשהם של מדידת שווי הוגן מרמה 2 לרמה 1 או להיפך, לרבות פירוט הסיבות למעברים
- שימוש בנכס לא פיננסי באופן השונה מהשימוש המיטבי (highest and best use), כאשר הנכס נמדד לפי שווי הוגן במאזן או כאשר שווי הוגן נכלל במסגרת הגילויים בהתאם להנחת השימוש המיטבי.

ביום 23 באוגוסט 2012 פורסמה טיוטת חוזר לתיקון הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים בנושא מדידת שווי הוגן. התיקונים המפורטים בטיטה זו נועדו להתאים את הוראות הדיווח לציבור בנושא מדידת שווי הוגן לנוסח המעודכן של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זה. בפרט, התיקון משלב בהוראות הדיווח לציבור את כללי מדידת שווי הוגן כפי שנקבעו ב- ASU 2011-04 אשר מיושמים על ידי הבנק החל מ- 1 בינואר 2012. בנוסף, בטיטת החוזר נקבע מתכונת גילוי אחידה חדשה בנוגע לדרישות גילוי מסוימות בנושא שווי הוגן שנכללו ב- ASU 2011-04. לאור זאת, החל מהרבעון הנוכחי הבנק התאים את הביאורים בנושא שווי הוגן במטרה להתאימם למתכונת הגילוי החדשה.

באור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ביום 28 ביוני 2012 פרסם בנק ישראל הבהרה כי מדידת שווי הוגן של מכשיר נגזר כאשר לא קיימים לגביו מחירים מצוטטים, לא קיימים ביטחונות נזילים או הסכמי קיזוז שמבטיחים באופן מספק את איכות האשראי של הנגזר ואין נתוני שוק על איכות האשראי של הצד הנגדי כגון: CDS או אגרות חוב של הצד הנגדי, תחשב למדידת שווי הוגן ברמה 3. הבנק פנה לבנק ישראל וקיבל דחייה ליישום הנחיה זו עד לדוח השנתי הקרוב לשנת 2012, למעט גילוי על השינויים בשווי ההוגן אשר לגביו התקבלה דחייה ליישום כדלקמן: כל המכשירים הנגזרים למעט נגזרי IRS- לרבעון הראשון של שנת 2013, ולנגזרי IRS לדוח השנתי של 2013.

ח. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

1. הוראה בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי ואימוץ כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב

בנושא מדידת הכנסות ריבית

ב-29 בדצמבר 2011 פרסם חוזר המפקח על הבנקים, ליישום החל מה-1 בינואר 2013 אשר נועד להתאים את הוראות הדיווח לציבור לצורך אימוץ הכללים שנקבעו במסגרת תקני חשבונאות מקובלים בארה"ב בנושא עמלות שאינן ניתנות להחזרה ועלויות אחרות. ההוראה קובעת כללים לטיפול בעמלות מיצירת הלוואות ובעלויות ישירות ליצירת הלוואות. העמלות והעלויות הכשירות בהתאם לקריטריונים שנקבעו בהוראה, לא יוכרו באופן מיידי בדוח רווח והפסד אלא יובאו בחשבון בחישוב שיעור הריבית האפקטיבית של ההלוואה. בנוסף, ההוראה משנה את הטיפול בעמלות ועלויות הקשורות להתחייבויות להקצאת אשראי לרבות עסקאות בכרטיסי אשראי. כמו כן, בהוראה נקבעו כללים בנוגע לטיפול בשינויים בתנאי החוב אשר לא מהווים ארגון מחדש של חוב בעייתי, טיפול בפירעונות מוקדמים של חובות וכן טיפול בעסקאות מתן אשראי אחרות כגון עסקאות סינדיקציה. במהלך מאי 2012 פורסמה טיוטת חוזר המפקח על הבנקים אשר דוחה את יישום ההוראה לראשונה ל-1 בינואר 2014.

2. אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) - לפירוט ראה בבאור 1.1.3 בדוחות הכספיים לשנת 2011.

3. מערכת חדשה של תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) בנושא איחוד דוחות כספיים ונושאים נלווים-

בהמשך לאמור 1.1.5 (5) בדוחות הכספיים לשנת 2011, ביום 28 ביוני 2012 פרסמה הוועדה לתקני חשבונאות (IASB) בינלאומיים תיקונים להוראות המעבר של מערכת התקנים בנושא איחוד דוחות כספיים ונושאים נלווים: IFRS 10 דוחות כספיים מאוחדים, IFRS 11 הסדרים משותפים, IFRS 12 גלויים בדבר זכויות בישויות אחרות. התיקונים מגדירים מהו מועד היישום לראשונה ומפשטים את הוראות המעבר של מערכת התקנים וכן מספקים הקלות בדרישות הגילוי. מועד התחילה של התיקונים הינו תקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2013 או לאחריו, בדומה לזה של מערכת התקנים.

4. דוח על הרווח הכולל-

ביום 26 באוגוסט 2012 פורסמה טיוטת חוזר לתיקון הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים בדבר רווח כולל. מטרת הטיטה הינה התאמת אופן ההצגה של הדוח על הרווח הכולל לדרישות בכללי חשבונאות מקובלים בארה"ב (ASU 2011-05 ו- ASU 2011-12) וכן לאופן ההצגה המקובל של הדוח על הרווח הכולל בדוחות הכספיים של תאגידים בנקאיים בארה"ב. הטיטה משנה את אופן ההצגה של פריטי רווח כולל אחר בדוחות הכספיים, כך שפריטי רווח כולל אחר ידווחו בדוח נפרד שיקרא "דוח על הרווח הכולל" אשר יוצג מיד לאחר דוח רווח והפסד. כמו כן, פירוט ההרכב והתנועה של "רווח כולל אחר מצטבר" יוצג בבאור חדש של רווח כולל אחר מצטבר. התיקונים בטיטת הוראה זו יחולו על הדוחות לרבעון הראשון של שנת 2013 ואילך ויושמו בדרך של יישום למפרע. מיישום התקן לראשונה לא צפויה השפעה למעט שינוי הצגתי.

באורים לדוחות הכספיים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2012

באור 2 - ניירות ערך

סכומים מדווחים

הרכב במאוחד:

א. ניירות ערך זמינים למכירה

ליום 30 בספטמבר 2012 (לא מבוקר)				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווח כולל אחר מצטבר רווחים	רווח כולל אחר מצטבר הפסדים	שווי הוגן (2)
במיליוני ש"ח				
2,673	2,623	51	(1)	2,673
737	733	10	(6)	737
179	178	2	(1)	179
62	61	7	(6)	62
751	785	18	(52)	751
14	14	*	-	14
4,416	4,394 (3)	88	(66)	4,416
93	85 (4)	11	(3)	93 (5)
4,509	4,479	99 (6)	(69) (6)	4,509

אגרות חוב ומלוות - של ממשלת ישראל של מוסדות פיננסיים בישראל של מוסדות פיננסיים זרים מגובי נכסים (ABS) של אחרים בישראל של אחרים זרים

מניות וניירות ערך אחרים

סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה

ב. ניירות ערך למסחר

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן (2)
במיליוני ש"ח				
360	356	4	* -	360
6	6	* -	* -	6
21	25	* -	(4)	21
387	387	4	(4)	387
31	37	1	(7)	31
418	424	5 (7)	(11) (7)	418
4,927	4,903			4,927

אגרות חוב ומלוות - של ממשלת ישראל של מוסדות פיננסיים בישראל של אחרים בישראל

מניות וניירות ערך אחרים

סך כל ניירות הערך למסחר

סך כל ניירות הערך

ג. מידע נוסף לגבי אגרות חוב

ליום 30 בספטמבר 2012
(בלתי מבוקר)
במיליוני ש"ח
-
56
56

יתרת חוב רשומה של- אגרות חוב פגומות שצוברות הכנסות ריבית אגרות חוב פגומות שאינן צוברות הכנסות ריבית

* סכומים נמוכים מ- 500 אלפי ש"ח.

- (1) לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב וכן, פירוט תוצאות הפעילות בהשקעות במניות - ראה באורים 9 ו- 10.
- (2) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
- (3) לאחר הפרשה לירידת ערך השקעה בסך 82 מיליון ש"ח.
- (4) לאחר הפרשה לירידת ערך השקעה בסך 23 מיליון ש"ח.
- (5) כולל מניות וניירות ערך אחרים שלא מתקיים לגביהם שווי הוגן זמין ואשר מוצגים לפי עלות, בסך 36 מיליון ש"ח.
- (6) כלולים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".
- (7) מקפו לדוח רווח והפסד.
- (8) ההבחנה בין אגרות חוב של ישראל לבין אגרות חוב זרות נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה את נייר הערך.

באורים לדוחות הכספיים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2012

באור 2 - ניירות ערך (המשך)

סכומים מדווחים

ההרכב במאוחד:

א. ניירות ערך זמינים למכירה

ליום 30 בספטמבר 2011 (לא מבוקר)					
הערך במאזן	רווח כולל אחר מצטבר		עלות מופחתת (במניות-עלות)	הערך במאזן	במיליוני ש"ח
	הפסדים	רווחים			
2,179	(11)	38	2,152	2,179	אגרות חוב ומלוות - של ממשלת ישראל
3	-	-	3	3	של ממשלות זרות
851	(19)	7	863	851	של מוסדות פיננסיים בישראל
235	(8)	1	242	235	של מוסדות פיננסיים זרים
59	(4)	6	57	59	מגובי נכסים (ABS)
716	(42)	14	744	716	של אחרים בישראל
17	-	-	17	17	של אחרים זרים
4,060	(84)	66	4,078 (3)	4,060	
129 (5)	(2)	10	121 (4)	129	מניות וניירות ערך אחרים
4,189	(86) (6)	76	4,199	4,189	סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה

ב. ניירות ערך למסחר

הערך במאזן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן		עלות מופחתת (במניות-עלות)	הערך במאזן	במיליוני ש"ח
	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן			
1,138	- *	3	1,135	1,138	אגרות חוב ומלוות - של ממשלת ישראל
8	-	-	8	8	של מוסדות פיננסיים בישראל
23	(5)	-	28	23	של אחרים בישראל
1,169	(5)	3	1,171	1,169	
25	(6)	-	31	25	מניות וניירות ערך אחרים
1,194	(11) (7)	3 (7)	1,202	1,194	סך כל ניירות הערך למסחר
5,383			5,401	5,383	סך כל ניירות הערך

ג. מידע נוסף לגבי אגרות חוב

ליום 30 בספטמבר 2011
(בלתי מבוקר)
במיליוני ש"ח
1
43
44

יתרת חוב רשומה של- אגרות חוב פגומות שצוברות הכנסות ריבית אגרות חוב פגומות שאינן צוברות הכנסות ריבית

- * סכומים נמוכים מ- 500 אלפי ש"ח.
- (1) לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב וכן, פירוט תוצאות הפעילות בהשקעות במניות - ראה באורים 9 ו-10.
 - (2) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
 - (3) לאחר הפרשה לירידת ערך השקעה בסך 62 מיליון ש"ח.
 - (4) לאחר הפרשה לירידת ערך השקעה בסך 21 מיליון ש"ח.
 - (5) כולל מניות וניירות ערך אחרים שלא מתקיים לגביהם שווי הוגן זמין ואשר מוצגים לפי עלות, בסך 54 מיליון ש"ח.
 - (6) כלולים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".
 - (7) נקפו לדוח רווח והפסד.
 - (8) ההבחנה בין אגרות חוב של ישראל לבין אגרות חוב זרות נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה את הנייר הערך.
 - (9) ביום 15 לנובמבר 2011 פורסם חוזר המפקח על הבנקים בנושא "גילוי על השקעות בניירות ערך, תיאור עסקי התאגיד הבנקאי", אשר קבע דרישות גילוי חדשות לגבי ניירות ערך. לאור זאת, סיווג הבנק את הנתונים ליום 30 בספטמבר 2011 כדי להתאימם לכותרות הסעיפים ולשיטת ההצגה בתקופה השוטפת.

באורים לדוחות הכספיים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2012

באור 2 - ניירות ערך (המשך)

סכומים מדווחים

ההרכב במאוחד:

א. ניירות ערך זמינים למכירה

ליום 31 בדצמבר 2011 (מבוקר)				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווח כולל אחר מצטבר רווחים	הפסדים	שווי הוגן (1)
במיליוני ש"ח				
3,778	3,736	48	(6)	3,778
3	4	-	(1)	3
828	837	8	(17)	828
230	237	1	(8)	230
62	59	6	(3)	62
688	732	9	(53)	688
16	16	-	-	16
5,605	5,621 (2)	72	(88)	5,605
125	116 (3)	12	(3)	125 (4)
5,730	5,737	84 (5)	(91) (5)	5,730

אגרות חוב ומלוות - של ממשלת ישראל של ממשלות זרות של מוסדות פיננסיים בישראל של מוסדות פיננסיים זרים מגובי נכסים (ABS) של אחרים בישראל של אחרים זרים

מניות וניירות ערך אחרים

סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה

ב. ניירות ערך למסחר

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן (1)
במיליוני ש"ח				
1,004	1,002	2	-	1,004
1	1	-	-	1
* -	* -	-	-	* -
21	26	-	(5)	21
1,026	1,029	2	(5)	1,026
29	35	-	(6)	29
1,055	1,064	2 (6)	(11) (6)	1,055
6,785	6,801			6,785

אגרות חוב ומלוות - של ממשלת ישראל של מוסדות פיננסיים בישראל מגובי נכסים (ABS) של אחרים בישראל

מניות וניירות ערך אחרים

סך כל ניירות הערך למסחר

סך כל ניירות הערך

ג. מידע נוסף לגבי אגרות חוב

ליום 31 בדצמבר 2011 (מבוקר) במיליוני ש"ח

1
40
41

יתרת חוב רשומה של- אגרות חוב פגומות שצוברות הכנסות ריבית אגרות חוב פגומות שאינן צוברות הכנסות ריבית

* סכומים נמוכים מ- 500 אלפי ש"ח.

(1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

(2) לאחר הפרשה מצטברת לירידת ערך השקעה נכון ל-31.12.11 בסך 66 מיליון ש"ח.

(3) לאחר הפרשה מצטברת לירידת ערך השקעה נכון ל-31.12.11 בסך 22 מיליון ש"ח.

(4) כולל מניות וניירות ערך אחרים שלא מתקיים לגביהם שווי הוגן זמין ואשר מוצגים לפי עלות, בסך 53 מיליון ש"ח.

(5) כלולים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".

(6) מקפו לדוח רווח והפסד.

(7) ההבחנה בין אגרות חוב של ישראל לבין אגרות חוב זרות נערכה בהתאם למדינת התושבות של היישות המנפיקה את הנייר הערך.

באורים לדוחות הכספיים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2012

באור 2 א - מכשירים פיננסיים מגובי נכסים

סכומים מדווחים

הרכב במאוחד:

לבנק אגרות חוב מגובות נכסים (ABS) שפרעונם מתבסס על תזרים המזומנים מקבוצת נכסים ספציפית ומוצגים בתיק הזמין למכירה.

להלן מידע באשר לנתוני העלות המופחתת והשווי ההוגן של אגרות חוב מגובות נכסים הכלולות בתיק הזמין למכירה:

ליום 30 בספטמבר 2012 (לא מבוקר)				
הערך במאזן	עלות מופחתת	רווח כולל אחר מצטבר		שווי הוגן
		רווחים	הפסדים (3)	
במיליוני ש"ח				
7	7	* -	-	7
55	54	7	(6)	55
62	61	7	(6)	62

(1) אגרות חוב מגובות נכסים (ABS)
מגובה בפקדונות בבנקים
אחרים (2)
סך הכל אגרות חוב מגובות נכסים זמינות למכירה

(1) 7 מיליון ש"ח - אגרת חוב בדרוג AAA שדורגה בשנת 2010, תמורת הגיוס הושקעה על ידי היישויות המנפיקות בפקדונות בבנקים בחו"ל.

(2) מזה:

- 23 מיליון ש"ח - אג"ח בדרוג AAA שדורגו בשנת 2010, הנכסים המגבים הינם אג"ח דולריות של מדינת ישראל.
- 18 מיליון ש"ח - אג"ח לא סחירה בדרוג AA שדורגו בשנת 2011, המגובות בתזרים מזומנים מתשלומי ארנונה.
- 9 מיליון ש"ח - אג"ח לא סחירה בדרוג A- שדורגה בשנת 2012, המגובות בתזרימי מזומנים ממכירת דירות.
- 2 מיליון ש"ח - אג"ח לא סחירה בדרוג AA- שדורגה בשנת 2012, המגובות בתזרים מזומנים מהשכרת נכסים.
- 1 מיליון ש"ח - אג"ח לא סחירה בדרוג AA שדורגה בשנת 2011, המגובות בתזרים מזומנים מאג"ח שהונפקו על ידי חברת תשתיות.
- 1 מיליון ש"ח - אג"ח בדרוג +A שדורגה בשנת 2011, המגובה בעסקאות CLN.
- 1 מיליון ש"ח - אג"ח לא סחירה בדרוג AA- שדורגה בשנת 2011, המגובות בתזרים מזומנים מהתפלת מים.

(3) פירוט נוסף לגבי ניירות ערך זמינים למכירה מגובי נכסים הנמצאים בפוזיציות הפסד שטרם מומשו:

ליום 30 בספטמבר 2012 (לא מבוקר)			
פחות מ - 12 חודשים		12 חודשים ומעלה	
שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו	שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו
במיליוני ש"ח			
-	-	10	(6)
-	-	10	(6)

(1) אגרות חוב מגובות נכסים (ABS)
אחרים
סך הכל אגרות חוב מגובות נכסים זמינות למכירה

להערכת הבנק, הפסדים אלו הינם בעלי אופי זמני ולכן ההפסדים שטרם מומשו נזקפו להון.

* סכומים נמוכים מ - 500 אלפי ש"ח.

באורים לדוחות הכספיים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2012

באור 2 א - מכשירים פיננסיים מגובי נכסים (המשך)

סכומים מדווחים

הרכב במאוחד:

להלן מידע באשר לנתוני העלות המופחתת והשווי ההוגן של אגרות חוב מגובות נכסים הכלולות בתיק הזמין למכירה:

ליום 30 בספטמבר 2011 (לא מבוקר)				
הערך במאזן	עלות מופחתת	רווח כולל אחר מצטבר		שווי הוגן
		רווחים	הפסדים (3)	
במיליוני ש"ח				
5	6	-	(1)	5
54	51	6	(3)	54
59	57	6	(4)	59

אגרות חוב מגובות נכסים (ABS)

מגובה בפקדונות בבנקים⁽¹⁾

אחרים⁽²⁾

סך הכל אגרות חוב מגובות נכסים זמינות למכירה

(1) 5 - מיליון ש"ח - אגרת חוב בדרוג AAA שדורגה בשנת 2010, תמורת הגיוס הושקעה על ידי היישויות המנפיקות בפקדונות בבנקים בחו"ל.

(2) מזה:

- 18 מיליון ש"ח - אג"ח לא סחירות בדרוג AA שדורגו בשנת 2011, המגובות בתזרים מזומנים מתשלומי ארנונה.
- 19 מיליון ש"ח - אג"ח בדרוג AAA שדורגו בשנת 2010, הנכסים המגבים הינם אג"ח דולריות של מדינת ישראל.
- 12 מיליון ש"ח - אג"ח לא סחירות בדרוג A- שדורגו בשנת 2010, המגובות בתזרימי מזומנים ממכירת דירות.
- 2 מיליון ש"ח - אג"ח לא סחירות בדרוג AA- שדורגו בשנת 2011, המגובות בתזרים מזומנים מהשכרת נכסים.
- 1 מיליון ש"ח - אג"ח בדרוג AA שדורגה בשנת 2010, המגובה בתזרים מזומנים מאג"ח שהונפקו על ידי חברת תשתיות.
- 1 מיליון ש"ח - אג"ח בדרוג AA- שדורגה בשנת 2011, המגובה בתזרים מזומנים מהתפלת מים.
- 1 מיליון ש"ח - אג"ח בדרוג A+ שדורגה בשנת 2011, המגובה בעסקאות CLN.

(3) פירוט נוסף לגבי ניירות ערך זמינים למכירה מגובי נכסים הנמצאים בפוזיציות הפסד שטרם מומשו:

ליום 30 בספטמבר 2011 (לא מבוקר)			
פחות מ - 12 חודשים		12 חודשים ומעלה	
שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו	שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו
במיליוני ש"ח			
* -	* -	5	(1)
20	(1)	12	(2)
20	(1)	17	(3)

אגרות חוב מגובות נכסים (ABS)

מגובה בפקדונות בבנקים

אחרים

סך הכל אגרות חוב מגובות נכסים זמינות למכירה

להערכת הבנק, הפסדים אלו הינם בעלי אופי זמני ולכן ההפסדים שטרם מומשו נזקפו להון.

* סכומים נמוכים מ - 500 אלפי ש"ח.

באורים לדוחות הכספיים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2012

באור 2 א - מכשירים פיננסיים מגובי נכסים (המשך)

סכומים מדווחים

הרכב במאוחד:

א. להלן מידע באשר לנתוני העלות המופחתת והשווי ההוגן של אגרות חוב מגובות נכסים הכלולות בתיק הזמין למכירה:

ליום 31 בדצמבר 2011 (מבוקר)				
שוי הוגן	רווח כולל אחר מצטבר		עלות מופחתת	הערך במאזן
	הפסדים (3)	רווחים		
				במיליוני ש"ח
5	(1)	-	6	5
57	(2)	6	53	57
62	(3)	6	59	62

אגרות חוב מגובות נכסים (ABS)

מגובה בפקדונות בבנקים⁽¹⁾

אחרים⁽²⁾

סך הכל אגרות חוב מגובות נכסים זמינות למכירה

(1) 5 - מיליון ש"ח - אגרות חוב בדרוג AAA שדורגה בשנת 2010, תמורת הגיוס הושקעה על ידי היישות המנפיקה בפקדונות בבנק בחו"ל.

(2) מזה:

- 18 מיליון ש"ח - אג"ח לא סחירות בדרוג AA שדורגו בשנת 2011, המגובות בתזרים מזומנים מתשלומי ארנונה.
- 22 מיליון ש"ח - אג"ח בדרוג AAA שדורגו בשנת 2010, הנכסים המגבים הינם אג"ח דולריות של מדינת ישראל.
- 12 מיליון ש"ח - אג"ח לא סחירות בדרוג A- שדורגו בשנת 2010, המגובות בתזרימי מזומנים ממכירת דירות.
- 2 מיליון ש"ח - אג"ח לא סחירות בדרוג AA- שדורגו בשנת 2011, המגובות בתזרים מזומנים מהשכרת נכסים.
- 1 מיליון ש"ח - אג"ח בדרוג AA שדורגה בשנת 2010, המגובה בתזרים מזומנים מאג"ח שהונפקו על ידי חברת תשתיות.
- 1 מיליון ש"ח - אג"ח בדרוג AA- שדורגה בשנת 2011, המגובה בתזרים מזומנים מהתפלת מים.
- 1 מיליון ש"ח - אג"ח בדרוג A+ שדורגה בשנת 2011, המגובה בעסקאות CLN.

(3) פירוט נוסף לגבי ניירות ערך זמינים למכירה מגובי נכסים הנמצאים בפוזיציות הפסד שטרם מומשו:

ליום 31 בדצמבר 2011 (מבוקר)			
12 חודשים ומעלה		פחות מ- 12 חודשים	
הפסדים	שוי הוגן	הפסדים	שוי הוגן
שטרם מומשו		שטרם מומשו	
			במיליוני ש"ח
(1)	5	* -	* -
(2)	12	* -	9
(3)	17	* -	9

אגרות חוב מגובות נכסים (ABS)

מגובה בפקדונות בבנקים

אחרים

סך הכל אגרות חוב מגובות נכסים זמינות למכירה

להערכת הבנק, הפסדים אלו הינם בעלי אופי זמני ולכן ההפסדים שטרם מומשו נזקפו להון.

* סכומים נמוכים מ- 500 אלפי ש"ח.

באורים לדוחות הכספיים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2012

באור 3 - אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

סכומים מדווחים

א. האשראי לציבור

ההרכב מאוחד:

ליום 31 בדצמבר 2011 (מבוקר)		ליום 30 בספטמבר 2011 (לא מבוקר)		ליום 30 בספטמבר 2012 (לא מבוקר)	
יתרת חוב נטו	הפרשה להפסדי אשראי	יתרת חוב נטו	הפרשה להפסדי אשראי	יתרת חוב נטו	הפרשה להפסדי אשראי
13,360	216	13,659	208	13,867	13,239
9,508	56	9,169	59	9,228	9,475
22,868	272	22,828	267	23,095	22,714
					265
					22,979
33	*	33	*	35	48
					1
					49

מזה: התחייבויות לקוחות עבור קיבולים

(1) לרבות אשראי שנבחר על בסיס פרטני ונמצא שהוא אינו פגום. ההפרשה להפסדי אשראי בנין אשראי זה חושבה על בסיס קבוצתי. לפירוט נוסף לגבי אשראי שנבחר על בסיס פרטני, ראה באור 3.ב.

(2) אשראי שהפרשה להפסדי אשראי בגינו מוערכת על בסיס קבוצתי בשיטת עומק פיגור לפי נספח להוראות ניהול בנקאי תקיין מספר 314, ואשראי אחר שלא נבדק פרטנית, אשר ההפרשה להפסדי אשראי בגינו חושבה על בסיס קבוצתי. ראה פירוט נוסף בבאור 3.ג.
 (3) לפירוט בדבר סוגי האשראי שנבדקו על בסיס פרטני וסוגי האשראי שנבדקו על בסיס קבוצתי, ראה באור 1.ה.5. בדוח לשנת 2011.
 * סכומים נמוכים מ-500 אלפי ש"ח.

ב. אשראי לציבור שנבדק על בסיס פרטני:

1. אשראי לציבור שנבדק על בסיס פרטני כולל:

ליום 31 בדצמבר 2011 (מבוקר)		ליום 30 בספטמבר 2011 (לא מבוקר)		ליום 30 בספטמבר 2012 (לא מבוקר)	
יתרת חוב נטו	הפרשה להפסדי אשראי	יתרת חוב נטו	הפרשה להפסדי אשראי	יתרת חוב נטו	הפרשה להפסדי אשראי
443	81	524	90	545	509
					91
					600
					72
					72
35	*	35	1	106	72
12,882	135	13,017	117	13,216	12,658
12,917	135	13,052	118	13,322	12,730
13,360	216	13,576	208	13,867	13,239

אשראי לציבור פגום (א)

אשראי לציבור שאינו פגום, בפיגור של 90 יום או יותר (ב)

אשראי לציבור שאינו פגום, בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים (ג)

אשראי לציבור אחר שאינו פגום (ד)

סה"כ אשראי לציבור שאינו פגום (ה)

סה"כ אשראי לציבור שנבדק על בסיס פרטני

א. אשראי פגום אינו צובר הכנסות ריבית, למעט אשראי מסויים בארגון מחדש ראה סעיף קטן 4 להלן.

ב. אשראי שנבדק על בסיס פרטני ונמצא שאינו פגום. ההפרשה להפסדי אשראי בנין אשראי זה חושבה על בסיס קבוצתי.

* סכומים נמוכים מ-500 אלפי ש"ח.

באורים לדוחות הכספיים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2012

באור 3 - אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים

ב. אשראי לציבור שנבדק על בסיס פרטני (המשך)

הרכב במאוחד:

מידע נוסף על אשראי לציבור פגום שנבדק על בסיס פרטני

31 בדצמבר 2011	30 בספטמבר 2011	30 בספטמבר 2012
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)
יתרת חוב רשומה		
במיליוני ש"ח		
298	345	352
226	200	248
<u>524</u>	<u>545</u>	<u>600</u>
499	528	576
25	17	24
<u>524</u>	<u>545</u>	<u>600</u>

2. אשראי לציבור פגום בגינו קיימת הפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני
אשראי לציבור פגום בגינו לא קיימת הפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני
סך הכל אשראי לציבור פגום

3. אשראי לציבור פגום שנמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
אשראי לציבור פגום שנמדד לפי שווי הביטחון **
סך הכל אשראי לציבור פגום

** אשראי שגבייתו מותנת בביטחון.

4. אשראי בעייתי בארגון מחדש במסגרתו בוצעו שינויים בתנאי האשראי:

ליום 31 בדצמבר 2011 (מבוקר)			ליום 30 בספטמבר 2011 (לא מבוקר)			ליום 30 בספטמבר 2012 (לא מבוקר)		
יתרת חוב	הפרשה להפסדי	יתרת חוב	יתרת חוב	הפרשה להפסדי	יתרת חוב	יתרת חוב	הפרשה להפסדי	יתרת חוב
נטו	אשראי	רשומה	נטו	אשראי	רשומה	נטו	אשראי	רשומה
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח		
99	2	101	95	1	96	106	4	110
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
17	-	17	11	-	11	34	-	34
<u>116</u>	<u>2</u>	<u>118</u>	<u>106</u>	<u>1</u>	<u>107</u>	<u>140</u>	<u>4</u>	<u>144</u>

שאינו צובר הכנסות ריבית
צובר הכנסות ריבית, בפיגור של 90 ימים או יותר
צובר הכנסות ריבית, בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים
צובר הכנסות ריבית
סך הכל (נכלל באשראי לציבור פגום)

התחייבויות למתן אשראי נוסף לחייבים שלגביהם בוצע ארגון מחדש של אשראי בעייתי במסגרתו בוצעו שינויים בתנאי האשראי
נכון ליום 30 בספטמבר 2012 לא קיימות התחייבויות (ליום 30 בספטמבר 2011 וליום 31 בדצמבר 2011 לא קיימות התחייבויות).

5.

לתשעה חודשים שהסתיימו		לשלושה חודשים שהסתיימו	
ביום 30 בספטמבר (לא מבוקר)	ביום 30 בספטמבר (לא מבוקר)	ביום 30 בספטמבר (לא מבוקר)	ביום 30 בספטמבר (לא מבוקר)
2011	2012	2011	2012
במיליוני ש"ח			

586	550	554	559
13	6	5	2
26	18	9	3
13	6	5	2

יתרת חוב רשומה ממוצעת של אשראי לציבור פגום בתקופת הדיווח
סך הכנסות ריבית שנרשמו בתקופת הדיווח בגין אשראי זה בפרק הזמן בו סווג כפגום*
סך הכנסות ריבית שהיו נרשמות בתקופת הדיווח אילו היה אשראי זה צובר ריבית לפי תנאיו המקוריים

* מזה: הכנסות ריבית שנרשמו לפי השיטה החשבונאית של בסיס מזומן

באורים לדוחות הכספיים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2012

באור 3 - אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים

ג. אשראי לציבור שנבדק על בסיס קבוצתי כולל:

ההרכב במאוחד:

1. הלוואות לדיור שבגינן נעשתה הפרשה מזערית להפסדי אשראי לפי עומק פיגור לפי הנספח להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 314:

ליום 30 בספטמבר 2012 (לא מבוקר)							
עומק פיגור							
בפיגור של 30 ימים עד 90 ימים							
1-3 חודשים	3-6 חודשים	6-15 חודשים	15-33 חודשים	מעל 33 חודשים	סך הכל מעל 3 חודשים	יתרות בגין הלוואות בפיגור שמוחזרו (3) סך הכל	במיליוני ש"ח
1	1	1	1	29	32	5	38
-	-	-	-	-	-	-	-
50	14	12	4	24	54	11	115
-	-	2	2	20	24	5	29
50	14	10	2	4	30	6	86

סכום הפיגור מזה: יתרת הפרשה לריבית (1) יתרת חוב רשומה יתרת ההפרשה להפסדי אשראי (2) יתרת חוב נטו

ליום 30 בספטמבר 2011 (לא מבוקר)							
עומק פיגור							
בפיגור של יותר מ- 90 ימים							
1-3 חודשים	3-6 חודשים	6-15 חודשים	15-33 חודשים	מעל 33 חודשים	סך הכל מעל 3 חודשים	יתרות בגין הלוואות בפיגור שמוחזרו (3) סך הכל	במיליוני ש"ח
-	-	1	1	35	37	3	40
-	-	-	-	14	14	-	14
32	13	7	5	26	51	13	96
-	-	1	3	22	26	6	32
32	13	6	2	4	25	7	64

סכום הפיגור מזה: יתרת הפרשה לריבית (1) יתרת חוב רשומה יתרת ההפרשה להפסדי אשראי (2) יתרת חוב נטו

ליום 31 בדצמבר 2011 (מבוקר)							
עומק פיגור							
בפיגור של יותר מ- 90 ימים							
1-3 חודשים	3-6 חודשים	6-15 חודשים	15-33 חודשים	מעל 33 חודשים	סך הכל מעל 3 חודשים	יתרות בגין הלוואות בפיגור שמוחזרו (3) סך הכל	במיליוני ש"ח
1	-	1	1	33	35	5	41
-	-	-	-	15	15	-	15
49	11	8	3	27	49	11	109
-	-	1	2	22	25	5	30
49	11	7	1	5	24	6	79

סכום הפיגור מזה: יתרת הפרשה לריבית (1) יתרת חוב רשומה יתרת ההפרשה להפסדי אשראי (2) יתרת חוב נטו

(1) בגין ריבית על סכומים שבפיגור.
 (2) כולל הפרשה פרטנית מעבר לעומק הפיגור ולא כולל יתרת הפרשה לריבית והפרשה קבוצתית מעבר למתחייב לפי עומק הפיגור.
 (3) הלוואות בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת הלוואה שטרם הגיע מועד פרעון.

2. אשראי אחר שלא נבדק פרטנית אשר ההפרשה להפסדי אשראי בגינו חושבה על בסיס קבוצתי:

ליום 30 בספטמבר 2012 (לא מבוקר)		ליום 30 בספטמבר 2011 (לא מבוקר)		ליום 31 בדצמבר 2011 (מבוקר)	
יתרת חוב	הפרשה להפסדי אשראי	יתרת חוב	הפרשה להפסדי אשראי	יתרת חוב	הפרשה להפסדי אשראי
נטו	במיליוני ש"ח	נטו	במיליוני ש"ח	נטו	במיליוני ש"ח
-	-	-	-	-	-
8	1	9	8	8	1
23	-	24	-	24	-
2,547	14	2,681	18	2,663	16
2,578	15	2,714	19	2,695	17

אשראי לציבור פגום
 אשראי לציבור שאינו פגום, בפיגור של 90 ימים או יותר
 אשראי לציבור שאינו פגום, בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים
 אשראי לציבור אחר שאינו פגום
 סך הכל

* סכומים נמוכים מ- 500 אלפי ש"ח.

באורים לדוחות הכספיים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2012

באור 3 - אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים

ד. הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ובגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

הרכב במאוחד:

הפרשה להפסדי אשראי				
סה"כ	על בסיס קבוצתי **		על בסיס פרטני במיליוני ש"ח	
	לפי עומק פיגור	אחר		
326	203	36	87	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30.06.2012 (לא מבוקר)
3	(26)	1	28	שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30.09.2012 (לא מבוקר)
(29)	-	-	(29)	הוצאות בגין הפסדי אשראי
15	-	-	15	מחיקות חשבונאיות
(14)	-	-	(14)	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
-	-	-	-	מחיקות חשבונאיות נטו
315	177	37	101	אחר
343	179	40	124	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30.09.2012 (לא מבוקר)
(9)	(3)	* -	(6) ***	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30.06.2011 (לא מבוקר)
(38)	-	* -	(38)	שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30.09.2011 (לא מבוקר)
15	-	-	15 ***	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(23)	-	* -	(23)	מחיקות חשבונאיות
* -	-	-	* -	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
311	176	40	95	מחיקות חשבונאיות נטו
316	189	39	88	אחר
16	(12)	-	28	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.12.2011 (מבוקר)
(55)	-	(2)	(53)	תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30.09.2012 (לא מבוקר)
38	-	-	38	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(17)	-	(2)	(15)	מחיקות חשבונאיות
-	-	-	-	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
315	177	37	101	מחיקות חשבונאיות נטו
352	173	44	135	אחר
1	3	(1)	(1)	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.12.2010 (מבוקר)
(71)	-	(3)	(68)	תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30.09.2011 (לא מבוקר)
29	-	-	29	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(42)	-	(3)	(39)	מחיקות חשבונאיות
* -	-	-	* -	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
311	176	40	95	מחיקות חשבונאיות נטו
				אחר
				יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30.09.2011 (לא מבוקר)

* סכומים נמוכים מ - 500 אלפי ש"ח.

** לרבות הפרשה על בסיס קבוצתי בגין חובות שנבדקו פרטנית ונמצא שאינם פגומים.

*** סיווג מחדש לפירוט ראה באור 5.ד.1.

באורים לדוחות הכספיים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2012

באור 3 - אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים

ד. הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ובגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)

הרכב במאוחד:

הרכב יתרת ההפרשה:

הפרשה להפסדי אשראי			
סה"כ	על בסיס קבוצתי *		על בסיס פרטני במיליוני ש"ח
	אחר	לפי עומק פיגור	
265	137	37	91
-	-	-	-
50	40	-	10
<u>315</u>	<u>177</u>	<u>37</u>	<u>101</u>
<u>הרכב יתרת ההפרשה ליום 30 בספטמבר 2012 (לא מבוקר)</u>			
בגין אשראי לציבור			
בגין חובות שאינם אשראי לציבור			
בגין מכשירי אשראי חוץ מאזני (נכלל בסעיף התחייבויות אחרות)			
סך הכל			
267	137	40	90
-	-	-	-
44	39	-	5
<u>311</u>	<u>176</u>	<u>40</u>	<u>95</u>
<u>הרכב יתרת ההפרשה ליום 30 בספטמבר 2011 (לא מבוקר)</u>			
בגין אשראי לציבור			
בגין חובות שאינם אשראי לציבור			
בגין מכשירי אשראי חוץ מאזני (נכלל בסעיף התחייבויות אחרות)			
סך הכל			
272	152	39	81
-	-	-	-
44	37	-	7
<u>316</u>	<u>189</u>	<u>39</u>	<u>88</u>

* לרבות הפרשה על בסיס קבוצתי בגין חובות שנבדקו פרטנית ונמצא שאינם פגומים.

באורים לדוחות הכספיים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2012

באור 3 - אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים

ה. פרטים נוספים על הלוואות לדיור ואופן חישוב ההפרשה להפסדי אשראי

הרכב במאוחד:

ליום 30 בספטמבר 2012 (לא מבוקר)						
הלוואות לדיור פגומות או בפיגור של יותר מ- 90 ימים (1)			הלוואות לדיור פגומות או בפיגור של יותר מ- 90 ימים (1)		הלוואות לדיור	
יתרת הפרשה להפסדי אשראי אחרת			לפי עומק הפיגור	יתרת חוב רשומה	סכום בפיגור (2)	יתרת חוב רשומה
סך הכל	על בסיס פרטני	על בסיס קבוצתי				במיליוני ש"ח
37	-	8	29	65	37	6,949
1	-	1	-	-	-	219
38	-	9	(3) 29	65	37	(4) 7,168

הלוואות לדיור שחובה לחשב בגין את הפרשה להפסדי אשראי לפי עומק הפיגור הלוואות לדיור אחרות סך הכל

מזה: בגין הלוואות לדיור שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה

ליום 30 בספטמבר 2011 (לא מבוקר)						
הלוואות לדיור פגומות או בפיגור של יותר מ- 90 ימים (1)			הלוואות לדיור פגומות או בפיגור של יותר מ- 90 ימים (1)		הלוואות לדיור	
יתרת הפרשה להפסדי אשראי אחרת			לפי עומק הפיגור	יתרת חוב רשומה	סכום בפיגור (2)	יתרת חוב רשומה
סך הכל	על בסיס פרטני	על בסיס קבוצתי				במיליוני ש"ח
40	-	** 8	** 32	64	40	6,514
1	-	1	-	* -	-	165
41	-	9	(3) 32	64	40	(4) 6,679

הלוואות לדיור שחובה לחשב בגין את הפרשה להפסדי אשראי לפי עומק הפיגור הלוואות לדיור אחרות סך הכל

מזה: בגין הלוואות לדיור שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה

ליום 31 בדצמבר 2011 (מבוקר)						
הלוואות לדיור פגומות או בפיגור של יותר מ- 90 ימים (1)			הלוואות לדיור פגומות או בפיגור של יותר מ- 90 ימים (1)		הלוואות לדיור	
יתרת הפרשה להפסדי אשראי אחרת			לפי עומק הפיגור	יתרת חוב רשומה	סכום בפיגור (2)	יתרת חוב רשומה
סך הכל	על בסיס פרטני	על בסיס קבוצתי				במיליוני ש"ח
38	-	** 8	** 30	60	40	6,580
1	-	1	-	* -	-	183
39	-	9	(3) 30	60	40	(4) 6,763

הלוואות לדיור שחובה לחשב בגין את הפרשה להפסדי אשראי לפי עומק הפיגור הלוואות לדיור אחרות סך הכל

מזה: בגין הלוואות לדיור שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה

(1) הלוואות לדיור פגומות והלוואות לדיור בפיגור יותר מ- 3 חודשים.

(2) כולל ריבית על סכום הפיגור.

(3) כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי עומק הפיגור בסך 12 מיליוני ש"ח (ליום 30.9.11 - 12 מיליוני ש"ח וליום 31.12.11 - 12 מיליוני ש"ח).

(4) מזה: הלוואות לדיור בריבית משתנה בסך 4,862 מיליוני ש"ח (ליום 30.9.11 - 4,494 מיליוני ש"ח וליום 31.12.11 - 4,579 מיליוני ש"ח).

(5) מזה: הלוואות לכל מטרה במשכון דירת מגורים בסך 108 מיליוני ש"ח (ליום 30.9.11 - 96 מיליוני ש"ח וליום 31.12.11 - 99 מיליוני ש"ח).

* סכומים נמוכים מ- 500 אלפי ש"ח.

** סווג מחדש.

באורים לדוחות הכספיים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2012

באור 4 - הון והלימות ההון

סכומים מדווחים

א. בנתוני המאוחד:

31 בדצמבר 2011 (מבוקר)	30 בספטמבר 2011 (לא מבוקר)	30 בספטמבר 2012 (לא מבוקר) במיליוני ש"ח
1,986	1,950	2,090
1,408	1,379	1,480
-	-	-
<u>3,394</u>	<u>3,329</u>	<u>3,570</u>

1. הון לצורך חישוב יחס ההון

הון רובד 1, לאחר ניכויים
הון רובד 2, לאחר ניכויים
הון רובד 3
סך הכל הון כולל

2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון

22,664	22,788	22,377
208	496	199
1,680	1,645	1,719
<u>24,552</u>	<u>24,929</u>	<u>24,295</u>

סיכוני אשראי
סיכוני שוק
סיכון תפעולי

סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון

באחוזים

8.09%	7.82%	8.60%
13.82%	13.35%	14.69%
9.00%	9.00%	9.00%

3. יחס ההון לרכיבי סיכון

יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון

יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

ב. רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון (בנתוני המאוחד)

31 בדצמבר 2011 (מבוקר)	30 בספטמבר 2011 (לא מבוקר)	30 בספטמבר 2012 (לא מבוקר) במיליוני ש"ח
------------------------------	----------------------------------	--

1. הון רובד 1

1,985	1,949	* 2,109
1	1	** -
-	-	-
-	-	-
-	-	-
-	-	19
-	-	-
-	-	-
-	-	-
<u>1,986</u>	<u>1,950</u>	<u>2,090</u>
17	40	16

הון המיוחס לבעלי המניות של התאגיד הבנקאי
זכויות שאינן מקנות שליטה בהון של חברות בת שאוחדו
מכשירי הון מורכבים
רכיבי הון רובד 1 אחרים
בניכוי: מוניטין
בניכוי: רווחים נטו בגין התאמות לשווי הוגן של ניירות ערך
זמינים למכירה
בניכוי: השקעות ברכיבי הון פיקוחי של תאגידים בנקאיים וחברות בת שלהם
בישראל, וכן השקעות צולבות בחו"ל
בניכוי: השקעות בחברות שאינן ריאליות ויש בהן השפעה מהותית
בניכוי: ניכויים אחרים מהון רובד 1

סך הכל הון רובד 1

מזה: הון רובד 1 המוקצה בגין סיכוני שוק

* מזה: הון מניות רגיל נפרע-952 מיליון ש"ח, עודפים-1,112 מיליון ש"ח, קרנות הון-45 מיליון ש"ח, ראה דוח על השינויים בהון.
** יישום לראשונה של מכתב בנק ישראל בנושא טיפול באופציות מכר שניתנו לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה, לפירוט ראה באור 3.1.3.

באורים לדוחות הכספיים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2012

באור 4 - הון והלימות ההון (המשך)

סכומים מדווחים

ב. רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון (בנתוני המאוחד) (המשך)

31 בדצמבר 2011 (מבוקר)	30 בספטמבר 2011 (לא מבוקר)	30 בספטמבר 2012 (לא מבוקר) במיליוני ש"ח
-	-	14
52	52	52
371	372	377
985	955	1,037
-	-	-
-	-	-
-	-	-
1,408	1,379	1,480

2. הון רובד 2

א. הון רובד 2 עליון:
45% מסכום הרווחים נטו, לפני השפעת המס המתייחס, בגין התאמות לשווי הוגן של ני"ע זמינים למכירה הפרשה כללית לחובות מסופקים רכיבי הון רובד 2 עליון אחרים

ב. הון רובד 2 תחתון:
כתבי התחייבות נדחים רכיבי הון רובד 2 תחתון אחרים

ג. ניכויים מהון רובד 2:
השקעות ברכיבי הון פיקוחי של תאגידים בנקאיים וחברות בת שלהם בישראל, וכן השקעות צולבות בחו"ל השקעות בחברות שאינן ריאליות שיש בהן השפעה מהותית ניכויים אחרים מהון רובד 2

סך הכל הון רובד 2

באורים לדוחות הכספיים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2012

באור 5 - דוח על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי האמדה

סכומים מדווחים

ההרכב באוחד:

ליום 30 בספטמבר 2012 (לא מבוקר)

סך הכל	פריטים לא נספיים (2)		מטבע חוץ (1)		דולר ארה"ב	מטבע ישראל	לא אמוד במיליוני ש"ח
	אחר	פריטים לא נספיים (2)	אחר	אירו			

7,067	-	67	108	523	151	6,218	נכסים
4,927	124	8	87	682	812	3,214	מזומנים ופקדונות בבנקים
51	-	-	-	-	-	51	ניירות ערך שגשאלו
22,714	98	474	310	2,303	4,650	14,879	אשראי לציבור, נטו
1	1	-	-	-	-	-	השקעות בחברות מוחזקות
387	387	-	-	-	-	-	בניגים וציוד
480	72	139	40	144	3	82	נכסים בגין מכשירים נגזרים
769	71	-	-	-	1	697	נכסים אחרים
9	9	-	-	-	-	-	נכסים המוחזקים למכירה
36,405	762	688	545	3,652	5,617	25,141	סך כל הנכסים

התחייבויות

29,076	113	490	1,165	4,950	2,741	19,617	פקדונות הציבור
107	-	8	18	41	-	40	פקדונות מבנקים
2,925	-	-	-	-	1,955	970	כתבי התחייבות נדרחים ותעודות פקדון
571	54	136	53	220	4	104	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
1,617	575	-	5	1	139	897	התחייבויות אחרות
34,296	742	634	1,241	5,212	4,839	21,628	סך כל ההתחייבויות
2,109	20	54	(696)	(1,560)	778	3,513	הפרש

מכשירים נגזרים שאינם מגזרים:

מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
 אופציות בסכף נטו (במונחי נכס בסיס)
 אופציות מחוץ לכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
 סה"כ כללי

אופציות בסכף נטו (סכום קרוב מהוון)
 אופציות מחוץ לכסף נטו (סכום קרוב מהוון)

* סכומים נמוכים מ- 500 אלפי ש"ח.

(1) כולל צמודי מטבע חוץ.

(2) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא נספיי.

באורים לדוחות הכספיים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2012

באור 5 - דוח על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי האמידה (המשך)

סכומים מדווחים

ההרכב במאוחד:

		ליום 31 בדצמבר 2011 (מבוקר)		מטבע ישראל		מטבע חוץ (1)		מטבע חוץ "ב"		מטבע חוץ "א"		מטבע חוץ "א"ב"		מטבע חוץ "א"ב"		מטבע חוץ "א"ב"		מטבע חוץ "א"ב"		מטבע חוץ "א"ב"	
סך הכל	פריטים שאינם נספיים (2)	אחר	אחר	אחר	אחר	אחר	אחר	אחר	אחר	אחר	אחר	אחר	אחר	אחר	אחר	אחר	אחר	אחר	אחר	אחר	אחר
6,961	-	41	339	628	155	5,798															
6,785	154	7	368	663	973	4,620															
5	-	-	-	-	-	5															
22,868	103	676	354	2,315	4,311	15,109															
1	1	-	-	-	-	-															
408	408	-	-	-	-	-															
846	91	62	35	557	-	101															
1,041	192	-	-	1	2	846															
38,915	949	786	1,096	4,164	5,441	26,479															

נכסים

מזומנים ופקדונות בבנקים																					
ניירות ערך																					
ניירות ערך שנשאלו																					
אשראי לציבור, נטו																					
השקעות בחברות מוחזקות																					
בנינים וציוד																					
נכסים בגין מכשירים נגזרים																					
נכסים אחרים																					
סך כל הנכסים																					

התחייבויות

פקדונות הציבור																					
פקדונות מבוזקים																					
פקדונות הממשלה																					
כתבי התחייבות נדחים ותעודות פקדון																					
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים																					
התחייבויות אחרות																					
סך כל ההתחייבויות																					

הפרש

31,158	115	496	1,138	4,952	2,697	21,760															
392	-	8	25	75	1	283															
1	-	-	-	-	-	1															
2,761	-	-	-	-	1,786	975															
907	75	63	55	594	-	120															
1,710	548	1	5	-	120	1,036															
36,929	738	568	1,223	5,621	4,604	24,175															
1,986	211	218	(127)	(1,457)	837	2,304															

מכשירים נגזרים שאינם מגזרים:

מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
 אופציות בכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
 אופציות מחוץ לכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
 סה"כ כללי

אופציות בכסף נטו (סכום קרוב מהוון)
 אופציות מחוץ לכסף נטו (סכום קרוב מהוון)
 (1) כולל צמודי מטבע חוץ.
 (2) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא נספי.

באורים לדוחות הכספיים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2012

באור 6 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

סכומים מדווחים

א. מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים:

31 בדצמבר 2011		30 בספטמבר 2011		30 בספטמבר 2012		
(מבוקר)		(לא מבוקר)		(לא מבוקר)		
				במיליוני ש"ח		
יתרת	יתרת	יתרת	יתרת	יתרת	יתרת	
ההפרשה	החוזים*	ההפרשה	החוזים*	ההפרשה	החוזים*	
להפסדי	אשראי**	להפסדי	אשראי**	להפסדי	אשראי**	
אשראי**		אשראי**		אשראי**		
***-	110	*** -	119	***-	133	עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי:
11	500	10	530	13	502	אשראי תעודות ערביות להבטחת אשראי
9	2,193	9	2,344	11	2,099	ערביות להוכשי דירות
3	621	4	666	3	710	ערביות והתחייבויות אחרות
***-	853	***-	838	***-	896	מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו
1	695	1	727	1	754	מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו
3	1,056	3	902	2	961	מסגרות חח"ד ואשראי שלא נוצלו בקשר ליהלומנים
12	5,415	12	5,367	13	5,191	התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ועדיין לא ניתן
5	1,110	5	1,113	7	1,161	התחייבויות להוצאת ערביות

* יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי.

** בעיקר הפרשה קבוצתית.

*** סכומים נמוכים מ- 500 אלפי ש"ח.

ב. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות:

(1) דמי שכירות של מבנים וציוד בשל התקשרויות לתשלום לשנים הבאות:

31 בדצמבר 2011	30 בספטמבר 2011	30 בספטמבר 2012	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
במיליוני ש"ח			
20	19	22	בשנה ראשונה
20	18	21	בשנה שנייה
18	17	18	בשנה שלישית
15	13	16	בשנה רביעית
13	11	14	בשנה חמישית
39	30	48	מעל חמש שנים
125	108	139	סך הכל

באור 6 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ב. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות (המשך)

- (2) סכום ההתחייבות לרכישת מבנים וציוד ליום 30 בספטמבר 2012 הינו בסך 2 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2011 - 3 מיליון ש"ח).
- (3) חברה מאוחדת התחייבה להשקיע בתאגידים ריאליים נוספים ובקרבן גידור סכום של 11 מיליון ש"ח ליום 30 בספטמבר 2012 (ליום 31 בדצמבר 2011 - 11 מיליון ש"ח) וזאת בהתקיים תנאים מסוימים כפי שנקבעו בהסכמים עם אותם תאגידים.
- (4) א. סכום הערבויות לבתי משפט ואחרים ליום 30 בספטמבר 2012 הינו 12 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2011 - 12 מיליון ש"ח).
- ב. בהתאם לתקנות השקעות משותפות בנאמנות (הון עצמי, וביטוח של מנהל קרן ונאמן ותנאי כשירות של דירקטורים ועובדים בהם), התשנ"ו - 1995, החברה המאוחדת הפקידה פקדון בסך של 7 מיליון ש"ח בבנק (31 דצמבר 2011 - 7 מיליון ש"ח) לטובת בעלי יחידות בקרנות נאמנות, שחברה מאוחדת של הבנק משמשת להן כנאמן.
- (5) א. נגד הבנק והחברות המאוחדות שלו תלויות ועומדות תביעות משפטיות. לגבי תביעות אשר לדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת משפטיות באשר לסיכויי תביעות תלויות, לרבות בקשות לאישור תביעות ייצוגיות, קיימות הפרשות נאותות, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בגין כל ההפסדים הצפויים הנובעים מתביעות תלויות כנגד הבנק. לא נעשו הפרשות לגבי תביעות אשר לדעת הנהלת הבנק ויועציו המשפטיים סיכוייהן קלושים. סכום החשיפה הנוספת בשל תביעות תלויות שאפשרות התממשותן אינה קלושה, ואשר לא בוצעה הפרשה בגינה הינו כ- 11 מיליון ש"ח.
- ב. בחודש דצמבר 2007 הוגשה לבנק דרישת תשלום בסך כולל של 10 מיליון דולר ארה"ב, בקשר עם פעילות שוק ההון של מיופה כוח בחשבון ("הדרישה"). הדרישה הוגשה על ידי הנאמן בפשיטת הרגל על נכסי מיופה הכוח. עיקר הטענות כפי שפורטו בדרישה הינן בקשר להתנהלות מיופה הכוח בחשבונות הבנק הרלבנטיים. לטענת הנאמן, הבנק הפר את אמון לקוחות הבנק ואת חובת הזהירות כלפי לקוחותיו של מיופה הכוח והפר חובות חקוקות שאפשרו למיופה הכוח לבצע מעשי מרמה המיוחסים לו כלפי לקוחותיו. לאחר שהבנק דחה את הדרישה, הגיש הנאמן בפשיטת רגל של מיופה הכוח דוח לבימ"ש, ובו העלה טענות כנגד הבנק בקשר לניהול החשבונות, ובכללן כי הבנק הפר חובות זהירות ונאמנות המוטלות עליו כבנק, והפר הוראות הנוגעות לאיסור הלבנת הון ו/או למיסוי. בדוח האמור לא נתבקש סעד כספי כנגד הבנק אלא הבנק נתבקש להגיב על הדוח, ולהמציא דוחות ומסמכים ספציפיים שונים. הבנק הגיש תגובה מטעמו ולאחר מכן הוגשו תגובות חוזרות, הן של הנאמן והן של הבנק. עפ"י החלטת ביהמ"ש על הבנק להמציא לנאמן דוחות ומסמכים הקשורים לחשבונות של מיופה הכוח עצמו (ככל שאלה קיימים) ולא לחשבונות אחרים כלשהם. לדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על יועציה המשפטיים, בהיעדר ביסוס לחבות של הבנק ובהיעדר פירוט ו/או כימות לטענות ולאופן בו הן מבססות סעד, לא ניתן עדיין להעריך את סיכויי התממשות החשיפה לסיכון בעניין זה. בסוף חודש אוקטובר 2011 הוגשה כנגד הבנק בבית המשפט המחוזי מרכז תביעה כספית בסך 12 מיליון ש"ח על ידי שני תובעים, שאינם לקוחות הבנק, הטוענים כי נפגעו כתוצאה מפעילותו של מיופה הכוח כאמור לעיל.

באור 6 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ב. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות (המשך)

בחודש דצמבר 2011 הוגשה נגד הבנק בבית המשפט המחוזי בת"א תביעה נוספת בסך 6 מיליון ש"ח בקשר עם חשבון שנפתח ע"ש התובע מכוח ייפוי כוח שניתן למיופה הכוח הנ"ל, ובמסגרתה הוא טוען כי נפגע כתוצאה מפעילותו. שתי התביעות הנ"ל טופלו על פי כללי החשבונאות המקובלים וזאת בהתבסס על דעת הנהלת הבנק, בהסתמך על יועציה המשפטיים.

ג. ביום 29 לאוקטובר 2009 הוגשה בבית המשפט המחוזי-מרכז, על ידי זאבי תקשורת אחזקות בע"מ. (כינוס) וזאבי תקשורת-מימון וניהול בע"מ (בכינוס) תובענה לסעד הצהרתי נגד הבנק ושישה בנקים אחרים שעניינה, על פי הנטען בה, ניסיון של הבנקים לגבות מהמבקשות הפרשים בגין מה שמכונה בתובענה "ריבית הפרה" על הלואה שניתנה להן ע"י הבנקים ואשר מניות בזק- החברה הישראלית לתקשורת בע"מ שימשו לה כבטוחה. ההפרשים מצטברים על-פי הטענה, נכון ליום הגשת התובענה, לסכום של כ- 840 מיליון ש"ח לכל הבנקים (להלן: "סכום ההפרש בגין ריבית הפרה"), מעבר לריבית ההסכמית כהגדרתה בתובענה. בתובענה מתבקשים צוים הצהרתיים הקובעים כדלהלן:

- כי הבנקים אינם זכאים לחייב את המבקשות בהפרשים בגין ריבית הפרה, כהגדרתה בתובענה.
- כי סכום ההפרש בגין ריבית הפרה, יופחת לסך של כ-37 מיליון ש"ח.
- כי בהתאם לאמור לעיל, חובן הכולל של המבקשות הינו בסך של כ-176 מיליון ש"ח, נכון ליום הגשת התובענה (במקום סך של כ-981 מיליון ש"ח, כנטען על ידי הבנקים).
- לחלופין - כי הבנקים זכאים לחייב את המבקשות בתקופה שהחל ממאי 2003 ואילך, בהפרשים בגין ריבית לפי חוק פסיקת ריבית והצמדה, תשכ"א-1961 בלבד, וזאת ביחס לחוב המבקשות שהצטבר עד למועד האמור; וכי בהתאם לכך חובן הכולל של המבקשות הינו בסך של כ-459 מיליון ש"ח, נכון ליום הגשת התובענה.

התובענה מבוססת על מספר עילות עיקריות ביניהן: הטענות כי "ריבית הפרה" אינה אלא "פיצוי מוסכם", שבית המשפט רשאי להפחיתו וכי בחינתן של נסיבות המקרה מחייבת את המסקנה, כי יש הצדקה להפחתת הסכום; כי הפחתת הפרשי ריבית הפרה מתחייבת גם מפרשנות הסכם ההלוואה בהתאם לאומדן דעת הצדדים; כי חיוב המבקשות בריבית הפרה יהווה אכיפה בלתי צודקת של הסכם ההלוואה; כי עמידת הבנקים על חיוב המבקשות בריבית הפרה מהווה חוסר תום לב; וכי גבייתה תהווה עשיית עושר ולא במשפט על ידם. אין בתובענה התייחסות ל"חלקו" של כל אחד מהבנקים בסכום ההפרש בגין ריבית הפרה, אך מצוינים אחוזי ההשתתפות של הבנקים במימון, כאשר חלקו של הבנק הוא 4%. בחודש ינואר 2010 נתקבלה החלטת בית המשפט המורה על ברור התובענה בדרך של תביעה כספית רגילה, בגינה על התובעת לשלם אגרה מלאה בתוך המועד שקצב להן בית המשפט וזו הוגשה לבית המשפט במהלך חודש פברואר 2010.

לפי חוות דעת יועציו המשפטיים של הבנק, ניתן להניח כי חלקו של כל אחד מהבנקים בהפרש הנטען הוא כאחוז ההשתתפות שלו במימון.

לדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת יועציו המשפטיים החיצוניים המטפלים בתובענה, על יסוד המידע והנתונים הידועים להם, הערכת סיכויי התובענה להתקבל קלושים.

באור 6 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ב. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות (המשך)

ד. חודש דצמבר 2011 הוגש בבית המשפט המחוזי בת"א כתב תביעה נגד הבנק וכן הוגשה בקשה לאישור התביעה כתובענה ייצוגית, בסכום כולל של כ-5.4 מיליון ש"ח. בכתב התביעה נטען כי בפעולות של משיכת/הפקדת/פריטת מזומן בסכום העולה על 10 אלפי ש"ח, הבנק רשאי לגבות העמלה הנגזרת באחוזים רק מההפרש שבין הסכום המטופל לבין 10 אלפי ש"ח ולא ממלוא סכום המזומנים שטופל. עוד נטען כי אם באותו יום בוצעו מספר פעולות מהסוג האמור, הבנק מחשב את העמלה לפי הסכום הכולל במצטבר וזאת בניגוד להוראות הדין. התובענה האמורה נמצאת עדיין בשלביה המוקדמים ביותר ואף טרם נדונה הבקשה לאישור התביעה כתובענה ייצוגית, ואולם לדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת יועציו המשפטיים החיצוניים המטפלים בתובענה, על יסוד המידע והנתונים הידועים להם בשלב זה, סיכויי התובענה להתקבל קלושים.

ה.1. ביום 9 באוגוסט 2012, התקבלו במשרדי הבנק כתב תביעה כנגד הבנק ובקשה לאישורה וניהולה כתביעה ייצוגית לפי חוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו-2006 (להלן: "התביעה והבקשה"). התביעה הוגשה לבית המשפט המחוזי בבאר שבע. עילות התביעה והבקשה הנתענות הינן הפרת חובת תום הלב בגין העובדה שהבנק הסתיר כביכול מהמבקשים ומיתר חברי הקבוצה (כהגדרתם להלן), מסמך משמעותי להסכם ההלוואה – שהוא "היתר עסקא", וכן את החובות המוטלות כביכול על הבנק מכוח מסמך זה, וזאת בניגוד להוראות חוק החוזים (חלק כללי), התשל"ג-1973 ובניגוד להוראות סעיפים 3-4 לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981. עוד טוענים המבקשים כי הבנק עשה עושר ולא במשפט לכאורה בגין גביית ריבית פיגורים מהמבקשים ומיתר חברי הקבוצה, אף שלטענת המבקשים, שימוש בחיוב ריבית כעונש כלפי הלווה אינו נכנס לגדר של היתר עסקא. הקבוצה אותה מבקשים המבקשים לייצג הוגדרה ככל אדם ו/או אישיות משפטית אחרת, אשר התקשר עם הבנק ואשר נטל הלוואה ו/או קיבל אשראי בהסתמך על קיומו של היתר עסקא שקיבל הבנק מבית דין צדק לממונות ואשר ניזוק מאי קיומו, כביכול, של היתר העיסקא על ידי הבנק. המבקשים העמידו את סכום תביעתם לכלל חברי הקבוצה על סך של 1,177,400,000 ש"ח. בנוסף מבקשים המבקשים לפסוק להם גמול מיוחד בגין טרחתם בשיעור של 7.5% מהפיצוי הכולל ושכר טרחה לעורך דינם בשיעור של 15% מהפיצוי הכולל. לדעת הנהלת הבנק, הואיל והתובענה האמורה הוגשה בסמוך לדוח הכספי ונמצאת עדיין בשלביה המוקדמים ביותר, ואף טרם נדונה הבקשה לאישור התביעה כתובענה ייצוגית, אין בידיה להעריך בשלב זה את תוצאותיה.

2. תביעה נגד כרמל - אגוד למשכנתאות והשקעות בע"מ (להלן: "החברה")

ביום 2 בנובמבר 1997 הוגש בבית המשפט המחוזי בתל-אביב כתב תביעה נגד כרמל- אגוד למשכנתאות והשקעות בע"מ (לשעבר בנק כרמל) (חברה בבעלות מלאה של הבנק) ושלושה בנקים אחרים למשכנתאות בסכום כולל של כ-500 מיליון ש"ח. כמו כן, נתבקשו סעדים הצהרתיים שונים כנגד הנתבעים והוגשה בקשה לאישור התביעה כתובענה ייצוגית. בכתב התביעה נטען, בין היתר, כי הבנקים גבו מהלווים ומהערבים שלא כדין עמלות בגין ביטוח חיי לווים ונכסים המשועבדים לבנק וכי הם זכאים להשבת סכומי עמלות אלה. החברה וכן יתר הנתבעים הגישו בקשות לסילוק הבקשה לאישור התובענה כתובענה ייצוגית על הסף. הבקשה טרם נדונה לגופה. במהלך דיון מוקדם שנתקיים בית המשפט המחוזי הוחלט לעכב את הדיון בתיק עד להכרעה סופית בגורלה של בקשה אחרת לאישור התובענה כתובענה ייצוגית בעניין דומה ואשר החברה אינה צד לה (להלן: "הבקשה האחרת"). הבקשה האחרת הסתיימה בהסדר פשרה שקיבל את אישור בית המשפט.

באור 6 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ב. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות (המשך)

כמו כן, הוחלט "להקפיא" את ההליכים בתיק התביעה עד להחלטה עקרונית שתתקבל בבית המשפט העליון בסוגיית תקנה 29 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984. החלטה עקרונית בסוגיה הנ"ל ניתנה על-ידי בית המשפט העליון ולפיה תקנה 29 אינה מאפשרת הגשת תובענות ייצוגיות. יצוין, כי התובעים מבקשים לאשר התביעה כתובענה ייצוגית גם מכוח חוקים אחרים הקובעים הסדרים להגשתן של תובענות ייצוגיות. לגבי ההליכים בתביעה הנסמכים על עילות אחרות, ההשגחה בעינה עומדת עד לקבלת החלטה אחרת. בנוסף לאמור לעיל, לפי חוות דעת יועציה המשפטיים של החברה, עילות מסוימות של התובעים, שהם לווים של החברה התיישנו, גודל הקבוצה שהתובעים מבקשים לייצג בתביעה הייצוגית איננו ניתן להערכה ולאומדן, הסעד המבוקש בתביעה הייצוגית ובכללו אופן חישוב הנזק איננו ברור ואיננו ניתן להגדרה, לרבות השאלה איזה חלק מן הסכום מיוחס לחברה. היועצים המשפטיים סבורים, כי בנסיבות אלה, חוסר הוודאות הכרוך בהליך, הן עובדתית והן משפטית, הוא רחב במידה כזו שלא ניתן לתת הערכת סיכון בגין התביעה. הואיל והתובענה האמורה נמצאת עדיין בשלביה המוקדמים ביותר ואף טרם נדונה הבקשה לאישור התביעה כתובענה ייצוגית, אין בידי הנהלת החברה והבנק, בהסתמך על חוות הדעת של יועציה המשפטיים, להעריך בשלב זה את תוצאות התובענה.

3. תביעה נגד חברה לנאמנות של בנק אגוד בע"מ (להלן "החברה")

ביום 22 ביוני 2009 הוגש לבית המשפט המחוזי, נגד הבנק ונגד חברת הבת בבעלותו המלאה החברה לנאמנות של בנק אגוד (ביחד: "הבנק"), על ידי רד-רוק הולדינגס לימיטד, שהיא חברה אמריקאית ועל ידי חברת הבת שלה, רד-רוק קומודיטיס ("קומודיטיס"), שהיא חברה אמריקאית המצויה בהליכי פירוק בישראל (ביחד: "התובעות"). כתב תביעה מתוקן על סך של 10 מיליון ש"ח. הסכום שהיה נקוב בכתב התביעה לפני תיקונו עמד על סך של כ- 178 מיליון דולר ארה"ב (להלן: "הסכום הראשוני"). התובעות ביקשו פטור מתשלום אגרה בגין הסכום הראשוני, אך בקשתן נדחתה. לאחר מכן ביקשו התובעות לתקן את כתב התביעה לסכום של 10 מיליון ש"ח (לצרכי אגרה) (להלן: "הסכום המתוקן") ובקשתן אושרה, כמו כן ביקשו התובעות להפחית את תשלום האגרה ולשלם אגרה בהתאם לסכום המתוקן, על אף שבמסגרת החלטה קודמת נפסק כי עליהן לשלם אגרה גבוהה בהרבה. בקשה זו אושרה ובעקבותיה שולמה האגרה והוגשה התביעה כאמור לעיל. בכתב התביעה המתוקן ציינו התובעות, כי סכום התובענה הוא כ- 155 מיליון דולר ארה"ב ולצרכי אגרה היו 10 מיליון ש"ח.

טענות התובעות בתמצית הינן בקשר לאירועים משנת 1992 כי הבנק אפשר שחרור לידי צד ג' של מטעני פלדה אשר יובאו לישראל עבורו, וזאת מבלי שצד ג' ישלם עבור מטעני הפלדה. התובעות טוענות כי בכך הפר הבנק הסכם נאמנות שנכרת בינו ובין החברה אמריקאית שבמסגרתו התחייב הבנק לבדוק ולוודא שמטעני הפלדה מאוחסנים ושומרים בנמל. מאחר ולטענת התובעות הבנק לא קיים התחייבות זו, הוא חייב לשלם לתובעות את הסכום אשר הגיע להן מאותו צד ג' בגין מטילי הפלדה, בצירוף ריבית. לחילופין, טוענות התובעות, כי הבנק הציג כלפיהן מצגי שווא רשלניים, הפר חובות זהירות שהוא חב להן כביכול, הפר חובות על פי חוק השומרים, הפר חובות על פי חוק הבנקאות (שירות ללקוח) והפר התחייבות לבטח את מטעני הפלדה. בשלב מסוים הוגשה בקשה מחודשת להגדלת סכום התביעה לכ- 22 מיליון דולר בצרוף ריבית מיום 7 באוגוסט 1992 בשיעור שלטענת התובעות נקבע בהסכם בין התובעות לבנק ולחברה לנאמנות של בנק אגוד לישראל בע"מ, הן הנתבעות, ולמתן פטור מאגרה לסכום המוגדל אך בסמוך לאחר מכן היא נמחקה לבקשת התובעות.

באור 6 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ב. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות (המשך)

לדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת מהיועצים המשפטיים החיצוניים המטפלים בתביעה, המסתמכת על העובדות הידועות להם, הערכת סיכויי התביעה להתקבל קלושים. כמו כן, לבנק הסדר עם מבטחיו בקשר לכיסוי חלק עיקרי מהסכומים העלולים להיות משולמים על ידו בגין התביעה, לרבות הוצאות משפטיות בגין ניהולה.

(6) במסגרת ביקורת שנערכה על ידי רשות המיסים (מחלקת ביקורת מע"מ) בחברה בת של הבנק - אגוד מערכות בע"מ, חברה פרטית העוסקת במתן שירותים בתחום המחשוב לבנק (להלן - "החברה"), נבחנה פעילותה של החברה כעוסק לצרכי מע"מ. ביום 18 ביוני 2008 התקבלה בחברה שומת מס עסקאות לתקופות חיוב ספטמבר 2005 עד מרס 2008. במסגרת השומה נטען כי החברה מסרה ציוד (חומרה ותוכנת מחשבים) לבנק והוסף מס עסקאות בגובה היתרה להפחתה של מס התשומות שנתבע עם רכישת הציוד בתוספת 10% והפרשי הצמדה וריבית (כ-7 מיליון ש"ח). ביום 17 ביולי 2008 הגישה החברה השגה על השומה הנ"ל. בחודש יוני 2009 התקבלה בחברה החלטת רשות המיסים בדבר דחיית ההשגה. במהלך חודש ינואר 2010 הגישה החברה ערעור על ההחלטה. לאור הודעת מנהל מע"מ מחודש אוגוסט 2012 על ביטול השומה נשוא הערעור, מחק בית המשפט גם את הערעור הנוגע לשומה, ללא צו להוצאות.

ביום 18 באוגוסט 2011 נמסר לחברה מכתב מאת רשות המסים, על פיו החליטה הרשות לשנות את סיווגה של החברה מ"עוסק" ל"מוסד כספי", וזאת החל מיום 1 בספטמבר 2011. משמעות שינוי הסיווג היא "מכירה רעיונית" של נכסי החברה (ציוד המחשוב) שבעת רכישתם נוכה מס התשומות בגינם, והטלת מע"מ בגינה. מועד ה"מכירה" יהיה בהתאם למועד שינוי הסיווג. החברה חולקת על החלטת שינוי הסיווג והגישה כתב השגה ביום 1 בדצמבר 2011. בשלהי חודש יולי 2012 הודיעה רשות המסים לחברה על דחיית ההשגה שהגישה. בחודש אוקטובר 2012 הגישה החברה לביהמ"ש המחוזי ערעור על החלטת רשות המסים בהשגה והוא תלוי ועומד. להערכת הבנק, שינוי הסיווג אינו צפוי להשפיע מהותית על מצבו הכספי של הבנק.

(7) בשנת 1997 נחתם הסכם בין המנהלים ומורשי החתימה וההסתדרות לבין הבנק בו נקבע בין היתר כי המנהלים ומורשי החתימה הותיקים של הבנק, הזכאים לבחור לפרוש לפנסיה תקציבית במתכונת מסוימת שהונהגה בבנק עד אותו זמן (להלן - "הפנסיה המחייבת"), ואשר בוחרים בפנסיה הזו (ולא בקבלת פיצויים ותגמולים, שהיא האופציה השנייה העומדת לרשותם), יקבלו פנסיה מקרן הפנסיה "עמית" (עימה התקשרו הבנק והעובדים) ומהבנק באופן משולב, כאשר ההסכם קובע את נוסחת השילוב. על נוסחת השילוב זו קיימת מחלוקת בין ועד המנהלים ומורשי החתימה לבין הבנק. עמדת הבנק היא שחבות הבנק לגמלאי היא בגובה הפרש שבין סכום הפנסיה הראשונה שהגמלאי יקבל מ"עמית" עם צאתו לגמלאות לבין סכום הפנסיה המחייבת (ככל שיתקיים הפרש כזה באותו מועד), ואשר אותו יהיה על הבנק לשלם לגמלאי מידי חודש כשהוא צמוד במלואו למדד המחירים לצרכן. עמדת המנהלים היא שחבות הבנק לגמלאי היא בגובה הפרש (ככל שיתקיים כזה) בין סכום הפנסיה שהגמלאי יקבל מעמית לבין סכום הפנסיה המחייבת, כפי שיהיה אותו הפרש מידי חודש (סכומי הפרש שעל הבנק לשלם כאמור להלן) – "סכומי ההשלמה". המחלוקת האמורה אינה רלבנטית לאלו מהמנהלים ומורשי החתימה הוותיקים הבוחרים בעת פרישה בקבלת פיצויים ותגמולים ולא בקבלת פנסיה. בשנת 2008 ניהלו הבנק וועד המנהלים הליך של יישוב חילוקי דעות בעניין באמצעות בורר. ההליך הוקפא על ידי הצדדים. בחודש יולי 2011 נתקבל בבנק מכתב מועד המנהלים בדרישה לחידוש הבוררות. ההליכים הפרוצדורליים לחידוש הבוררות לא הושלמו נכון למועד הדוחות הכספיים.

באור 6 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ב. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות (המשך)

להערכת הנהלת הבנק, בהתבסס על חוות דעת יועציו המשפטיים, לא ניתן לכמת כיום את מידת והיקף הסיכון באשר לחבות אפשרית של הבנק בתשלום סכומי ההשלמה, הן נוכח קיומה של המחלוקת האמורה לעיל בקשר לפרשנות נוסחת השילוב, והן כיוון שלא ניתן לצפות את תדירותם או היקפם של המצבים בהם ייווצר הפרש בין סכום הפנסיה המחייבת לבין סכום הפנסיה המשולם על ידי קרן "עמית", אשר עלול לחייב תשלום של סכומי ההשלמה כאמור.

נציין כי נכון למועד הדוחות הכספיים לא קיים פער מהותי בין יתרת ההפרשה האקטוארית בגין הגמלאים בהתאם לעמדת הבנק לבין יתרתה בהתאם לעמדת המנהלים, וזאת בהתבסס על הערכות אקטואר הבנק (רלבנטי לאוכלוסייה של 28 איש).

באורים לדוחות הכספיים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2012

באור 7 - פעילות מכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פרעון

סכומים מדווחים

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד

(1) סכום נקוב של מכשירים נגזרים

ליום 30 בספטמבר 2012 (לא מבוקר)				
חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית	
			שקל - מדד	אחר
-	-	-	75	-
-	-	-	75	-
-	-	-	75	-

א. נגזרים מגדרים (1)

Swaps

סה"כ

מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע

ב. נגזרים ALM (1), (2)

-	-	11,777	-	1,126
-	201	2,037	-	-
-	201	1,995	-	-
-	-	-	3,109	-
-	402	15,809	3,109	1,126
-	-	-	2,035	-

חוזי Forward

חוזי אופציה אחרים

אופציות שנכתבו

אופציות שנקנו

Swaps

סה"כ

מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע

ג. נגזרים אחרים (1)

-	1	-	-	-
-	-	7,301	-	-
-	6,259	1,036	-	-
-	6,174	1,036	-	-
434	-	3,202	1,839	-
401	148	3,044	1,839	-
835	12,582	15,619	3,678	-

חוזי Futures

חוזי Forward

חוזי אופציה שנסחרים בבורסה

אופציות שנכתבו

אופציות שנקנו

חוזי אופציה אחרים

אופציות שנכתבו

אופציות שנקנו

סה"כ

ד. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט

137	-	-	-	-
-	-	2,597	-	-

נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי מוטב

חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט

(1) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

באורים לדוחות הכספיים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2012

באור 7 - פעילות מכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פרעון (המשך)
סכומים מדווחים

2) שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

ליום 30 בספטמבר 2012 (לא מבוקר)				
חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית	
			שקל - מדד	אחר
-	-	-	4	-
-	15	122	58	4
-	15	117	164	4
15	109	137	20	-
15	112	136	20	-
1	-	-	-	-

א. נגזרים מגזרים (1)
שווי הוגן ברוטו שלילי

ב. נגזרים ALM (1)(2)
שווי הוגן ברוטו חיובי
שווי הוגן ברוטו שלילי

ג. נגזרים אחרים (1)
שווי הוגן ברוטו חיובי
שווי הוגן ברוטו שלילי

ד. נגזרי אשראי
נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי מוטב
שווי הוגן ברוטו שלילי

(1) למעט נגזרי אשראי.
(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

ב. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה על בסיס מאוחד

ליום 30 בספטמבר 2012 (לא מבוקר)					
סך הכל	אחרים	ממשלות		בנקים	בורסות
		ובנקים	דילרים / ברוקרים		
480	164	-	1	253	62
587	305	-	146	136	-
1,067	469	-	147	389	62

שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים (1)
סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים (2)
סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים

ג. פירוט מועדי פרעון - סכומים נקובים: יתרות על בסיס מאוחד

ליום 30 בספטמבר 2012 (לא מבוקר)				
סך הכל	מעל 5 שנים	מעל 3 שנה		עד 3 חודשים
		מעל 5 שנים	ועד 5 שנים	
1,126	-	100	650	376
6,862	1,423	1,108	454	3,877
34,025	-	17	6,812	27,196
12,984	123	241	706	11,914
972	-	137	614	221
55,969	1,546	1,603	9,236	43,584

חוזי ריבית
שקל - מדד
אחר
חוזי מטבע חוץ
חוזים בגין מניות
חוזי סחורות ואחרים
סך הכל

- (1) מתוך זה יתרה מאזנית של מכשירים נגזרים העומדים בפני עצמם בסך 480 מיליון ש"ח.
(2) סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה.

באורים לדוחות הכספיים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2012

באור 7 - פעילות מכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פרעון (המשך)

סכומים מדווחים

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד

(1) סכום נקוב של מכשירים נגזרים

ליום 30 בספטמבר 2011 (לא מבוקר)				
חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית	
			שקל - מדד	אחר
				במיליוני ש"ח

א. נגזרים ALM (1) (2)

-	-	** 11,549	-	450	חוזי Forward
-	226	2,777	-	-	חוזי אופציה אחרים
-	226	2,648	-	-	אופציות שנכתבו
-	-	-	2,009	-	אופציות שנקנו
-	-	-	-	-	Swaps
-	452	16,974	2,009	450	סה"כ
-	-	-	1,515	-	מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע.

ב. נגזרים אחרים (1)

-	1	* -	-	-	חוזי Futures
-	-	** 12,452	-	-	חוזי Forward
-	5,710	1,454	-	-	חוזי אופציה שנסחרים בבורסה
-	5,682	1,454	-	-	אופציות שנכתבו
-	-	-	-	-	אופציות שנקנו
956	-	4,709	** 891	-	חוזי אופציה אחרים
837	150	4,664	** 891	-	אופציות שנכתבו
1,793	11,543	24,733	1,782	-	אופציות שנקנו
					סה"כ

ג. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט

618	-	-	-	-	נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי מוטב
-	-	4,827	-	-	חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט

(2) שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

א. נגזרים ALM (2) (3)

-	8	** 190	** 31	3	שווי הוגן ברוטו חיובי
-	8	** 177	** 113	1	שווי הוגן ברוטו שלילי

ב. נגזרים אחרים (3)

21	110	** 523	** 165	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
21	112	** 520	** 164	-	שווי הוגן ברוטו שלילי

ג. נגזרי אשראי

2	-	-	-	-	נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי מוטב
5	-	-	-	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
					שווי הוגן ברוטו שלילי

(1) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

(3) למעט נגזרי אשראי.

* סכומים נמוכים מ-500 אלפי ש"ח.

** סוג מחדש, ראה באור 4.ד.1.

באורים לדוחות הכספיים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2012

באור 7 - פעילות מכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פרעון (המשך)

סכומים מדווחים

ב. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה על בסיס מאוחד

ליום 30 בספטמבר 2011 (לא מבוקר)					
ממשלות					
בורסות	בנקים	דילרים / ברוקרים	ובנקים מרכזיים	אחרים	סה"כ
במיליוני ש"ח					
60	515	1	-	477	1,053
-	2,995	20	-	1,292	4,307
60	3,510	21	-	1,769	5,360

שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים ⁽¹⁾⁽²⁾

סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽³⁾

סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים

ג. פירוט מועדי פרעון - סכומים נקובים: יתרות על בסיס מאוחד

ליום 30 בספטמבר 2011 (לא מבוקר)					
מיליוני ש"ח					
עד 3 חודשים	עד 3 חודשים	מעל 3 חודשים	מעל 3 חודשים	מעל 5 שנים	סה"כ
-	250	200	-	450	450
-	37	1,026	2,728	3,791	3,791
37,254	8,375	905	-	46,534	46,534
11,274	204	385	132	11,995	11,995
614	1,667	56	74	2,411	2,411
49,142	10,533	2,572	2,934	65,181	65,181

חוזי ריבית

שקל - מדד

אחר

חוזי מטבע חוץ

חוזים בגין מניות

חוזי סחורות ואחרים

סה"כ

- (1) מתוך זה שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים משובצים בסך 3 מיליון ש"ח.
- (2) מתוך זה יתרה מאזנית של מכשירים נגזרים העומדים בפני עצמם בסך 1,050 מיליון ש"ח.
- (3) סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה. בעקבות תיקון הוראת חבות, מספרי השוואה לתקופה המקבילה לא הוצגו מחדש ולכן אינם ברי השוואה.

באורים לדוחות הכספיים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2012

באור 7 - פעילות מכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פרעון (המשך)

סכומים מדווחים

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד

(1) סכום נקוב של מכשירים נגזרים

ליום 31 בדצמבר 2011 (מבוקר)

חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית	
			אחר	שקל - מדד
				במיליוני ש"ח

א. נגזרים ALM (1)(2)

-	-	* 11,400	-	876	חוזי Forward
-	232	2,467	-	-	חוזי אופציה אחרים
-	232	2,352	-	-	אופציות שנכתבו
-	-	-	2,489	-	אופציות שנקנו
-	-	-	-	-	Swaps
-	464	16,219	2,489	876	סה"כ
-	-	-	1,718	-	מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע

ב. נגזרים אחרים (1)

-	1	-	-	-	חוזי Futures
-	-	* 4,934	-	-	חוזי Forward
-	7,131	1,205	-	-	חוזי אופציה שנסחרים בבורסה
-	7,105	1,205	-	-	אופציות שנכתבו
-	-	-	-	-	אופציות שנקנו
825	-	5,814	* 802	-	חוזי אופציה אחרים
826	140	5,817	* 802	-	אופציות שנכתבו
1,651	14,377	18,975	1,604	-	אופציות שנקנו
					סה"כ

ג. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט

134	-	-	-	-	נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי מוטב
-	-	2,895	-	-	חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט

(2) שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

א. נגזרים ALM (2)(3)

-	12	* 168	* 38	6	שווי הוגן ברוטו חיובי
-	12	* 156	* 127	2	שווי הוגן ברוטו שלילי

ב. נגזרים אחרים (3)

39	152	* 277	* 154	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
39	154	* 275	* 154	-	שווי הוגן ברוטו שלילי

ג. נגזרי אשראי

2	-	-	-	-	נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי מוטב
					שווי הוגן ברוטו שלילי

(1) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

(3) למעט נגזרי אשראי.

* סוג מחדש, ראה באור 4.ד.1.

באור 7 - פעילות מכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פרעון (המשך)

סכומים מדווחים

ב. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה על בסיס מאוחד

ליום 31 בדצמבר 2011 (מבוקר)					
סה"כ	אחרים	ממשלות		בנקים	בורסות
		ובנקים מרכזיים	דילרים / ברוקרים		
846	446	-	1	320	79
529	293	-	37	199	-
1,375	739	-	38	519	79

שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים⁽¹⁾
 סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים⁽²⁾
 סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים

ג. פירוט מועדי פרעון - סכומים נקובים: יתרות לסוף השנה על בסיס מאוחד

ליום 31 בדצמבר 2011 (מבוקר)				
סה"כ	מעל 5 שנים	מעל שנה		עד 3 חודשים
		ועד 5 שנים	ועד 3 חודשים	
876	-	150	626	100
4,093	2,571	1,132	352	38
38,089	-	18	7,632	30,439
14,841	113	391	143	14,194
1,785	-	134	24	1,627
59,684	2,684	1,825	8,777	46,398

חוזי ריבית
 שקל - מדד
 אחר
 חוזי מטבע חוץ
 חוזים בגין מניות
 חוזי סחורות ואחרים
 סה"כ

(1) מתוך זה יתרה מאזנית של מכשירים נגזרים העומדים בפני עצמם בסך 846 מיליון ש"ח.
 (2) סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה.

באורים לידוחות הכספיים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2012
באור 8 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים
 סכומים מדווחים

א. יתרות על בסיס מאוחד

ליום 31 בדצמבר 2011 (מבוקר)				ליום 30 בספטמבר 2011 (לא מבוקר)				ליום 30 בספטמבר 2012 (לא מבוקר)							
סה"כ	רמת 3 *	רמת 2 *	רמת 1 *	יתרה במאזן שווי הוגן	רמת 3 *	רמת 2 *	רמת 1 *	יתרה במאזן שווי הוגן	רמת 3 *	רמת 2 *	רמת 1 *				
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח						
6,955	4,793	-	2,162	6,961	** 8,118	7,090	-	1,028	8,123	7,057	5,608	-	1,449	7,067	מזומים ופקדונות בבנקים
** 6,732	216	1,058	5,458	6,785	** 5,329	188	1,098	4,043	5,383	4,891	212	826	3,853	4,927	י-ירות ערך (א)
5	-	-	5	5	335	-	-	335	335	51	-	-	51	51	י-ירות ערך שנתאלו
22,698	21,657	-	1,041	22,868	** 22,646	21,418	-	1,228	22,828	22,496	21,675	-	821	22,714	אשראי לציבור, נטו
-	-	-	-	-	1	-	-	1	1	-	-	-	-	-	אשראי לתמשלה
846	16	657	173	846	1,050	12	898	140	1,050	480	19	334	127	480	נסים בגין מכשירים נגזרים
793	54	-	739	793 (ב)	** 229	17	-	212	229 (ב)	502	11	-	491	502	נסים פיננסיים אחרים
38,029	26,736	1,715	9,578	38,258	37,708	28,725	1,996	6,987	37,949	35,477	27,525	1,160	6,792	35,741	סך כל הנכסים הפיננסיים
31,247	30,242	-	1,005	31,158	** 31,029	29,881	-	1,148	** 30,954	29,162	28,344	-	818	29,076	התחייבויות פיננסיות
394	367	-	27	392	** 432	410	-	22	** 432	107	75	32	32	107	פקדונות האצבור
1	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	פקדונות מבנקים
2,770	-	231	2,539	2,761	** 2,767	-	235	2,532	2,757	3,067	-	207	2,860	2,925	פקדונות התמשלה
907	4	730	173	907	1,108	3	965	140	1,108	571	5	439	127	571	כתבי התחייבות נדרחים ותעודות פקדון
1,265	403	-	862	1,265 (ב)	** 967	338	-	629	967 (ב)	1,164	409	-	755	1,164	התחייבויות פיננסיות אחרות
36,584	31,016	961	4,607	36,484	36,303	30,632	1,200	4,471	36,218	34,071	28,833	646	4,592	33,843	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות

(א) לפרוט מסך על יתרה במאזן ושווי הוגן של י-ירות ערך ראה י-ירות ערך שלא מתקיים לגביהם שווי הוגן זמין ואשר מוגנים לפי עלות הינם בסך 36 מיליון ש"ח, 31.12.11 - 53 מיליון ש"ח.
 (ב) מזה: נכס בסך 491 מיליון ש"ח (ליום 30 לספטמבר 2011 - 212 מיליון ש"ח, ליום 31 בדצמבר 2011 - 739 מיליון ש"ח) והתחייבויות בסך 755 מיליון ש"ח (ליום 30 לספטמבר 2011 - 629 מיליון ש"ח, ליום 31 בדצמבר 2011 - 862 מיליון ש"ח)
 אשר היתרה במאזן שלווה זהה לשווי הוגן (מכשירים המוגנים במאזן לפי שווי הוגן).
 למידע נוסף על מכשירים שומדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה, ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה באורים 8 ו- 8g.
 * רמה 1 - מידדת שווי הוגן המשמשת במחירים מאוחדים בשוק פעיל. רמה 2 - מידדת שווי הוגן המשמשת בנכסים נאכסנים באורים 8 ו- 8g.
 ** סוג ממוצע.

באור 8 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

הבאור כולל מידע בדבר הערכת השווי הוגן של מכשירים פיננסיים. לגבי מכשירים פיננסיים הנמדדים במאזן ו/או ברווח והפסד לפי שווי הוגן- ראה פירוט בבאור 8א. לגבי המכשירים הפיננסיים האחרים לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים (למעט כתבי התחייבויות נדחים סחירים). לפיכך, השווי הוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומן עתידי המהווה בריבית ניכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי. אומדן של השווי הוגן באמצעות הערכת תזרים המזומן העתידי וקביעת שיעור ריבית הניכיון היא סובייקטיבית. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי הוגן המוצרפת אינה בהכרח אינדיקציה לשווי מימוש של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח. הערכת השווי הוגן נערכה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנודתיות של שיעורי הריבית. תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיכולו להיות שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית. בנוסף, בקביעת ערכי השווי הוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית וכן אינם כוללים את השפעת המס. יותר מכך, הפער בין היתרה בספרים לבין יתרות השווי הוגן יתכן ולא ימומש מכיוון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפרעון. בשל כל אלו, יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בבאור זה כדי להצביע על שווי התאגיד הבנקאי כעסק חי. כמו כן, בשל הקשת הרחבה של טכניקות הערכה והאומדנים האפשריים ליישום במהלך ביצוע הערכת השווי הוגן, יש להיזהר בעת עריכת השוואות ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים.

ג. השיטות וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי הוגן של המכשירים הפיננסיים

מזומנים - היתרה המאזנית הינה השווי הוגן.

פקדונות בבנקים - שיטת היוון תזרימי מזומן עתידיים לפי שיעורי ריבית שבהם הבנק ביצע עסקאות דומות במועד הדיווח.

ניירות ערך - ניירות ערך שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק. ניירות ערך שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו לפי מודלים המשמשים את הבנק, למעט מניות לא סחירות אשר מוצגות לפי עלות (אשר הינה אומדן לשווי הוגן). ראה פירוט בבאור 8א.

אשראי לציבור - השווי הוגן של יתרת האשראי לציבור נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומן עתידיים מנוכים בשיעורי ריבית שבהם הבנק ביצע עסקאות דומות במועד הדיווח. כל קבוצה פולחה לקטגוריות לפי בסיסי הצמדה ותקופות לפרעון. כמו כן, בכל קטגוריה חושב התזרים של התקבולים העתידיים (קרן וריבית). תקבולים אלו הונו בשיעור ריבית לפיו נעשות בבנק עסקאות דומות במועד הדיווח.

בנוסף, נעשתה חלוקה לקטגוריות נוספות שמשקפת את רמת הסיכון הגלומה באשראי שניתן לאוכלוסיות שונות, המשתקפת בשיעורי היוון שונים בהתאם למידת הסיכון. השווי הוגן של חובות בעייתיים חושב תוך שימוש בשיעורי ריבית ניכיון המשקפים את סיכון האשראי הגבוה הגלום בהם. בכל מקרה שיעורי ניכיון אלה לא פחתו משיעור הריבית הגבוה ביותר המשמש את הבנק בעסקאותיו במועד הדיווח. תזרימי המזומן העתידיים עבור חובות בעייתיים חושבו לאחר ניכוי ההפרשות להפסדי אשראי. בנוסף לכך, בוצעה גם בדיקת רגישות של אומדן השווי הוגן של החובות הבעייתיים לשיעורי ריבית הניכיון. הבדיקה העלתה שתוספת של 1% לריבית הניכיון מפחיתה סך של כ- 3 מיליון ש"ח מאומדן השווי הוגן של החובות הבעייתיים לסוף ספטמבר 2012.

באור 8 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. השיטות וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים (המשך)

פקדונות הציבור, פקדונות מבנקים, פקדונות מהממשלה - בשיטת היוון תזרימי מזומן עתידיים לפי שיעור ריבית בו הבנק מגייס פקדונות דומים במועד הדיווח.

כתבי התחייבות נדחים שאינם סחירים - בשיטת היוון תזרימי מזומן עתידיים לפי שיעור ריבית בו הבנק יכול לגייס כתבי התחייבות דומים ביום הדיווח.

כתבי התחייבות נדחים סחירים - לפי שווי השוק בבורסה.

מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים בהם היתרה מייצגת סיכון אשראי, התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - לא חושב שווי הוגן. היתרה המוצגת בביאור 6.א. לדוחות הכספיים מהווה קירוב לשווי ההוגן.

מכשירים פיננסיים נגזרים - מכשירים פיננסיים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק שנקבע בשוק העיקרי. כאשר קיימים מספר שווקים בהם נסחר המכשיר, ההערכה נעשתה לפי השוק העיקרי. מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו לפי מודלים המשמשים את הבנק בפעילותו השוטפת והלוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי (סיכון שוק, סיכון אשראי וכיו"ב).

ראה גם פרוט בבאור 7.

באורים לדוחות הכספיים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2012
באור א8 - פריטים הנמדדים במאזן בשווי הוגן
 סכומים מדוחות

ליום 31 בדצמבר 2011 (מבוקר)

מדידות שווי הוגן המשמשות ב-		מחירים
נחותים לא	נחותים נאפים	מאוסטים
נאפים	משמעותיים	בשוק פעיל
משמעותיים	אחרים	(רמה 1)
יתרה	(רמה 2)	מאזנית
מאזנית	(רמה 3)	במיליוני ש"ח

(3) ליום 30 בספטמבר 2011 (לא מבוקר)

מדידות שווי הוגן המשמשות ב-		מחירים
נחותים לא	נחותים נאפים	מאוסטים
נאפים	משמעותיים	בשוק פעיל
משמעותיים	אחרים	(רמה 1)
יתרה	(רמה 2)	מאזנית
מאזנית	(רמה 3)	במיליוני ש"ח

ליום 30 בספטמבר 2012 (לא מבוקר)

מדידות שווי הוגן המשמשות ב-		מחירים
נחותים לא	נחותים נאפים	מאוסטים
נאפים	משמעותיים	בשוק פעיל
משמעותיים	אחרים	(רמה 1)
יתרה	(רמה 2)	מאזנית
מאזנית	(רמה 3)	במיליוני ש"ח

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן
על בסיס חוזר ונשנה

בנסים

אשראי לציבור (1)

ניירות ערך זמינים למכירה:

של ממשלת ישראל

של ממשלות זרות

של מוסדות פיננסיים בישראל

של מוסדות פיננסיים זרים

מגוב נכסים (ABS)

של אחרים בישראל

של אחרים זרים

מניות (2)

ניירות ערך למסחר:

של ממשלת ישראל

של מוסדות פיננסיים בישראל

מגוב נכסים (ABS)

של אחרים בישראל

מניות

נכסים בגין מכשירים נגזרים:

חוזי שקל-ממד

חוזי ריבית אחרים

חוזי מטבע חוץ

חוזים בגין מניות

חוזי סחורות ואחרים

נכסים בגין פעילות בשוק מע"ף

סך הכל נכסים

1,041	-	-	1,041	1,041	-	-	1,041	1,041	-	-	1,041	1,041
3,778	2	634	3,142	2,179	1	628	1,550	2,673	2	432	2,239	3,58
3	-	3	-	3	-	2	1	-	-	-	-	6
828	-	2	826	851	-	5	846	737	2	2	733	733
230	136	94	-	235	122	113	-	179	140	39	-	31
62	14	20	28	59	14	20	25	62	1	30	31	31
688	56	295	337	716	42	320	354	751	58	316	377	377
16	8	8	-	17	9	8	-	14	9	5	-	-
72	-	-	72	75	-	-	75	57	-	-	57	57
1,004	-	2	1,002	1,138	-	2	1,136	360	-	2	358	358
1	-	-	1	8	-	-	8	6	-	-	6	6
*	-	*	*	-	-	-	-	-	-	-	-	-
21	-	-	21	23	-	-	23	21	-	-	21	21
29	-	-	29	25	-	-	25	31	-	-	31	31
6	4	2	-	3	2	1	-	4	4	-	-	-
192	-	192	-	196	-	196	-	78	-	78	-	-
445	-	424	21	713	-	683	30	259	-	241	18	18
164	12	-	152	118	8	-	110	124	15	-	109	109
39	-	39	-	23	2	21	-	15	-	15	-	-
739	-	-	739	212	-	-	212	491	-	-	491	491
9,358	232	1,715	7,411	7,822	200	1,999	5,623	6,683	231	1,160	5,292	5,292

באורים לדוחות הכספיים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2012

באור 28 - שינויים בפרויטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3 כסומים מדוחות

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2012 (לא מבוקר)		רווחים (הפסדים) נטו שמומשו		רווחים (הפסדים) נטו שמומשו	
שווי הוגן ליום 30	שווי הוגן ליום 30	רווחים (הפסדים) נטו שמומשו	רווחים (הפסדים) נטו שמומשו	בדוח רווח	בדוח רווח
ליום 30 בספטמבר 2012	ליום 30 בספטמבר 2012	ליום 30 בספטמבר 2012	ליום 30 בספטמבר 2012	בדוח רווח	בדוח רווח
רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים	שווי הוגן ליום 30 בספטמבר 2012	העברות (3) מתוך מרמה 3	העברות (3) אל רמה 3	הנפקות	רכישות
2012	2012	2012	2012	2012	2012
ליום 30 בספטמבר 2012	ליום 30 בספטמבר 2012	ליום 30 בספטמבר 2012	ליום 30 בספטמבר 2012	ליום 30 בספטמבר 2012	ליום 30 בספטמבר 2012

במיליוני ש"ח

* -	2	-	-	-	-	* -	2	-	-	-	-	* -	2
* -	2	-	-	-	-	* -	2	-	-	-	-	* -	2
3	140	-	-	-	(1)	2	1	138	-	-	-	1	
* -	1	-	-	-	*	-	-	1	-	-	-	1	
8	58	-	-	-	(1)	7	1	51	-	-	-	1	
* -	9	-	-	-	-	-	-	9	-	-	-	9	
* -	4	-	-	-	(1)	-	-	5	-	-	-	5	
3	15	-	-	-	(2)	-	3	14	-	-	-	14	
14	231	-	-	-	(5)	9	5	222	-	-	-	222	
2	3	-	-	-	-	-	2	1	-	-	-	1	
3	18	-	-	-	(2)	-	3	17	-	-	-	17	
5	21	-	-	-	(2)	-	5	18	-	-	-	18	

נכסים
 ניררות ערך זמניים למכירה: (1)
 אג"ח של ממשלת ישראל
 אג"ח של מוסדות פיננסיים בישראל
 אג"ח של מוסדות פיננסיים זרים
 אג"ח ממוב נכסים (ABS)
 אג"ח של אחרים בישראל
 אג"ח של אחרים זרים
 נכסים בגין מכשירים נגזרים (2)
 חוזי שקל - מדד
 חוזים בגין מניות
 סך הכל נכסים

התחייבויות
 התחייבויות בגין מכשירים נגזרים (2)
 חוזי שקל - מדד
 חוזים בגין מניות
 סך הכל התחייבויות

- (1) רווחים (הפסדים) נטו שמומשו נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף "הכנסות מימון שאין מריבית":
 רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו נכללו בהון בסעיף "האמנות בגין האגרת ניירות ערך זמניים למכירה לפי שווי הוגן" במסגרת רווח כולל אחר.
- (2) נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף "הכנסות מימון שאין מריבית":
 העברות מרמה 2 לרמה 3 נובעות מהערך נמוכים נציפים מהשק בתקופת המדידה לעומת קיומם של נמוכים נציפים מהשק בתקופה הקודמת. העברות מרמה 3 לרמה 2 נובעות ממעב הפוך.
- (3) לעיתוי הבהרת בזק ישראל בנושא מדרג שווי הוגן. ראה באור 1.6.ז.1.
- (4) סכומים נמוכים מ-500 אלפי ש"ח.

באורים לדוחות הכספיים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2012

באור 28 - שינויים בפרטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר נשנה שנכלל ברמה 3 (המשך)
סכומים מדווחים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2011 (לא מבוזר) (4)		שווי הוגן ליום 30		רווחים (הפסדים) נטו, שמומשו		רווחים (הפסדים) נטו, שמומשו	
רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 30 בספטמבר 2011	שווי הוגן ליום 30	העברות (3) מתוך רמה 3	העברות (3) אל רמה 3	העברות (3) אל רמה 3	סילוקים	הנפקות	רכישות
2011	2011	2011	2011	2011	2011	2011	2011
רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 30 בספטמבר 2011	שווי הוגן ליום 30	העברות (3) מתוך רמה 3	העברות (3) אל רמה 3	העברות (3) אל רמה 3	סילוקים	הנפקות	רכישות
19	119	1	1	1	-	-	-
14	14	14	-	-	(1)	-	-
45	42	42	(4)	-	-	-	-
9	9	9	-	-	-	-	-
2	2	2	-	-	*	-	-
14	8	8	-	-	-	-	1
1	1	1	-	-	-	-	-
202	200	200	(4)	1	(1)	-	1
7	7	7	(6)	(6)	(6)	-	1
1	1	1	-	-	-	-	-
15	10	10	-	-	-	-	1
118	11	11	-	-	(79)	-	1

במיליוני ש"ח

בנכסים

(1) נכס ערך זמנים למכירה:
אג"ח של ממשלת ישראל
אג"ח של מוסדות פיננסיים זרים
אג"ח מגובי נכסים (ABS)
אג"ח של אחרים בישראל
אג"ח של אחרים זרים

(2) נכסים בגין מכשירים נגזרים
חוזי שקל - מדד
חוזים בגין מניות
חוזי סחורות ואחרים
סך הכל נכסים

המתחייבויות

(1) רווחים (הפסדים) נטו שמומשו ונכללו בדוח רווח והפסד כסעף "הכנסות מימון שאין מריבית".
(2) רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו נכללו בהון כסעף "האמנות בגין האגות נירות ערך זמנים למכירה לפי שווי הוגן" במסגרת רווח כולל אחר.
(3) הנכללו בדוח רווח והפסד כסעף "הכנסות מימון שאין מריבית".
(4) העברות מרמה 2 לרמה 3 נבעות מהערך נתונים נציפים מהשק בנקופת המדידה לעומת קיומם של נתונים נציפים מהשק בתקופה הקודמת. העברות מרמה 3 לרמה 2 נובעות ממאבד הפוך.

(1) רווחים (הפסדים) נטו שמומשו ונכללו בדוח רווח והפסד כסעף "הכנסות מימון שאין מריבית".
(2) רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו נכללו בהון כסעף "האמנות בגין האגות נירות ערך זמנים למכירה לפי שווי הוגן" במסגרת רווח כולל אחר.
(3) הנכללו בדוח רווח והפסד כסעף "הכנסות מימון שאין מריבית".
(4) העברות מרמה 2 לרמה 3 נבעות מהערך נתונים נציפים מהשק בנקופת המדידה לעומת קיומם של נתונים נציפים מהשק בתקופה הקודמת. העברות מרמה 3 לרמה 2 נובעות ממאבד הפוך.

(4) ביום 15 לנובמבר 2011 פורסם חוזר המפקח על הבנקים בנושא "גילוי על השקעות בניירות ערך. תיאור עסקי התאגיד הבנקאי", אשר קבע דרישות גילוי חדשות לגבי נירות ערך. לאור זאת, סיווג הבנק את הנתונים ליום 30 בספטמבר 2011 כדי להאמינם לזמירות המעופים ולשיטת ההצגה בתקופה השוטפת.
* סכומים נמוכים מ-500 אלפי ש"ח.

באורים לדוחות הכספיים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2012

באור 28 - שינויים בפרטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר נשנה שנכלל ברמה 3 (המשך)
סכומים מדווחים

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2012 (לא מבוזק)		רווחים (הפסדים) שווי הוגן		רווחים (הפסדים) נטו שמושו ליום 31 הוגן	
רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 30 בספטמבר 2012	שווי הוגן ליום 30 בספטמבר 2012	העברות (3) מתוך מרמה 3	העברות (3) אל רמה 3	וטרום מומשו שנכללו: בדוחות אחר בהון	בדוחות אחר בהון
2	2	-	-	* -	* -
* -	2	-	2	-	* -
9	140	(7)	3	(3)	7
(1)	1	(12)	-	* -	(1)
1	58	-	-	(2)	3
1	9	-	-	-	1
3	4	-	-	(3)	3
5	15	-	-	(3)	5
18	231	(19)	5	(11)	19
				* 2	3
					232
3	3	-	-	(1)	2
5	18	-	-	(2)	5
8	21	-	-	(3)	7
					16

בתחילת ש"ח

נכסים

ניירות ערך זעירים לתכירור: (1)

אג"ח של ממשלת ישראל
אג"ח של מוסדות פיננסיים בישראל
אג"ח של מוסדות פיננסיים זרים
אג"ח ממויננסים (ABS)
אג"ח של אחרים בישראל
אג"ח של אחרים זרים

נכסים בגין מכשירים נגזרים (2)

חוזי שקל - מדד
חוזים בגין מניות
סך הכל נכסים

בתחילת ש"ח		בתחילת ש"ח		בתחילת ש"ח	
רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 30 בספטמבר 2012	שווי הוגן ליום 30 בספטמבר 2012	העברות (3) מתוך מרמה 3	העברות (3) אל רמה 3	וטרום מומשו שנכללו: בדוחות אחר בהון	בדוחות אחר בהון
2	2	-	-	* -	* -
* -	2	-	2	-	* -
9	140	(7)	3	(3)	7
(1)	1	(12)	-	* -	(1)
1	58	-	-	(2)	3
1	9	-	-	-	1
3	4	-	-	(3)	3
5	15	-	-	(3)	5
18	231	(19)	5	(11)	19
				* 2	3
					232
3	3	-	-	(1)	2
5	18	-	-	(2)	5
8	21	-	-	(3)	7
					16

בתחילת ש"ח

חוזי שקל - מדד

חוזים בגין מניות

סך הכל התחייבויות

(1) רווחים (הפסדים) נטו שמומשו נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף "הכנסות מימון שאין מריבית".

(2) רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו נכללו בהון בסעיף "התאמות בגין האגות ניירות ערך זעירים לתכירור לפי שווי הוגן" במסגרת רווח כולל אחר.

(3) נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף "הכנסות מימון שאין מריבית".
העברות מרמה 2 לרמה 3 נבעות מהערך נתונים נציגים מהשוק בתקופת המדידה לעומת קיומם של נתונים נציגים מהשוק בתקופה הקודמת. העברות מרמה 3 לרמה 2 נבעות ממאבד הפוך.

(4) לעיין בהבהרת בגין ישראל בנושא מדרג שווי הוגן, ראה באור 6.ז.1.
* סכומים נמוכים מ-500 אלפי ש"ח.

באורים לדוחות הכספיים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2012
באור 28 - שינויים בפרטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר נשנה שנכלל ברמה 3 (המשך)
 סכומים מדווחים

		(4)		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2011 (לא מבוקר)		שווי הוגן		רווחים (הפסדים) נטו, שמומשו		לוטו 31	
		שווי הוגן	ליום 30	העברות (3)	העברות (3)	רווחים (הפסדים) נטו, שמומשו	רווחים (הפסדים) נטו, שמומשו	טרום מומשו שנכללו:	בדוח רווח	בדוח רווח	בדוח רווח
		ליום 30 בספטמבר 2011	ליום 30 בספטמבר 2011	מתוך רמה 3	מתוך רמה 3	אל רמה 3	אל רמה 3	בדוח רווח	בדוח רווח	בדוח רווח	בדוח רווח
	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 30 בספטמבר 2011	1	122	-	-	1	-	-	-	-	-
	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 30 בספטמבר 2011	14	1	-	-	-	(2)	(4)	3	125	-
	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 30 בספטמבר 2011	42	(1)	(18)	4	(2)	*	-	1	12	-
	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 30 בספטמבר 2011	9	1	-	-	-	-	(4)	4	47	8
	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 30 בספטמבר 2011	2	(8)	-	-	-	(5)	-	2	5	9
	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 30 בספטמבר 2011	2	(6)	-	-	-	(8)	7	(8)	2	9
	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 30 בספטמבר 2011	200	(6)	(18)	5	(9)	-	19	(8)	5	206

במיליוני ש"ח

נכסים
 נכס (1) נכס ערך זמנים למכירה:
 נכס של ממשלת ישראל
 נכס של מוסדות פיננסיים זרים
 נכס מגוב נכסים (ABS)
 נכס של אחרים בישראל
 נכס של אחרים זרים

נכסים בגין מכשירים נגזרים (2)
 נכס חוזי - שקל - מדד
 נכס חוזי בגין מניות
 נכס חוזי סחורות ואחרים
 נכס סך הכל נכסים

בתחילת

בתחילת בגין מכשירים נגזרים (2)
 נכס חוזי - שקל - מדד
 נכס חוזי מטבע חוזי
 נכס חוזי בגין מניות
 נכס סך הכל התחילתיות

(1) רווחים (הפסדים) נטו שמומשו נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף "הכנסות מימון שאין מריבית".
 רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו נכללו בהון בסעיף "האמנות בגין האגות ניהול ערך זמנים למכירה לפי שווי הוגן" במסגרת רווח כולל אחר.

(2) נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף "הכנסות מימון שאין מריבית".
 נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף "הכנסות מימון שאין מריבית".

(3) העברות מרמה 2 לרמה 3 נבעות מהערך נמוכים נגפים מהשוק בתקופת המדידה לעומת קיומם של נתונים נגפים מהשוק בתקופה הקודמת. העברות מרמה 3 לרמה 2 נבעות ממעב הפוך.

(4) ביום 15 לנובמבר 2011 פורסם חוזר המפקח על הבנקים בנושא "גילוי על השקעות בייירות ערך, תיאור עסקי המתאגד הבנקאי", אשר קבע דרישות גילוי חדשות לגבי ניהול ערך לאור זאת, סיווג הבנק את הנתונים ליום 30 בספטמבר 2011 כדי להתאימם לכתרות הסעיפים ולשיטת ההצגה בתקופה השוטפת.

* סכומים נמוכים מ-500 אלפי ש"ח.

באורים לידוחות הכספיים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2012

באור 8ג - מידע נוסף בדבר נתונים לא נאפים משמעותיים וטכניקות הערכה המשמשות במדידת שווי הוגן של פריטים שסווגו לרמה 3 סכומים מדווחים

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

שוי הוגן ליום 30 בספטמבר 2012 (לא מבוהר)	טכניקת הערכה	נתונים לא נאפים	טוחח הנתונים*	מוצע משוקלל
במיליוני ש"ח				
נכסים				
נירות ערך זמנים למכירה:				
אג"ח של מוסדות פיננסיים זרים	136	היוון תדריס מזומנים	2.1%-2.3%	2.20%
אג"ח של אחרים בישראל	15	היוון תדריס מזומנים	עד שנת 2020	עד שנת 2020
אג"ח של אחרים זרים	9	היוון תדריס מזומנים	21.4%-22.1%	21.9%
נכסים בגין מכשירים נגזרים:				
חוזי שקל - מדד	4	היוון תדריס מזומנים	10%	10%
סך הכל נכסים**	<u>164</u>	היוון תדריס מזומנים	(3.8%) - 1.22%	(0.4%)
התחייבויות				
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:				
חוזי שקל - מדד	3	היוון תדריס מזומנים	0.3% - (3.8%)	(1.6%)
חוזים בגין מניות	3	היוון תמחור אופציות	28.8%	28.8%
סך הכל התחייבויות**	<u>6</u>			

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה

אשראי פגום שגבייתו מותנת בבטחון 24 שמאיויות כולל מקדמים למימוש מהיר

ג. מידע איכותי לגבי מדידת שווי הוגן ברמה 3:

טכניקת ההערכה היעקירית המשמשת את הבנק למדידת שווי הוגן של נכסים והתחייבויות ברמה 3 הינה היוון תדריס מזומנים. תדריס המזומנים העתידי של המכשיר נלקח מתוך ההסכם עם הצד הנגד, כאשר שיעור היוון המלם את הסיכון הטמון במכשיר. שיעור היוון אשר משמש להיוון התדריס הינו שילוב של ריבית חסרת סיכון שהינו נתון נצפה מהשוק כגון: ריבית בנק ישראל, ליבור או ריבית מאג"ח מדינת ישראל בשילוב עם הערכת פרמית הסיכון על פי הנחות הבנק. על"ה משמעותית בפרמית הסיכון לעומת הנחות הבנק, עלולה לגרום לקיטון בשווי הוגן של המכשיר ולהפחתה בהון הבנק.

באג"ח של מוסדות פיננסיים זרים שיעור היוון כולל הערכה להסתברות לכשל משוקלל של מדינת ישראל ושל הבנק המופיק. בחוזי שקל - מדד שיעור היוון כולל מרכיב של צפייות אוניפליצה עד שנה. הנתונים הלא נאפים המשמעותיים אשר שימשו במדידת שווי הוגן של אג"ח של אחרים בישראל הינם הן המועד לפרעון האג"ח - ההנחה שנקלקחה הינה שתמומש האפשרות הקיימת לדחיית מועד הפרעון, והן שיעור ההיוון המגלם את הסיכון של האג"ח.

* כאשר השורה כוללת מספר מכשירים, מוצג הטוחח בין המכשיר עם הנתון המיומלי למכשיר עם הנתון המקסימלי.
 ** בנוסף, קיימים נכסים בסך של 67 מיליון ש"ח והתחייבויות בסך של 15 מיליון ש"ח (אג"ח לא סחירות וחדים בגין מניות) אשר הוערכו על ידי גורם ציטוט חיצוני (כולל סכום לא מהותי שהוערך על ידי הגורם המנפיק) ואין בידי הבנק את הנתונים הלא נאפים המשמעותיים אשר שימשו לתמחור השווי הוגן.

באורים לדוחות הכספיים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2012

באור 9 - הכנסות והוצאות ריבית
סכומים מדווחים

ההרכב במאוחד:

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר (לא מבוקר)		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר (לא מבוקר)		
2012	** 2011	2012	** 2011	
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		
847	849	290	285	א. הכנסות ריבית***
117	110	48	35	מאשראי לציבור
14	10	5	3	מפקדונות בבנק ישראל וממזומנים
8	2	2	1	מפקדונות בבנקים
146	156	47	48	מניירות ערך שנשאלו
1	4	-	1	מאגרות חוב
1,133	1,131	392	373	מנכסים אחרים
				סך כל הכנסות ריבית
(514)	(501)	(188)	(158)	ב. הוצאות ריבית***
* -	* -	* -	* -	על פקדונות הציבור
(1)	* -	(1)	* -	על פקדונות הממשלה
(127)	(127)	(41)	(47)	על פקדונות מבנקים
(642)	(628)	(230)	(205)	על כתבי התחייבות נידחים ותעודות פקדון
491	503	162	168	סך כל הוצאות הריבית
				סך הכנסות ריבית, נטו
-	-	-	-	ג. פירוט השפעה נטו של מכשירים נגזרים מגדרים על הכנסות והוצאות ריבית****
-	(3)	-	-	הכנסות ריבית
-	(3)	-	-	הוצאות ריבית
135	142	47	41	ד. פירוט הכנסות ריבית על בסיס צבירה מאגרות חוב
11	14	* -	7	זמינות למכירה
146	156	47	48	למסחר
				סך הכל כלול בהכנסות ריבית

* סכומים נמוכים מ - 500 אלפי ש"ח.

** סווג מחדש בעקבות היישום לראשונה של הוראות המפקח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי.
לפירוט ראה ביאור 1.ז.1.

*** כולל מרכיב אפקטיבי ביחסי הגידור.

**** פירוט של השפעת מכשירים נגזרים מגדרים על סעיפי משנה א ו- ב.

באורים לדוחות הכספיים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2012

באור 10 - הכנסות מימון שאינן מריבית

סכומים מדווחים

ההרכב במאוחד:

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר (לא מבוקר)		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר (לא מבוקר)	
2012	* 2011	2012	* 2011
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח	
27	9	(17)	6
27	9	(17)	6
74	38	14	35
(18)	(20)	(11)	(4)
56	18	3	31
(72)	(39)	(8)	(21)
6	5	(1)	1
(3)	(2)	-	(1)
4	4	1	1
7	7	-	1
18	(5)	(22)	17
21	19	7	5
(2)	(10)	(3)	(1)
1	(4)	(4)	2
** -	-	-	** -
20	5	-	6
38	-	(22)	23

א. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר

1. מפעילות במכשירים נגזרים (1)

הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים ALM
סך הכל מפעילות במכשירים נגזרים

2. מהשקעה באיגרות חוב

רווחים ממכירת אג"ח זמינות למכירה
הפסדים ממכירת אג"ח זמינות למכירה (2)
סך הכל מהשקעה באג"ח

3. הפרשי שער, נטו

4. רווחים (הפסדים) מהשקעה במניות

רווחים ממכירת מניות זמינות למכירה
הפסדים ממכירת מניות זמינות למכירה
דיבידנד ממניות זמינות למכירה
סך הכל מהשקעה במניות

סך הכל הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר

ב. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרת מסחר***

הכנסות נטו בגין מכשירים נגזרים אחרים
הפסדים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אג"ח למסחר, נטו
הפסדים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של מניות למסחר, נטו
דיבידנדים שהתקבלו ממניות למסחר
סך הכל מפעילויות מסחר****

סך הכל

(1) מכשירים נגזרים מהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

(2) לרבות הפרשות לירידת ערך בסך של 3 ו-17 מיליוני ש"ח לתקופות של שלושה ותשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2012, בהתאמה, (11 ו-18 מיליוני ש"ח לתקופות מקבילות שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2011, בהתאמה).

* סווג מחדש בעקבות היישום לראשונה של הוראות המפקח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי. לפירוט ראה באור 1.ז.1.

** סכומים נמוכים מ-500 אלפי ש"ח.

*** כולל הפרשי שער שנבעו מפעילות מסחר.

**** להכנסות ריבית מהשקעה באג"ח למסחר ראה באור 9.

באור 11 - מגזרי פעילות

האבחנה בין המגזרים משמשת את הנהלת הבנק לצורך קבלת החלטות על המדיניות העסקית ולניתוח התוצאות העסקיות של הבנק. אפיון המגזרים מתבסס בעיקר על פי סוגי הלקוחות ותחומי פעילות הכלולים בכל מגזר ומגזר.

פעילות הבנק מתמקדת במגזרי פעילות כמפורט להלן:

מגזר פרטי - מספק מגוון של שירותי בנקאות ומוצרים פיננסיים למשקי בית וללקוחות פרטיים בעלי עושר פיננסי, לרבות שירותי ייעוץ להשקעות. כמו כן, כולל המגזר עסקים קטנים אשר מנוהלים במסגרת אגף קמעונאות (עד ליום 31.12.2011 בעלי אובליגו של עד 400 אלף ש"ח, החל מיום 1.1.2012 עד 500 אלף ש"ח), ואת פעילות המימון לדירור.

מגזר עסקי - המגזר מספק מגוון שירותי בנקאות ומוצרים פיננסיים ללקוחות עסקיים ממגוון ענפי משק - לרבות ענפי הבניה והנדל"ן ושוק ההון.

מגזר יהלומים - המגזר כולל לקוחות פעילים בענף היהלומים אשר רובם חברים בבורסת היהלומים ברמת גן.

מגזר ניהול פיננסי – הכנסות המגזר נטו כוללות בעיקר: הכנסות מפעילות הבנק עבור עצמו הן בניירות ערך (בתיק הזמין למכירה ובתיק למסחר) והן במכשירים פיננסיים נגזרים והכנסות/הוצאות מפוזיציות מטבע. מאידך, מועמסות על המגזר העלויות הנובעות מהצורך בשמירה על רמת נזילות עסקית ועל פיזור נאות של מקורות וכן מועמסות על המגזר הכנסות/הוצאות הנובעות מהצגת פעילות הבנק במכשירים פיננסיים נגזרים על פי שווים ההוגן (כנדרש על פי כללי החשבונאות).

אחרים והתאמות - כולל פעילויות אשר לא ניתן לשייכן באופן ספציפי למגזרים.

להלן הכללים העיקריים שיושמו בחלוקת תוצאות הפעילות בין המגזרים השונים:

הכנסות ריבית, נטו - במגזרים בהם הפעילות מתמקדת בלקוחות נכלל בסעיף זה מרווח פיננסי על ההלוואות/פקדונות של הלקוחות. המרווח מחושב ככלל מעל מחיר מעבר המייצג את עלות המקורות בהתאם למשך חיים ממוצע ובהתייחס לאפיק ההצמדה הרלוונטי. כן כלולה בסעיף זה ריבית חסרת סיכון על ההון המשוקלל המחושב לצורך תשואה על ההון המיוחס למגזר. ההון מיוחס על בסיס נכסי הסיכון המשויכים לכל מגזר. במגזר ניהול פיננסי, נכללת בסעיף זה גם עלות הנובעת מהצורך לשמור על רמת נזילות עסקית ורמת פיזור נאותה של מפקידים. וכן הכנסות מריבית על אגרות חוב של הבנק.

הכנסות שאינן מריבית - מיוחסות למגזר אליו משתייך הלקוח. במגזר ניהול פיננסי נכללות בסעיף זה: הכנסות (הוצאות) בגין שווי הוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים (כנדרש על פי כללי חשבונאות), הכנסות מפעולות הבנק בנגזרים עבור עצמו, הכנסות ממימוש והתאמה של אגרות חוב, והכנסות ממניות.

הפרשה להפסדי אשראי - נזקפת למגזר אליו משתייך הלקוח אשר כנגד חבותו נרשמה ההפרשה.

באור 11 - מגזרי פעילות (המשך)

הוצאות תפעוליות ואחרות - ההוצאות הישירות מיוחסות למגזר הספציפי, יתרת ההוצאות מיוחסות על סמך פרמטרים המבוססים על אומדנים שונים.

מיסים על ההכנסה - ההפרשה למס על התוצאות העסקיות של כל מגזר פעילות חושבה על פי שיעור המס האפקטיבי, למעט במקרים מסוימים בהם ניתן לבצע ייחוס ספציפי.

יש לציין כי מודל הנתונים המשמש לצורכי הדיווח על תוצאות מגזרי פעילות של הבנק הינו בתהליך מתמשך של טיוב הנתונים, ובהתאם חל מעת לעת סיווג מחדש של התוצאות במידת האפשר. הבנק נערך לקליטת מערכת בח"ן (בנקאי, חשבונאי, ניהולי) - מערכת של בנק לאומי לישראל בע"מ הכוללת, בין השאר, את התאמת נתוני מערכות המידע לנתוני הספרים החל מרמת העסקה.

באור 11 - מגזרי פעילות (המשך)

סכומים מדווחים

מידע על מגזרי פעילות במאוחד

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2012 (לא מבוקר)					
מגזר	מגזר	מגזר	מגזר	מגזר	מגזר
פרטי	עסקי	יהלומים	ניהול	סכומים	סך הכל
			פיננסי	שלא הוקצו	והתאמות
73	90	10	(5)	-	168
-	-	-	-	-	-
32	32	5	26	-	95
- **	6	- **	(6)	-	-
105	128	15	15	-	263
1	2	- **	-	-	3
11	28	4	1	-	44

במיליוני ש"ח

הכנסות ריבית נטו:

- מחיצוניים

- בינמיגזרי

הכנסות שאינן מריבית:

- מחיצוניים

- בינמיגזרי

סך ההכנסות

הוצאות בגין הפסדי אשראי

רווח נקי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2011 (לא מבוקר)*					
מגזר	מגזר	מגזר	מגזר	מגזר	מגזר
פרטי	עסקי	יהלומים	ניהול	סכומים	סך הכל
			פיננסי	שלא הוקצו	והתאמות
74	86	8	(6)	-	162
-	-	-	-	-	-
34	39	6	(24)	** -	55
1	6	- **	(7)	-	-
109	131	14	(37)	** -	217
(1)	(9)	1	-	-	(9)
14	36	3	(29)	** -	24

במיליוני ש"ח

הכנסות ריבית נטו:

- מחיצוניים

- בינמיגזרי

הכנסות שאינן מריבית:

- מחיצוניים

- בינמיגזרי

סך ההכנסות

הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי

רווח נקי (הפסד)

* נתוני השוואה סווגו מחדש (ראה באורים 1.3, 1.5 ו-1.7).

** סכומים נמוכים מ-500 אלפי ש"ח.

באור 11 - מגזרי פעילות (המשך)

סכומים מדווחים

מידע על מגזרי פעילות במאוחד

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2012 (לא מבוקר)					
מגזר	מגזר	מגזר	מגזר	מגזר	מגזר
פרטי	עסקי	יהלומים	ניהול פיננסי	שלא הוקצו והתאמות	הכל
213	266	27	(3)	-	503
-	-	-	-	-	-
95	100	13	46	** -	254
1	23	** -	(24)	-	-
309	389	40	19	** -	757
6	4	6	-	-	16
24	82	5	(11)	** -	100

הכנסות ריבית נטו:
 - מחיצוניים
 - בינמיגזרי
 הכנסות שאינן מריבית:
 - מחיצוניים
 - בינמיגזרי
 סך ההכנסות
 הוצאות בגין הפסדי אשראי
 רווח נקי (הפסד)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2011 (לא מבוקר)*					
מגזר	מגזר	מגזר	מגזר	מגזר	מגזר
פרטי	עסקי	יהלומים	ניהול פיננסי	שלא הוקצו והתאמות	הכל
205	252	24	10	-	491
-	-	-	-	-	-
104	110	16	6	1	237
1	16	** -	(17)	-	-
310	378	40	(1)	1	728
5	(7)	3	-	-	1
26	85	7	(21)	1	98

הכנסות ריבית נטו:
 - מחיצוניים
 - בינמיגזרי
 הכנסות שאינן מריבית:
 - מחיצוניים
 - בינמיגזרי
 סך ההכנסות
 הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
 רווח נקי (הפסד)

* נתוני השוואה סווגו מחדש (ראה באורים 3.ד.1 ו-1.ז.1).
 ** סכומים נמוכים מ-500 אלפי ש"ח.

באור 11 - מגזרי פעילות (המשך)

סכומים מדווחים

מידע על מגזרי פעילות במאוחד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2011*						
מגזר	מגזר	מגזר	מגזר	מגזר	מגזר	
פרטי	עסקי	יהלומים	ניהול	שלא	הכל	
		פיננסי	הוקצו	והתאמות		
						במיליוני ש"ח
267	347	35	1	-	650	הכנסות ריבית נטו:
-	-	-	-	-	-	- מחיצוניים
-	-	-	-	-	-	- בינמיגזרי
137	137	20	22	- **	316	הכנסות שאינן מריבית:
2	22	- **	(24)	-	-	- מחיצוניים
406	506	55	(1)	- **	966	- בינמיגזרי
13	12	2	-	-	27	סך ההכנסות
31	123	16	(38)	- **	132	הוצאות בגין הפסדי אשראי
						רווח נקי (הפסד)

* נתוני השוואה סווגו מחדש (ראה באורים 3.ד.1 ו-1.ר.1).

** סכומים נמוכים מ- 500 אלפי ש"ח.

באור 12 - כתב התחייבות נדחה

ביום 31 ביולי 2012 פרסמה אגוד הנפקות דו"ח הצעת מדף על פי תשקיף מדף של אגוד הנפקות מיום 30 באוגוסט 2011. על פי דו"ח הצעת מדף הונפקו ביום 2 באוגוסט 2012 (בדרך של מכרז על שיעור הריבית) 365,974 יחידות אגרות חוב (סדרה ו') כשהרכב כל יחידה הינו 1,000 ש"ח והתמורה ברוטו הסתכמה בכ- 366 מיליון ש"ח. לפירעון בשלושה תשלומים ביום 2 באוגוסט של כל אחת מהשנים 2016 עד 2018 (כולל) (שני תשלומים ראשונים בשיעור של 33.3333% כל אחד מערכן הנקוב של אגרות חוב (סדרה ו') ותשלום אחרון בשיעור של 33.3334% מערכן הנקוב של אגרות חוב (סדרה ו')). אגרות החוב (סדרה ו') נושאות ריבית ריבית שנתית בשיעור של 1.6% צמודה למדד המחירים לצרכן שתשולם ביום 2 באוגוסט של כל אחת מהשנים 2013 עד 2018 (כולל). בהתאם להודעת מידרוג בע"מ מיום 18 ביולי 2012, ניתן לאגרות חוב (סדרה ו') דירוג Aa3, אופק יציב.

באור 13 - עסקאות עם צדדים קשורים

א. תיקון כתב ההתחייבות לשיפוי נושאי משרה בבנק ובחברות הבנות של הבנק ותיקון הוראות תקנון הבנק העוסקות בשיפוי וביטוח נושאי משרה:

ביום 31 באוקטובר 2012 אישרה האסיפה הכללית של הבנק בהמשך לאישור ועדת הביקורת מיום 6 בספטמבר 2012 ולאחריו אישר דירקטוריון הבנק מיום 10 בספטמבר 2012 תיקון לנוסח כתב ההתחייבות לשיפוי נושאי משרה בבנק ובחברות הבנות של הבנק, ובכלל זה לדירקטורים שבעלי שליטה בבנק עשויים להיחשב כבעלי עניין אישי במתן התחייבות לשיפוי להם, שמכאן, כיהנו או יכהנו בבנק או בחברות בנות שלו. זאת, בין היתר, בעקבות תיקוני חקיקה שונים, ובכלל זה חוק החברות, תשנ"ט-1999, חוק יעול הליכי אכיפה ברשות ניירות ערך (תיקוני חקיקה), התשע"א-2011, חוק ההגבלים העסקיים (תיקון מס' 13), התשע"ב-2012, חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981 וחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (להלן: "תיקוני החקיקה") וכן לעדכן את נספח האירועים המצורף לכתב ההתחייבות לשיפוי, וזאת בשים לב לשינויים ולהתפתחויות באופי ובהיקף הסיכונים המשפטיים החלים על הבנק וחברות הבת שלו (להלן: "תיקון כתב ההתחייבות לשיפוי" או "העסקה").

לבעלי השליטה ששמותיהם מפורטים להלן עניין אישי בעסקה או היה עניין אישי בעסקה בעת אישורה בהתאם למפורט להלן: מר ישעיהו לנדאו, ביחס לאישור תיקונים לכתב ההתחייבות לשיפוי עבור ה"ה ישעיהו לנדאו ויגאל לנדאו {ישעיהו לנדאו אחזקות (1993) בע"מ אשר מר ישעיהו לנדאו (אביו של מר יגאל לנדאו) הינו בעל השליטה בה, הינה חלק מגרעין השליטה בבנק} וזאת הואיל וההחלטה האמורה תחול לגבי בעל השליטה או קרובו שצוינו לעיל, בתוקף כהונתם כדירקטורים בבנק. הגב' רות מנור לעניין קבלת ההחלטה בדבר התיקונים לכתב ההתחייבות לשיפוי למר יצחק מנור שכיהן כדירקטור בבנק עד ליום 10.8.11 {מר יצחק מנור הינו בעלה של הגב' רות מנור, השולטת יחד עם ד"ר יעל אלמוג, בנכסי דוד לובינסקי (אחזקות) 1993 בע"מ ונכסי שרודר בע"מ, הנמנות על בעלי השליטה בבנק}. כמו כן ולמען הזהירות, יצוין כי גב' רות מנור עשויה להיות בעלת עניין אישי גם בדבר התיקונים לכתב ההתחייבות לשיפוי לעו"ד יצחק זיסמן {עו"ד יצחק זיסמן הינו מיופה כחה של הגב' רות מנור לצורך הפעלת זכויות הצבעה או זכויות אחרות המוקנות לגב' רות מנור מכח שליטתה והחזקתה העקיפה במניות הבנק, כמתחייב ממכתבי המפקח על הבנקים מיום 10.8.2011 ומיום 2.8.2012} כמו כן, ולמען הזהירות, יצוין כי לד"ר יעל אלמוג ו/או לנכסי דוד לובינסקי (אחזקות) 1993 בע"מ ו/או לנכסי שרודר בע"מ עשוי להיות עניין אישי בדבר התיקונים לכתב ההתחייבות לשיפוי למר חיים אלמוג המכהן כדירקטור בבנק מטעם ד"ר יעל אלמוג ו/או נכסי דוד לובינסקי (אחזקות) 1993 ונכסי שרודר בע"מ.

באור 13 - עסקאות עם צדדים קשורים (המשך)

עובר לאישור תיקון כתב ההתחייבות לשיפוי אישרה ביום 31 באוקטובר 2012 האסיפה הכללית של הבנק (בהמשך לאישור ועדת הביקורת מיום 6 בספטמבר 2012 ולאחריו אישור דירקטוריון הבנק מיום 10 בספטמבר 2012) לתקן את תקנות 127 ו-129 בתקנון הבנק, בנושא שיפוי וביטוח נושאי משרה, וזאת בין היתר, לצורך התאמת נוסח התקנות האמורות לתיקוני החקיקה (להלן: "תיקון התקנון").

ב. ביום 31 באוקטובר 2012 אישרה האסיפה הכללית של הבנק, בהמשך לאישור ועדת הביקורת מיום 6 בספטמבר 2012 ולאחריו אישור דירקטוריון הבנק מיום 10 בספטמבר 2012, רכישת פוליסת ביטוח נושאי משרה בבנק ובחברות הבנות שלו (D&O) בגבולות אחריות של 100 מיליון דולר ארה"ב לאירוע ולתקופה, יחד עם רכישת פוליסת ביטוח בנקאית שגבולות האחריות במסגרתה הינם בסכום זהה לאירוע ולתקופה, וזאת לתקופה של 12 חודשים, החל מיום 15 בספטמבר 2012 ועד ליום 14 בספטמבר 2013. הפוליסות נרכשו אצל קונסורציום של מבטחים בלונדון, כאשר הפניקס חברה לביטוח בע"מ מעניקה לבנק "שירותי חזית" בגין הפוליסות. הפרמיה הכוללת ששילם הבנק בגין רכישת פוליסת נושאי המשרה (כולל התמורה בגין "שירותי החזית") הינה בסך כולל של כ- 250,000 דולר ארה"ב.

הפוליסה חלה בתנאים זהים הן לגבי נושאי משרה שהינם בעלי שליטה בבנק או קרוביהם (מר ישעיהו לנדאו- לעניין רכישת פוליסת הביטוח לה"ה ישעיהו לנדאו ויגאל לנדאו המכהנים כדירקטורים בבנק (ישעיהו לנדאו אחזקות) (1993) בע"מ אשר מר ישעיהו לנדאו (אביו של מר יגאל לנדאו) הינו בעל השליטה בה, נמנית על בעלי השליטה בבנק) והגב' רות מנור לענין רכישת פוליסת הביטוח לה"ה יצחק מנור שכהן כדירקטור בבנק עד ליום 10 באוגוסט 2011 (מר יצחק מנור הינו בעלה של הגב' רות מנור, השולטת יחד עם ד"ר יעל אלמוג, בכנסי דוד לובינסקי (אחזקות) 1993 בע"מ ונכסי שרודר בע"מ, הנמנות על בעלי השליטה בבנק) והן לגבי נושאי משרה אחרים בבנק.

ג. ביום 29.10.12 התקבלה בבנק הודעה מטעם שלמה אליהו אחזקות בע"מ (להלן: "אליהו אחזקות") ואליהו חברה לביטוח בע"מ (להלן - ביחד עם אליהו אחזקות: "קבוצת אליהו"), לפיה הושלמה ביום 29.10.12 עסקת רכישת השליטה במגדל אחזקות ביטוח ופיננסים בע"מ (להלן "מגדל"; להלן "רכישת מגדל") על ידי אליהו חברה לביטוח בע"מ (הנשלטת על ידי מר שלמה אליהו).

בעקבות השלמת רכישת מגדל נכנסו לתוקף כתב הנאמנות וההרשאה הבלתי חוזר לנאמן, מר בועז אוקון (שופט בדימוס) (להלן "הנאמן"), שנחתם על ידי קבוצת אליהו ביום 23.10.12 (להלן "כתב הנאמנות") ביחס למניות קבוצת אליהו כמפורט להלן, ההסכם שנחתם ביום 23.10.12 בין אליהו אחזקות לבין ישעיהו לנדאו אחזקות (1993) בע"מ (להלן "לנדאו החזקות") ונכסי דוד לובינסקי (אחזקות) 1993 בע"מ (להלן "לובינסקי אחזקות"; להלן "ההסכם") וכן נכנסו לתוקפם היתר האחזקה בבנק שניתן על ידי בנק ישראל לה"ה שלמה אליהו וחיה אליהו ביום 23.10.12 (להלן "ההיתר לאחזקת אמצעי שליטה בבנק") והיתר השליטה המתוקן בבנק שניתן על ידי נגיד בנק ישראל לה"ה רות מנור ויעל אלמוג ולה"ה ישעיהו לנדאו ודבורה לנדאו ביום 23.10.12 (להלן "היתר השליטה המתוקן בבנק").

בהתאם לכתב הנאמנות, להסכם ולהיתרי האחזקה והשליטה הנזכרים לעיל, החל ממועד השלמת רכישת מגדל (להלן "המועד הקובע"), חדלה קבוצת אליהו להיות צד למערכת הסכמי השליטה וההצבעה בין בעלי השליטה בבנק וחלות ההוראות הבאות:

באור 13 - עסקאות עם צדדים קשורים (המשך)

- א. ביחס למניות קבוצת אליהו שהופקדו בחשבונות על שם הנאמן ביום 1.8.12, ובסה"כ 27.12% מהון המניות המונפק והנפרע של הבנק (להלן – "מניות קבוצת אליהו בבנק"), יחולו תנאי כתב הנאמנות.
- ב. אליהו אחזקות תחדל להיות צד להסדרי השליטה בין בעלי השליטה בבנק במסגרת מערכת ההסכמים בין בעלי השליטה. זכויות אליהו אחזקות על פי מערכת ההסכמים בין בעלי השליטה בבנק נחשבות כ"מוקפאות" לכל דבר ועניין ולא ניתן יהיה להפעילן ו/או לעשות בהן כל שימוש שהוא, הכל בכפוף לתנאים ולהוראות המפורטים בכתב הנאמנות ובהסכם. מבלי לגרוע מהאמור לעיל במהלך תקופת הנאמנות (כמפורט להלן וכגדרתן בכתב הנאמנות), קבוצת אליהו ו/או הנאמן (א) לא ישתתפו ולא יצביעו באסיפות הכלליות של הבנק או באסיפות הנפרדות מכוח מניות הנאמנות שיוחזקו על ידי הנאמן מעת לעת, וכן (ב) לא יציעו מועמדים כלשהם לדירקטוריון של בנק איגוד, ואולם החברות בקבוצת אליהו תהיינה זכאיות לקבל דיבידנדים ככל שיחולקו על ידי הבנק ולקבל תמורה בגין מכירתן של המניות שבנאמנות.
- ג. החל מהמועד הקובע חלות הוראות היתר השליטה המתוקן בבנק והן מתייחסות ליחידים השולטים בלנדאו אחזקות ולובינסקי אחזקות בלבד (ולא ליחידים השולטים בקבוצת אליהו), כאשר המשך החזקותיה של קבוצת אליהו באמצעי שליטה בבנק איגוד הינן מכוח "ההיתר להחזקת אמצעי שליטה בבנק" כמפורט לעיל.
- ד. לנדאו אחזקות ולובינסקי אחזקות, הגדילו את חלקם במניות גרעין השליטה בבנק, כגדרתן בהסכם ובכתב הנאמנות, על ידי הפיכת חלק ממניותיהם החופשיות, כגדרתן בהסכם ובכתב הנאמנות למניות גרעין השליטה, כאשר גרעין השליטה בבנק עומד החל מהמועד הקובע על 33% (שלושים ושלושה ממאה), מהון המניות המונפק והנפרע של הבנק באופן שכל אחד מלנדאו אחזקות, מצד אחד, ולובינסקי אחזקות, מצד שני, מחזיק במניות גרעין השליטה בהיקף של 16.5% (שישה עשר וחצי ממאה) מהון המניות המונפק והנפרע של הבנק, הכל כמפורט בכתב הנאמנות, בהסכם ובהיתר השליטה המתוקן בבנק. בהתאם להיתר השליטה המתוקן בבנק באופן מצטבר סך החזקות חברי קבוצת השליטה בבנק לא יעלה על 61% מאמצעי השליטה בבנק (שיעורי ההחזקה מתוך סך הון המניות המונפק והנפרע בבנק, ללא התחשבות בהקפאת חלק מן הזכויות במניות הבנק המוחזקות על ידי קבוצת אליהו).
- זאת ועוד, בהתאם להיתר החזקת אמצעי השליטה בבנק הותר לה"ה שלמה וחיה אליהו להחזיק יחד אמצעי שליטה בבנק בשיעור של 32.12% מכל סוג של אמצעי שליטה, מתוכם עד 27.12% (להלן "אמצעי השליטה הרלבנטיים") מוחזקים בידי הנאמן בהתאם להוראות כתב הנאמנות ועד 5% נוספים מכל סוג של אמצעי השליטה בבנק יוחזקו על ידיהם בעקיפין, באמצעות מגדל ו/או תאגידים הנשלטים על ידה במישרין או בעקיפין (להלן "קבוצת מגדל").
- אמצעי השליטה הרלבנטיים ימכרו על ידי ה"ה שלמה וחיה אליהו בבורסה או לצד שלישי בלתי קשור, בכפוף לקבלת היתר נגיד בנק ישראל לפי החוק, ככל שיידרש, וזאת עד לתום תקופה של שלוש שנים שמניינה החל ממועד כניסתו לתוקף של היתר האחזקה באמצעי השליטה בבנק (להלן "תקופת הנאמנות הראשונה"), וככל שלא ימכרו כל אמצעי השליטה הרלבנטיים עד לאותו מועד, יתרת אמצעי השליטה הרלבנטיים יימכרו על ידי הנאמן בבורסה או לצד שלישי בלתי קשור, זאת עד לתום תקופה של שנה אחת נוספת שמניינה החל מתום תקופת הנאמנות הראשונה, והכל בהתאם לקבוע בהוראות כתב הנאמנות.
- היתר האחזקה יפקע בתום ארבע שנים מיום תחילתו או במועד השלמת מכירת אמצעי השליטה הרלבנטיים, לפי המוקדם.

באור 14 - אירועים בתקופת הדו"ח

- א. ביום 15 באוקטובר 2012 פקעו 310,228 אופציות (לא רשומות למסחר) כל אחת מהן למימוש למניה רגילה בת 0.01 ש"ח ע.ג. של הבנק המהוות את המחצית השניה מתוך סך כולל של 620,456 אופציות (לא רשומות למסחר) כל אחת מהן למימוש למניה רגילה בת 0.01 ש"ח ע.ג. של הבנק שהוקצו למנכ"ל הבנק ביום 14 בספטמבר 2008 אשר מחציתן הראשונה פקעה ביום 30 ביוני 2012. לפרטי ההקצאה ותנאיה ראו ביאור 15א לדוח הכספי השנתי לשנת 2011.
- ב. בחודש אוקטובר 2011 נמסר לבנק דוח ביקורת שנערך על ידי הפיקוח על הבנקים בנושא איסור הלבנת הון, ביחס לתקופה שבין השנים 2004-2008, וחלק משנת 2009. הדוח כולל רשימת ממצאים ודרישות לביצוע פעולות על ידי הבנק. הבנק השיב על הדוח בלוח הזמנים שנקבע לכך והציג מתווה לטיפול בנושאים הנדרשים. ביום 18 ביולי 2012 הוגשה לוועדה להטלת עיצום כספי לעניין תאגידים בנקאיים בבנק ישראל, בקשה להטיל על הבנק עיצום כספי לפי סעיף 14 לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000. הבקשה אינה נוקבת בסכום העיצום הכספי שאותו מבוקש להטיל על הבנק. הבנק נערך להגשת תגובה. להערכת הבנק, עיצום כספי זה, ככל שיוטל, לא צפוי להשפיע באופן מהותי על מצבו הכספי של הבנק.
- ג. ביום 30 באוגוסט 2012 פורסם צו מס ערך מוסף אשר מעדכן את שיעור מס ערך מוסף, בגין עסקה ויבוא טובין, כך שיעמוד על 17% (גידול של 1%) החל מיום 1 בספטמבר 2012. כתוצאה מהשינוי האמור, שיעורי המס הסטטוטורי אשר חל על תאגידים בנקאים יעלה בשנת 2012 משיעור של 35.34% לשיעור של 35.53%, ובשנת 2013 ואילך יעלה לשיעור של 35.9%. כמו כן, שיעור מס השכר אשר חל על מוסדות כספיים יעלה לשיעור של 17% לגבי השכר המשתלם בעד עבודה בחודש ספטמבר 2012 ואילך, וזאת במקום שיעור של 16% לשנת 2012 ו-15.5% לשנת 2013 ואילך.
- ביום 13 באוגוסט 2012 פורסם החוק לצמצום הגירעון ולשינוי נטל המס (תיקוני חקיקה), התשע"ב-2012 (להלן - "החוק"). במסגרת החוק החל מינואר 2013 שיעור דמי הביטוח הלאומי הנגבה מהמעסיקים בגין חלק השכר העולה על 60% מהשכר הממוצע במשק יעלה מ-5.9% כיום ויעמוד על 6.5%, כמו כן שיעור זה יעלה בינואר 2014 ובינואר 2015 לשיעור של 7% ו-7.5% בהתאמה.
- השלכת השינוי בשיעורי המס כאמור באה לידי ביטוי בדוחות הכספיים לרבעון השלישי לשנת 2012 ואינה מהותית (מחד, חל גידול של כ-4 מיליון ש"ח בהוצאות השכר אשר קוזזו על ידי קיטון של כ-5 מיליון ש"ח בהוצאות המסים על ההכנסה).
- ד. ביום 26 בפברואר 2012 אישר דירקטוריון הבנק מסגרת לתוכנית פרישה בתנאים מועדפים (להלן: "התוכנית"), במסגרת זמן קצובה. התוכנית יועדה ככלל לעובדים בטווח גילאים שבין 57-64. על פי התוכנית, התאפשר לעובדים אשר תוכנית הפרישה רלוונטית לגביהם להודיע בתוך פרק זמן קצוב (החל מ-8 במאי 2012 ועד 10 ביוני 2012, כפי שנקבע במהלך הרבעון הראשון של 2012), אם ברצונם לפרוש במסגרת התוכנית, כאשר להנהלת הבנק שיקול דעת בלעדי לאשר פרישה בתנאי התוכנית. תהליך הפרישה בפועל של עובדים להם תאושר פרישה מוקדמת במסגרת התוכנית, יבוצע באופן הדרגתי ויתפרס על פני כשנתיים. כמו כן, אישר דירקטוריון הבנק, כי בד בבד עם אישור המסגרת לתוכנית הפרישה תיכנס לתוקף מדיניות לפיה לא תתאפשר פרישה מוקדמת בתנאים מועדפים בשבע השנים הבאות (עד לסוף שנת 2018). ההערכה הראשונית של הנהלת הבנק הייתה כי יפרשו במסגרת המבצע כ-40 עובדים, כאשר העלות הכוללת של הפיצויים העודפים שישולמו לעובדים שיפרשו במסגרת התוכנית (מעבר לפיצויים המחויבים על פי דין), על פי חישובים ממוצעים, הוערכה בכ-50 מיליון ש"ח. עלות מוערכת זו באה לידי ביטוי בדוחות הכספיים לשנת 2011 ובמקביל הוקטנו העתודות האקטואריות

באור 14 - אירועים בתקופת הדו"ח (המשך)

בהתאם להערכות ההנהלה דלעיל ולשינוי המדיניות האמור. לפירוט נוסף ראה באור 15.א. (5) לדוח השנתי לשנת 2011.

ביום 28 ביוני 2012 אישר דירקטוריון הבנק כי מספר העובדים שיפרשו במסגרת התוכנית יוגדל בכ- 15 עובדים נוספים (מעבר לאומדן המקורי של כ- 40 עובדים כאמור), וכי העלות הכוללת של הפיצויים העודפים שישולמו לעובדים שיפרשו במסגרת התוכנית (מעבר לפיצויים המחוייבים על פי דין), תוגדל בכ- 10 מיליון ש"ח מעבר להערכה המקורית, ותעמוד על כ- 60 מיליון ש"ח. העלות הנוספת בסך 10 מיליון ש"ח הופרשה ברבעון השני של 2012. כן אישר דירקטוריון הבנק כי הנהלת הבנק תבחן עד סוף 2012 אפשרות להרחבת התוכנית לפרישה של כ- 9 עובדים נוספים, בכפוף לבחינת ההערכות הארגונית הנגזרת ממהלך תוכנית הפרישה. אם תאושר פרישתם של עד 9 עובדים נוספים, תהיה ההפרשה הנוספת בגין פרישתם על פי הערכות ההנהלה, כ- 6 מיליון ש"ח. סכום זה הופרש ברבעון השלישי של 2012, בהסתמך על בדיקה ראשונית שבוצעה באוקטובר 2012 אשר מצביעה כי האפשרות להרחבת התוכנית לפרישה לעובדים נוספים הינה ברת ביצוע.

ה. במהלך הרבעון הראשון של 2012 נחתם הסכם למכירת מבנה בבעלות הבנק (הרשום בספרי הבנק בעלות מופחתת בסך 9 מיליון ש"ח), בתמורה לסך של 11.2 מיליון ש"ח. העברת הזכויות ומועד מסירת החזקה מיועדת להסתיים ברבעון הרביעי של שנת 2012.

ו. ביום 29 באפריל 2012 אישר דירקטוריון הבנק, לאחר אישור ועדת הביקורת ביום 24 באפריל 2012 ולאחר קבלת המלצת ועדת התגמול של הדירקטוריון (ועדת אד הוק המורכבת מדח"צים ודירקטורים חיצוניים (בלתי תלויים) שמונתה לצורך קביעת תגמול לנושאי המשרה הבכירים בבנק) והמלצות ועדת שכר ותגמולים, כי תכנית המענקים למנהלים הבכירים בבנק: יו"ר הדירקטוריון (בכפוף לאישור האסיפה הכללית), המנכ"ל, חברי הנהלת הבנק, היועצת המשפטית ומבקר הבנק (10 מנהלים בסה"כ) ("תכנית המענק"), כפי שאושרה על ידי דירקטוריון הבנק ביום 10 באפריל 2011 ביחס לשנים 2010-2011 תחול גם בשנים 2012-2013. יובהר, כי במסגרת אישור תכנית המענק לשנים 2010-2011 הוחלט על ידי דירקטוריון הבנק, כי תכנית המענק תבחן מחדש על ידי דירקטוריון הבנק לאחר ישומה בשנים 2010-2011, וכי במסגרת הבחינה יבדקו, בין היתר, היקף המענק הכולל, מדרגות התגמול, הפרמטרים השונים והמשקלות אשר ניתנו לכל פרמטר. בהתאם לכך, שבה ובחנה ועדת התגמול של הדירקטוריון שגיבשה את תכנית המענק מלכתחילה את תכנית המענק לאחר יישומה לשנים 2010-2011 והמליצה להאריכה ולהחילה בשנים 2012-2013. ביום 11 ביוני 2012 החליטה האסיפה הכללית של הבנק לאשר את החלטת תכנית המענק ליו"ר דירקטוריון הבנק, מר זאב אבלס, שחלה ביחס לשנים 2010-2011 גם ביחס לשנים 2012-2013.

ז. ביום 11 ביוני 2012 החליטה האסיפה הכללית של הבנק, לאחר אישור הדירקטוריון ביום 29 באפריל 2012 ולאחר אישור ועדת הביקורת של הדירקטוריון מיום 24 באפריל 2012 ובהתאם להמלצת ועדת שכר ותגמולים מיום 22 באפריל 2012, לאשר את תיקון תנאי העסקת יו"ר דירקטוריון הבנק, מר זאב אבלס, כמפורט להלן:

- הבנק ישלם 2.5% נוספים מן המשכורת החדושתית של יו"ר הדירקטוריון, כפי שתהיה מעת לעת, לשם ביטוח יו"ר הדירקטוריון מפני אובדן כושר עבודה. יצוין כי, היו"ר ויתר, לאחר אישור האסיפה הכללית, על מימוש זכותו זו.
- עם סיום העסקתו של יו"ר הדירקטוריון בבנק (למעט בנסיבות בהן תישלל זכאותו לפיצויי פיטורין), יהיה היו"ר זכאי לפיצויים כקבוע בדין בסך המהווה 100% ממשכורתו האחרונה של היו"ר נכון למועד סיום העסקתו בבנק כפול מספר שנות עבודתו של היו"ר בבנק (לרבות חלק מתוך שנה- באופן יחסי להלן- "100% פיצויים") וזאת

באור 14 - אירועים בתקופת הדו"ח (המשך)

חלף הסכומים שהיו צריכים להיות מופקדים עבורו לקופת גמל לפיצויים אישית על שמו לפי סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורים התשכ"ג - 1964. לפיכך, בעת סיום העסקתו של היו"ר, יהיה זכאי היו"ר לכל הכספים והזכויות שנצברו ויצברו בקופת הפיצויים האישית, והבנק יוסיף וישלם ליו"ר כספים בגובה ההפרש שבין זכאותו ל- 100% פיצויים לבין הכספים והזכויות בקופת הפיצויים האישית (לא קיימת השפעה על ההפרשות בדוחות הכספיים למועד הדיווח).

מובהר, למען הסר ספק, כי יו"ר הדירקטוריון זכאי בעת סיום העסקתו בבנק, בנוסף על 100% הפיצויים הנ"ל, גם לפיצויים נוספים בסכום של 100% ממשכורתו האחרונה של היו"ר כפול מספר שנות עבודתו בבנק (לרבות חלק מתוך שנה- באופן יחסי), כפי שאושר באסיפה הכללית של הבנק מיום 28 בפברואר 2006.

- לאפשר ליו"ר הדירקטוריון זכות בחירה לעניין העברת סכומי הפקדות המעביד (לרכיב התגמולים) מעל תקרת המס לעניין הכרה בהפקדה לקופת גמל לתגמולים, כתשלום ישיר "חלף תגמולים" שישולם ליו"ר הדירקטוריון. תשלום "חלף תגמולים" לא יהווה בסיס לתשלום אחר כלשהו, לרבות לא פיצויי פיטורים.

ככל שהיו"ר יבחר בחלופה המפורטת, לא ינוכו משכרו במקביל הפרשות העובד לתגמולים. זכות הבחירה תחול בכפוף לכך שלא תושט עקב ניצולה עלות נוספת על הבנק. בחר היו"ר בהסדר האמור, לא תעמוד לו עוד זכות לעבור להסדר ביצוע הפרשת התגמולים לקופת תגמולים או לכל הסדר אחר. למרות האמור לעיל, ככל שיחול שינוי רגולטורי שבגיננו תחול עלות נוספת כלשהי על הבנק בגין החלת ההסדר האמור או שתהיה כל מניעה לביצוע ההסדר או כל חלק הימנו, לבנק זכות לבטל ההסדר.

לפירוט נוסף בדבר מכלול תנאי העסקתו של יו"ר הדירקטוריון (לרבות מענק בגין 2011 הכפוף לאישור האסיפה הכללית) ראה גם באור 15.ה.3. בדוח השנתי של 2011.